ഥൂപവംസോ

നമോ തസ്സ ഭഗവതോ അരഹതോ സമ്മാസമ്ബുദ്ധസ്സ

യസ്മിം സയിംസു ജിനധാതുവരാ സമന്താ
ഛബ്ബണ്ണ രംസി വിസരേഹി സമുജ്ജലന്താ,
നിമ്മായ ലോകഹിതഹേതു ജിനസ്സ രൂപം
തം ഥൂപമബ്ഭുത തമം സിരസാ നമിത്വാ;
ചക്ഖാമഹം സകല ലോക ഹിതാവഹസ്സ
ഥൂപസ്സ സബ്ബ ജന നണ്ദന കാരണസ്സ,
വംസം സുരാസുര നരിണ്ദവരേഹി നിച്ചം
സമ്പൂജിതസ്സ രതനുജ്ജല ഥൂപികസ്സ;

കിഞ്ചാപി സോ യതിജനേന പുരാതനേന
അത്വായ സീഹളജനസ്സ കതോ പുരാപി,
വാക്കേന സിഹളഭവേന'ഭിസങ്ഖമത്താ
അത്ഥം ന സാധഹതി സബ്ബജനസ്സ സമ്മാ;

യസ്മാ ച മാഗധ നിരുത്തികതോപി ഥൂപ-
വംസോ വിരുദ്ധനയ സദ്ദ സമാകുലോ സോ,
വത്തബ്ബമേവ ച ബഹുമ്പി യതോ ന വുത്തം
തമ്ഹാ അഹം പുനപി വംസമി'മം വദാമി;

സുണാഥ സാധവോ സബ്ബേ പരിപുണ്ണമനാകുലം
വുച്ചമാനം മയാ സാധു വംസം ഥൂപസ്സ സത്ഥുനോതി;

തത്ഥ ഥൂപസ്സ വംസം വക്ഖാമീതി ഏത്ഥ തഥാഗതോ അരഹം സമ്മാ സമ്ബുദ്ധോ ഥൂപാരഹോ, പച്ചേകബുദ്ധോ ഥൂപാരഹോ, തഥാഗതസ്സ സാവകോ ഥൂപാരഹോ, രാജാ ചക്കവത്തി ഥൂപാരഹോതി വചനതോ ഥൂപാരഹാനം ബുദ്ധാദീനം ധാതുയോ പതിട്ഠാപേത്വാ കത ചേതിയം അബ്ഭുനന തട്ഠേന ഥൂപോതി വുച്ചതി, ഇധ പന കഞ്ചന മാലിക മഹാഥൂപോ അധിപ്പേതോ, സോ കസ്സ ധാതുയോ പതിട്ഠാപേത്വാ കതോതി ചേ? യോദീപങ്കരാദീനം ചതുവീസതിയാ ബുദ്ധാനം സന്തികേ ലദ്ധവ്യാകരണോ സമതിംസപാരമിയോ പൂരേത്വാ പരമാഭിസമ്ബോധിം പത്വാ ധമ്മചക്കപ്പവത്തനതോ പട്ഠായ യാവ സുഹദ്ദ പരിബ്ബാജക വിനയാന സബ്ബ ബുദ്ധകിച്ചാനി നിട്ഠാപേത്വാ അനുപാദിയേസായ നിബ്ബാനധാതുയാ പരിനിബ്ബുതോ തസ്സ ഭഗവതോ അരഹതോ സമ്മാ സമ്ബുദ്ധസ്സ ധാതുയോ പതിട്ഠാപേത്വാ കതോ അയമേത്ഥ സങ്ഖേപോ, വിത്ഥാരോ പന വേദിതബ്ബോ?

൧. ഇതോ കിര കപ്പസതസഹസ്സാധികാനം ചതുന്നം അസങ്ഖേയ്യാനം മത്ഥകേ അമരവതീ നാമ നഗരം അഹോസി. തത്ഥ സുമേധോ നാമ ബ്രാഹ്മണോ പടിവസതി. സോ അഞ്ഞം കമ്മം അകത്വാ ബ്രഹ്മണസിപ്പമേവ ഉഗ്ഗണ്ഹി തസ്സ ദഹരകാലേയേവ മാതാപിതരോ കാലമകംസു. അഥസ്സ രാസിവഡ്ഢനകോ അമച്ചോ ആയ പോത്ഥകം ആഹരിത്വാ സുവണ്ണ രജത മണിമുത്താദി ഭരിതേ ഗബ്ഭേ വിവരിത്വാ ഏത്തകം തേ കുമാര മാതു സന്തകം, ഏത്തകം

പിതുസന്തകം, ഏത്തകം അയ്യക പയ്യകാനന്തി യാവ സത്തമാ കുലപരിവട്ടാ ധകം ആചിക്ഖിത്വാ ഏതമ്പടിജഗ്ഗാഹീതി ആഹ. സോ സാധൂതി സമ്പടിച്ഛിത്വാ അഗാരം അജ്ഝാവസന്തോ ഏകദിവസം ചിന്തേസി.

ന. പുനബ്ഭവേ പടിസണ്ധിഗഹണം താമ ദുക്ഖം, തഥാ നിബ്ബത്ത നിബ്ബത്തട്ഠാനേ സരീരഭേദനം അഹഞ്ച ജാനിധമ്മോ ജരാധമ്മോ വ്യാധിധമ്മോ മരണധമ്മോ. ഏവം ഭൂതേന മയാ അജാതി അജരം അവ്യാധിം അമരണം സുഖം സീതലം നിബ്ബാനം ഗവേസിതും വട്ടതീതി നേക്ഖമ്മകാരണം ചിന്തേത്വാ പുന ചിന്തേസി ഇമം ധനം സബ്ബം മയ്ഹം പിതു പിതാമഹാദയോ പരലോകം ഗച്ഛന്താ ഏക കഹാപണമ്പി ഗഹേത്വാ നഗതാ മയാ പന ഗഹേത്വാ ഗമനകാരണം കാതും വട്ടതീതി നഗരേ ഭേരിം ചരാപേത്വാ മഹാജനസ്സ ദാനം ദത്വാ ഹിമവന്തസ്സ പവിസിത്വാ താപസ പബ്ബജ്ജം പബ്ബജിത്വാ സത്താഹബ്ഭന്തരേയേവ അഭിഞ്ഞാ ച സമാപത്തിയോ ച നിബ്ബത്തേത്വ സമാപത്തിസുഖേന വീതിനാമേസി.

തദാ ദീപങ്കരോ നാമ സത്ഥാ പരയാഭിസമ്ബോധിം പത്വാ സത്ത സത്താഹം ബോധിസമീപേചേവ വിതിനാമേത്വാ സുനണ്ദാരാമേ ധമ്മചക്കം പവത്തേത്വാ കോടിസത്താനം ദേവമനുസ്സാനം ധമ്മമതം പായേത്വാ ചാതുദ്ദീപിക മഹാമേഘോ വിയ ധമ്മവസ്സം വസ്സേന്തോ ചതൂഹി ഖീണാസയ സതസഹസ്സേഹി പരിവുതോ അനുപുബ്ബേന ചാരകം ചരമാനോ രമ്മ നഗരം പത്വാ സുദസ്സന മഹാവിഹാരേ പടിവസതി തദാ രമ്മനഗരവാസിനോ സപ്പി ഫണിതാദീനി ഭേസജ്ജാനി ഗഹേത്വാ പുപ്ഫ ധൂപ ഗണ്ധഹത്ഥാ യേന ബുദ്ധോ തേനപസങ്കമിത്വാ സത്ഥാരം വണ്ദിത്വാ പുപ്ഫാദീഹി പൂജേത്വാ ഏകമന്തം നിസീദിത്വാ ധമ്മം സുത്വാ സ്വാതനായ ഭഗവന്തം നിമന്തേത്വാ ഉട്ഠായാസനാ ദസബലം പദക്ഖിനം കത്വാ പക്കമിംസു.

തേ പുന ദിവസേ അസദിസ മഹാദാനം സജ്ജേത്വാ ദസബലസ്സ ആഗമന മഗ്ഗം സോധേന്തി. തസ്മിം കാലേ സുമേധതാപസോ അത്തനോ അസ്സമ പദതോ ഉഗ്ഗന്ത്വാ രമ്മനഗരവാസീനം തേസം മനുസ്സാനം ഉപരിഭാഗേന ആകാസേന ഗച്ഛന്താ തേ ഹട്ഠപഹട്ഠേ മഗ്ഗം സോധേന്തേ ദിസ്വാ കിന്നു ഖോ കാരണന്തി ചിന്തേന്തോ സബ്ബേസം പസ്സന്താനംയേവ ആകാസതോ ഓരു ഏകമന്തേ ഠത്ഥായഹ തേ മനുസ്സേ പുച്ഛി.'ഹമ്ഭോ കസ്സ പന ഇമം മഗ്ഗം സോധേഥാ'തി തേ ആഹംസു ഭന്തേ സുമേധ തുമ്ഹേ കിം നം ജാനാഥ, ദീപങ്കരോ നാമ സത്ഥാ പരമാഭിസമ്ബോധിം പത്വാ പവത്തവര ധമ്മചക്കോ ജനപദ ചാരികം ചരമാനോ അനുക്കമേന അമ്ഹാകം നഗരം പത്വാ സുദസ്സന മഹാവിഹാരേ പടിവസതി. മയം തം ഭഗവന്തം നിമന്തയിമ്ഹ തസ്സ ഭഗവതോ ആഗമനമഗ്ഗം സോധേമാതി. തം സുത്വാ സുമേധപണ്ഡിതോ ചിന്തേസി. ബുദ്ധോതി ഖോ പനേസ ഘോസോപി ദുല്ലഭോ, പഗേവ ബുദ്ധുപ്പാദോ തേന ഹി മയാപി ഇമേഹി മനുസ്സേഹി സദ്ധിം ദസബലസ്സ ആഗമനമഗ്ഗം സോധേതും വട്ടതീതി സോ തേ മനുസ്സേ ആഹ, സചേ ഭോ തുമ്ഹേ ഇമം മഗ്ഗ ബുദ്ധസ്സ സോധേഥ - സയഹമ്പി ഏകം ഓകാസം സമ്പടിച്ഛത്വാ അയം സുമേധപണ്ഡിതോ മഹിദ്ധികോ മഹാനുഭാവോതി ജാനന്താ ദുബ്ബിസോധനം ഉദകസമ്ഭിന്നം അതിവിസമം ഏകം ഓകാസം സല്ലക്ഖേത്വാ ഇമം ഹകാസം തുമ്ഹേ സോധേഥ. അലങ്കരോഥാതി അദംസു.

സുമേധപണ്ഡിതോ ബുദ്ധാരമ്മണ പീതിം ഉപ്പാദേത്വാ ചിന്തേസി. അഹമ്പനിമം ഓകാസം ഇദ്ധിയാ പരമദസ്സനീയ കാതും പഹോമി ഏവം കതോ പന മം ന പരിതോസേതി അജ്ജ പന മയാ കായവേയ്യാവച്ചം കാതും വട്ടതിതി പംസും ആഹരിത്വാ തം പഹേസം പൂരേനി, തസ്സ പന തസ്മിം പദേസേ അസോധിതേ ജയസുമന കുസുമ സദിസി വണ്ണം ദുപട്ടചീവരം തിമണ്ഡലം പടിച്ഛാദേത്വാ നിവാസേത്വാ തസ്സുപരി യുണ്ണമാപങ്ഗേന കുസുമകലാപം പരക്ഖിപന്തോ വിയ വിജ്ജുല്ലതാ സസ്സീരീകം കായബണ്ധനം ബണ്ധിത്വാ കനക ഗിരിസിഖര മത്ഥകേ ലാഖാരസം പരിസിഞ്ചന്തേ വിയ സുവണ്ണചേതിയം പവാളജാലേന പരിക്ഖിപന്തോ വിയ സുവണ്ണങ്ഘകം രത്തകമ്ബലേന പടിമുഞ്ചന്തോ വിയ സരദ സമയ രജനികരം രത്തവലാഹകേന പടിച്ഛാദേന്തോ വിയ ച ലാഖാരസേന തിന്ന കിം സുകക്സുമവണ്ണം രത്തവര പസുകൂല ചീവരം പാരിപിത്വാ ഗണ്ധകൂഗിദ്വ രതോ കനകഗുഹാതോ സീഹോ വിയ നിക്ഖമിത്വാ ജളഭിഞ്ഞാനംയേവ ചതൂഹി ഖീണാസവ സതസഹസ്സേഹി പരിവുതോ അമരഗണ പരിവുതോ ദസസതനയനോ വിയ ബ്രഹ്മഗണപരിവുതോ മഹാ ബ്രഹ്മാ വിയ ച അപരിമിത സമയ സമുപചിതായ കുസലബലജനിതായ അനോപമയാ ബുദ്ധലീലായ താരാഗണപരിവുതോ സരദ സമയ രജനികരോ വിയ ഗഗനതലം അലങ്ഗത പടിയത്തം മഗ്ഗം പടിപജ്ജി.

൫. സുമേധതാപസോപി തേന അലങ്കത പടിയത്തേന മഗ്ഗേന ആഗച്ഛന്തസ്സ ദീപങ്കരസ്സ ഭഗവതോ ദ്വത്തിംസ വരലക്ഖണ പതിമണ്ഡിതം അസതിയാ അനുബ്യഞ്ജനേഹി അനുബ്യഞ്ജിതം ബ്യാമപ്പഹാപരിക്ഖേപ സസ്സീരീകം ഇണ്ദനീലമണിസംകാസോആകാസേ നാനപ്പകാരാ വിജ്ജുല്ലതാ വിയ ഛബ്ബണ്ണബുദ്ധരംസിയോ വിസ്സജ്ജേന്തം രൂപഗ്ഗപ്പത്തം അത്തഭാവം ഓലോകേത്വാ അജ്ജ മയാ ദസബലസ്സ ജീവിതപരിച്ചാഗം കാതും വട്ടതി മാ ഭഗവാ കലലേ അക്കമി മണിമയം ലകസേതും അക്കമന്തോ വിയ സദ്ധിം ചതൂഹി ഖീണാസവ സതസഹസ്സേഹി മമ പിട്ഠിം അക്കമന്തോ ഗച്ഛതു തം മേ ഭവിസ്സതി ദീഘരത്തം ഹിതായ സുഖായാതി കേസേ മോചേത്വാ അജിനജടാ വാകചീരാനി കലേല പത്ഥരിത്വാ തത്ഥേവ കലലപിട്ഠേ നിപജ്ജി നിപന്നോ ച സചേ അഹം ഇച്ഛേയ്യം സബ്ബകിലേസേ ഝാപേത്വാ സങ്ഘനവകോ ഹുത്വാ രമ്മനഗരം പവിസേയ്യം അഞ്ഞാതകവേസേന പന മേ കിലേസേ ണ്ധപേത്വാ നിബ്ബാനപത്തിയാ കിച്ചം നത്ഥി, യംനൂനാഹം ദീപങ്കര ദസബലോ വിയ പരമാഭിസമ്ബോധിം പത്വാ ധമ്മനാവം ആരോപേത്വാ മഹാജനം സംസാരസാഗരാ ഉത്താരേത്വാ പച്ഛാ പരിനിബ്ബായേയ്യം. ഇദം മേ പതിരുപന്തി ചിന്തേത്വാ അട്ഠധമ്മേ സമോധാനേത്വാ ബുദ്ധഭാവായ അഭിനീഹാരം കത്വാ നിപജ്ജ.

ദീപങ്കരോപി ഭഗവാ ആഗത്ത്വാ സുമേധപണ്ഡിതസ്സ സീസസാഗേ ഠത്വാ കലലപിട്ഠേ നിപന്നം താപസം ദിസ്വാ അയം താപസോ ബുദ്ധത്ഥായ അഭിനീഹാരം കത്വാ നിപന്തോ, ഇജ്ഝിസ്സതി നു ഖോ ഏതസ്സ പത്ഥനാ ഉദാഹു നോതി ഉപധാരേന്തോ - അനാഗതേ ഗോതമോ നാമ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി ഞത്വാ ഠിതകോവ പരിസ മജ്ഝേ വ്യാകാസി, പസ്സഥ നോ തുമ്ഹേ ഭിക്ഖവേ ഇമം ഉഗ്ഗതപം താപസം കലലപിട്ഠേ നിപന്നന്തി. ഏവം ഭന്തേ, അയം യിദ്ധത്ഥായ അഭിനീഹാരം കത്വാ നിപന്നോ സമിജ്ഝിസ്സതി

ഇമസ്സ പത്ഥതാ കപ്പസത സഹസ്സാധികാനം ചതുന്തം അസങ്ഖേയ്യാനം മത്ഥകേ ഗോതമോ നാമ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി സബ്ബം വ്യാകാസി.

വുത്തഞ്ഹേതം ബുദ്ധവംസേ.

ദീപങ്കരോ ലോകവിദൂ - ആഹുതീനം പടിഗ്ഗഹോ,
ഉസ്സീസകേ മം ഠത്വാന - ഇദം വചനമബ്രവി;

പസ്സഥ ഇമം താപസം - ജടില ഉഗ്ഗതാപസം അപരിമേയ്യേ ഇതോ കപ്പേ - അയം ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതി. അഹു കപിലവഹയാ രമ്മാ - നിക്ഖമിത്വാ തഥാഗതോ. പധാനം പദഹിത്വാന - കത്വാ ദുക്കര കാരികം

ബുദ്ധേ ലോകേ - കേചി.

അജപാല രുക്ഖമൂലസ്മിം - നിസീദിത്വാ തഥാഗതോ,
തത്ഥ പായാസമഗ്ഗയ്ഹ - നേരഞ്ജരമുപേഹേതി;

നേരഞ്ജരായ തീരമ്ഹി - പായാസാദായ സോ ജിനോ,
പടിയത്തവരമഗ്ഗേന - ബോധിമൂലഞ്ഹി ഏഹിതി;

തതോ പദക്ഖിണം കത്വാ - ബോധിമണ്ഡം അനുത്തരോ
അസ്സത്ഥരാക്ഖമൂലമ്ഹി - വുജ്ഝിസ്സതി മഹായസോ;

ഇമസ്സജനികാ മാതാ - മായാ നാമ ഭവിസ്സതി, പിതാ സുദ്ധോദനോ നാമ - അയം ഹേസ്സതി ഗോതമോ. അനാസവാ വീതരാഗാ - സന്തചിത്താ സമാഹിതാ,

കോലിതോ ഉപതിസ്സോ ച - അഗ്ഗാ ഹേസ്സന്തി സാവകാ;
ആനണ്ദോ നാമുപട്ഠാകോ - ഉപട്ഠിസ്സതി'മം ജിനം;

ഖേമാ ഉപ്പലവണ്ണാ ച - അഗ്ഗാ ഹേസ്സന്തി സാവികാ;
അനാസവാ വീതരാഗാ - സന്തചിത്താ സമാഹിതാ;

ബോധി തസ്സ ഭഗവതോ അസ്സത്ഥോതി പവുച്ചതീ"തി.

അഭിനീഹാര കഥാ

൯. തതോ ദീപങ്കരോ ദസബലോ ബോധിസത്തം പസംസിത്വാ അട്ഠഹി പുപ്ഫ മുട്ഠീഹി പൂജേത്വാ പദക്ഖിണം കത്വാ പക്കാമി. തേപി ചതൂസത സഹസ്സ ഖീണാസവാ ബോധിസത്തം പുപ്ഫേഹി ച ഗണ്ധേഹി ച പൂജേത്വാ പദപ്ഫണം കത്വാ പക്കമിംസു. ദേവമനുസ്സാ ച തഥേവ പൂജേത്വാ വണ്ദിത്വാ അഥ ഖോ ബോധിസത്തോ ദസബലസ്സ വ്യാകരണം സുത്വാ ബുദ്ധഭാവം കരതലഗതമിവ മഞ്ഞമാനോ പമുദിത ഹദയോ സബ്ബേസു പടിക്കന്തേസു സയനാ വുട്ഠായ പുപ്ഫരാസി മത്ഥകേ പല്ലങ്കം ആഭുജിത്വാ നിസിന്നോ ബുദ്ധകാരകധമ്മേ ഉപധാരേന്തോ കഹനനു ഖോ ബുദ്ധകാരക ധമ്മാ, കിം ഉദ്ധം അധോ ദിസാസു വിദിയാസൂതി അനുക്കമേന സകലം ധമ്മധാതും വിചിനന്തോ പോരാണകബോധിസത്തേഹി ആസേവിത നിസേവിത പഠമം ദാനപാരമിം ദിസ്വാ തത്ഥ ദളഭിസമാദാന കത്വാ ഏവം അനുക്കമേന സീല - നേക്ഖമ്മ - പഞ്ഞാ - വീരിയ - ഖന്തി - സച്ച - അധിട്ഠാന - മേത്താ - ഉപേക്ഖാ പാരമിയോച ദിസ്വാ തത്ഥദള്ഹ സമാദാനം കത്വാ ദേവതാഹി അഭിത്ഥുതോ ആകാസമബ്ഭുഗ്ഗന്ത്വ ഹിമ ഹിമവന്തമേവ അഗമാസി.

ദീപങ്കരോപി സത്ഥാ ചതൂഹി ഖീണാസവ സതസഹസ്സേഹി പരിവുതോ രമ്മനഗരവാസീഹി പൂജീയമാനോ ദേവതാഹി അഭിനണ്ദിയമാനോ അലങ്കത പടിയത്തേന മഗ്ഗേന രമ്മനഗരം പവിസിത്വാ പഞ്ഞത്തവരബുദ്ധാസനേ നിസീദി. ഭിക്ഖുസങ്ഘോപി അത്തനോ അത്തനോ പത്താസനേ നിസീദി. രമ്മനഗരവാസിനോപി ഉപാസകാ ബുദ്ധപമുഖസ്സ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ മഹാദാനം ദത്വാ ഭഗവന്തം ഭുത്താവിം ഓനീത പത്തപാണിം മാലാഗണ്ധാദീഹി പൂജേത്വാ ദാനാനുമോദനം സോതുകാമാ നിസീദിംസു. ഭഗവാപി തേസം അനുമോദനം കരോന്തോ ദാനകഥം സീലകഥം സഗ്ഗികഥം കാമാനം ആദീനവം ഓകാരം സംകിലേസം നേക്ഖമ്മേ ആനിസംസഞ്ച പകാസേത്വാ അമത പരിയോസാനം ധമ്മകഥം കഥേസി.

ഏവം തസ്സ മഹജനസ്സ ധമ്മം ദേസേത്വാ ഏകച്ചേ സരണേസു ഏകച്ചേ പഞ്ചസു സീലേസു ഏകച്ചേ സോതാപത്തിഫലേ ഏകച്ചേ സകദാഗാമി ഫലേ ഏകച്ചേ അനാഗാമീ ഫലേ ഏകച്ചേ ചതുസുപി ഫലേസു ഏകച്ചേ തീസു വിജ്ജാസു ഏകച്ചേ ഛളഭിഞ്ഞാസു ഏകച്ചേ അട്ഠസു സമാപത്തിസു പതിട്ഠാപേത്വാ ഉട്ഠായാസനാ രമ്മനഗരതോ നിക്ഖമിത്വാ സുദസ്സന മഹാവിഹാരമേവ പാവിസി.

വുത്തഞ്ഹേതം

“തദാ തേ ഭോജയിത്വാന - സസങ്ഘം ലോകനായകം,
ഉഫഗഛുഞ്ഞം സരണം തസ്സ - ദീപങ്കരസ്സ സത്ഥുനോ,
സരണാഗമനേ കഞ്ചി - നിവസേതി തഥാഗതോ
കഞ്ചി പഞ്ചസു സീലേസു - സീലേ ദസവിധേ പരം;

കസ്സചി ദേതി സാമഞ്ഞം - ചതുരോ ഫലമുത്തമേ,
കസ്സചി അസമേ ധമ്മേ - ദേതി സോ പടിസമ്ഭിദാ;

കസ്സചി വരസമാപത്തിയോ - അട്ഠ ദേതി നരാസഭോ,
തിസ്സോ കസ്സചി വിജ്ജായോ - ഛളഭിഞ്ഞ പവേച്ഛതി;

തേന യോഗേന ജനകായം - ഓവദേതി മഹാമുനി,
തേന വിത്ഥാരികം ആസീ - ലോകനാഥസ്സ സാസനം;

മഹാഹനൂസഭക്ഖന്ധോ - ദീപങ്കരസനാമകോ,
ബഹൂ ജനേ താരയതി - പരിമോചേതി ദുഗ്ഗതിം;

ബോധനേയ്യം ജനം ദിസ്വാ - സതസഹസ്സേപി യോജനേ
ഖണേന ഉപഗന്ത്വാന - ബോധേതി തം മഹാമുനീ"തി;

ഇതി സോ ദീപങ്കരോ സത്ഥാ വസ്സസത സഹസ്സാനി ഠത്വാ സത്താനം ബന്ധനമോക്ഖം കുരുമാനോ സബ്ബബുദ്ധകിച്ചാനി നിട്ഠാപേത്വാ നന്ദാരാമേ അനുപാദിസേസായ നിബ്ബാനധാതുയാ പരിനിബ്ബായിനഹേവ ധാതുയോ തസ്സ - സത്ഥുനോ വികിരിംസു താ. ഠിതാ ഏകഘനാ ഹുത്വാ - സുവണ്ണപടിമാ വിയ സകലജമ്ബുദീപവാസിനോ മനുസ്സാ ഘനകോടിടിമസുവണ്ണട്ഠികാഹി ഏവം ഛത്തിംസ യോജനികം മഹാഥൂപമകംസു നിവേദസി - കേചി.

തേന വുത്തം

"ദീപങ്കരോ ജിനോ സത്ഥാ - നന്ദാരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ,
തത്ഥേവ തസ്സ ജിനഥൂപോ - ഛത്തിംസുബ്ബേധ യോജനോ";

"പത്ത ചീവര പരിക്ഖാര - പരിഭോഗഞ്ജ സത്ഥുനോ,
ബോധിമൂലേ തദാ ഥൂപോ - തീണി യോജനമുഗ്ഗതോ"തി;

൭. ദീപങ്കരസ്സ പന ഭഗവതോ അപരഭാഗോ ഏകം അസങ്ഖേയ്യം അതിക്കമിത്വാ കോണ്ഡഞ്ഞോ നാമ സത്ഥാ ഉദപാദി. തദാ ബോധിസത്തോ വിജിതാവി നാമ ചക്കവത്തി ഹുത്വാ കോടിസതസഹസ്സ സങ്ഖസ്സ ബുദ്ധ പമുഖസ്സ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ മഹാദാനം അദായി സത്ഥാ ബോധിസത്തം ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി വ്യാകരിത്വാ ധമ്മം ദേസേസി സോ സത്ഥു ധമ്മംകഥം സുത്വാ രജ്ജി നിയ്യാദേത്വാ പബ്ബജി സോ തീണി പിടകാനി ഉഗ്ഗഹേത്വാ അട്ഠ സമാപത്തിയോ പഞ്ചഅഭിഞ്ഞായോച ഉപ്പാദേത്വാ അപരിഹീനജ്ഝാനോ ബ്രഹ്മലോകേ നിബ്ബത്തി. സോപി ബുദ്ധോ വസ്സസതസഹസ്സാനി ഠത്വാ സബ്ബബുദ്ധകിച്ചാനി നിട്ഠാപേത്വാ ചന്ദാരാമേ പരിനിബ്ബായി തസ്സാപി ഭഗവതോ ധാതുയാ ന വികിരിംസു സകലജമ്ബുദീപവാസിനോ മനുസ്സാ സമാഗന്ത്വാ സത്തയോജനികാസത്തരതനമയം ഹരിതാലമനോസിലായമത്തികാകിച്ചം തേല സപ്പീഹി ഉദകകിച്ചം കത്വാ ചേതിയം നിട്ഠാപേസും

കോണ്ഡഞ്ഞേ കിര സമ്ബുദ്ധോ - ചന്ദാരാമേ മനോരമേ,
നിബ്ബായി ചേതിയോ തസ്സ - സത്തയോജനികോ കതോതി;

തസ്സ അപരഭാഗേ ഏകം അസംങ്ഖയ്യം അതിക്കമിത്വാ ഏകസ്മിംയേവ കപ്പേ ചത്താരോ ബുദ്ധാ ഉപ്പജ്ജിംസു - മങ്ഗലോ സുമനോ രേവതോ യോഹിതോതി. മങ്ഗലസ്സ പന ഭഗവതോ കാലേ ബോധിസത്തോ സുരുചി നാമ

ബ്രാഹ്മണോ ഹുത്വാ സത്ഥാരം നിമന്തേസ്സാമീതി ഉപസങ്കമിത്വാ മധുര ധമ്മംകതം സുത്വാ സ്വാതനായ നിമന്തേത്വാ കോടിസതസഹസ്സ സങ്ഖസ്സ ബുദ്ധപമുഖസ്സ സങ്ഘസ്സ സത്താഹം ഗവപാനം നാമ ദാനമദാസി സത്ഥാ അനുമോദനം കരോന്തോ മഹാപുരിസം ആമന്തേത്വാ ത്വം കപ്പസതസഹസ്സാധികാനം ദ്വന്നം അസങ്ഖേയ്യാനം മത്ഥകേ ഗോതമോ നാമ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സസീതി വ്യാകാസി മഹാപുരിസോ വ്യാകരണം സുത്വാ അഹം കിര ബുദ്ധോ ഭവിസ്സാമി കോ മേ ഘരാവാസേന അത്ഥോ പബ്ബജിസ്സമീതി ചിന്തത്വാ തഥാരൂപം സമ്പത്തിം കേളപിണ്ഡം വീയ പഹായ സത്ഥു സന്തികേ പബ്ബജിത്വാ ബുദ്ധവചനം ഉഗ്ഗണ്ഹിത്വാ അഭിഞ്ഞാ ച സമാപത്തിയോ ച നിബ്ബത്തേത്വാ ആയുപരിയോസാനേ ബ്രഹ്മലോകേ നിബ്ബത്തി, തസ്മിമ്പി ബുദ്ധേ പരിനിബ്ബുതേ ധാതുയോ ന വികിരിംസു, ജമ്ബുദീപവാസിനോ പുബ്ബേ വിയ തിംസയോജനകം ഥൂപമകംസു.

തേന വുത്തം “ഉയ്യാനേ വസഭോ നാമ - ബുദ്ധോ നിബ്ബായി മങ്ഗലോ, തത്ഥേവ തസ്സ ജിനഥൂപോ - തിംസയോജനമുഗ്ഗിതോ”തി.

തസ്സ അപരഭാഗേ സുമനോ നാമ സത്ഥാ ഉദപാദി തദാ മഹാസത്തോ അതുലോ നാമ നാഗരാജാ ഹുത്വാ നിബ്ബത്തി-മഹിദ്ധികോ മഹാനുഭാവോ സോ ബുദ്ധോ ഉപ്പന്നോതി സുത്വാ ഞാതിസങ്ഘപരിവുതോ നാഗഭവനാ നിക്ഖമിത്വാ കോടിസതസഹസ്സ ഭിക്ഖുപരിവാരസ്സ തസ്സ ഭഗവതോ ദിബ്ബതുരിയേഹി ഉപഹാരം കാരേത്വാ മഹാദാനം പവത്തേത്വാ പച്ചേകം ദുസ്സയുഗാനി ദത്വാ സരണേസു പതിട്ഠാസി സോപി നം സത്ഥാ അനാഗതേ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സസീതി വ്യാകാസി തസ്മിമ്പി ബുദ്ധേ പരിനിബ്ബുതേ ധാതുയോ ന വികിരിംസു ജമ്ബുദീപവാസനോ പുബ്ബേ വിയ ചതുയോജനികം ഥൂപമകംസു.

തേന വുത്തം

“സുമനോ യസധരോ - ബുദ്ധോ അങ്ഗാരാമമ്ഹ നിബ്ബുതോ,
തത്ഥേവ തസ്സ ജിനഥൂപോ - ചതുയോജനമുഗ്ഗതോ”തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ രേവതോ നാമ സത്ഥാ ഉദപാദി തദാ ബോധിസത്തോ അതിദേവോ നാമ ബ്രാഹ്മണോ ഹുത്വാ സത്ഥു ധമ്മദേസന സുത്വാ സരണേസു പതിട്ഠായ സിരസി അഞ്ജലിം പഗ്ഗഹേത്വാ തസ്സ സത്ഥുനോ കിലേസപ്പഹാനേ വണ്ണം വത്വാ ഉത്തരാസങ്ഘേന പൂജമകാസി. സോപി നം സത്ഥാ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതിതി വ്യാകാസി തസ്മിം പന ബുദ്ധേ പരിനിബ്ബുതേ ധാതുയോ വികിരിംസു.

തേന വുത്തം

“രേവതോ പവരോ ബുദ്ധോ - നിബ്ബുതോ സോ മഹാപുരേ,
ധാതു വിത്ഥാരികം ആസീ - തേസു തേസു പദേസതോ”തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ സോഭിതോ നാമ സത്ഥാ ഉദപാദി തദാ ബോധിസത്തോ അജിതോ നാമ ബ്രാഹ്മണോ ഹുത്വാ സത്ഥു ധമ്മദേസനം സുത്വാ സരണേസു പതിട്ഠായ ബുദ്ധപമുഖസ്സ സങ്ഘസ്സ മഹാദാനം അദാസി. സോപി നം സത്ഥാ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സസീതി വ്യാകാസി തസ്സാപി ഭഗവതോ ധാതുയോ വികിരിംസു.

തേന വുത്തം

> “സോഭിതോ വരസമ്ബുദ്ധോ - സീഹരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ,
> ധാതുവിത്ഥാരികം ആസീ - തേസു തേസു പദേസതോ”തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ ഏകമസങ്ഖേയ്യം അതിക്കമിത്വാ ഏകസ്മിംയേവ കപ്പേ തയോ ബുദ്ധാ നിബ്ബത്തിംസു - അനോമദസ്സി പദുമോ നാരദോതി. അനോമദസ്സിസ്സ ഭഗവതോ കാലേ ബോധിസത്തോ ഏകോ

ഫ. യസവരോ ധീരോ - കേചി.

യക്ഖ സേനാപതി അഹോസി മഹിദ്ധികോ മഹാനുഭാവോ അനേക കോടിസതസഹസ്സാനം യക്ഖാനം അധിപതി. സോ ബുദ്ധോ ഉപ്പന്നോതി സുത്വാ ആഗന്ത്വാ ബുദ്ധപമുഖസ്സ സങ്ഘസ്സ മഹാദാനമദാസി സത്ഥാപി തം അനാഗതേ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സസീതി വ്യാകാസി. അനോമദസ്സിമ്ഹി പന ഭഗവതി പരിനിബ്ബുതേ ധാതുയോ ന വികിരിംസു ജമ്ബുദീപവാസിനോ പഞ്ചവീസയോജനകം ഥൂപം കരിംസു

തേന വുത്തം

> “അനോമദസ്സി ജിനോ സത്ഥാ - ധമ്മാരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ,
> തത്ഥേവ തസ്സ ജിനഥൂപോ - ഉബ്ബേധാ പണ്ണുവീസതീ’തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ പദുമോ നാമ സത്ഥാ ഉദപാദി തഥാഗതേ അഗാമകാരഞ്ഞേ വിഹരന്തോ ബോധിസത്തോ സീഹോ ഹുത്വാ സത്ഥാരം നിരോധസമാപത്തിയാ സമാപന്നം ദിസ്വാ പസന്നചിത്തോ വണ്ദിത്വാ പദക്ഖിണം കത്വാ പീതിസോമനസ്സജാതോ തിക്ഖത്തും സീഹനാദം നദിത്വാ സത്താഹം ബുദ്ധാരമ്മണം പീതിം അവിജഹിത്വാ പീതിസുഖേനേവ ഗോചരായ അപക്കമിത്വാ ജിവിതപരിച്ചാഗം കത്വാ പയിരുപാസമാനോ അട്ഠാസി സത്ഥാ സത്താഹച്ചയേന നിരോധാ വുട്ഠിതോ സീഹം ഓലോകേത്വാ ഭിക്ഖുസങ്ഘേപി ചിത്തം പസാദേത്വാ സങ്ഘം വണ്ദിസ്സതീ“തി ഭിക്ഖുസങ്ഘോ ആഗച്ഛതൂതി ചിന്തേസി ഭിക്ഖു താവദേവ ആഗമിംസു സീഹോ സങ്ഘേ ചിത്തം പസാദേസി. സത്ഥാ തസ്സ മനം ഓലോകേത്വാ അനാഗതേ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി വ്യാകാസി തസ്സ പന ഭഗവതോ ധാതുയോ വികിരിംസു.

തേന വുത്തം

> “പദുമോ ജിനവരോ സത്ഥാ - ധമ്മാരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ,
> ധാതു വിത്ഥാരികം ആസി - തേസു തേസു പദേസതോ”തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ നാരദോ നാമ സത്ഥാ അഹോസി തദാ ബോധിസത്തോ, ഇസിപബ്ബജ്ജം പബ്ബജിത്വാ പഞ്ചസു അഭിഞ്ഞാസു അട്ഠസുച സമാപത്തിസുചിണ്ണവസീ ഹുത്വാ ബുദ്ധപമുഖസ്സ സങ്ഘസ്സ മഹാദാനം ദത്വാ ലോഹിത ചണ്ദനേന പൂജമകാസി സോപി നം അനാഗതോ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി വ്യാകാസി നാരദ പന ഭഗവതോ ധാതുയോ ഏകഘനാ

അഹേസും. സബ്ബേ ദേവ മനുസ്സാ സന്നിപതിത്വാ ചതുയോജനികം ഥൂപം കരിംസു.

തേന വുത്തം

"നാരദോ ജിനവസഭോ - നിബ്ബുതോ സുദസ്സനേ പുരേ,
തത്ഥേവ തസ്സ ഥൂപവരോ - ചതുയോജനമുഗ്ഗതോ"തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ ഏകമസങ്ഖേയ്യമതിക്കമിത്വാ ഇതോ കപ്പസതസഹസ്സ മത്ഥകേ ഏകസ്മിം കപ്പേ പദുമുത്തരോ നാമ സത്ഥാ ഉദപാദി. തദാ ബോധിസത്തോ ജടിലോ നാമ മഹാരട്ഠികോ ഹുത്വാ ബുദ്ധപമുഖസ്സ സങ്ഘസ്സ ചിവരദാനമദാസി. സോപി തം അനാഗതോ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി വ്യാകാസി. പദുമുത്തരസ്സാപി ഭഗവതോ ധാതുയോ ഏകഘനാ അഹേസും. സബ്ബേ ദേവമനുസ്സാ സന്നിപതിത്വാ ദ്വാദസ യോജനികം മഹാഥൂപമകംസു.

തേന വുത്തം

"പദുമുത്തരോ ജിനോ ബുദ്ധോ - നണ്ദാരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ,
തത്ഥേവ തസ്സ ഥൂപവരോ - ദ്വാദസുബ്ബേധയോജനോ"തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ തിംസകപ്പ സഹസ്സാനി അതിക്കമിത്വാ സുമേധോ സുജാതോ ചാതി ഏകസ്മിം കപ്പേ ദ്വേ ബുദ്ധാ നിബ്ബത്തിംസു സുമേധസ്സ പന ഭഗവതോ കാലേ ബോധിസത്തോ ഉത്തരോ നാമ മാനവോ ഹുത്വാ നിദഹിത്വാ ഠപിതംയേവ അസീതികോടിധനം വിസ്സജ്ജേത്വാ ബുദ്ധപമുഖസ്സ സങ്ഘസ്സ മഹാദാനം ദത്വാ ധമ്മം സുത്വാ സരണേസു പതിട്ഠായ നിക്ഖമിത്വാ പബ്ബജി സോപി നം അനാഗതേ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി വ്യാകാസി. സുമ്ധേസ്സ പന ഭഗവതോ ധാതുയോ വികിരിംസു

തേന വുത്തം

"സുമേധോ ജിനവരോ ബുദ്ധോ - മേധാരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ,
ധാതുവിത്ഥാരികം ആസി - തേസു തേസു പദേസതോ"തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ സുജാതോ നാമ സത്ഥാ ഉദപാദി. തദാ ബോധിസത്തോചക്കവത്തിരാജാ ഹുത്വാ ബുദ്ധോ ഉപ്പന്നോതി സുത്വാ ഉപസംകമിത്വാ ധമ്മം സുത്വാ ബുദ്ധപമുഖസ്സ സങ്ഘസ്സ സദ്ധിം സത്തഹി രതനേഹി ചതുമഹാദീപം രജ്ജം ദത്വാ സത്ഥു സന്തികേ പബ്ബജി സകലരട്ഠവാസിനോ രട്ഠുപ്പാദം ഗഹേത്വാ ആരാമിക കിച്ചം സാധേന്താ ബുദ്ധപമുഖസ്സ സങ്ഘസ്സ നിച്ചം മഹാദാനമദംസു. സോപി നം സത്ഥാ അനാഗതേ ബുദ്ധോഭവിസ്സതീതി വ്യാകാസി സുജാതസ്സ പന ഭഗവതോ ധാതുയോ ഏകഘനാ അഹേസും ജമ്ബുദീപവാസിനോ തിഗാവുതം ഥൂപമകംസു

തേന വുത്തം

"സുജാതോ ജിനവരോ ബുദ്ധോ സീലാരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ,
തത്ഥേവ ചേതിയോ തസ്സ - തീണി ഗാവുതമുഗ്ഗതോ"തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ അട്ഠാരസ കപ്പസതമത്ഥകേ ഏകസ്മിം കപ്പേ പിയദസ്സി അത്ഥദസ്സി ധമ്മദസ്സിതി തയോ ബുദ്ധാ നിബ്ബത്തിംസു പിയദസ്സി ബുദ്ധകാലേ ബോധിസത്തോ കസ്സപോ നാമ മാണവോ തിണ്ണം വേദാനം പാരഗതോ ഹുത്വാ സത്ഥു ധമ്മദേസനം സുത്വാ കോടിസതസഹസ്സ ധന പരിച്ചാഗേന സങ്ഘാരാമം കാരേത്വാ സരണേസു ച സീലേസു ച പതിട്ഠാസി അഥ നം സത്ഥാ അട്ഠാരസ കപ്പ സതച്ചയേന ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി വ്യാകാസി പിയദസ്സിസ്സ ഭഗവതോപി ധാതുയോ ഏകഘനാവ അഹേസും ജമ്ബുദീപവാസിനോ സന്നിപതിത്വാ തിയോജനികം മഹാഥൂപമകംസു.

തേന വുത്തം

"പിയദസ്സി മുനിവരോ - സലലാരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ,
തത്ഥേവ തസ്സ ജിനഥൂപോ - തീണി യോജനമുഗ്ഗതോ"തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ അത്ഥദസ്സി നാമ ഭഗവാ ഉദപാദി തദാ ബോധിസത്തോ മഹിദ്ധികോ മഹാനുഭാവോ സുസിമോ നാമ താപസോ ഹുത്വാ ഭഗവതോ സന്തികേ ധമ്മം സുത്വാ പസീദിത്വാ ദിബ്ബാനി മണ്ദാരവ പദുമപാരിച്ഛത്തകാദീനി പുപ്ഫാനി ആഹരിത്വാ ചാതുദ്ദീപിക മഹാമേഘോ വിയ പുപ്ഫവസ്സം വസ്സേത്വാ സമന്തതോ പുപ്ഫമണ്ഡപ പുപ്ഫഅഗ്ഘിയ തോരണാദീനി കത്വാ മണ്ദാരവ പുപ്ഫച്ഛത്തേന ദസബലം പൂജേസി സോപി നം ഭഗവാ അനാഗതോ ഗോതമോ നാമ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി വാകാസി. തസ്സ പന ഭഗവതോ ധാതുയോ വികിരിംസു.

തേന വുത്തം

"അത്ഥദസ്സി ജിനവരോ - അനോമാരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ,
ധാതുവിത്ഥാരികം ആസി - തേസു തേസു ച രട്ഠതോ"തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ ധമ്മദസ്സി നാമ സത്ഥാ ഉദപാദി. തദാ ബോധിസത്തോ സക്കാ ദേവരാജാ ദിബ്ബഗണ്ധപുപ്ഫേഹി ച ദിബ്ബതുരിയേഹി ച പൂജം അകാസി സോപി നം ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി വ്യാകാസി. ധമ്മദസ്സിസ്സ പന ഭഗവതോ ധാതുയോ ഏകഘനാ അഹേസും. ജമ്ബുദീപവാസിനോ തിയോജനികം ഥൂപമകംസു.

തേന വുത്തം

"ധമ്മദസ്സി മഹാവീരോ-കേലാസാരമമ്ഹി നിബ്ബുതോ,
തത്ഥേവ ഥൂപവരോ തസ്സ-തീണി യോജനമുഗ്ഗതോ"തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ ചതുനവുതികപ്പ മത്ഥകേ ഏകസ്മിം കപ്പേ ഏകോവ സിദ്ധത്ഥോ നാമ സത്ഥാ ഉദപാദി. തദാ ബോധിസത്തോ ഉഗ്ഗതേജോ അഭിഞ്ഞാബല സമ്പന്നോ മങ്ഗലോ നാമ താപസോ ഹുത്വാ മഹാജമ്ബുഫലം ആഹരിത്വാ തഥാഗസ്സ അദാസി സത്ഥാ തം ഫലം പരിഭുഞ്ജിത്വാ ചതുനവുതി കപ്പമത്ഥകേ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി വ്യാകാസി തസ്സാപി ഭഗവതോ ധാതുയോ ന വികിരിംസു, ചതുയോജനികം രതനമയം ഥൂപമകംസു.

തേന വുത്തം

“സിദ്ധത്ഥോ മുനിവരോ ബുദ്ധോ അനോമാരമമ്ഹി നിബ്ബുതോ,
തത്ഥേവ തസ്സ ഥൂപവരോ-ചതുയോജനമുഗ്ഗതോ”തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ ഇതോ ദ്വാനവുതി കപ്പമത്ഥകേ തിസ്സോ ഫുസ്സോതി ഏകസ്മിം കപ്പേ ദേവ ബുദ്ധാ നിബ്ബത്തിംസു തിസ്സസ്സ ഭഗവതോ കാലേ ബോധിസത്താ മഹാഭോഗോ മഹായസോ സുജാതോ നാമ ഖത്തിയോ ഹുത്വാ ഇസിപബ്ബജ്ജം പബ്ബജിത്വാ മഹിദ്ധികഭാവം പത്വാ ബുദ്ധോ ഉപ്പന്നോതി സുത്വാ ദിബ്ബമണ്ദാരവ പദുമ പാരിച്ഛത്ത പുപ്ഫാനി ആദായ ചതുപരിസമജ്ഝേ ഗച്ഛന്തം തഥാഗതം പൂജേസി. ആകാസേ പുപ്ഫവിതാനമിവ അട്ഠാസി സോപി നം സത്ഥാ ഇതോ ദ്വാനവുതി കപ്പമത്ഥകേ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി വ്യാകാസി. തസ്സാപി ഭഗവതോ ധാതുയോ ന വികിരിംസു ധാതുയോ ഗഹേത്വാ തിയോജനികം ഥൂപമകംസു.

തേന വുത്തം

“തിസ്സോ ജിനവരോ ബുദ്ധോ-നണ്ദാരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ
തത്ഥേവ തസ്സ ഥൂപവരോ-തീണി യോജനമുസ്സിതോ”തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ ഫുസ്സോ നാമ ബുദ്ധോ ഉദപാദി തദാ ബോധിസത്തോ വിജിതാവി നാമ ഖത്തിയോ ഹുത്വാ മഹാരജ്ജം പഹായ സത്ഥു സന്തികേ പബ്ബജിത്വാ തീണി പിടകാനി ഉഗ്ഗഹേത്വാ മഹാജനസ്സ ധമ്മകഥം കഥേത്വാ സീലപാരമിഞ്ച പൂരേസി. സോപി നം ബുദ്ധോ തഥേവ വ്യാകാസി തസ്സ പന ഭഗവതോ ധാതുയോ വികിരിംസു.

തേന വുത്തം

“ഫുസ്സോ ജിനവരോ സത്ഥാ-സുനണ്ദാരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ
ധാതുവിത്ഥാരികം ആസി-തേസു തേസു പദേസതോ”തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ ഇതോ ഏകനവുതി കപ്പമത്ഥകേ വിപസ്സി നാമ ബുദ്ധോ ഉദപാദി തദാ ബോധിസത്തോ മഹിദ്ധികോ മഹാനുഭാവോ അതുലോ നാമ നാഗരാജാ ഹുത്വാ സത്തരതന ഖചിതം സോവണ്ണമഹാപീഠം ഭഗവതോ അദാസി സോപി നം ഇതോ ഏകനവുതികപ്പമത്ഥകേ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി വ്യാകാസി തസ്സ പന ഭഗവതോ ധാതുയോ ന വികിരിംസു സബ്ബേ ദേവമനുസ്സാ സന്തിപതിത്വാ ധാതുയോ ഗഹേത്വാ സത്തയോജനികം ഥൂപമകംസു.

തേന വുത്തം

“വിപസ്സി ജിനവരോ വീരോ-സുമിത്താരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ,
തത്ഥേവ സോ ഥൂപവരോ-സത്തയോജനികോ കതോ”തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ ഇതോ ഏകതിംസ കപ്പമത്ഥകേ സിഖീ വേസ്സഭൂതി ദ്വേ ബുദ്ധാ നിബ്ബത്തിംസു സിഖിസ്സ ഭഗവതോ കാലേ ബോധിസത്തോ അരിണ്ദമോ നാമ രാജാ ഹുത്വാ ബുദ്ധപമുഖസ്സ സങ്ഘസ്സ സചീവരം മഹാദാനം പവത്തേത്വാ സത്തരതന പതിമണ്ഡിതം ഹത്ഥിരതനം ദത്വാ ഹത്ഥിപ്പമാണം കത്വാ കപ്പിയ ഭണ്ഡമദാസി സോപി നം ഇതോ ഏകതിംസ കപ്പേ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി വ്യാകാസി, സിഖിസ്സ ഭഗവതോ ധാതുയോ ഏകഘനാ ഹുത്വാ

അട്ഠംസു, സകല ജമ്ബുദീപവാസിനോ പന മനുസ്സാ ധാതുയോ ഗഹേത്വാ തിയോജനുബ്ബേധം സത്തരതനമയം ഹിമഗിരി സദിസ സോഭം ഥൂപമകംസു.

സിഖീ മുനിവരോ ബുദ്ധോ-ദുസ്സാരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ,
തഥേവ തസ്സ ഥൂപവരോ-തീണി യോജനമുഗ്ഗതോ''തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ വേസ്സഭൂ നാമ സത്ഥാ ഉദപാദി. തദാ ബോധിസത്തോ സുദസ്സനോ നാമ രാജാ ഹുത്വാ ബുദ്ധപമുഖസ്സ സങ്ഘസ്സ സചീവരമഹാദാനം ദത്വാ തസ്സ സന്തികേ പബ്ബജിത്വാ ആചാരഗുണസമ്പന്നോ ബുദ്ധരതനേ ചിതതീകാര പീതി ബഹുലോ അഹോസി സേപി നം സത്ഥാ ഇതോ ഏകതിംസകപ്പേ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി വ്യാകാസി വേസ്സഭുസ്സ പന ഭഗവതോ ധാതുയോ വികിരിംസു.

തേന വുത്തം

''വേസ്സഭൂ ജിനവരോ സത്ഥാ-ഖേമാരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ;
ധാതുവിത്ഥാരികം ആസി-തേസു തേസു പദേസതോ''തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ ഇമസ്മിം കപ്പേ ചത്താരോ ബുദ്ധാ നിബ്ബത്തിംസു കകുസണ്ധോ കോനാഗമനോ കസ്സപോ അമ്ഹാകം ഭഗവാതി കതുസണ്ധസ്സ പന ഭഗവതോ കാലോ ബോധിസത്തോ ഖേമോ നാമ രാജാ ഹുത്വാ ബുദ്ധപമുഖസ്സ സങ്ഘസ്സ സപത്തചീവരം ദാനഞ്ചേവ അഞ്ജനാദി ഭേസജ്ജാനി ച ദത്വാ സത്ഥു ധമ്മദേസനം സുത്വാ പബ്ബജി സോപി നം സത്ഥാ വ്യാകാസി തസ്സ പന ഭഗവതോ ധാതുയോ ന വികിരിംസു സബ്ബേ സന്നിപതിത്വാ ധാതുയോ ഗഹേത്വാ ഗാവുതുബ്ബേധം ഥൂപമകംസു.

തേന വുത്തം

''കകുസണ്ധോ ജിനവരോ - ഖേമാരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ,
തഥേവ തസ്സ ഥൂപവരോ-ഗാവുതം നഭമുഗ്ഗതോ''തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ കോനാഗമനോ നാമ സത്ഥാ ഉദപാദി തദാ ബോധിസത്തോ പബ്ബതോ നാമ രജാ ഹുത്വാ അമച്ചഗണ പരിവുതോ സത്ഥു സന്തികേ ഗന്ത്വാ ധമ്മദേസനം സുത്വാ ബുദ്ധപമുഖം ഭിക്ഖുസങ്ഘം നിമന്തേത്വാ മഹാദാനം പവത്തേത്വാ പത്തുണ്ണചീനപട്ട കോസേയ്യ കമ്ബല ദുകുലാനി ചേവ സുവണ്ണപട്ടകഞ്ച ദത്വാ സത്ഥു സന്തികേ പബ്ബജി. സോപി നം സത്ഥാ വ്യാകാസി തസ്സ ഭഗവതോ ധാതുയോ വികിരിംസു

തേന വുത്തം

''കോനാഗമനോ സമ്ബുദ്ധോ പബ്ബതാരാമമ്ഹി നിബ്ബുതോ,
ധാതു വിത്ഥാരികം ആസി-തേസു തേസു പദേസതോ''തി;

തസ്സ അപരഭാഗേ കസ്സപോ നാമ സത്ഥാ ഉദപാദി. തദാ ബോധിസത്തോ ജോതിപാലോ നാമ മാണവോ ഹുത്വാ തിണ്ണം വേദാനം പാരഗൂഭൂമിയഞ്ചേവ അന്തലിക്ഖേവ പാകടോ ഘടീകാരസ്സ കുമ്ഭകാരസ്സ മിത്തോ അഹോസി. സോ തേന സദ്ധിം സത്ഥാരം ഉപസങ്കമിത്വാ ധമ്മ

കഥം സുത്വാ പബ്ബജിത്വാ ആരദ്ധവീരിയോ തീണി പിടകാനി ഉഗ്ഗഹേത്വാ വത്താ വത്തസമ്പത്തിയാ ബുദ്ധസാസനം സോഭേസി. സോപി നം സത്ഥാ വ്യാകാസി. കസ്സപസ്സ പന സത്ഥുനോ ധാതുയോ ന വികിരിംസു സകല ജമ്ബുദീപവാസിനോ മനുസ്സാ സന്നിപതിത്വാ ഏകേകം സുവണ്ണട്ഠികം കോടി അഗ്ഘനകം രതനവിചിത്തം ബഹി രചനത്ഥം ഏകേകം അഡ്ഢകോടി അഗ്ഘനകം അബ്ഭന്തര പൂരണത്ഥം മനോസിലായ മത്തികാകിച്ചം തേലേന ഉദകകിച്ചം കരോന്താ യോജനുബ്ബേധം ഥുപമകംസു.

തേന വുത്തം

"മഹാകസ്സപോ ജിനോ സത്ഥാ-സേതവ്യായഞ്ഹി നിബ്ബുതോ,
തത്ഥേവ തസ്സ ജിനഥുപോ-യോജനുബ്ബേധമുഗ്ഗതോ"തി;

ഏത്ഥ ച

ദീപങ്കരോ ച കോണ്ഡഞ്ഞോ-മങ്ഗലോ സുമനോ തഥാ,
അനോമദസ്സീ ബുദ്ധോ ച-നാരദോ പദുമുത്തരോ;

സുജാതോ പിയദസ്സീ ച-ധമ്മദസ്സി നരുത്തമോ,
സിദ്ധത്ഥബുദ്ധോ തിസ്സോ ച-വിപസ്സി ച സിഖീ തഥാ;

കകുസണ്ധോ കസ്സപോ ചാതി-സോളസേതേ മഹേസയോ,
ഥുപപ്പമാണമേതേസം പാലിയംയേവ ദസ്സിതം;

യസ്മാ തസ്മാ മയാ സാധൂ-തേ സബ്ബേപി പകാസിതാ,
ഥൂപാ സദ്ധാ ജനാ സാധൂ-തേ വണ്ദേയ്യഥ സാദരം;

യേസാനം പന അട്ഠന്നം - സുഗതാനം ഹിതേസിനം
ധാതു വിത്ഥാരികാ ആസും - തേസു തേസു പദേസതോതി;

സാധുജന മനോപസാദനത്ഥായ കതേ ഥൂപവംസേ വിജ്ജമാനഥൂപാനം ബുദ്ധാനം ഥൂപകഥാ ചേവ സബ്ബേസം സന്തികേ അഭിനിഹാരകതാചേ. സമത്താ.

കസ്സപസ്സ പന ഭഗവതോ അപരഭാഗേ ഠപേത്വാ ഇമം സമ്മാ സമ്ബുദ്ധം അഞ്ഞോ ബുദ്ധോ നാമ നത്ഥി. ഏവം ദീപങ്കരാദീനം ചതുവീസതിയാ ബുദ്ധാനം സന്തികേ ലദ്ധവ്യാകരണോ ബോധിസത്തോ പാരമിയോ പൂരേത്വാ വേസ്സന്തരത്തഭാവേ ഠിതോ-

"അചേതനായം പഥവീ-അവിഞ്ഞായ സുഖം ദുഖം,
സാപി ദാനബലോ മയ്ഹം-സത്തക്കത്തും പകമ്പഥാ"തി;

ഏവം മഹാപഥവി കമ്പനാനി പുഞ്ഞാനി കത്വാ ആയുപരിയോസാനേ തതോ ചുതോ തുസിതഭവനേ നിബ്ബത്തി തത്ഥ അഞ്ഞേ ദേവേ ദസഹി ഠാനേഹി അധിഗണ്ഹിത്വാ യാവതായുകം ദിബ്ബസമ്പത്തിം അനുഭവന്തോ മനുസ്സഗണനായ സത്തഹി ദിവസേഹി ആയുക്ഖയം പാപുണിസ്സതിതി വത്ഥാനി കിളിസ്സന്തി, മാലാ മിലായന്തി, കച്ഛേഹി സേദാ മുച്ചന്തി, കായേചേവ ദുബ്ബണ്ണിയം ഓക്കമതി. ദേവോ ദേവാസനേ നാഭിരമതീതി ഇമേസു പഞ്ചസു

പുബ്ബനിമിത്തേസു ഉപ്പന്നേസു താനി ദിസ്വാസുഞ്ഞാവത നോ സഗ്ഗാ ഭവിസ്സന്തിതി സംവേഗജാതാഹി ദേവതാഹി മഹാസത്തസ്സ പാരമിനം പൂരിതഭാവം ഞത്വാ ഇമസ്മിം ഇദാനി അഞ്ഞേം ദേവലോകം അനുപഗന്ത്വാ മനുസ്സലോകേ ഉപ്പജ്ജിത്വാ ബുദ്ധഭാവം പത്തേ പുഞ്ഞാനി കത്വാ ചുത ചുതാ ദേവലോകം പൂരേസ്സന്തീതി ചിന്തേത്വാ.

> "യതോഹം തുസിതേ കായേ-സന്തുസിതോ നാമഹം തദാ,
> ദസസഹസ്സി സമാഗന്ത്വാ-യാചന്തി പഞ്ജലീ മമം;
>
> കാലോയംതേ മഹാവീര-ഉപ്പജ്ജ മാതുകുച്ഛിയം,
> സദേവകം താരയന്തോ-ബുജ്ഝസ്സു അമതം പദന്തി";

ഏവം ബുദ്ധഭാവത്ഥായ ആയാചിതോ കാലം-ദീപം-ദേസം കുലം-ജനേത്തിയാ ആയുപ്പമാണന്തി ഇമാനി പഞ്ച മഹാവിലോകനാനി വിലോകേത്വാ കതസന്നിട്ഠാനോ തതോ ചുതോ സക്യരാജകുലേ പടിസണ്ഢിംഗഹേത്വാ തത്ഥ മഹാസമ്പത്തിയാ പരിഹരിയമാനോ അനുക്കമേന ഭദ്ദം യോബ്ബനം അനുപാപുണിത്വാ തിണ്ണം ഉതൂനം അനുച്ഛവികേസു തീസു പാസാദേസു ദേവലോകസിരിം വിയ രജ്ജസിരിം അനുഭവമാനോ ഉയ്യാനകീളായ ഗമനസമയേ അനുക്കമേന ജിണ്ണ - വ്യാധി - മതസങ്ഖാതേ തയോ ദേവദൂതേ ദിസ്വാ സംജാത സംവേഗാ നിവത്തിത്വാ ചതുത്ഥേ വാരേ പബ്ബജിതം ദിസ്വാ സാധു പബ്ബജ്ജാതി പബ്ബജ്ജായ രുചിം ഉപ്പാദേത്വാ ഉയ്യാനം ഗന്ത്വാ തത്ഥ ദിവസം ഖേപേത്വാ മങ്ഗല പോക്ഖരണിതീരേ നിസിന്നോ കപ്പക വേസം ഗഹേത്വാ ആഗതേന വിസ്സകമ്മ ദേവപുത്തേന അലങ്കത പടിയത്തോ രാഹുലകുമാരസ്സ പാതസാസനം സുത്വാ പുത്തസിനേഹസ്സ ബലവഭാവം ഞത്വാ യാവ ഇമം ബണ്ധനം ന വഡ്ഢതി താവദേവനം ഛിണ്ദിസ്സാമീതി ചിന്തേത്വാ സായം നഗരം പവിസന്തോ-

> "നിബ്ബുതാ നൂന സാ മാതാ - നിബ്ബുതോ നൂന സോ പിതാ,
> നിബ്ബുതാ നൂന സാ നാരീ - യസ്സായം ഈദിസോ പതി"തി;

കിസാഗോതമിയാ നാമ പിതുച്ഛാ ധീതായ ഭാസിതം ഇമം ഗാഥാ സുത്വാ ഇഹം ഇമായ നിബ്ബുതപദം സാവിതോതി ഗീവതോ സതസഹസ്സഗ്ഘനകം മുത്താഹാരം ഓമുഞ്ചിത്വാ തസ്സാ പേസേത്വാ അത്തനോ ഭവനം പവിസിത്വാ സിരീസയനേ നിപന്നോ നിദ്ദാവസ ഗതാനം നാടകാനം വിപ്പകാരം ദിസ്വാ നിബ്ബിന്നഹദയോ ഛന്നം ഉട്ഠാപേത്വാ കണ്ഥകം ആഹാരാപേത്വാ തം ആരുയ്ഹ ഛന്നസഹായോ ദസസഹസ്സ ചക്കവാള ദേവതാഹി കത പരിവാരോ മഹാഭിനിക്ഖമനാ നിക്ഖമിത്വാ തേനേവ രത്താവസേസേന തീണി രജ്ജാനി അതിക്കമ്മ അനോമായ നദിയാ പരതീരം പത്വാ അസ്സാപിട്ഠിതോ ഓരുയ്ഹ മുത്തരാസി സദിസേ ചാലികാപുലിണേ ഠത്വാ ഛന്നത്വം മയ്ഹം ആഭരണാനി ചേവ കണ്ഥകഞ്ച ആദായ ഗച്ഛാഹി ആഭരണാനി ച കണ്ഥകഞ്ച പടിച്ഛാപേത്വാ ദക്ഖിണ ഹത്ഥേന മങ്ഗലഖഗ്ഗമാദായ വാമഹത്ഥേന മോലിയാ സദ്ധിം ചൂളം ഛിണ്ദിത്വാ സചേ അഹം ബുദ്ധോ ഭവിസ്സാമി ആകാസേ തിട്ഠതു നോ ചേ ഭൂമിയം പതതൂതി ആകാസേ ഖിപി ചുളാമണീ ബണ്ധനം യോജനപ്പമാണം ഠാനംഗന്ത്വാ ആകാസേ അട്ഠാസി അഥ സക്കോ ദേവരാജാ യോജനികേന രതനചങ്ഗോടകേന പടിഗ്ഗഹേസി.

യഥാഹ

ഛേത്വാന മോലിം വരഗണ്ധവാസിതം
വേഹാസയം ഉക്ഖിപി സക്യപുങ്ഗയവോ,
സഹസ്സനേത്തോ സിരസാ പടിഗ്ഗഹി
സുവണ്ണ വങ്ഗോടവരേന വാസവോ'തി;

പടിഗ്ഗഹേത്വാ ച പന ദേവലോകം നേത്വാ സുനേരു മുദ്ധനി തിയോജനപ്പമാണം ഇണ്ദനീലമണിമയം ചുളാമണി ചേതിയം നാമ അകാസി അഥ കസ്സപ ബുദ്ധകാലേ പോരാണ സഹായകോ ഘടികാര മഹാബ്രഹ്മാ ഏകം ബുദ്ധന്തരം വിനാവാസഭാവപ്പത്തേന മത്തഭാവോ ചിത്തേസി. അജ്ജ മേ സഹായകോ മഹാഭിനിക്ഖമനം നിക്ഖന്തോ സമണ പരിക്ഖാരമസ്സ ഗഹേത്വാ ഗച്ഛാമീതി-

''തിചീവരഞ്ച പത്തോ ച വാസി സൂചി ച ബണ്ധനം,
പരിസ്സാവന അട്ഠേതേന-യുത്തയോഗസ്സ ഭിക്ഖുനോ''തി;

ഇമേ സമണപരിക്ഖാരേ ആഹരിത്വാ അദാസി മഹാപുരിസോ അരഹദ്ധജം നിവാസേത്വാ ഉത്തമം പബ്ബജ്ജാവേസം ഗണ്ഹിത്വാ സാടകയുഗലം ആകാസേ ഖിപി തം ബ്രഹ്മാ പടിഗ്ഗഹേത്വാ ബ്രഹ്മലോകേ ദ്വാദസയോജനികം സബ്ബരതനമയം ദുസ്സചേതിയമകാസി.

''കിലേസ അപ്പഹീണേപി=മഹാസത്തസ്സ തം ഖണേ,
യസ്സാനുഭാവതോ ഏവം ദുസ്സചൂളാ ഹി പൂജിതാ
തസ്മാ തമ്മ മഹാബോധി-സത്താനം പടിപത്തിയം,
ന കരേയ്യ മഹുസ്സാഹംവ-കോ ഹി നാമ ബുധോ ജനോ''തി;

ചൂളാമണിദുസ്സ ഥൂപദ്വയകഥാ

൯. ബോധിസത്തോ പബ്ബജിത്വാ അനുക്കമേന രാജഗഹം ഗന്ത്വാ തത്ഥ പിണ്ഡായ ചരിത്വാ പണ്ഡവ പബ്ബതപബ്ഭാരേ നിസിന്നോ മഗധരാജേന രജ്ജേന നിമന്തിയമാനോ തം പടിക്ഖിപിത്വാ സബ്ബഞ്ഞുതം പത്വാ തിസ്സവിജിതം ആഗമനത്ഥായതേനഗഹിത പടിഞ്ഞോ ആളാരം-ഉദ്ദകഞ്ച ഉപസങ്കമിത്വാ തേസം സന്തികേ അധിഗതവിസേസേന അപരിതുട്ഠോ ഛബ്ബസ്സാനി മഹാപധാനം പദഹിത്വാ വിസാഖ പുണ്ണമ ദിവസേ സേനാനിനിഗമേ സുജാതായ ദിന്നപായാസം പരിഭുഞ്ജിത്വാ നേരഞ്ജരായ നദിയാ സുവണ്ണപാതിം പവാഹേത്വാ നേരഞ്ജരായ തീരേ മഹാവനസണ്ഡേ നാനാസമാപത്തീഹി ദിവാഭാഗം വിതിനാമേത്വാ സായണ്ഹ സമയേ സോത്ഥിയേന ദിന്നം തിണമുട്ഠിം ഗഹേത്വാ കാളേന നാഗരാജേന അഭിത്ഥുതഗുണോ ബോധിമണ്ഡം ആരുയ്ഹ തിണാനി. സന്ഥരിത്വാ ന താവീമം പല്ലങ്കം ഭിണ്ദിസ്സാമി യാവ മേ അനുപാദായ ആസവേഹി ചിത്തം വിമുച്ചിസ്സതീ"തി പടിഞ്ഞം കത്വാ പാചീന ദാസാഭിമുഖോ നിസീദിത്വാ-സൂരിയേ അനത്ഥമിതേയേവ മാരബലം വിധമേത്വാ പഠമയാമേ പുബ്ബേ നിവാസഞാണം മജ്ഝിമയാമേ ചുതൂപപാതഞാണം പത്വാ പച്ഛിമയാമാവസാനേ ദസബല ചതുവേസാരജ്ജാദി സബ്ബഗുണപതിമണ്ഡിതംസബ്ബഞ്ഞുതഞാണം പടിവിജ്ഝിത്വാ സത്ത സത്താഹം ബോധിസമീപേയേവ വീതിനാമേത്വാ അട്ഠമേ സത്താഹേ അജപാല നിഗ്രോധമൂലേ നിസിന്നോ ധമ്മഗമ്ഭീരതാ പച്ചവേക്ഖനേന അപ്പോസ്സുക്കതം ആപജ്ജമാനോ ദസദഹസ്സീ മഹാബ്രഹ്മ പരിവാരേന സഹമ്പതി മഹാബ്രഹ്മുനാ ആയാചിത ധമ്മദേസനോ ബുദ്ധചക്ഖുനാ ലോകം ഓലോകേന്തോ ബ്രഹ്മുനോ അജ്ഝേസനം ആദായ കസ്സ നു ഖോ പഠമം ധമ്മം ദേസേയ്യന്തി ഓലോകേന്തോ ആളാരുദ്ദകാനം കാലകതഭാവം ഞത്വാ പഞ്ചവഗ്ഗിയാനം ഭിക്ഖുനം ബഹൂപകാരതം അനുസ്സരിത്വാ ഉട്ഠായാസനാ കാസിപുരം ഗച്ഛന്തോ അന്തരാമഗ്ഗേ ഉപകേന സദ്ധിം മന്തേത്വാ ആസാളഹിപുണ്ണമ ദിവസേ ഇസിപതനേ മിഗദായേ പഞ്ച വഗ്ഗിയാനം ഭിക്ഖുനം വസനട്ഠാനം പത്വാ തേ അനനുച്ഛവികേന ആവുസോ വാദേന സമുദാചരന്തേ അഞ്ഞാപേത്വാ ധമ്മചക്കം പവത്തേന്തോ അഞ്ഞാകോണ്ഡഞ്ഞത്ഥേരപമുഖേ അട്ഠാരസ കോടിയോ അമതപാനം പായേസി.

തതോ പട്ഠായ ചത്താലീസ സംവച്ഛരാനി ഠത്വാ ചതുരാസീതി ധമ്മക്ഖണ്ധ സഹസ്സാനി ദേസേത്വാ ഗണനപഥമതീതേ സത്തേ ഭവകന്താരതോ സന്താരേത്വാ സബ്ബബുദ്ധകിച്ചാനി നിട്ഠപേത്വാ കുസിനാരായം ഉപവത്തനേ മല്ലാനം സാലവനേ യമകസാലാന മന്തരേ ഉത്തസീസകം പഞ്ഞത്തേ മഞ്ചകേ വിസാഖപുണ്ണമ ദിവസേ ദക്ഖിണേന പസ്സേന സതോ സമ്പജാനോ അനുട്ഠാനസേയ്യായ നിപജ്ജി. തദാ കിര ഭഗവതോ പൂജായ യമകസാലാ സബ്ബപാലിഫുല്ലാ മൂലതോ പട്ഠായ യാവ അഗ്ഗാ ഏകച്ഛന്നാ അഹേസും. ന കേവലഞ്ച യമകസാലായേവ സബ്ബേപി രുക്ഖസാഖാ സബ്ബപാലിഫുല്ലാവ അഹേസും.

ന കേവലഞ്ച തസ്മിംയേവ ഉയ്യാനേ സകലേപി ദസസഹസ്സ ചക്കവാളേ ഫലുപഗ രുക്ഖാ ഫലം ഗണ്ഹിംസു. സബ്ബരുക്ഖാനം ഖണ്ധേസു ഖണ്ധ പദുമാനി, വലലീസു വലലിപദുമാനി. ആകാസേ ഉല്ലോകപദുമാനി, പഥവിതലം ഭിണ്ദിത്വാ ദണ്ഡകപദുമാനി പുപ്ഫിംസു. സബ്ബോ മഹാ സമുദ്ദോ പഞ്ചവണ്ണ

പദുമസഞ്ഛന്നോ അഹോസി തിയോജന സഹസ്സവിത്ഥതോ പന ഹിമവാ ഘനബദ്ധമോരപിഞ്ഛകലാപോ വിയ നിരന്തരം മാലാദാമഗവക്ഖിതോ വിയ സുട്ഠു പീളേത്വാ ആബദ്ധപുപ്ഫവടംസകോ വിയ സുപൂരിത പുപ്ഫചങ്ഗേടകം വിയ ച അതിരമണീയോ അഹോസി.

യമകസാലാ ഭുമ്മദേവതാനി സഞ്ചാലിതക്ഖവിണ്ഡപാ തഥാഗതസരീരസ്സ ഉപരിപുപ്ഫാനി വികിരന്തി. ദിബ്ബാനിപി മണ്ദാരവ പുപ്ഫാനി അന്തലിക്ഖാ പതന്തി. താനി ഹോന്തി സുവണ്ണ വണ്ണാനി പണ്ണച്ഛത്തപ്പമാണാനി മഹാതുമ്ബമത്തം രേണു ഗണ്ഹന്തി ന കേവലഞ്ച മണ്ദാരവ പുപ്ഫാനേച, അഞ്ഞാനിപി സബ്ബാനി പാരിച്ഛത്തക പുപ്ഫാദീനി സുവണ്ണവങ്ഗോടകാനി രജതചങ്ഗോടകാനി ച പൂരേത്വാ പൂരേത്വാ തിദസ പുരേപി ബ്രഹ്മലോകേപി ഠിതാഹി ദേവതാഹി വിവിധാനി അന്തരാ അവിപ്പകിണ്ണാനേവ ഹുത്വാ ആഗന്ത്വാ പത്തകിംജക്ഖ രേണു ചുണ്ണേഹി തഥാഗതസ്സ സരീരമേവ ഓകീരന്തി ന കേവലഞ്ച ദേവതാനംയേവ നാഗ സുപണ്ണ മനുസ്സാനമ്പി ഉപകപ്പന ചണ്ദന ചുണ്ണാനി ന കേവലഞ്ച ചണ്ദനചുണ്ണാനേവ കാളാനുസാരീ തഗര ലോഹിതചണ്ദനാദി സബ്ബഗണ്ധജാതചുണ്ണാനി, ഹരിതാലഞ്ജന സുവണ്ണ രജത ചുണ്ണാനി, സബ്ബഗണ്ധവാസ വികതിയോ സുവണ്ണ രജതാദിസമുഗ്ഗേ പൂരേത്വാ ചക്കവാള മുഖവട്ടിആദിസു ഠിതാഹി ദേവതാഹി പവിദ്ധാ അന്തരാ അവിപ്പകിരിത്വാ തഥാഗതസ്സേവ സരീരം ഓകിരന്തി ദിബ്ബാനിപി തുരിയാനി അന്തലിക്ഖേ വജ്ജന്തി. ന കേവലഞ്ച താനിയേവ സബ്ബാനിപി തന്തിബദ്ധ ചമ്മപരിയോനദ്ധ സുസിരാദി ഭേദാനി ദസസഹസ്സചക്കവാളേ ദേവ-നാഗവ-സുപണ്ണ-മനുസ്സാനം തുരിയാനി ഏകചക്കവാളേ സന്നിപതിത്വാ അന്തലിക്ഖേ വജ്ജന്തി.

വരചാരണദേവതാ കിര നാമേകാ ദീഘായുകാ ദേവതാ മഹാപുരിസോ മനുസ്സപഥേ നിബ്ബത്തിത്വാ ബുദ്ധോ ഭവിസ്സതീതി സുത്വ പടിസണ്ധിദിവസേ ഗണ്ഹിത്വാ ഗമിസ്സാമാതി മാലാ ഗന്ഥിതും ആരഭിംസു താ ഗണ്ഠമാനാവ മഹാപുരിസേ മാതുകുച്ഛിയം നിബ്ബത്തേ തുമ്ഭേ കസ്സ ഗണ്ഠഥാതി വുത്താ ന താവ തിട്ഠാതി കുച്ഛിതോ നിക്ഖമന ദിവസേ ഗഹേത്വാ ഗമിസ്സാമാതി ആഹംസു പുന നിക്ഖേന്തോതി സുത്വാ മഹാഭിനിക്ഖമനദിവസേ ഗമിസ്സാമാതി മഹാഭിനിക്ഖമനം നിക്ഖന്തോതി സുത്വാ അഭിസമ്ബോധി ദിവസേ ഗമിസ്സാമാതി. അജ്ജ അഭിസമ്ബുദ്ധോതി സുത്വാ ധമ്മചക്കപ്പവത്തനദിവസേ ഗമിസ്സാമാതി ധമ്മചക്കം പവത്തയീതി സുത്വാ യമകപാടിഹാരിയദിവസേ ഗമിസ്സാമാതി. അജ്ജ യമകപാടിഹാരിയം കരീതി സുത്വാ ദേവോ രോഹനദിവസേ ഗമിസ്സാമാതി. അജ്ജ ദേവോരോഹനം കരീതി സുത്വാ ആയുസങ്ഖാരോസ്സജ്ജനേ ഗമിസ്സാമാതി ആയുസങ്ഖാരം ഓസ്സജീതി സുത്വാ ന താവ നിട്ഠാതി പരിനിബ്ബാനദിവസേ ഗമിസ്സാമാതി?

അജ്ജ ഭഗവാ യമകസാലാനമന്തരേ ദക്ഖിണേന പസ്സേന സതോ സമ്പജാനോ സീഹസേയ്യം ഉപഗതോ ബലവ പച്ചുസമയേ പരിനിബ്ബായിസ്സതി തുമ്ഹേ കസ്സ ഗണ്ഠഥാതി വുത്താ പന കിന്നാമേതം അജ്ജേവ മാതുകുച്ഛിയം പടിസണ്ധിം ഗണ്ഹി അജ്ജേവ കുച്ഛിതോ നിക്ഖന്തോ, അജ്ജേവ മഹാഭിനിക്ഖമനം നിക്ഖമി. അജ്ജേവബുദ്ധോ അഹോസി അജ്ജേവ ധമ്മചക്കം പവത്തയി. അജ്ജേവ യമകപാടിഹാരിയം അകാസി. അജ്ജേവ ദേവലോകാ ഓതിനണ്ണാ. അജ്ജേവ ആയുസങ്ഖരം ഓസ്സജി. അജ്ജേവ കിര പരിനിബ്ബുതോ. നനു നാമ ദുതിയ ദിവസേ യാഗുപാന കാലമത്തമ്പി ഠാതബ്ബം അസ്സ, ദസ പാരമിയോ

പൂരേത്വാ ബുദ്ധത്തം പത്തസ്സ നാമ അനനുച്ഛവികന്തി അപരി നിട്ഠിതാവ മാലായോ ഗഹേത്വാ ആഗമ്മ അന്തോ ചക്കവാളേ ഓകാസം ആലഭമാനാ ചക്കവാള മുഖവട്ടിയം ലഭിത്വാ ആധാവന്തിയോ ഹത്ഥേന ഹത്ഥം ഗീവായ ഗീവം ഗഹേത്വാ തീണി രതനാനി ആരബ്ഭദ്വത്തിംസമഹപുരിസലക്ഖണാനി ഛബ്ബണ്ണരംസിയോ ദസപാരമിയോ അദ്ധച്ഛട്ഠാനി ജാതകസതാനി ചുദ്ദസ്സ ബുദ്ധഞാണാനി ആരബ്ഭ ഗായിത്വാ തസ്സ തസ്സ അവസാനേ സഹായ ഹേ സഹായ ഹേതി വദന്തി. ഇദമേതം പടിച്ചവുത്തം-ദിബ്ബാനിപി സംഗീതാനി അന്തലിക്ഖേ വത്തന്തിതി.

ഭഗവാ പന ഏവം മഹതിയാ പൂജായ വത്തമാനയാ പഠമയാമേ മല്ലാനം ധമ്മം ദേസേസി മജ്ഝിമയാമേ സുഭദ്ദസ്സ ധമ്മം ദേസേത്വാ തം മഗ്ഗഫലേ പതിട്ഠാപേസി പച്ഛിമയാമേ ഭിക്ഖു ഓവദിത്വാ ബലവ പച്ചൂസ സമയേ മഹാപഥവിം കമ്പേന്തോ അനുപാദിസേസായ നിബ്ബാനധാതുയാ പരിനിബ്ബായി പരിനിബ്ബുതേ പന ഭഗവതി ലോകനാഥേ ആനണ്ദത്ഥേരോ മല്ലരാജുനം തം പവത്തിം ആരോചേതി തേ സുത്വാവ ഗണ്ധമാലം സബ്ബഞ്ച താലാവചരം പഞ്ച ച ദുസ്സയുഗസതാനി ആദായ ഗന്ത്വാ ഭഗവതോ സരീരം നച്ചേഹി - ഗീതേഹി - വാദിതേഹി - മാലേഹി - ഗണ്ധേഹി സക്കരോന്താ ഗരുകരോന്താ മാനേന്താ - പൂജേന്താ ചേലവിതാനാനി കരോന്താ മണ്ഡല മാലാനി പടിയാദേന്താ ഏവം താ ദിവസം വീതിനാമേസും.

അഥ ദേവതാനഞ്ച കോസിനാരകാനം മല്ലാനഞ്ച ഏതദഹോസി- അതിവികാലോ ഖോ അജ്ജ ഭഗവതോ സരീര ഝാപേതും, സ്വേദാനി ഭഗവതോ സരീരം ഝപേസ്സാമാതി തഥാ ദുതിയമ്പി ദിവസം വീതിനാമേസും. തഥാ തതിയം ചതുത്ഥം പഞ്ചമം ഛട്ഠമ്പി ദിവസം വീതിനാമേസും സത്ത മേ ദിവസേ ദേവതാ ച ദോസിനാരകാ മല്ലാ ച ഭഗവതോ സരീരം ദിബ്ബേഹി മാനുസകേഹി ച നച്ചേഹി - ഗീതേഹി - വാദിതേഹി - മാലേഹി - ഗണ്ധേഹി സക്കാരോന്തോ ഗരുകരോന്താ മാനേന്താ പൂജേന്താ നഗരമജ്ഝേന നീഹരിത്വാ യത്ഥ മകുടബണ്ധനം നാമ മല്ലാനം ചേതിയം തത്ഥ നിക്ഖിപിംസു

തേന ഖോ പന സമയേന കുസിനാരാ യാവ സണ്ധിസമല സംകടീരാജന്നുമത്തേന ഓധിനാ മണ്ദാരവ പുപ്ഫേന സത്ഥതാ ഹോതി അഥ ഖോ കോസിനാരകാ മല്ലാ ഭഗവതോ സരീരം ചക്കവത്തിസ്സ സരീരം വിയ അഹതേന വത്ഥേന വേഠേസും അഹതേന വത്ഥേന വേഠേത്വാ വിഹതേന കപ്പാസേന വേഠേസും വിഹതേന കപ്പാസേന വേഠേത്വാ അഹതേന വത്ഥേന വേഠേസും. ഏതേനേവ നയേന പഞ്ചഹിയുഗസതേഹി വേഠേത്വാ ആയസായ തേലദോണിയാ പക്ഖിപിത്വാ അഞ്ഞിസ്സാ ആയസായ ദോണിയാ പടികുജ്ജേത്വാ സബ്ബഗണ്ധാനം ചിതകം കരിത്വാ ഭഗവതോ സരീരം ചിതകം ആരോപേസും. തേന ഖോ പന സമയേന ആയസ്മാ മഹാ കസ്സപോ പാവായ കുസിനാരം അദ്ധാനമഗ്ഗ പടിപന്നോ ഹോതി മഹതാഭിക്ഖുസങ്ഘേന സദ്ധിം പഞ്ചമത്തേഹി ഭിക്ഖുസതേഹി തേന ഖോ പന സമയേന ഥേരേ ചിത്തം പസാദേത്വാ സഗ്ഗേ നിബ്ബത്താ ദേവതാ തസ്മിം സമാഗമേ ഥേരം അദിസ്വാ കുഹിന്നു ഖോ അമ്ഹാകം കുലുപഗ ഥേരോതി ആവജ്ജേന്തോ അന്തരാമഗ്ഗപടിപന്നം ദിസ്വാ അമ്ഹാകം കുലുപഗ ഥേരേ അവണ്ദിതേ ചിതകോ മാ പജ്ജലിത്ഥാതി അധിട്ഠിഹിംസു.

അഥ ഖോ ചത്താരോ മല്ലപാമോക്ഖാ സീസം നഹാതാ അഹതാനി വത്ഥാനി നിചത്ഥാ വീ സംരതനസതികം ചണ്ദനചിതകം ആലിമ്പേസ്സാമാതി അട്ഠപി സോലസപി ദ്വത്തിംസാപി ജനാ ഹുത്വാ യമക ഉക്കയോ ഗഹേത്വാ താലവണ്ടേഹി വിജന്താ ഭസ്താനി ധമന്താ ന സക്കോന്തിയേവ അഗ്ഗിം ഗാഹാപേതും. അഥ ഖോ കോസിനാരകാ മല്ലാ ചിതകസ്സ അപജ്ജലന കാരണം ആയസ്മന്തം അനുരുദ്ധം പുച്ഛിത്വം ദേവതാനം അഭിപ്പായം സുത്വാ മഹാകസ്സപോ കിര ഭോ പഞ്ചഹി ഭിക്ഖുസതേഹി സദ്ധിം ദസബലസ്സ പാദേ വണ്ദിസ്സാമീതി ആഗച്ഛതി തസ്മിം കിര അനാഗതേ ചിതകോ ന പജ്ജലതി കീദിസോ ഭോസോ ഭിക്ഖു കാലോ ഓദാതോ ദീഘോ രസ്സോ ഏവരൂപേ നാമ ഭോ ഭിക്ഖുമ്ഹി ഠിതോ കിം ദസബലസ്സ പരിനിബ്ബാനം നാമാതി ദേചി ഗണ്ധമാലാദി ഹത്ഥാ പടിപഥം ഗച്ഛിംസു കേചി വീഥിയോ വിചിത്താ കത്വാ ആഗമനമഗ്ഗം ഓലോകയമാനാ അട്ഠംസു. അഥ ഖോ ആയസ്മാ മഹാകസ്സപോ യേന കുസിനാരാ മകൂടബണ്ധനം നാമ മല്ലാനം ചേതിയം, യേന ഭഗവതോ ചിതകോ തേനുപസങ്കമി. ഉപസങ്കമിത്വാ ഏകംസം ചീവരം കത്വാ തിക്ഖത്തും ചിതകം പദക്ഖിണം കത്വാ ആവജ്ജേന്തോവ സല്ലക്ഖേസി-ഇമസ്മിം ഠാനേ പാദാതി തതേ പാദസമീപേ ഠത്വാ അഭിഞ്ഞാപാദകം ചതുത്ഥജ്ഝാനം സമാപജ്ജിത്വാ വുട്ഠായ അരസഹസ്സ പതിമണ്ഡിതാ ദസബലസ്സ പാദാ സദ്ധിം കപ്പാസ പടലേഹി പഞ്ചദുസ്സയുഗസതാനി സുവണ്ണദോണിം വണ്ദനചിതകഞ്ച ദ്വേധാ കത്വാ മയ്ഹം ഉത്തമങ്ഗേ സിരസി പതിട്ഠഹന്തൂതി അധിട്ഠാസി സഹ അധിട്ഠാന ചിത്തേന താനി ദുസ്സയുഗാദിനി ദ്വേധാ കത്വാ വലാഹകന്തരാ പുണ്ണചണ്ദോ വിയ പാദാ നിക്ഖമിംസു.

ഥേരോ വികസിത രത്തപദുമ സദിസേ ഹത്ഥേ പസാരേത്വാ സുവണ്ണവണ്ണേ സത്ഥു പാദേ യാവ ഗോപ്ഫകാ ബാള്ഹം ഗഹേത്വ അത്തനോ സിരവരേ പതിട്ഠാപേസി മഹാജനോ തം അച്ഛരിയം ദിസ്വാ ഏകപ്പഹാരേ നേവ മഹാനാദം നദി. ഗണ്ധമാലാദീഹി പൂജേത്വാ യഥാരുചിം വണ്ദി. ഏവ പന ഥേരേന ച മഹാജനേന ച തേഹി ച പഞ്ചഹി ഭിക്ഖുസതേഹി വണ്ദിത മത്തേഥേരസ്സ ഹത്ഥതോ മുഞ്ചിത്വാ അലത്തക വണ്ണാനി ഭഗവതോ പാദതാലാനി ദാരുആദിസു കിഞ്ചി അചാലേത്വാവ യഥാട്ഠാനേ പതിട്ഠഹിംസു. ഭഗവതോ പാദേസു നിക്ഖമന്തേസു വാ പവിസന്തേസു വാ കപ്പാസഅംസു വാ ദസാതന്തു വാ തേലബിണ്ദു വാ ദാരുഖണ്ഡം വാ ഠാനാ ചലിതം നാമ നാഹോസി. സബ്ബം യഥാട്ഠാനേ ഠിതമേവ അഹോസി. ഉട്ഠഹിത്വാ പന അത്ഥങ്ഗതേ ചണ്ദേ വിയ സൂരിയേ വിയ ച തഥാഗതസ്സ പാദേസു അന്തരഹിതേസു മഹാജനോ മഹാകണ്ദിതം കണ്ദി. പരിനിബ്ബുതകാലതോ അധികതരം കാരുഞ്ഞം അഹോസി അഥ ഖോ ദേവാതാനുഭാവേന പനേസ ചിതകേ സമന്തതോ ഏകപ്പഹാരേനേവ പജ്ജലി. ഝായമാനസ്സ ഭഗവതോ സരീരസ്സ ഛവി ചമ്മ മംസാദീനം നേവ ഛാരികാമത്തമ്പി അന്തമസോ പഞ്ഞായിത്ഥ ന മസി, സുമന മകുല സദിസാ പന ധോതമുത്ത സദിസാ സുവണ്ണസദിസാ ച ധാതുയോ അവസിസ്സിംസു.

ദീഘായുക ബുദ്ധാനഞ്ഹി സരീരം സുവണ്ണക്ഖണ്ധസദിസം ഏകഘനമേവ ഹോതി. ഭഗവാ പന അഹംന ചിരം ഠത്വാ ഠത്വാ പരിനിബ്ബായാമി. മയ്ഹം സാസനം ന താവ സബ്ബത്ഥ വിത്ഥാരിതം, തസ്മാ പരിനിബ്ബുതസ്സപി മേ സാസസമത്തമ്പി ധാതും ഗഹേത്വാ അത്തനോ അത്തനോ വസനട്ഠാനേ ചേതിയം കത്വാ പരിചരന്തോ മഹാജനോ സഗ്ഗപരായനോ ഹോതിതി ധാതൂനം

വികിരണം അധിട്ഠാസി. കതി പനസ്സ ധാതുയോ വിപ്പകിണ്ണാ, കതി ന വിപ്പകിണ്ണാതി ചതസ്സോ ദാട്ഠാ, ദ്വേ അക്ഖകാ, ഉണ്ഹീസന്തി ഇമാ സത്തധാതുയോ ന വിപ്പകിണ്ണാ. സേസാ വിപ്പകിരിംസു. തത്ഥ സബ്ബഖുദ്ദകാ ധാതു സാസപ ബീജമത്താ അഹോസി മഹാധാതു മജ്ഝേ ഭിന്ന തണ്ഡുലമത്താ. അതിമഹതീ മജ്ഝേ ഭിന്നമുഗ്ഗ ബീജമത്താ അഹോസി.

ദഡ്ഢേ ഖോ പന ഭഗവതോ സരീരേ ആകാസതോ അഗ്ഗബാഹുമത്താപി ജങ്ഘമത്താപി താലക്ഖണ്ധമത്താപി ഉദകധാരാ പതിത്വാ ചിതകം നിബ്ബാപേസി ന കേവലം ആകാസതോയേവ പരിവാരേത്വാ ഠിതസാലരുക്ഖാനമ്പി സാഖന്തര വിടപന്തരേഹി ഉദകധാരാ നിക്ഖമിത്വാ നിബ്ബാപേസും, ഭഗവതോ ചിതകോ മഹന്തോ, സമന്താ പഥവിം ഭിണ്ദിത്വാ തംങ്ഗലസീസമത്താ ഉദകവട്ടി ഏളിക വടംസക സദിസാ ഗന്ത്വാ ചിതകമേവ ഗണ്ഹി മല്ലരാജാനോ ച സുവണ്ണഘടേ രജതഘടേ ച പൂരേത്വാ ആഭത നാനാഗണ്ധോദകേന സുവണ്ണ രജതമയേഹി അട്ഠദന്തകേഹി വികിരിത്വാ ചണ്ദനചിതകം നിബ്ബാപേസും. തത്ഥ ചിതകേ ഝയമാനേ പരിവാരേത്വാ ഠിത സാലരുക്ഖാനം സാഖന്തരേഹി വിടപന്തരേഹി പത്തന്തരേഹി ച ജാലേ ഉഗ്ഗച്ഛന്തേ പത്തം വാ സാഖാ വാ ദഡ്ഢാ നാമ നത്ഥി കിപില്ലികാപി മക്കടകാപി പാണകാപി ജാലാനം അന്തരേ നേവ വിചരന്തി.

ആകാസതോ പതിത ഉദകധാരാസുപി സാലരുക്ഖേഹി നിക്ഖന്തൌദകധാരാസുപി പഥവിം ഭിണ്ദിത്വാ നിക്ഖന്ത ഉദകധാരാസുപി ധമ്മതാവ പമാണം ഏവം ചിതകം നിബ്ബാപേത്വാ പന മല്ലരാജാനോ സണ്ഥാഗാരേ ചതുജാതിഗണ്ധ പരിഭണ്ഡം കാരേത്വാ ലാജ പഞ്ചമാനി പുപ്ഫാനി വികിരിത്വാ ഉപരി ചേലവിതാനം ബണ്ധാപേത്വാ സുവണ്ണതാരകാഹി ഖചേത്വാ തത്ഥ ഗണ്ധദാമ മാലാദാമ രതനദാമാനി ഓലമ്ബേത്വാ സത്ഥാഗാരതോ യാവ മകുട ബണ്ധന സങ്ഖാതാ സീസപ്പസാധന മങ്ഗലസാലാ താവ ഉഭോഹി പസ്സേഹി സാണികിലഞ്ജ പരിക്ഖേപം കാരേത്വാ ഉപരി ചേലവിതാനം ബണ്ധാപേത്വാ സുവണ്ണതാരകാഹി ഖചേത്വാ തത്ഥാപി ഗണ്ധദാമ മാലാദാമ രതനദാമാനി ഓലമ്ബേത്വാ മണിദണ്ഡേഹി പഞ്ചവണ്ണധജേ ഉസ്സപേത്വാ സമന്താ ധജപതാകാ പിരിക്ഖിപിത്വാ സിത്തസമ്മട്ഠാസു വീഥിസു കദലിയോ പുണ്ണഘടേ ച ഠപേത്വാ ദണ്ഡദീപികാ ജാലേത്വാ അലങ്കത ഹത്ഥിക്ഖണ്ധേ സഹധാതൂഹി സുവണ്ണദോണിം ഠപേത്വാ മാലാഗണ്ധാദീഹി പൂജേത്വാ സാധുകീളം കീളന്താ അന്തോനഗരം പവേസേത്വാ സണ്ഥാഗാരേ സരഭമയ പല്ലങ്കേ ഠപേത്വാ ഉപരി സേതച്ഛത്തം ധാരയിത്വാ സത്തി ഹത്ഥേഹി പുരിസേഹി പരിക്ഖിപാപേത്വാ ഹത്ഥീഹി കുമ്ഭേന കുമ്ഭം പഹരന്തേഹി പരിക്ഖിപാപേത്വാ തതോ അസ്സേഹി ഗീവായ ഗീവം പഹരന്തേഹി തതോ രഥേഹി ആണികോടിയാ ആണികോടിം പഹന്തേഹി തതോ യോധേഹി ബാഹൂഹി ബാഹും പഹരന്തേഹി തേസം പരിയന്തേ കോടിയാ കോടിം പഹരമാനേഹി ധനൂഹി പരിക്ഖിപാപേസും.

ഇതി സമന്താ യോജനപ്പമാണം ഠാനം സന്നാഹഗച്ഛിതം വിയ കത്വാ ആരക്ഖം സംവിദഹിംസു. കസ്മാ പനേതേ ഏവമകംസൂതി. ഇതോ പുരിമേസു ദ്വീസു സത്താഹേസു തേ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ ഠാനനിസജ്ജോകാസം കരോന്താ ഖാദനീയ ഭോജനീയം സംവിദഹന്താ സാധുകീളായ ഓകാസം ന ലഭിംസു തതോ തേസം അഹോസി - ഇമം സത്താഹം സാധുകീളം കീളിസ്സാമ. ഠാനം ഖോ പനേതം വിജ്ജതി യം അമ്ഹാകം പമത്തഭാവം ഞത്വാ

കോചീദേവ ആഗന്ത്വാ ധാതുയോ ഗണ്ഹയ്യ-തസ്മാ ആരക്ഖം ഠപേത്വാ കീളിസ്സാമാതി തേന തേ ഏവമകംസു.

അഥ ഖോ അസ്സോസി ഖോ രാജാ മാഗധോ അജാതസത്തു ഭഗവാ കിര കുസിനാരായം പരിനിബ്ബുതോതി കഥം അസ്സോസി പഠമമേവസ്സ അമച്ചാ സുത്വാ ചിന്തയിംസു? സത്ഥാ നാമ പരിനിബ്ബുതോ, ന സോ സക്കാ പുന ആഹരിംതു പോഥുജ്ജനിക സദ്ധായ പന അമ്ഹാകം രഞ്ഞോ സദിസോ നത്ഥി. സചേ ഏസ ഇമിനാവ നിയാമേന സുണിസ്സതി, ഹദയമസ്സ ഏളിസ്സതി രാജാ ഖോ പനമ്ഭേഹി അനുരക്ഖിതബ്ബോതി തേ തിസ്സോ സുവണ്ണദോണിയോ ആഹരിത്വാ ചതുമധുരസ്സ പൂരേത്വാ രഞ്ഞോ സന്തികം ഗന്ത്വാ ഏതദവോചും. ദേവ അമ്ഹേഹി സുപിനകോ ദിട്ഠോ തസ്സ പടിഘാതത്ഥം തുമ്ഹേഹി ദുകൂലപട്ടം നിവാസേത്വാ യഥാ നാസാപുടമത്തം പഞ്ഞായതി ഏവം ചതുമധുരദോണിയം നിപജ്ജിതും വട്ടതീതി. രാജാ അത്ഥവരകാനം വചനം സുത്വാ ഏവം ഹോതു താതാ'തി സമ്പടിച്ഛിത്വാ തഥാ അകാസി.

അഥേകോ അമച്ചോ അലങ്കാരം ഓമുഞ്ചിത്വാ കേസേ പരികിരിയ യായ ദിസായ സത്ഥാ പരിനിബ്ബുതോ തദഭിമുഖോ ഹുത്വാ അഞ്ജലിമ്പഗ്ഗയ്ഹ രാജാനം ആഹ- ദേവമരണതോ മുഞ്ചനകസത്തോ നാമ നത്ഥി. അമ്ഹാകം ആയുവഡ്ഢകേനാ ചേതിയട്ഠാനം പുഞ്ഞക്ഖേത്തം അഭിസേകപിട്ഠികാ ഭഗവാ സത്ഥാ കുസിനാരായം പരിനിബ്ബുതോതി രാജാ സുത്വാ വിസഞ്ഞീ ജാതോ ചതുമധുരദോണി ഉസുമം മുഞ്ചി രാജാനം ഉക്ഖിപിത്വാ ദുതിയായ ദോണിയാ നിപജ്ജാപേസും സോ സഞ്ഞം ലഭിത്വാ താത കിം വദഥാതി പുച്ഛി. സത്ഥാ മഹാരാജ പരിനിബ്ബുതോതി, പുന വിസഞ്ഞി ജാതോ ചതുമധുരദോണിം ഉസുമം മുഞ്ചി. അഥ നം തതോപി ഉക്ഖിപിത്വാ തതിയായ ദോണിയാ നിപജ്ജാപേസും സോ പുന സഞ്ഞം പടിലഭിത്വാ താത കിം വദഥാതി പുച്ഛി സത്ഥാ മഹാരാജ പരിനിബ്ബുതോതി. രാജാ പുന വിസഞ്ഞി ജാതോ ച മധുരദോണി ഉസുമം മുഞ്ചി.

അഥ നം തതോപി ഉക്ഖിപിത്വാ നഹാപേത്വാ മത്ഥകേ ഘടേഹി ഉദകം ആസിഞ്ചിംസു രാജാ സഞ്ഞം പടിലഭിത്വാ ആസനാ ഉട്ഠായ ഗണ്ധപരിഭാവീതേ മണിവണ്ണകേസേ സുവണ്ണഫലക വണ്ണായ പിട്ഠിയം പകിരിത്വാ പവാളങ്ഗുരവണ്ണാഹി സുവട്ടിതങ്ഗുലീഹി സുവണ്ണബിമ്ബക വണ്ണം ഉരം സംസിബ്ബന്തോ വിയ ഗഹേത്വാ പരിദേവമാനോ ഉമ്മത്തകവേസേനേവ അന്തരവീഥിം ഓതിണ്ണോ സോ അലങ്കത നാടക പരിവുതോ നഗരാ നിക്ഖമ്മ ജീവകമ്ബവനം ഗന്ത്വാ യസ്മിം ഠാനേ നിസിന്നേന ഭഗവതാ ധമ്മോ ദേസിതോ തം ഓലോകേത്വാ ഭഗവാ സബ്ബഞ്ഞു നനു മേ ഇമസ്മിം ഠാനേ നിസീദിത്വാ ധമ്മം ദേസയിത്ഥ തുമ്ഹേ സോകസല്ലം വിനോദയിത്ഥ. തുമ്ഹേ മയ്ഹം സോകസല്ലം നീഹരിത്ഥ. അഹം തുമ്ഹാകം സരണം ഗതോ. ഇദാനി പന മേ പടിവചനമ്പി ന ദേഥ ഭഗവാതി പുനപ്പുന പരിദേവിത്വാ നനു ഭഗവാ അഹം അഞ്ഞദാ ഏവരൂപേ കാലേ തുട്ഠേ മഹാഭിക്ഖുസങ്ഘപരിവാരാ ജമ്ബുദീപതലേ ചാരികം ചരഥാതി സുണാമ ഇദാനി പന അഹം തുമ്ഹാകം അനനുരൂപം അയുത്തം പവത്തിം സുണാമീതി ഏവമാദീനി ച വത്വാ സട്ഠിമത്താഹി ഗാഥാഹി ഭഗവതോ ഗുണം അനുസ്സരിത്വാ ചിന്തേസി മമ പരിദേവിതേ നേവ ന സിജ്ഝതി. ദസബലസ്സ ധാതുയോ ആഹരാപേസ്സാമിതി മല്ലരാജുനം ദൂതഞ്ച പണ്ണഞ്ച പാഹേസി.

ഭഗവാപി ഖത്തിയോ, അഹമ്പി ഖത്തിയോ, അഹമ്പി അരഹാമി ഭഗവതോ സരീരാനം ഥൂപഞ്ച മഹഞ്ച കാരേതുന്തി പേസേത്വാ പന സചേ ദസ്സന്തി സുണ്ദരം, നോ ചേ ദസ്സന്തി ആഹരണുപായേന ആഹരിസ്സാമീതി ചതുരങ്ഗിനിം സേനം സന്നയ്ഹിത്വാ സയമ്പി നിക്ഖന്തോയേവ യഥാ ച അജാതസത്തു ഏവം വേസാലിയം ലിച്ഛവിരാജാനോ കപിലവത്ഥുമ്ഹി സക്യരാജാനോ അല്ലകപ്പകേ ബുലയോ രാമഗാമകേ കോളിയാ വേഠദീപകേ ബ്രാഹ്മണോ പാവായഞ്ച മല്ലാ ദൂതം പേസേത്വാ സയമ്പി ചതുരങ്ഗിനിയാ സേനായ നിക്ഖമിംസുയേവ തത്ഥ പാചേയ്യകാ സബ്ബേഹി ആസന്നതരാ കുസിനാരാതോ തിഗാവുതന്തരേ നഗരേ വസന്തി. ഭഗവാപി പാവം പവിസിത്വാ കുസിനാരം ഗതോ. മഹാപരിഹാരാ പനേതേ രാജാനോ പരിഹാരാ കാരേംന്താവ പച്ഛതോ ജാതാ. തേ സബ്ബേപി സത്തനഗരവാസിനോ ആഗത്വാ അമ്ഹാകം ധാതുയോ വാ ദേന്തു യുദ്ധം വാതി കുസിനാരാ നഗരം പരിവാരയിംസു.

തതോ മല്ലരാജാനോഏതദവോചും-ഭഗവാഅമ്ഹാകംഗാമക്ഖേത്തേ പരിനിബ്ബുതോ, ന മയം സത്ഥു സാസനം പഹിണിമ്ഹ ന ഗന്ത്വാ ആനയിമ്ഹ. സത്ഥാ പസ സയമേവ ആഗന്ത്വാ സാസനം പേസേത്വാ അമ്ഹേ പക്കോസപേസി തുമ്ഹേപി ഖോ പന യം തുമ്ഹാകം ഗാമക്ഖേത്തേ രതനം ഉപ്പജ്ജതി ന തം അമ്ഹാകം ദേഥ സദേവകേ ലോകേ ബുദ്ധരതനസമം രതനം നാമ നത്ഥി, ഏവരൂപം. ഉത്തമം രതനം ലഭിത്വാ മയം ന ദസ്സമാതി ഏവം തേ കലഹം വഡ്ഢേത്വാ ന ഖോ പന തുമ്ഹേഹിയേവ മാതു ഥനതോ ഖിരം പീതം, അമ്ഹേഹിപി പീതം തുമ്ഹേയേവ പുരിസാ അമ്ഹേ ന പുരിസാ ഹോതു ഹോതൂതി അഞ്ഞമഞ്ഞം അഹംകാരം കത്വാ സാസന പടിസാസനം പേസേന്താ അഞ്ഞമഞ്ഞം മാനഗജ്ജിതം ഗജ്ജിംസു യുദ്ധേ പന സതി കോസിനാരകാനംയേവ ജയോ അഭവിസ്സ, കസ്മാ ധാതുപാസനത്ഥം ആഗതാ ദേവതാ തേസം പക്ഖാഅഹേസും.

തതോ ദോണോ ബ്രാഹ്മണോ ഇമം വിവാദം സുത്വാ ഏതേ രാജാനോ ഭഗവതേ പരിനിബ്ബുതട്ഠാനേ വിവിദം കരോന്തി ന ഖോ പനേതം പതിരൂപം അലം ഇമിനാ കലഹേന ചൂപസമേസ്സാമി ന ന്തി ഉണ്ണതപ്പദേസേ ഠത്വാ ദ്വേഭാണവാരപരിമാണം ദോണഗജ്ജിതം നാമ അവോച തത്ഥ പട്ഠമകഭാണവാരേ താവ ഏകപദമ്പി തേ ന ജാനിംസു ദുതിയക ഭാണവാര പരിയോസാനേ’ആചരിയസ്സ വിയ ഭോസദ്ദോ, ആചരിയസ്സ വിയ ഭോ സദ്ദോ’തി സബ്ബേ നീ രവാ അഹേസും സകലജമ്ബുദീപതലേ കിര കുലഘരേ ജാതോ യേഭുയ്യേന തസ്സ ന അന്തേവാസികോ നാമ നത്ഥി അഥ സോ തേ അത്തനോ വചനം സുത്വാ തുണ്ഹീഭൂതേ വിദിത്വാ പുന ഏതദവോച

“സുണന്തു ഭോന്തോ മമ ഏകവാക്യം
അമ്ഹാകം ബുദ്ധോ അഹു ഖന്തിവാദോ,
ന ഹി സാധയം ഉത്തമ പുഗ്ഗലസ്സ
സരീരഭങ്ഗേ സിയാ സമ്പഹാരോ
സബ്ബേവ ഭോന്തോ സഹിതാ സമഗ്ഗാ
സമ്മോദമാനാ കരോമട്ഠഭാഗേ,
വിത്ഥാരികാ ഹോന്തു ദിസായു ഥൂപാ
ബഹുജ്ജനോ ചക്ഖുമതോ പസന്നോ”തി;

തത്രായമത്ഥോ "അമ്ഹാകം ബുദ്ധോ അഹു ഖന്തിവാദോ"തി ബുദ്ധഭൂമിം അപ്പത്വാപി പാരമിയോ പൂരേന്തോ ഖന്തിവാദ താപസകാലേ ധമ്മപാലകുമാര കാലേ ഛദ്ദന്തഹത്ഥികാലേ ഭൂരിദത്ത നാഗരാജ കാലേ ചമ്പേയ്യ നാഗരാജ കാലേ സങ്ഖപാല നാഗരാജ കാലേ മഹാകപികാലേ അഞ്ഞേസുപി ബഹൂസു ജാതകേസു പരേസു കോപം അകത്വാ ഖന്തിമേവ അകാസി. ഖന്തിമേവ വണ്ണയി, കിമങ്ഗ പന ഏതരഹി ഇട്ഠാനിട്ഠേസു താദിലക്ഖണം പത്തോ സബ്ബഥാപി അമ്ഹാകം ബുദ്ധോ ഖന്തിവാദോ അഹോസി.

തസ്സ ഏവം വിധസ്സ ന ഹി സാധയ ഉത്തമപുഗ്ഗലസ്സ സരീരഭങ്ഗേ സിയാ സമ്പഹാരോ, "ന ഹി സാധയന്തി"ന ഹി സാധു അയം, "സരീരഭങ്ഗേതി സരീര ഭങ്ഗനിമിത്തം ധാതുകോട്ഠാസഹേതൂതി അത്ഥോ "സിയാ സമ്പഹാരോ"തി ആയുധ സമ്പഹാരോ ന ഹി സാധു സിയാതി വുത്തം ഹോതി. "സബ്ബേവ ഭോന്തോ സഹിതാ"തി സബ്ബേവ ഭവന്തോ സഹിതാ ഭോഥ മാ ഭിജ്ജിത്ഥ. "സമഗ്ഗാതി" കായേന വാചായ ച ഏകസന്നിപാതാ ഏകവചനാ സമഗ്ഗാ ഭോഥ "സമ്മോദമാനാ"തി ചിത്തേനാപി അഞ്ഞമഞ്ഞം മോദമാനാ ഭോഥ.'കരോമട്ഠഭാഗേ"തി ഭഗവതാ സരീരാനി അട്ഠഭാഗേ കരോമ. "ചക്ഖുമതോ"തി പഞ്ചഹി ചക്ഖുഹീ ചക്ഖുതാ ബുദ്ധസ്സ, ന കേവലം തുമ്ഹേയേവ ബഹുജ്ജനോ പസന്നോ തേസു ഏകോപി ലദ്ധു അയുത്തോ നാമ നത്ഥിതി ബഹും കാരണം വത്വാ സഞ്ഞാപേസി.

അഥ സബ്ബേപി രാജാനോ ഏവമാഹംസു-തേന ഹി ബ്രാഹ്മണ ത്വഞ്ഞേവ ഭഗവതോ സരീരാനി അട്ഠധാ സമം സുവിഭത്തം വിഭജാഹീതി. ഏവം ഭോതി ഖോ ദോണോ ബ്രാഹ്മണോ തേസം രാജൂനം പടിസ്സുത്വാ ധാതുയോ സമം സുവിഭത്തം വിഭജി.

തത്രായമനുക്കമോ ദോണോ കിര തേസം പടിസ്സുത്വാ സുവണ്ണദോണിം വിവരാപേസി. രാജാനോ ആഗന്ത്വാ ദോണിയം യേവതാ സുവണ്ണവണ്ണാ ധാതുയോ ദിസ്വാ ഭഗവാ സബ്ബഞ്ഞു പുബ്ബേ മയം തുമ്ഹാകം ദ്വത്തിംസ ലക്ഖണ പതിമണ്ഡിതം ഛബ്ബണ്ണബുദ്ധരസ്മിഖചിതം സുവണ്ണവണ്ണം സരീരം അദ്ദസാമ ഇദാനി പന സുവണ്ണവണ്ണാ ധാതുയോവ അവസിട്ഠാ ജാതാ, ന യുത്തമിദം ഭഗവാ തുമ്ഹാകന്തി പരിദേവിംസു. ബ്രാഹ്മണോ തസ്മിം സമയേ തേസം പമത്തഭാവം ഞത്വാ ദക്ഖിണദാഠം ഗഹേത്വാ വേഠന്തരേ ഠപേസി അഥ പച്ഛാ സമം സുവിഭത്തം വിഭജി. സബ്ബാപി ധാതുയോ പാകതിക നാളിയാ സോളസ നാളിയോ അഹേസും. ഏകേക നഗരവാസിനോ ദ്വേ ദ്വേ നാളിയോ ലഭിംസു.

ബ്രാഹ്മണസ്സ പന ധാതുയോ വിഭജന്തസ്സേവ സക്കോദേവാനമിണ്ദോ കേന നു ഖോ സദേവകസ്സ ലോകസ്സ കങ്ഖാച്ഛേദനായ ചതുസച്ചകഥായ പച്ചയഭൂതാ ഭഗവതോ ദക്ഖിണദാഠാ ഗഹിതാതി ഓലോകേന്തോ ബ്രാഹ്മണേന ഗഹിതാതി ദിസ്വാ ബ്രാഹ്മണോ ദാഠായ അനുച്ഛവികം സക്കാരം കാതും ന സക്ഖിസ്സതി ഗണ്ഹാമി നന്തി വേഠന്തരതോ ഗഹേത്വാ സുവണ്ണ ചങ്ഗോടകേ ഠപേത്വാ ദേവലോകം നേത്വാ ചുളാമണീ ചേതിയേ പതിട്ഠാപേസി ബ്രാഹ്മണോപി ധാതുയോ വിഭജിത്വാ ദാഠം അപസ്സന്തോ കേന മേ ഠാ ഗഹിതാതി പുച്ഛിതുമ്പി നാസക്ഖി. നനു തയാ ധാതുയോ വിഭജിതാ, കിം ത്വം പഠമംയേവ അത്തനോ ധാതൂഹി അത്ഥിഭാവം ന അഞ്ഞാസീതി, അത്തനി ദോസാരോപനം സമ്പസ്സമാനോ മയ്ഹമ്പി കോട്ഠാസം ദേഥാതി വത്തുമ്പി നാസക്ഖി.

തതോ അയം സുവണ്ണകുമ്ഭോപി ധാതുഗതികോയേവ യേന തഥാഗതസ്സ ധാതുയോ മിനിതാ. ഇമസ്സാഹം ഥൂപം കരിസ്സാമീതി ചിന്തേത്വാ ഇമം മേ ഭോന്തോ കുമ്ഭം ദദന്തൂതി ആഹ തതോ രാജാനോ ബ്രാഹ്മണസ്സ കുമ്ഭമദംസു പിപ്ഫലിവനിയാപി ഖോ മോരിയാ ഭഗവതോ പരിനിബ്ബുതഭാവം സുത്വാ ഭഗവാപി ഖത്തിയോ, മയമ്പി ഖത്തിയോ മയമ്പി, അരഹാമ ലഭിതും ഭഗവതോ സരീരാനം ഭാഗന്തി ദൂതം പേസേത്വാ യുദ്ധ സജ്ജാ നിക്ഖമിത്വാ ആഗതാ തേസം രാജാനോ ഏവമാഹംസു - നത്ഥി ഭഗവതോ സരീരാനം ഭാഗോ, വിഭത്താനി ഭഗവതോ സരീരാനി ഇതോ അങ്ഗാരം ഗരഥാതി. തേ തതോ അങ്ഗാരം ഹരിംസു.

അഥ ഖോ രാജാ അജാതസത്തു കുസിനാരായ ച രാജഗഹസ്സ ച അന്തരേ പഞ്ചവീസതി യോജനമഗ്ഗം അട്ഠ ഉസഭവിത്ഥതം സമതലം കാരേത്വാ സാദിസം മല്ലരാജാനോ മകുടബണ്ഡനസ്സ ച സണ്ഠാഗാരസ്സ ച അന്തരേ പൂജം കാരേസും താദിസം പഞ്ചവീസതിയോജനേപി മഗ്ഗേ പൂജാ കാരേത്വാ ലോകസ്സ അനുക്കണ്ഠനത്ഥം സബ്ബത്ഥ അന്തരാപണേ പസാരേത്വാ സുവണ്ണദോണിയം പക്ഖിത്തധാതുയോ സത്തിപഞ്ജരേന പരിക്ഖിപാപേത്വാ അത്തനോ വിജിതേ പഞ്ചയോജനസത പരിമണ്ഡലേ മനുസ്സേ സന്നിപാതാപേസി.

തേ ധാതുയോ ഗഹേത്വാ കുസിനാരാതോ ധാതുകീളം കീളന്താ നിക്ഖമിത്വാ യത്ഥ യത്ഥ വണ്ണവന്താനി പുപ്ഫാനി പസ്സന്തി, തത്ഥ തത്ഥ ധാതുയോ സത്തി അന്തരേ ഠപേത്വാ തേസം പുപ്ഫാനം ഖീണകാലേ ഗച്ഛന്തി. രഥസ്സ ധുരട്ഠാനം പച്ഛിമട്ഠാനേ സമ്പത്തേ സത്ത ദിവസേ സാധുകീളം കീളന്തി ഏവം ധാതുയോ ഗഹേത്വാ ആഗച്ഛന്താനം സത്തവസ്സാനി സത്തമാസാനി സത്ത ച ദിവസാനി വിതിവത്താനി മിച്ഛാദിട്ഠികാ സമണസ്സ ഗോതമസ്സ പരിനിബ്ബുത കാലതോ പട്ഠായ ബലക്കാരേന സാധുകീളികായ ഉപദ്ദുതമ്ഹാ, സബ്ബേ നോ കമ്മന്താ നട്ഠാതി ഉജ്ഝായന്താ മനം പദൂസേത്വാ ഛളാസീതിസഹസ്സമത്താ അപായേ നിബ്ബത്താ, ഖീണാസവ ആവജ്ജിത്വാ മഹാജനോ മനം പദൂസേത്വാ അപായേ നിബ്ബത്തോതി സക്കം ദേവരാജാനം ദിസ്വാ ധാതു ആഹരണുപായം കരിസ്സാമാതി തസ്സ സന്തികം ഗന്ത്വാ തമത്ഥം ആരോചേത്വാ ധാതു ആഹരണുപായം കാരോഹി മഹാരാജാതി ആഹംസു. സക്കോ ആഹ "പുഥുജ്ജനോ നാമ അജാതസത്തുനാ സമോ സദ്ധോ നത്ഥി, ന സോ മമ വചനം കരിസ്സതി അപി ച ഖോ മാരവിഭിസകസദിസം വിഭീസകം ദസ്സേസ്സാമി യക്ഖ ഗാഹക ഖിപനക അരോചകേ കരിസ്സാമി തുമ്ഹേ 'മഹാരാജ അമനുസ്സാ കുപിതാ, ധാതുയോ ആഹരാപേഥാതി'. വദേയ്യാഥ ഏവം സോ ആഹരാപേസ്സതീതി. അഥ ഖോ സക്കോ തം സബ്ബം അകാസി.

ഥേരാപി രാജാനം ഉപസങ്കമിത്വാ മഹാരാജ അമനുസ്സാ കുപിതം, ധാതുയോ ആഹരാപേഹീതി ഭണിംസു രാജാ ന താവ ഭന്തേ മയ്ഹം ചിത്തം തുസ്സതി. ഏവം സന്തേപി ആഹരതൂതി ആഹ സത്തമേ ദിവസേ ധാതുയോ ആഹരിംസു. ഏവം ആഹതധാതുയോ ഗഹേത്വാ രാജാ രാജഗഹേ ഥുപമകാസി ഇതരേപി രാജാനോ അത്തനോ അത്തനോ ബലാനുരൂപേന നീഹരിത്വാ സകസകട്ഠാനേ ഥൂപമകംസു. ദോണിപി ബ്രാഹ്മണോ പിഫ്ഫലീവനിയാപി മോരിയാ സകസകട്ഠാനേ ഥൂപമകംസൂതി.

> ഏകോ ഥൂപോ രാജഗഹേ - ഏകോ വേസാലിയാ പുരേ,
> ഏകോ കപിലവത്ഥുസ്മിം - ഏകോ ച അല്ലകപ്പകേ;

ഏകോ ഥൂപോ രാമഗാമേ - ഏകോ ച വേഠദീപകേ,
ഏകോ പാചേയ്യകേ മല്ലേ - ഏകോ ച കുസിനാരകേ;

യേ തേ സാരീരികാ ഥൂപാ - ജമ്ബുവദീപേ പതിട്ഠിതാ;
അങ്ഗാരകുമ്ഭഥൂപേഹി - ദസ ഥൂപാ ഭവന്തി തേ;

ദസാപി ഥൂപാ പുരിസുത്തമസ്സ യേ-
യഥാനുരൂപം നരരാജ പൂജിതാ,
സബ്ബേന ലോകേന സദേവകേന തേ-
നമസ്സനേയ്യാ ച ഭവന്തി സബ്ബദാതി;

ദസഥൂപകഥാ

ഏം. ഏവം പതിട്ഠിതേസു പന ഥൂപേസു മഹാകസ്സപത്ഥേരോ ധാതൂനം അന്തരായം ദിസ്വാ അജാതസത്തും ഉപസങ്കമിത്വാ മഹാരാജ ഏകം ധാതുനിധാനം കാതും വട്ടതിതി ആഹ സാധു ഭന്തേ നിധാനകമ്മം താവ മമ ഹോതു, ധാതുയോ പന കഥം ആഹരാപേമിതി. ന മഹാരാജ ധാതു ആഹരണം തുയ്ഹം ഭാരോ, അമ്ഹാകം ഭാരോതി. സാധു ഭന്തേ തുമ്ഹേ ധാതുയോ ആഹരഥ. അഹം ധാതുനിധാനം കരിസ്സാമീതി. ഥേരോ തേസം തേസം രാജകുലാനം പരിചരണമത്തകമേവ ഠപേത്വാ സേസേധാതുയോ ആഹരി.

രാമഗാമേ പന ധാതുയോ നാഗാ ഗണ്ഹിംസു താസം അന്തരായോ നത്ഥി, അനാഗതേ ലങ്കാദീപേ മഹാവിഹാരേ മഹാചേതിയമ്ഹി നിധിയിസ്സ നീതി. താ ന ആഹരിത്ഥ, സേസേഹി സത്തഹി നഗരേഹി ആഹരിത്വാ രാജഗഹസ്സ പാചീന ദക്ഖിന ദിസാഭാഗേ ഠപേത്വാ ഇമസ്മിം ഠാനേ യോ പാസാണോ അത്ഥി, സോ അന്തരധായതു, പംസു സുവിസുദ്ധാ ഹോതു, ഉദകഞ്ച മാ ഉട്ഠഹതൂതി അധിട്ഠാസി.

രാജാ തം ഠാനം ഖണാപേത്വാ തതോ ഉദ്ധട പംസുനാ ഇട്ഠികാ കാരേത്വാ അസീതി മഹാസാവകാനം ഥൂപേ കാരേതി ഇധ രാജാ കിം കാരേഹീതി പുച്ഛന്താനമ്പി മഹാസാവകാനംചേതിയാ നീതി വദന്തി ന കോചി ധാതുനിധാനഭാവം ജാനാതി അസീതിഹത്ഥഗമ്ഭീരേ പന തസ്മിം പദേസേ ജാതേ ഹേട്ഠാ ലോഭസത്ഥരം സത്ഥരാപേത്വാ തത്ഥ ഥൂപാരാമേ ചേതിയ ഘരപ്പമാണം തമ്ബലോഹമയം ഗേഹം കാരാപേത്വാ അട്ഠട്ഠ ഹരി ചണ്ദനാദിമയേ കരണ്ഡേ ച ഥൂപേ ച കാരാപേസി.

അഥ ഖോ ഭഗവതോ ധാതുയോ ഹരിചണ്ദന കരണ്ഡേ പക്ഖിപിത്വാ തം ഹരിചണ്ദനം കരണ്ഡം അഞ്ഞസ്മിം ഹരിചണ്ദന കരണ്ഡേ തമ്പി അഞ്ഞസ്മിന്തി ഏവം അട്ഠ ഹരിചണ്ദന കരണ്ഡേ ഏകതോ കത്വാ ഏതേനേവ ഉപായേന അട്ഠ കരണ്ഡേ അട്ഠസു ഹരിചണ്ദന ഥൂപേസു അട്ഠ ഹരിചണ്ദനഥൂപേ അട്ഠസു ലോഹിതചണ്ദന കരണ്ഡേസു, അട്ഠ ലോഹിതചണ്ദനകരണ്ഡേ അട്ഠസു ലോഹിതചണ്ദനഥൂപേസു, അട്ഠലോഹിത ചണ്ദനഥൂപേ അട്ഠസു ദന്തകരണ്ഡേസു, അട്ഠ ദന്തകരണ്ഡേ അട്ഠസു ദന്തഥൂപേസു, അട്ഠദന്തഥൂപേ അട്ഠസുസബ്ബ രതനകരണ്ഡേസു, അട്ഠ സബ്ബ രതനകരണ്ഡേ അട്ഠസു സബ്ബരതനഥൂപേസു, അട്ഠ സബ്ബരതന ഥൂപേ അട്ഠസു സുവണ്ണകരണ്ഡേസു. അട്ഠസുവണ്ണകരണ്ഡേ അട്ഠസു സുവണ്ണഥൂപേസു, അട്ഠസുവണ്ണഥൂപേ അട്ഠസുരജതകരണ്ഡേസു, അട്ഠ രജതകരണ്ഡേ അട്ഠസു രജതഥൂപേസേ അട്ഠ രജതഥൂപേ അട്ഠസു മണികരണ്ഡേസു അട്ഠമണികരേണ്ഡഅട്ഠസുവണ്ണഥൂപേസു, അട്ഠ മണിഥൂപേ അട്ഠസു ലോഹിതങ്ക കരണ്ഡേസു, അട്ഠലോഹിതങ്ക കരണ്ഡേ അട്ഠസു ലോഹിതങ്കഥൂപേസു, അട്ഠ ലോഹിതങ്കഥൂപേ അട്ഠസു മസാരഗല്ലഥൂപേസു, അട്ഠ മസാരഗല്ലഥൂപേ അട്ഠസു ഫലിക കരണ്ഡേസു, അട്ഠ ഫളിക കരണ്ഡേ അട്ഠസു ഫളികഥൂപേസു പക്ഖിപി സബ്ബ ഉപരിമം ഫളികചേതിയം ഥൂപാരാമ ചേതിയപ്പമാണം അഹോസി.

തസ്സ ഉപരിസബ്ബരതനമയം ഗേഹം കാരേസി തസ്സ ഉപരി സുവണ്ണമയം, തസ്സ ഉപരി രജതമയം, തസ്സ ഉപരി തമ്ബലോഹമയം ഗേഹം കാരേസി തഥ സബ്ബരതനമയം വാലുകം ഓകിരിത്വാ ജലജ ഥലജ പുപ്ഫാനം സഹസ്സാനി വിപ്പകിരിത്വാ അഡ്ഢച്ഛട്ഠാനി ജാതകസതാനി ആസീതി മഹാഥേരേ സുദ്ധോദന മഹാരാജാനം മഹാമായാദേവിം സത്ത സഹജാതേ സബ്ബാനേതാനി സുവണ്ണമയാനേവ കാരേസി പഞ്ചപഞ്ചസതേ സുവണ്ണരജതമയേ പുണ്ണഘടേ ഠപാപേസി പഞ്ചസുവണ്ണധജസതേ പഞ്ചസതേ സുവണ്ണദീപകേ ച കാരാപേത്വാ സുഗണ്ധതേലസ്സ പൂരേത്വാ തേസു ദുകൂലവട്ടിയോ ഠപേസി.

അഥായസ്മാ മഹാകസ്സപോ മാലാ മാ മിലായന്തു. ഗണ്ധാ മാ വിനസ്സന്തു, ദീപാ മാ വിജ്ഝായന്തൂതി അധിട്ഠഹിത്വാ സുവണ്ണപട്ടഅക്ഖരാനി ഛിണ്ദാപേസി. അനാഗതേ പിയദാസോ നാമ കുമാരോ ഛത്തം ഉസ്സാപേത്വാ അസോകോ നാമ ധമ്മരാജാ ഭവിസ്സതി സോ ഇമം ധാതുയോ വിത്ഥാരികാ കരിസ്സതീതി രാജാ സബ്ബപസാധനേഹി പൂജേത്വാ ആദിതോ പട്ഠായ ദ്വാരം പിദഹന്തോ നിക്ഖമി തമ്ബലോഹദ്വാരം പിദഹിത്വാ ആവിഞ്ജന രജ്ജുയം കുഞ്ചികമുദ്ദികം ബണ്ധി തഥേവ മഹന്തം മണിക്ഖണ്ധം ഠപേസി അനാഗതേ ദളിദ്ദരാജാനോ ഇമം മണിം ഗഹേത്വാ ധാതൂനം സക്കാരം കരോന്തൂതി അക്ഖരാനി ഛിണ്ദാപേസീ.

സക്കോ ദേവരാജാ വിസ്സകമ്മം ആമന്തേത്വാ’താത, അജാതസത്തുനാ ധാതുനിധാനം കതം. എത്ഥ ആരക്ഖം ഠപേഹി’തി പഹിണി സോ ആഗന്ത്വാ വാളസങ്ഘാടയന്തം യോജേസി. കട്ഠരൂപകാനി തസ്മിം ധാതുഗബ്ഭേ ഫളികവണ്ണ ഖഗ്ഗേ ഗഹേത്വാ വാതസദിസേന വേഗേന അനുപരിയായന്തം യോജേത്വാ ഏകായ ഏവ ആണിവാ ബണ്ധിത്വാ സമന്തതോ ഗിഞ്ജക വസഥാകാരേന സിലാപരിക്ഖേപം കത്വാ ഉപരി ഏകായ പിദഹിത്വാ പംസും പക്ഖിപിത്വാ ഭൂമിം സമം കത്വാ തസ്സുപരി പാസാണഥൂപം പതിട്ഠാപേസി.

ധാതുനിധാന കഥാ

൧൧. ഏവം നിട്ഠിതേ ധാതുനിധാനേ യാവതായുകം ഠത്വാ ഥേരോ പരിനിബ്ബുതോ, രാജാപി യഥാകമ്മം ഗതോ, തേപി മനുസ്സാ കാലകതാ, അപരഭാഗേ പിയദാസോ കുമാരോ ഛത്തം ഉസ്സാപേത്വാ അസോകോ നാമ ധമ്മ രാജാ ഹുത്വാ താ ധാതുയോ ഗഹേത്വാ ജമ്ബുദീപേ ചതുരാസീതിയാ ചേതിയ സഹസ്സേസു പതിട്ഠാപേസി. കഥം ബിണ്ദുസാരസ്സ കിര ഏകസതം പുത്താ അഹേസും തേ സബ്ബേ അസോകോ അത്തനാ സദ്ധിം ഏകമാതികം തിസ്സ കുമാരം ഠപേത്വാ ഘാതേസി. ഘാതേന്തോ ചത്താരി വസ്സാനി അനഭിസിത്തോ രജ്ജം കാരേത്വാ ചതുന്നം വസ്സാനം അച്ചയേന തഥാഗതസ്സ പരിനിബ്ബാനതോ ദ്വിന്നം വസ്സസതാനം ഉപരി അട്ഠാരസമേ വസ്സേ സകലജമ്ബുദീപേ ഏകരജ്ജാഭിസേകം പാപുണി.

അഭിസേകാനുഭാവേന ഇമാ രാജിദ്ധിയോ ആഗതാ മഹാപഥവിയാ ഹേട്ഠാ യോജനപ്പമാണേ ആണാ പവത്തി, തഥാ ഉപരി ആകാസേ, അനോതത്തദഹതോ അട്ഠഹി കാജേഹി സോളസ പാനീയഘടേ ദിവസേ ദിവസേ ദേവതാ ആഹരന്തി. യതോ സാസനേ ഉപ്പന്നസദ്ധോ ഹുത്വാ അട്ഠ ഘടേ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ അദാസി ദ്വേ ഘടേ സട്ഠിമത്താനം തിപിടക ഭിക്ഖുനം ദ്വേഘടേ അഗ്ഗമഹേസിയാ അസണ്ധിമിത്തായ ചത്താരോ ഘടേ അത്തനാ പരിഭുഞ്ജി. ദേവതാ ഏവ ഹിമവന്തേ നാഗലതാ ദന്തകട്ഠം നാമ അത്ഥി സിനിദ്ധാ മുദുകം രസവന്തം, തം ദിവസേ ദിവസേ ആഭിരന്തി യേന രഞ്ഞോ ച അഗ്ഗമഹേസിയാ ച സോളസന്നം നാടകസഹസ്സാനം സട്ഠിമത്താനം ഭിക്ഖുസഹസ്സാനം ദേവസികം ദന്തപോണകിച്ചം നിപ്ഫജ്ജി.

ദേവസികമേവസ്സ ദേവതാ അഗദാമലകം അഗദഹരീടകം സുവണ്ണവണ്ണഞ്ച ഗണ്ധസമ്പന്നം അമ്ബപക്കം ആഹരന്തി തഥാ ഛദ്ദന്ത ദഹതോ പഞ്ചവണ്ണം നിവാസന പാരുപണം, പീതകവണ്ണം ഹത്ഥപുഞ്ഛനക പട്ടംദിബ്ബഞ്ചജാനകം ആഹരന്തി ദേവസികമേവ പനസ്സ അനുലേപഗണ്ധം പാരുപനത്ഥായ അസുത്തമയികം സുമനപുപ്ഫപടം മഹാരഹഞ്ച അഞ്ജനം നാഗഭവനതോ നാഗരാജാനോ ആഹരന്തി. ഛദ്ദന്തദഹേയേവ ഉട്ഠിതസ്സ സാലിനോ നവ ചാഹ സഹസ്സാനി ദിവസേ ദിവസേ സുവാ ആഹരന്തി. മൂസികാ നിത്ഥുസ കണേ കരോന്തി ഏകോപി ഖണ്ഡതണ്ഡുലോ ന ഹോതി. രഞ്ഞോ സബ്ബട്ഠാനേസു അയമേവ തണ്ഡുലോ പരിഭോഗം ഗച്ഛതി. മധുമക്ഖികാ മധും കരോന്തി. കമ്മാരസാലാസു അച്ഛാ കൂടം പഹരന്തി. ദീപികാ ചമ്മാനി ചാലേന്തി കരവീക സകുണാ ആഗന്ത്വാ മധുരസ്സരം വികുജേന്താ രഞ്ഞോ ബലികമ്മം കരോന്തി.

ഇമാഹി ഇദ്ധീഹി സമന്നാഗതോ രാജാഏക ദിവസം സുവണ്ണ സങ്ഖലിക ബണ്ധനം പേസേത്വാ ചതുന്നം ബുദ്ധാനം അധിഗത രൂപദസ്സനം കപ്പായുകം മഹാകാള നാഗരാജാനം ആനയിത്വാ സേതച്ഛത്തസ്സ ഹേട്ഠാ മഹാരഹേ പല്ലങ്കേ നിസീദാപേത്വാ അനേക സതവണ്ണേഹി ജലജ ഥലജ പുപ്ഫേഹി സുവണ്ണപുപ്ഫേഹി ച പൂജം കത്വാ സബ്ബാലങ്കാര പതിമണ്ഡിതേഹി ച സോളസഹി നാടക സഹസ്സേഹി സമന്തതോ പരിക്ഖിപിത്വാ അനന്തഞാണസ്സ താവ മേ സദ്ധമ്മവര ചക്കവത്തിനോ സമ്മാസമ്ബുദ്ധസ്സ രൂപം ഇമേസം അക്ഖീനം ആപാഥം കരോഹീതി നിബ്ബത്താസീതി അനുബ്യഞ്ജന പതിമണ്ഡിതം

ദ്വത്തിംസ മഹാ പുരിസ ലക്ഖണ സസ്സിരീകതായ വികസിത കമലുപ്ഫല പുണ്ഡരീക പതിമണ്ഡിതമിവ സലിലതലം താരാഗണരംസിജാല വിസരവിപ്ഫുതസോഭാസമുജ്ജലമിവഗഗനതലം നീല-പീത-ലോഹിതാദി ഭേദ വിചിത്തവണ്ണരംസി വിനദ്ധ ബ്യാമപ്പഭാ പരിക്ഖേപ വിലാസിതായ സഞ്ഝപ്പഭാനുരാഗ ഇണ്ദധനു വിജ്ജുല്ലതാ പരിക്ഖിത്തമിവ കനകഗിരി സിഖരം നാനാവിരാഗ വിമലകേതുമാലാ സമുജ്ജലിതചാരുമത്ഥകസോഭം നയനരസായനമിവ ബ്രഹ്മദേവ-മനുജ നാഗ-യക്ഖ ഗണാനം ബുദ്ധരൂപം പസ്സന്തോ സത്തദിവസം അക്ഖിപൂജം നാമ അകാസി

രാജാ കിര അഭിസേകം പാപുണിത്വാ തീണിയേവ സംവച്ഛരാനി ബാഹിരക പാസണ്ഡം പരിഗണ്ഹി ചതുത്ഥേ സംവച്ഛരേ ബുദ്ധസാസനേ പസീദിനം ബ്രാഹ്മണ ജാതിയ പാസണ്ഡാനഞ്ച പണ്ഡരങ്ഗ പരിബ്ബാജകാനഞ്ച സട്ഠിസഹസ്സമത്താനം നിച്ചഭത്തം പട്ഠപേസി.

അസോകോ പിതരാ പവത്തിതം ദാനം അത്തനോ അന്തേപുരേ തഥേവ ദദമാനോ ഏകദിവസം സീഹപഞ്ജരേ ഠിതോ ഉപസമ പരിബാഹിരേന ആചാരേന ഭുഞ്ജമാനേ അസംയതിണ്ദ്രിയേ അവിനിത ഇരിയാപഥേ ദിസ്വാ ചിന്തേസി ഈദിസം ദാനം ഉപപരിക്ഖിത്വാ യുത്തട്ഠാനേ ദാതും വട്ടതിതി ഏവം ചിന്തേത്വാ അമച്ചേ ആഹ. ഗച്ഛഥ ഭണേ അത്തനോ അത്തനോ സാധുസമ്മതേ സമണ ബ്രാഹ്മണേ അന്തേപുരം അതിഹരഥ, ദാനം ദസ്സാമാതി അമച്ചാ സാധു ദേവാതി രഞ്ഞോ പടിസ്സുത്വാ തേ തേ പണ്ഡരങ്ഗ പരിബ്ബാജകാജീവക നിഗണ്ഠാദയോ ആനേത്വാ ഇമേ മഹാരാജ അമ്ഹാകം അരഹന്തോതി ആഹംസു.

അഥ രാജാ അന്തേപുരേ ഉച്ചാവചാനി ആസനാനി പഞ്ഞാപേത്വ ആഗച്ഛന്തൂതി വത്വാ ആഗതാഗതേ ആഹ അത്തനോ അത്തനോ അനുരൂപേ ആസനേ നിസീദഥാതി ഏകച്ചേ ഭദ്ദപീഠകേ ഏകച്ചേ ഫലകപീഠകേസേ നിസീദിംസു. തം ദിസ്വാ രാജാ നത്ഥി ഏതേസം അന്തേസാരോതി ഞത്വാ തേസം അനുരൂപം ഖാദനീയം ഭോജനീയം ദത്വാ ഉയ്യോജേസി.

ഏവം ഗച്ഛന്തേ കാലേ ഏക ദിവസം സീഹപഞ്ജരേ ഠിതോ അദ്ദസ നിഗ്രോധ സാമണേരം രാജങ്ഗണേന ഗച്ഛന്തം ദന്തം ഗുത്തം സന്തിണ്ദ്രിയം ഇരിയാപഥ സമ്പന്നം. കോ പനായം നിഗ്രോധോ നാമ, ബിണ്ദുസാര രഞ്ഞോ ജേട്ഠപുത്തസ്സ സുമനരാജ കുമാരസ്സ പുത്തോ. തത്രായം ആനുപുബ്ബീ കഥാ-ബിണ്ദുസാര രഞ്ഞോ കിര ദുബ്ബലകാലേയേവ അസോക കുമാരോ അത്തനാ ലദ്ധം ഉജ്ജേനിരജ്ജം പഹായ ആഗന്ത്വാ സബ്ബം നഗരം അത്തനോ ഹത്ഥഗതം കത്വാ സുമന രാജകുമാരം അഗ്ഗഹേസി.

തം ദിവസമേവ സുമനസ്സ രാജകുമാരസ്സ സുമനാ നാമ ദേവീ പരിപുണ്ണഗബ്ഭാ അഹോസി. സാ അഞ്ഞാതകവേസേന നിക്ഖമിത്വാ അവിദൂരേ അഞ്ഞതരം ചണ്ഡാലഗാമം സണ്ധായ ഗച്ഛന്തി, ജേട്ഠക ചണ്ഡാലസ്സ ഗേഹതോ അവിദൂരേ ഏകസ്മിം നിഗ്രോധ രുക്ഖേ അധിവത്ഥായ ദേവതായ ഇതോ സുമനേതി വഹന്തിയാ സദ്ദം സുത്വാ തസ്സാ സമീപം ഗതാ ദേവതാ അത്തനോ ആനുഭാവേന ഏകം സാലം നിമ്മിണിത്വാ ഏത്ഥ വസാഹിതി പദാസി. സാ തം സാലം പാവിസി. ഗതദിവസേയേവ പുത്തം വിജായി.

സാ തസ്സ നിഗ്രോധ ദേവതായ പരിഗ്ഗഹിതത്താ നിഗ്രോധോത്വേവ നാമം അകാസി. ജേട്ഠക ചണ്ഡാലോ ദട്ഠദിവസതോപ്പഭൂതി തം അത്തനോ സാമിധീതരം വിയ മഞ്ഞമാനോ നിബദ്ധം വട്ടം പട്ഠപേസി. രാജധീതാ തത്ഥ സത്ത വസ്സാനി വസി. നിഗ്രോധകുമാരോപി സത്തവസ്സികോ ജാതോ തദാ മഹാവരുണത്ഥേരോ നാമ ഏകോ അരഹാ ദാരകസ്സ ഹേതുസമ്പദം ദിസ്വാ വിഹരമാനോ സത്തവസ്സികോദാനി ദാരകോ കാലോ നം പബ്ബാജേതുന്തി ചിന്തേത്വാ രാജധീതയാ ആരോചാപേത്വാ നിഗ്രോധകുമാരം പബ്ബാജേസി. കുമാരോ ഖുരഗ്ഗേയേവ അരഹത്തം പാപുണി. സോ ഏകദിവസം പാതോവ സരീരം പടിജഗ്ഗിത്വാ ആചരിയുപജ്ഝാനം വത്തം കത്വാ പത്തചീവരമാദായ മാതുഉപാസികായ ഗേഹദ്വാരം ഗച്ഛാമീതി നിക്ഖമി മാതു നിവേസനട്ഠാനഞ്ചസ്സ ദക്ഖിണദ്വാരേന നഗരം പവിസിത്വാ നഗരമജ്ഝേന ഗന്ത്വാ പാചീനദ്വാരേന നിക്ഖമിത്വാ ഗന്തബ്ബം ഹോതി തേന ച സമയേന അസോകോ ധമ്മരാജാ പാചീന ദിസാഭിമുഖോ സീഹപഞ്ജരേ ചങ്കമതി.

തം ഖണംയേവ സിഗ്രോധോ സാമണേരോ രാജങ്ഗണം പാപുണി സന്തിണ്ദ്രിയോ സന്തമാനസോ യുഗമത്തം പേക്ഖമാനോ. തേന വുത്തം. ഏകദിവസം സീഹപഞ്ജരേ ഠിതോ അദ്ദസ നിഗ്രോധസാമണേരം രാജങ്ഗണേന ഗച്ഛന്തം ദന്തം ഗുത്തം സന്തിണ്ദ്രിയം ഇരിയാപഥ സമ്പന്നന്തി. ദിസ്വാ പനസ്സ ഏതദഹോസി? അയം ജനോ സബ്ബോപി വിക്ഖിത്തചിത്തോഹന്തമഗപടിഭാഗോ, അയമ്പന ദാരകോ അവിക്ഖിത്തചിത്തോ അതിവിയസ്സ അലോകിത വിലോകിതം സമ്മിഞ്ജന പസാരണഞ്ച സോഭതി, അദ്ധാ ഏതസ്സ അബ്ഭന്തരേ ലോകുത്തരധമ്മോ ഭവിസ്സതീതി രഞ്ഞോ സഹദസ്സനേനേവ സാമണേരേ ചിത്തം പസീദി. പേമം സണ്ഠഹി കസ്മാ? പുബ്ബേ കിര പുഞ്ഞ കരണകാലേ ഏസ രഞ്ഞോ ജേട്ഠഭാതാ വാണിജകോ അഹോസി.

അഥ രാജാ സഞ്ജാതപേമോ സബഹുമാനോ സാമണേരം പക്കോസഥാതി അമച്ചേ പേസേസി അതിചിരായതീതി പുന ദ്വേ തയോ പേസേസി തുരിതം ആഗച്ഛതൂതി സാമരണേരോ അത്തനോ പകതിയാ ഏവ അഗമാസി രാജാ പതിരൂപാസനം ഞത്വാ നിസീദഥാതി ആഹ. ഇതോ ചിതോ ച ഓലോകേത്വാ നത്ഥിദാനി അഞ്ഞോ ഭിക്ഖുതി സമുസ്സിത സേതച്ഛത്തം രാജപല്ലങ്കം ഉപസങ്കമിത്വാ പത്തഗഹണത്ഥായ രഞ്ഞോ ആകാരം ദസ്സേസി. രാജാ തം പല്ലങ്കം സമീപം ഗച്ഛന്തം ദിസ്വാ ഏവം ചിന്തേസി. അജ്ജേവദാനി അയം സാമണേരോ ഇമസ്സ ഗേഹസ്സ സാമികോ ഭവിസ്സതി. സാമണേരോ രഞ്ഞോ ഹത്ഥേ പത്തം ദത്വാ പല്ലങ്കം അഭരുഹിത്വാ നിസീദി.

രാജാ അത്തനോ അത്ഥായ സമ്പാദിതം സബ്ബം യാഗു-കജ്ജക ഭത്ത വികതിം ഉപനാമേസി. സാമണേരോ അത്തനോ യാപനമത്തമേവ സമ്പടിച്ഛി. ഭത്തകിച്ചാവസാനേ രാജാ ആഹ സത്ഥാരാ തുമ്ഹാകം ദിന്നോവാദം ജാനാഥാതി ജാനമി മഹാരാജ ഏകദേസേനാതി. താത, മയ്ഹമ്പി നം കഥേഹീതി സാധു മഹാരാജാതി രഞ്ഞോ അനുരൂപം ധമ്മപദേ അപ്പമാദ വഗ്ഗം അനുമോദനത്ഥായ അഭാസി.

രാജാ പന അപ്പമാദോ അമതപദം, പമാദോ മച്ചുനോ പദന്തി സുത്വ ച, അഞ്ഞാതം താത പരിയോസാപേഹീതി ആഹ അനുമോദനാവസാനേ ദ്വത്തിംസ ധുരഭത്താനി ലഭിത്വാ പുന ദിവസേ ദ്വത്തിംസ ഭിക്ഖു ഗഹേത്വാ രാജന്തേപുരം പവിസിത്വാ ഭത്തകിച്ചമകാസി രാജാ അഞ്ഞേപി ദ്വത്തിംസ ഭിക്ഖു

തുമ്ഹേഹി സദ്ധിംയേവ ഭിക്ഖം ഗണ്ഹന്തൂതി ഏതേനേവ ഉപായേന ദിവസേ ദിവസേ വഡ്ഢാപേന്തോ സട്ഠി സഹസ്സാനം ബ്രാഹ്മണ പരിബ്ബാജകാനം ഭത്തം ഉപച്ഛിണ്ദിത്വാ അന്തോ നിവേസനേ സട്ഠിസഹസ്സാനം ഭിക്ഖുനം നിച്ചഭത്തം പട്ഠപേസി, നിഗ്രോധത്ഥേര ഗതേനേവ പസാദേന, നിഗ്രോധത്ഥേരോപി രാജാനം സപരിസം തീസു സരണേസു പഞ്ചസു ച സീലേസു പതിട്ഠാപേത്വാ ബുദ്ധസാസനേ പോഥുജ്ജനികേന പസാദേന അചലപ്പസാദം കത്വാ പതിട്ഠാപേസി.

പുന രാജ അസോകാരാമം നാമ മഹാവിഹാരം കാരപേത്വാ സട്ഠിസഹസ്സാനം ഭിക്ഖൂനം ഭത്തം പട്ഠപേസി. സകലജമ്ബുദീപേ ചതുരാസീതിയാ നഗരസഹസ്സേസു ചതുരാസീതി വിഹാരസഹസ്സാനി കാരാപേസി. ചതുരാസീതി ചേതിയസഹസ്സ പതിമണ്ഡിതാനി ധമ്മേനേവ നോ അധമ്മേന, ഏകദിവസം കിര രാജാ അസോകാരാമേ മഹാദാനം ദത്വാ സട്ഠിസഹസ്സ സങ്ഖസ്സ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ മജ്ഝേ നിസജ്ജ സങ്ഘം ചതൂഹി പവ്ചയേഹി പവാരേത്വാ ഇമം പഞ്ഹം പുച്ഛി ഭന്തേ ഭഗവതോ ദേസിത ധമ്മോ നാമ കിത്തകോ ഹോതീതി. മഹാരാജ നവ അങ്ഗാനി, ഖണ്ദതോ ചതുരാസീതി ധമ്മക്ഖണ്ധ സഹസ്സാനീതി.

രാജാ ധമ്മേ പസീദിത്വാ ഏകേകം ധമ്മക്ഖണ്ധം ഏകേകേന വിഹാരേന പൂജേസ്സാമീതി ഏകദിവസമേവ ഛന്നവുതി കോടിധനം വിസ്സജ്ജേത്വാ അമച്ചേ ആണാപേസി. ഏഥ ഭണേ ഏകേകസ്മിം നഗരേ ഏകമേകം വിഹാരം കാരേന്താ ചതുരാസീതിയാ നഗരസഹസ്സേസു ചതുരാസീതി വിഹാരസഹസ്സാനി കാരാപേഥാതി സയഞ്ച അസോകാരാമേ അസോക മഹാവിഹാരത്ഥായ കമ്മം പട്ഠപേസി.

സങ്ഘോ ഇണ്ദഗുത്തത്ഥേരം നാമ മഹിദ്ധിയം മഹാനുഭാവം ഖീണാസവം നവകമ്മാധിട്ഠായകം അദാസി. ഥേരോ യം യം ന നിട്ഠാതി തം തം അത്തനോ ആനുഭാവേന നിട്ഠാപേസി. ഏവം തീഹി സംവച്ഛരേഹി വിഹാരകമ്മം നിട്ഠാപേസി. ഏകദിവസമേവ സബ്ബനഗരേഹി പണ്ണാനി ആഗമിംസു അമച്ചാ രഞ്ഞോ ആരോചേസും. നിട്ഠിതാനി ദേവ ചതുരാസീതി വിഹാരസഹസ്സാനീതി അഥ രാജാ ഭിക്ഖുസങ്ഘം ഉപസങ്കമിത്വാ ഭന്തേ മയാ ചതുരാസീതി വിഹാരസഹസ്സാനി കാരിതാനി ധാതുയോകുതോ ലഭിസ്സാമീതി പുച പുച്ഛി.

മഹാരാജ ധാതുനിധാനം നാമ അത്ഥീതി സുണോമ. ന പന പഞ്ഞായതി അസുകാട്ഠാനേതി രാജാ രാജഗഹേ ചേതിയം ഭിണ്ദാപേത്വാ ധാതും അപസ്സന്തോ പടിപാകതിയം കാരേത്വാ ഭിക്ഖു-ഭിക്ഖുനിയോ-ഉപാസക-ഉപാസികായോതി ചതസ്സോ പരിസാ ഗഹേത്വാ വേസാലിം ഗതോ. തത്രാപി അലഭിത്വാ കപിളവത്ഥും, തത്രാപി അലഭിത്വാ രാമഗാമം ഗതോ, രാമഗാമേ നാഗാ ചേതിയം ഭിണ്ദിതും ന അദംസു. ചേതിയേ നിപതിത കുദ്ദാലോ ഖണ്ഡാഖണ്ഡം ഹോതി ഏവം തത്രാപി അലഭിത്വാ അല്ലകപ്പം-പാവം-കുസിനാരന്തി സബ്ബത്ഥ ചേതിയാതി ഭിണ്ദിത്വാ ധാതും അലഭിത്വാ പടിപാകതികാനി കത്വാ രാജഗഹം ഗന്ത്വാ ചതസ്സോ പരിസാ സന്നിപാതേത്വാ അത്ഥി കേനചി സുതപുബ്ബം അസുകട്ഠാനേ നാമ ധാതു നിധാനന്തി പുച്ഛി.

തത്ഥേകോ വിസംവസ്സ സതികോ ഥേരോ അസുകട്ഠാനേ ധാതുനിധാനന്തി ന ജാനാമി. മയ്ഹം പന പിതാമഹത്ഥേരോ മയി സത്തവസ്സികകാലേ

മാലാചങ്ഗോടകം ഗാഹാപേത്വാ ഏഹി സാമണേര, അസുക ഗച്ഛന്തരേ പാസാനഥൂപോ അത്ഥി, തത്ഥ ഗച്ഛാമാതി ഗന്ത്വാ പൂജേത്വാ ഇമം ഠാനം ഉപധാരേതും വട്ടതി സാമണേരോതി ആഹ. അഹം ഏത്തകമേവ ജാനാമി മഹാരാജാതി ആഹ.

രാജാ ഏതദേവ ഠാനന്തി വത്വാ ഗച്ഛേ ഹരാപേത്വാ പാസാണഥൂപം പംസുഞ്ച അപനേത്വാ ഹേട്ഠാ സുധാഭൂമിം അദ്ദസ. തതോ സുധഞ്ച ഇട്ഠകായോ ച ഹരാപേത്വാ അനുപുബ്ബേന പരിവേണാ ഓരുയ്ഹ സത്ത രതനവാലികം അസീതി ഹത്ഥാനി ച കട്ഠരൂപാനി സമ്പരിവത്തന്താനി അദ്ദസ. സോ യക്ഖ ദാസകേ പക്കോസാപേത്വാ ബലികമ്മം കാരേത്വാപി നേവ അന്തം ന കോടിം പന്നന്തോ ദേവതാ നമസ്സമാനോ അഹം ഇമാ ധാതുയോ ഗഹേത്വാ ചതുരാസീതിയാ വിഹാരസഹസ്സേസു നിദഹിത്വാ സക്കാരം കരോമി മാ ദേവതാ അന്തരായം കരേന്തൂതി ആഹ.

സക്കോ ദേവരാജാ ചാരികം ചരന്തോ തം ദിസ്വാ വിസ്സകമ്മം ആമന്തേത്വാ ആഹ. താത, അസോകോ ധമ്മരാജാ ധാതുയോ നീഹരിസ്സാമീതി പരിവേണം ഓതിണ്ണോ, ഗന്ത്വാ കട്ഠരൂപാനി ഹാരേഹീതി സോ പഞ്ചചൂളഗാമ ദാരകവേസേനാഗന്ത്വാ രഞ്ഞോ പുരതോ ധനുകഹത്ഥോ ഠത്വാ ഹാരേമി മഹാരാജാതി ആഹ. ഹര താതാതി. സരം ഗഹേത്വാ സണ്ധിമ്ഹിയേവ വിജ്ഝി, സബ്ബം വിപ്പകിരീയിത്ഥ.

അഥ രാജാ ആചിഞ്ജനേ ബദ്ധ കുഞ്ചിക മുദ്ദികം ഗണ്ഹി, മണിക്ഖണ്ധം പസ്സി, അനാഗതേ ദളിദ്ദരാജാനോ ഇമം മണിം ഗഹേത്വാ ധാതൂനം സക്കാരം കരോന്തൂതി പന അക്ഖരാനി ദിസ്വാ കുജ്ഝിത്വാ മാദിസം നാമ രാജാനം ദളിദ്ദരാജാതി ചത്തു യുത്തന്തി പുനപ്പുന ഘടേത്വാ ദ്വാരം വിചരിത്വാ അന്തോഗേഹം പവിട്ഠോ. അട്ഠാരസ വസ്സാധികാനം ദ്വിന്നം വസ്സസതാനം ഉപരി ആരോപിതദീപാ തഥേവ പജ്ജലന്തി നിലുപ്പല പുപ്ഫാനി തം ഖണം ആഹരിത്വാ ആരോപിതാനി വിയ, പുപ്ഫസണ്ഥരോ തം ഖണം സണ്ഥതോ വിയ, ഗണ്ധാ തം മുഹുത്തം പിംസിത്വാ ഠപിതാ വിയ.

രാജാ സുവണ്ണപട്ടം ഗഹേത്വാ അനാഗതേ പിയദാസോനാമ കുമാരോ ഛത്തം ഉസ്സാപേത്വാ അസോകോ നാമ ധമ്മരാജാ ഭവിസ്സതി സോ ഇമാ ധാതുയോ ഗഹേത്വാ വിത്ഥാരികാ കരിസ്സതീതി വാചേത്വാ ദിട്ഠോ'ഹം അയ്യോന മഹാകസ്സപത്ഥേരേനാതി വത്വാ വാമഹത്ഥം ആഭുജിത്വാ ദക്ഖിണഹത്ഥേന അപ്പോഠേസി.

സോ തസ്മിം ഠാനേ പരിചരണക ധാതുമത്തകമേവ ഠപേത്വാ സേസധാതുയോ സബ്ബാ ഗഹേത്വാ ധാതുഘരം പുബ്ബേ പിഹിതനയേനേവ പിദഹിത്വാ സബ്ബം യഥാ പകതിയാവ കാരേത്വാ ഉപരി പാസാണചേതിയം പതിട്ഠാപേത്വാ ചതുരാസീതിയാ വിഹാരസഹസ്സേസുധാതുയോ പതിട്ഠാപേസി ഏവം ജമ്ബുദീപതലേ അസോകോ ധമ്മരാജാ ചതുരാസിതി ചേതിയ സഹസ്സാനി കാരാപേസി.

സബ്ബേ ഥൂപാ സബ്ബലോകേകദീപാ സബ്ബേസം യേ സഗ്ഗമോക്ഖാവഹാ ച, ഹിത്വാ സബ്ബം കിച്ചമഞ്ഞം ജനേന വണ്ദയ്യാ തേ സബ്ബഥാ സബ്ബകാലന്തി.

ചതുരാസീതി സഹസ്സ ധൂപകഥാ

൩൯. ഏവം അസോകോ ധമ്മരാജാ ചതുരാസീതി വിഹാരസഹസ്സമഹം കത്വാ മഹാഥേരോ വണ്ദിത്വാ പുച്ഛി ദായാദോമ്ഹി ഭന്തേ ബുദ്ധസാസനേ'തി. കിസ്സ ദായാദോ ത്വം മഹാരാജ, ബാഹിരകോ ത്വം സാസനസ്സാതി. ഭന്തേ ഛന്നവുതികോടിധനം വിസ്സജ്ജേത്വാ ചതുരാസീതി വിഹാരസഹസ്സാനി സചേതിയാനി കാരാപേത്വാ അഹം ന ദായാദോ, അഞ്ഞേ കോ ദായാദോതി, പച്ചയ ദായകോ നാമ ത്വം മഹാരാജ, യോ പന അത്തനോ പുത്തഞ്ച ധീതരഞ്ച പബ്ബാജേതി, അയം സാസനേ ദായാദോ നാമാതി.

ഏവം വുത്തേ അസോകോ രാജാ സാസനേ ദായാദഭാവം പത്ഥയമാനോ അവിദൂരേ ഠിതം മഹിണ്ദകുമാരം ദിസ്വാ സക്ഖിസ്സസിത്വം താത പബ്ബജിതുന്തി ആഹ. കുമാരോ പകതിയാ പബ്ബജിതുകാമോ രഞ്ഞോ വചനം സുത്വാ അതിവിയ പാമോജ്ജജാതോ പബ്ബ്ജാമി ദേവ, മം പബ്ബാജേത്വാ സാസനേ ദായാദോ ഹോഥാതി ആഹ തേന ച സമയേന രാജധീതാ സങ്ഘമിത്താപി തസ്മിം ഠാനേ ഠിതാ ഹോതി തം ദിസ്വാ ആഹ-'ത്വമ്പി അമ്മ പബ്ബജിതും സക്ഖിസ്സസീ'തി, സാധു താതാതി സമ്പടിച്ഛി. രാജാ പുത്ത ന മനം ലഭിത്വാ പഹട്ഠചിത്തോ ഭിക്ഖുസങ്ഘം ഉപസങ്കമിത്വാ ഭന്തേ ഇമേ ദാരകേ പബ്ബാജേത്വാ മം സാസനേ ദായാദം കരോഥാതി സങ്ഘോ രഞ്ഞോ വചനം സമ്പടിച്ഛിത്വാ കുമാരം മോഗ്ഗലിപുത്ത തിസ്സത്ഥേരേന ഉപജ്ഝായേന മഹാദേവത്ഥേരേന ച ആചരിയേന പബ്ബജ്ജാപേസി. മജ്ഝന്തികത്ഥേരേന ആചരിയേന ഉപസമ്പാദേസി ഉപസമ്പദാമാലകേയേവ സഹപടിസമ്ഭിദാഹി അരഹത്തം പാപുണി.

സങ്ഘമിത്തായപി രാജധീതായ ആചരിയാ ആയുപാലത്ഥേരി നാമ, ഉപജ്ഝായാ പന ധമ്മപാലത്ഥേരീ നാമ അഹോസി. അഥ മഹിണ്ദത്ഥേരോ ഉപസമ്പന്ന കാലതോപ്പഭൂതി അത്തനോ ഉപജ്ഝായസ്സേവ സന്തികേ ധമ്മഞ്ച വിനയഞ്ച പരിയാപുണന്തോ ദ്വേപി സങ്ഗിതിയോ ആരുള്ഹം തിപിടക സങ്ഗഹീതം സാട്ഠകഥം ഥേരവാദം തിണ്ണം വസ്സാനം അബ്ഭന്തരേ ഉഗ്ഗഹേത്വാ അത്തനോ ഉപജ്ഝായസ്സ അന്തേവാസികാനം സഹസ്സമത്താനം ഭിക്ഖൂനം പാമോക്ഖം അഹോസി.

തേന ഖോ പന സമയേന മോഗ്ഗലിപുത്തതിസ്സത്ഥേരോ കത്ഥ നു ഖോ അനാഗതേ സാസനം സുപ്പതിട്ഠിതം ഗവേയ്യാതി ഉപപരിക്ഖന്തോ പച്ചന്തിമേസു ജനപദേസു സുപ്പതിട്ഠിതം ഭവിസ്സതീതി ഞത്വാ തേസം തേസം ഭിക്ഖൂനം ഭാരം കത്വാ തേ തേ ഭിക്ഖു തത്ഥ തത്ഥ പേസേസി.

മജ്ഝന്തികത്ഥേരം കസ്മീര ഗണ്ധാര രട്ഠംപേസേസി ത്വം ഏതം രട്ഠം ഗന്ത്വാ തത്ഥ സാസനം പതിട്ഠാപേഹീതി മഹാദേവത്ഥേരം തഥേവ വത്വാ മഹിംസകമണ്ഡലം പേസേസി. രക്ഖിതത്ഥേരംവനവാസീം, യോനകധമ്മരക്ഖിതത്ഥേരം അപരന്തകം, മഹാധമ്മരക്ഖിതത്ഥേരം മഹാരട്ഠം മഹാരക്ഖിതത്ഥേരം യോനക ലോകം. മജ്ഝിമത്ഥേരം ഹിമവന്തദേസ ഭാഗം, സോണത്ഥേരം-ഉത്തരത്ഥേരഞ്ച സുവണ്ണഭൂമിം. അത്തനോ സദ്ധിവിഹാരികം മഹിണ്ദത്ഥേരം ഇട്ടിയത്ഥേരേന ഉത്തിയത്ഥേരേന ഭദ്ദസാലത്ഥേരേന സമ്ബലത്ഥേരേന ച സദ്ധിം തമ്ബപണ്ണിദീപം ഗന്ത്വാ ഏത്ഥ സാസനം

പതിട്ഠാപേഥാതി. സബ്ബേപി തം തം ദിസാഭാഗം ഗച്ഛന്താ അത്തപഞ്ചമാ അഗമിംസു സബ്ബേപി ഥേരാ ഗതഗതട്ഠാനേ മനുസ്സേ പസാദേത്വാ സാസനം പതിട്ഠാപേസും.

മഹിണ്ദത്ഥേരോ പന തമ്ബപണ്ണിദീപം ഗന്ത്വാ സാസനം പതിട്ഠാപേഹീതി ഉപജ്ഝായേന ഭിക്ഖുസങ്ഘേന ച അജ്ഝിട്ഠോ കാലോ നു ഖോ മേ തമ്ബപണ്ണിദീപം ഗന്തും നോതി ഉപധാരേന്തോ മുടസീവരഞ്ഞോ മഹല്ലകഭാവം ചിന്തേസി. അയം മഹാരാജാ മഹല്ലകോ, ന സക്കാ ഇമം ഗണ്ഹിത്വാ സാസനം പഗ്ഗഹേതും, ഇദാനി പനസ്സ പുത്തോ ദേവാനമ്പിയതിസ്സോ രജ്ജം കാരേസ്സതി. തം ഗണ്ഹിത്വാ സക്കാ ഭവിസ്സതി സാസനം പഗ്ഗഹേതും, ഹണ്ദ യാവ സോ സമയോ ആഗച്ഛതി താവ ഞാതകേ ഓലോകേമ, പുന’ദാനി ഇമം ജനപദം ആഗച്ഛേയ്യാമ വാ ന വാതി.

സോ ഏവം ചിന്തേത്വാ ഉപജ്ഝായഞ്ച ഭിക്ഖുസങ്ഘഞ്ച വണ്ദിത്വാ അസോകാരാമതോ നിക്ഖമ്മ തേഹി ഇട്ടിയാദീഹി ചതൂഹി ഥേരേഹി സങ്ഘമിത്തായ പുത്തേന സുമനസാമണേരേന ഭണ്ഡുകേനക ച ഉപാസകേന സദ്ധിം രാജഗഹനഗര ഉപവത്തകേ ദക്ഖിണ ഗിരിജനപദേ ചാരികം ചരമാനോ ഞാതകേ ഓലോകേന്തോ ഛ മാസേ അതിക്കാമേസി അഥാനുപുബ്ബേന മാതുനിവേസനട്ഠാനം വേടിസ നഗരം നാമ സമ്പത്തോ സമ്പത്തഞ്ച പന ഥേരം ദിസ്വാ ഥേരമാതാ ദേവീ പാദേ സിരസാ വണ്ദിത്വാ ഭിക്ഖം ദത്വാ ഥേരം അത്തനാ കതം വേടിസഗിരി വിഹാരം നാമ ആരോപേസി.

ഥേരോ തസ്മിം വിഹാരേ നിസന്നോ ചിന്തേസി അമ്ഹാകം ഇധ കത്തബ്ബേ കിച്ചം നിട്ഠിതം. സമയോ നു ഖോ ഇദാനി ലങ്കാദിപം ഗന്തുന്തി. തതോ ചിന്തേസി-അനുഭവതു താവ മേ പിതരാ പേസിതം അഭിസേകം ദേവാനമ്പിയതിസ്സോ രതനത്തയഗുണഞ്ച സുണാതു, ഛണത്ഥഞ്ച നഗരതോ നിക്ഖമിത്വാ മിസ്സകപബ്ബതം അഭിരൂഹതു തദാ തം തത്ഥ ദക്ഖിസ്സാമാതി. അഥാപരം ഏകമാസം തത്ഥേവ വാസം കപ്പേസി.

മാസാതിക്കമേ സക്കോദേവാനമിണ്ദോ മഹിണ്ദത്ഥേരം ഉപസങ്കമിത്വാ ഏതദവോച.’ കാലകതോ ഭന്തേ മുടസീവരാജാ, ഇദാനി ദേവാനമ്പിയതിസ്സ രാജാ രജ്ജം കാരേതി. സമ്മാസമ്ബുദ്ധേന ച തുമ്ഹേ വ്യാകതാ അനാഗതേ മഹിണ്ദോ നാമ ഭിക്ഖു തമ്ബപണ്ണിദീപം പസാദേസ്സതീ’തി. തസ്മാ തിഹ വോ ഭന്തേ കാലോ ദീപവരം ഗമനായ, അഹമ്പി വോ സഹായോ ഭവിസ്സാമീ.

ഥേരോ തസ്സ വചനം സമ്പടിച്ഛിത്വാഅത്തസത്തമോ വേടിസ പബ്ബതവിഹാരാ വേഹാസം ഉപ്പതിത്വ അനുരാധപുരസ്സ പുരത്ഥിമായ ദിസായ മിസ്സകപബ്ബതേ പതിട്ഠഹി യം ഏതരഹി ചേതിയപബ്ബതോതിപി സഞ്ജാനന്തി തസ്സമിം ദിവസേ തമ്ബപണ്ണിദിപേ ജേട്ഠമൂല നക്ഖത്തം നാമ ഹോതി രാജാ നക്ഖത്തം ഘോസാപേത്വാ ഛണം കരോഥാതി അമച്ചേ ആണാപേത്വാ ചത്താലീസ പുരിസ സഹസ്സപരിവാരോ നഗരമ്ഭാ നിക്ഖമിത്വാ യേന മിസ്സകപബ്ബതോ തേന പായാസി മിഗവം കീളിതുകാമോ അഥ തസ്മിം പബ്ബതേ അധിവത്ഥാ ദേവതാ രഞ്ഞോ ഥേരേ ദസ്സേസ്സാമീതി രോഹിത മിഗരൂപം ഗഹേത്വാ അവിദൂരേ തിണപണ്ണാനി ഖാദമാനാ വിയ ചരതി.

രാജാ ദിസ്വാ അയുത്തം ദാനി പമത്തം വിജ്ഝിതുന്തി ജീയം പോഠേസി. മഗോ അമ്ബത്ഥലമഗ്ഗം ഗഹേത്വാ പലായിതും ആരഭി രാജാപി പിട്ഠിതോ പിട്ഠിതോ അനുബണ്ധന്തോ അമ്ബത്ഥലമേവ ആരുഹി. മിഗോ ഥേരാനം അവിദൂരേ അന്തരധായി.

മഹിണ്ദത്ഥേരോ രാജാനം അവിദൂരേ ആഗച്ഛന്തം'മമംയേവ രാജാ പസ്സതു, മാ ഇതരേ'തി അധിട്ഠഹിത്വാ'തിസ്സ! തിസ്സ! ഇതോ ഏഹീ'തി ആഹ. രാജാ സുത്വാ ചിന്തേസി-ഇമസ്മിം തമ്ബപണ്ണിദീപേ ജാതോ മം തിസ്സോതി നാമം ഗഹേത്വാ ആലപിതും സമത്ഥോ നാമ നത്ഥി. അയമ്പന ഛിന്നഭിന്നപടധരോ ഭണ്ഡുകാസാവ വസനോ മം നാമേന ആലപതി, കോ നു ഖോ അയം ഭവിസ്സതി മനുസ്സോ വാ അമനുസ്സോ വാതി. ഥേരോ ആഹ.

> സമണാ മയം മഹാരാജ - ധമ്മരാജസ്സ സാവകാ,
> തവേവ അനുകമ്പായ - ജമ്ബുദീപാ ഇധാഗതാതി;

തേന സമയേന ദേവാനമ്പിയതിസ്സ രാജാ ച അസോകധമ്മരാജാ ച അദിട്ഠ സഹായകാ ഹോന്തി. ദേവാനമ്പിയതിസ്സ രഞ്ഞോ ച പുഞ്ഞാനുഭാവേന ഛാതപബ്ബതപാദേ ഏകസ്മിം വേളുഗുമ്ബേ തിസ്സോ വേളുയട്ഠിയോ നിബ്ബത്തിംസു ഏകാ ലതായട്ഠി നാമ, ഏകാ പുപ്ഫയട്ഠി നാമ ഏകാ സകുണയട്ഠി നാമ. താസു ലതായട്ഠി സയം രജതവണ്ണാ ഹോതി തം അലങ്കരിത്വാ ഉപ്പന്നലതാ കഞ്ചന വണ്ണാ ഖായതി പുപ്ഫയട്ഠിയം പന നീല-പീത-ലോഹിത-ഓദാത-കാളവണ്ണാനി പുപ്ഫാനി സുവിഭത്തവണ്ട പത്ത കിഞ്ജക്ഖാ ഹുത്വാ ഖായന്തി സകുണയട്ഠിയം ഹംസകുക്കുട-ജീവംജീവകാദയോ സകുണാ നാനാപ്പകാരാനി ച ചതുപ്പദാനി സജീവാനി വിയ ഖായന്തി സമുദ്ദതോപിസ്സ മുത്താ-മണി-വേളുരിയാദി അനേകവിഹിതം രതനം ഉപ്പജ്ജി.

തമ്ബപണ്ണിയം പന അട്ഠമുത്തം ഉപ്പജ്ജിംസു-ഭയമുത്താ ഗജമുത്താ രഥമുത്താ ആമലകമുത്താ ചലയമുത്താ അങ്ഗുലീവേഠകമുത്താ കകുധഫലമുത്താ പാകതികമുത്താതി സോ താ ച യട്ഠിയോ താ ച മുത്തായോ അഞ്ഞ്ച ബഹും രതനം അസോകസ്സ ധമ്മരഞ്ഞോ പണ്ണാകാരത്ഥായ പേസേസി. അസോകോപി പസീദിത്വാ പഞ്ച രാജകകുധഭണ്ഡാനിചേവ അഞ്ഞേ ച അഭിസേകത്ഥായ ബഹൂപണ്ണാകാരേ പഹിണി. ന കേവലഞ്ച ഏതം ആമിസ പണ്ണാകാരം, ഇമം കിര ധമ്മ പണ്ണാകാരമ്പി പേസേസി.

> ''അഹം ബുദ്ധഞ്ച ധമ്മഞ്ച-സങ്ഘഞ്ച സരണം ഗതോ,
> ഉപാസകത്തം വേദേസിം-സക്യപുത്തസ്സ സാസനേ,
> ഇമേസു തീസു വത്ഥൂസു-ഉന്നമേസു നരുത്തമ,
> ചിത്തം പസാദയിത്വാന-സദ്ധായ സരണം വജാ'തി;''

രാജാ അവിരസുതം സാസനപവത്തിം അനുസ്സരമാനോ ഥേരസ്സ തം ''സമണാമയം മഹാരാജ ധമ്മരാജസ്സ സാവകാ''തി വചനം സുത്വാ അയ്യാ നു ഖോ ആഗതാതി താവദേവ ആവുധം നിക്ഖിപിത്വാ ഏകമന്തം നിസീദി സമ്മോദനീയം കഥം കഥയമാനോ, സമ്മോദനീയകഥം കുരുമാനേയേവ തസ്മിം

താനിപി ചത്താലീസ പുരിസസഹസ്സാനി ആഗന്ത്വാ തം പരിവാരേസും. തദാ ഥേരോ ഇതരേപി ജനേ ദസ്സേസി.

രാജാ ദിസ്വാ ഇമേ കദാ ആഗതാതി പുച്ഛി മയാ സദ്ധിംയേവ മഹാ രാജാതി. ഇദാനി പന ജമ്ബുദീപേ അഞ്ഞ്ഞോപി ഏവരൂപാ സമണാ സന്തീതി. മഹാരാജ ഏതരഹി ജമ്ബുദീപോ കാസാവ പജ്ജോതോ ഇസിവാതപരിവാതോ, തസ്മിം-

> ''തേ വിജ്ജാ ഇദ്ധിപത്താ ച ചേതോപരിയായ കോചിദാ,
> ഖീണാസാവ അരഹന്തോ-ബഹൂ ബുദ്ധസ്സ സാവകാതി'';

അഥ രാജാ ഭന്തേ സ്വേ രഥം പേസേസ്സാമി. തം അഭിരൂഹിത്വാ ആഗച്ഛേയ്യാഥാതി വത്വാ പക്കാകമി ഥേരോ അചിരപക്കന്തസ്സ രഞ്ഞോ സുമണസാമണേരം ആമന്തേസി ഏഹി ത്വം സുമന ധമ്മസവനകാലം ഘോസേഹീതി സാമണേരോ അഭിഞ്ഞാപാദകം ചതുത്ഥജ്ഝാനം സമാപജ്ജിത്വാ വുട്ഠായ അധിട്ഠഹിത്വാ സമാഹിതേന ചിത്തേന സകലതമ്ബപണ്ണിദീപം സാവേന്തോ ധമ്മസവനകാലം ഘോസേസി.

സാമണേരസ്സ സദ്ദം സുത്വാ ഭുമ്മാ ദേവതാ സദ്ദമനുസ്സാവേസു, ഏതേനുപായേന യാവ ബ്രഹ്മലോകാ സദ്ദോ അബ്ഭുഗ്ഗഞ്ഛി. തേന സദ്ദേന മഹാദേവതാ സന്നിപാതോ അഹോസി ഥേരോ മഹന്തം ദേവതാ സന്തിപാതം ദിസ്വാ സമചിത്തസുത്തന്തം കഥേസി. കഥാ പരിയോസാനേ അസങ്ഖേയ്യാനം ദേവാനം ധമ്മാഭിസമയോ അഹോസി. ബഹൂ നാഗ സുപണ്ണാ ച സരണേസു പതിട്ഠഹിംസു. അഥ തസ്സാ രത്തിയാ അച്ചയേന രാജാ ഥേരാനം രഥം പേസേസി. ഥേരാ ന മയം രഥം ആരുഹാമ. ഗച്ഛ ത്വം, പച്ഛാ മയം ആഗച്ഛിസ്സാമാതി വത്വാ വേഹാസം അബ്ഭുഗ്ഗന്ത്വാ അനുരാധപുരസ്സ പച്ഛിമദിസായ പഠമക ചേതിയട്ഠാനേ ഓതരിംസു.

രാജാപി സാരഥിം പേസേത്വാ അന്തോ നിവേസനേ മണ്ഡപം പടിയാദേത്വാ ചിന്തേസി' നിസീദിസ്സന്തി നു ഖോ അയ്യാ ആസനേ ന നിസീദിസ്സന്തീ''തി. തസ്സേവം ചിന്തയന്തസ്സേവ സാരഥി നഗരദ്വാരം പത്വാ അദ്ദസ ഥേരേ പഠമതരം ആഗന്ത്വാ കായബണ്ധനം ബണ്ധിത്വാ ചീവരം പാരുപന്തേ, ദിസ്വാ അതിവിയ പസന്നമാനസോ ഹുത്വാ ആഗന്ത്വാ രഞ്ഞോ ആരോചേസി ആഗതാ ദേവ ഥേരാതി.

രാജാ രഥം ആരുള്ഹാതി പുച്ഛി ന ആരൂള്ഹാ ദേവ, അപി ച പച്ഛതോ നിക്ഖമിത്വാ പഠമതരം ആഗന്ത്വാ പാചീനദ്വാരേ ഠിതാതി. രാജാ രഥം ന ആരുഭിംസൂതീ സുത്വാ തേന ഹി ഭണേ ഭുമ്മത്ഥരണ സങ്ഖേപേന ആസനാനി പഞ്ഞാപേഥാതി വത്വാ പടിപഥാ ആഗമാസി അമച്ചാ പഥവിയം തട്ടികം പഞ്ഞാപേത്വാ ഉപരി കോജവകാദീനി വിചിത്തത്ഥരണാനി പഞ്ഞാപേസും രാജാപി ഗന്ത്വാ ഥേരേ വണ്ദിത്വാ മഹിണ്ദത്ഥേരസ്സ ഹത്ഥതോ പത്തം ഗഹേത്വാ മഹതിയാ പൂജായ ച സക്കാരേന ച ഥേരേ പണീതേന ഖാദനീയേന ഭോജനീയേന സഹത്ഥാ സന്തപ്പേത്വാ അനുലാദേവീ പമുഖാ പഞ്ച ഇത്ഥിസതാനി ഥേരാനം അഭിവാദനം പൂജാസക്കാരഞ്ച കാരോനതൂതി പക്കോസാപേത്വാ ഏകമന്തം നിസീദി. ഥേരോ രഞ്ഞോ സപരിജനസ്സ ധമ്മരതനവസ്സം വസ്സേന്തോ പേതവത്ഥും-വിമാനവത്ഥും-സച്ചസംയുത്തഞ്ച

കഥേസി. തം സുത്വാ താനിപി പഞ്ച ഇത്ഥിസതാനി സോതാപത്തിഫലം സച്ഛികരിംസു.

തദാ നാഗരാ ഥേരാനം ഗുണേ സുത്വാ ഥേരേ ദട്ഠും ന ലഭാമാതി ഉപക്കോസന്തി അഥ രാജാ ഇധ ഓകാസോ നത്ഥീതി ചിന്തേത്വാ,'ഗച്ഛഥ ഭണേ ഹത്ഥിസാലം പടിജഗ്ഗിത്വാ വാലുകം ഓകിരിത്വാ പഞ്ചവണ്ണാനി പുപ്ഫാനി വികിരിത്വാ വിതാനം ബന്ധിത്വാ മങ്ഗല ഹത്ഥിട്ഠാനേ ഥേരാനം ആസനാനി പഞ്ഞാപേഥാ'തി ആഹ, അമച്ചാ തഥാ അകംസു.

ഥേരോ തത്ഥ ഗന്ത്വാ നിസീദിത്വാ ദേവദൂതസുത്തന്തം കഥേസി കഥാ പരിയോസാനേ പാണസഹസ്സം സോതാപത്തിഫലേ പതിട്ഠഹി തഥാ ഹത്ഥിസാലാ സമ്ബാധാതി ദക്ഖിണദ്വാരേ നന്ദനുയ്യാനേ ആസനം പഞ്ഞാപേസും. ഥേരോ തത്ഥ നിസീദിത്വാ ആസിവിസോപമ സുത്തന്തം കഥേസി. തമ്പി സുത്വാ പാണസഹസ്സം സോതാപത്തിഫലം പടിലഭി ഏവം ആഗതദിവസതോ ദുതിയദിവസേ അഡ്ഢതേയ്യാനം പാണസഹസ്സാനം ധമ്മാഭിസമയോ അഹോസി.

ഥേരസ്സ നന്ദനവനേ ആഗതാഗതാഹി കുലിത്ഥീഹി കുലസുണ്ഹാഹി കുലകുമാരീഹി സദ്ധി സമോദമാനസ്സേവ സായണ്ഹസമയോ ജാതോ, ഥേരോ കാലം സല്ലക്ഖേത്വാ ഗച്ഛാമി'ദാനി മിസ്സക പബ്ബതന്തി ഉട്ഠഹി. അമച്ചാ മഹാമേഘവനുയ്യാനേ ഥേരേ വാസേസും രാജാപി ഖോ തസ്സാ രത്തിയാ അച്ചയേന ഥേരസ്സ സമീപം ഗന്ത്വാ സുഖസയിതഭാവം പുച്ഛിത്വാ കപ്പതി ഭന്തേ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ ആരാമോതി പുച്ഛി. ഥേരോ കപ്പതി മഹാരാജാതി ആഹ.

രാജാ തുട്ഠോ സുവണ്ണ ഭിംകാരം ഗഹേത്വാ ഥേരസ്സ ഹത്ഥേ ഉദകം പാതേത്വാ മഹാമേഘവനുയ്യാനം അദാസി ഥേരോ പുനദിവസേപി രാജഗേഹേയേവ ഭുഞ്ജിത്വാ നന്ദനവനേ അനമതഗ്ഗിയാനി കഥേസി. പുന ദിവസേ അഗ്ഗിക്ഖണ്ധോപമ സുത്തന്തം കഥേസി. ഏതേനേവ ഉപായേന സത്ത ദിവസാനി കഥേസി അഡ്ഢ നചമാനം പാണസഹസ്സാനം ധമ്മാഭിസമയോ അഹോസി. സത്തമേ ദിവസേ പന ഥേരോ അന്തോപുരേ രഞ്ഞോ അപ്പമാദ സുത്തന്തം കഥയിത്വാ ചേതിയഗിരിമേവ അഗമാസി.

അഥ ഖോ രാജാ ഥേരോ ആയാചിതോ സയമേവാഗതോ, തസ്മാ തസ്സ അനാപുച്ഛാ ഗമനമ്പി ഭവേയ്യാതി ചിന്തേത്വാ രഥം അഭിരൂഹിത്വാ, ചേതിയഗിരിം അഗമാസി മഹതാ രാജാനുഭാവേന ഗന്ത്വാ ഥേരാനം സന്തികം ഉപസങ്കമന്തോ അതിവിയ കിലന്തരൂപോ ഹുത്വാ ഉപസങ്കമി. തതോ നം ഥേരോ ആഹ കസ്മാ ത്വം മഹാരാജ ഏവം കിലമ മാനോ ആഗതോതി. തുമ്ഹേ മമ ഗാള്ഹം ഓവാദം ദത്വാ ഇദാനി ഗന്തുകാമാ നുഖോതി ജാനനത്ഥം ഭന്തേതി. ന മയം മഹാരാജ ഗന്തുകാമാ, അപി ച വസ്സൂപനായിക കാലോനമായം സമണേന നാമ വസ്സൂപനായികം ഠാനം ഞാതും വട്ടതീതി. രാജാപി ഖോ തംഖണംയേവ കരണ്ഡക ചേതിയങ്ഗണം പരിക്ഖിപിത്വാ അട്ഠസട്ഠിയാ ലേണേസു കമ്മം പട്ഠപേത്വാ നഗരമേവ അഗമാസി.

തേപി ഥേരോ മഹാജനം ഓവദമാനാ ചേതിയഗിരിമ്ഹി വസ്സം വസിംസു. അഥായസ്മാ മഹാമഹിന്ദോ വുത്ഥവസ്സോ പവാരേത്വാ കത്തികപുണ്ണമായം ഉപോസഥദിവസേ രാജാനം ഏതദവോച ചിരദിട്ഠോ നോ മഹാരാജ

സമ്മാസമ്ബുദ്ധോ അഭിവാദന പച്ചുപട്ഠാന അഞ്ജലി കമ്മ സാമീചി കമ്മ കരണട്ഠാനം നത്ഥി, തേനമ്ഹം ഉക്കണ്ഠിതാതി തനു ഭന്തേ തുമ്ഹേ അവോചുത്ഥ പരിനിബ്ബുതോ സമ്മാസമ്ബുദ്ധോതി കിഞ്ചാപി മഹാരാജ പരിനിബ്ബുതോ, അഥസ്സ സരീരധാതുയോ തിട്ഠന്തീതി. അഞ്ഞാ തമ്ഭന്തേ ഥൂപം പതിട്ഠാപേമി ഭൂമിഭാഗം വിചിനഥാതി. അപി ച ധാതുയോ കുതോ ലച്ഛാമീതി സുമനേന സദ്ധിം മന്തേഹി മഹാരാജാതി രാജാ സുമനം ഉപസങ്കമിത്വാ പുച്ഛി'കുതോദാനി ഭന്തേധാതുയോ ലച്ഛാമാ'തി സുമനോ ആഹ-അപ്പോസ്സുക്കോ ത്വം മഹാരാജ, വീഥിയോ സോധാപേത്വാ ധജ പതാക പുണ്ണഘടാദീഹി അലങ്കാരാപേത്വാ സപരിജ്ജനോ ഉപോസഥം സമാദിയിത്വാ സബ്ബതാലാവചരേ ഉപട്ഠപേത്വാ മങ്ഗലഹത്ഥിം സബ്ബാലങ്കാരേഹി പതിമണ്ഡിതം കാരേത്വാ ഉപരി വസ്സ സേതച്ഛത്തം ഉസ്സാപേത്വാ സായണ്ഹസമയേ മഹാനാഗവനുയ്യാനാഭിമുഖോ യാ ഹി അദ്ധാ തസ്മിം ഠാനേ ധാതുയോ ലച്ഛസിതി, രാജാ സാധൂതി സമ്പടിച്ഛി. ഥേരോ ചേതിയഗിരിമേവ അഗമിംസു.

തത്രായസ്മാ മഹിണ്ദഥേരോ സുമന സാമണേരമാഹ- ഗച്ഛ ത്വം സാമണേര ജമ്ബുദീപേ അയ്യകം അസോകധമ്മരാജാനം ഉപസങ്കമിത്വാ മമ വചനേന ഏവം വദേഹി'സഹായോ തേ മഹാരാജ ദേവാനമ്പിയ തിസ്സോ ബുദ്ധസാസനേ പസന്നോ ഥൂപം പതിട്ഠാപേതുകാമോ തുമ്ഹാകം കിര ഹത്ഥേ ഭഗവതോ പരിഭുത്തപത്തോ ചേവധാതു ച അത്ഥി, തമ്മേ ദേഥാ'തി തം ഗഹേത്വാ സക്കം ദേവരാജാനം ഉപസങ്കമിത്വാ തുമ്ഹാകം കിര മഹാരാജ ഹത്ഥേ ദ്വേ ധാതുയോ അത്ഥി ദക്ഖിണദാഠാ ച ദക്ഖിണക്ഖകഞ്ച, തതോതുമ്ഹേ ദക്ഖിണദാഠംപൂജേഥ, ദക്ഖിണക്ഖകം പന മയ്ഹം ദേഥാതി, ഏവഞ്ച നം വദേഹി കസ്മാ ത്വം മഹാരാജ അമ്ഹേ തമ്ബപണ്ണിദീപം പഹിണിത്വാ പമജ്ജിത്ഥാതി.

സാധു ഭന്തേതി ഖോ സുമനോ ഥേരസ്സ വചനം സമ്പടിച്ഛിത്വാ താവദേവ പത്തചീവരമാദായ വേഹാസമബ്ഭുഗ്ഗന്ത്വാ പാടലിപുത്തദ്വാരേ ഓരുയ്ഹ രഞ്ഞോ സന്തികം ഗന്ത്വാ തമത്ഥം ആരോചേസി രാജാ തുട്ഠോ സാമണേരസ്സ ഹത്ഥതോ പത്തം ഗഹേത്വാ ഭോജേത്വാ ഭഗവതോ പത്തം ഗണ്ധേഹി ഉബ്ബട്ടേത്വാ വരമുത്തസദിസാനം ധാതൂനം പൂരേത്വാ അദാസി.

സോ തും ഗഹേത്വാ സക്കം ദേവരാജാനം ഉപസങ്കമി സക്കോ ദേവാരാജാ സാമണേരം ദിസ്വാ കിം ഭന്തേ സുമന ആഹിണ്ഡസീതി ആഹ. ത്വം മഹാരാജ അമ്ഹേ തമ്ബപണ്ണിദീപം പഹിണിത്വാ കസ്മാ പമജ്ജസീതി, തപ്പമജ്ജാമി ഭന്തേ, വദേഹി കിം കരോമീതി. തുമ്ഹാകം കിര ഹത്ഥേ ദ്വേ ധാതുയോ അത്ഥി ദക്ഖിണദാഠാ ച ദക്ഖിണക്ഖകഞ്ച, തതോ തുമ്ഹേ ദക്ഖിണദാഠം പൂജേഥ ദക്ഖിണക്ഖകം പന മയ്ഹം ദേഥാതി. സാധു ഭന്തേതി ഖോ സക്കോ ദേവാനമിണ്ദോ യോജനപ്പമാനം മണിഥൂപം ഉഗ്ഘാടേത്വാ ദക്ഖിണക്ഖകം നീഹരിത്വാ സുമനസ്സ അദാസി.

സോ തം ഗഹേത്വാ ചേതിയഗിരിമ്ഹിയേവ പതിട്ഠാസി അഥ ഖോ മഹിണ്ദപമുഖാ സബ്ബേ തേ മഹാനാഗാ അസോകധമ്മരാജേന ദിന്ന ധാതുയോ ചേതിയഗിരിയമ്ഹിയേവ പതിട്ഠാപേത്വാ ദക്ഖിണക്ഖകം ആദായ വഡ്ഢമാനകച്ഛായായ മഹാനാഗ വനുയ്യാനമഗമംസു. രാജാപി ഖോ സുമനേന വുത്തപ്പകാരം പൂജാസക്കാരം കത്വാ ഹത്ഥിക്ഖണ്ധവരഗതോ സായം

മങ്ഗലഹത്ഥിമത്ഥകേ സേതച്ഛത്തം ധാരയമാനോ മഹാനാഗ വനുയ്യാനം സമ്പാപുണി.

അഥസ്സ ഏതദഹോസി- സചേ അയം സമ്മാസമ്ബുദ്ധസ്സ ധാതു, ഛത്തം അപനമതു, മങ്ഗലഹത്ഥി ജണ്ണുകേഹി ഭൂമിയം പതിട്ഠാഹതു, ധാതു ചങ്ഗോടകം മയ്ഹം മത്ഥകേ പതിട്ഠഹതൂതി സഹ രഞ്ഞോ ചിത്തുപ്പാദേന ഛത്തം അപനമി ഹത്ഥിജണ്ണുകേഹി പതിട്ഠഹി ധാതുചങ്ഗോടകം രഞ്ഞോ മത്ഥകേ പതിട്ഠഹി രാജാ അമതേനേവാഭിസിത്തഗത്തോ പരമേന പീതിപാമോജ്ജേന സമന്നാഗതോ ഹുത്വാ പുച്ഛി ധാതും ഭന്തേ കിം കരോമീതി. ഹത്ഥികുമ്ഭിയേവ താവ മഹാരാജ ഠപേഹീതി. രാജാ ധാതുവങ്ഗോടകം ഹത്ഥികുമ്ഭേ ഠപേസി. പമുദിതോ നാഗോ കുഞ്ചനാദം നദി മഹാമേഘോ ഉട്ഠഹിത്വാ പോക്ഖരവസ്സം വസിസി ഉകദപരിയന്തം കത്വാ മഹാഭൂമിചാലോ അഹോസി പച്ചന്തേപി നാമ സമ്മാസമ്ബുദ്ധസ്സ ധാതുയോ പതിട്ഠഹിസ്സന്തീതി.

അഥ സോ ഹത്ഥിനാഗോ അനേക താലാവചരപരിവുതോ അതിവിയ ഉളാരേന പൂജാസക്കാരേന സക്കരിയമാനോ പച്ഛിമദിസാഭിമുഖോ ഹുത്വാ അപസക്കന്തോ യാവ നഗരസ്സ പുരത്ഥിമ ദ്വാരം താവ ഗന്ത്വാ പുരത്ഥിമേന ദ്വാരേന നഗരം പവിസിത്വാ സകലനഗരേ ഉളാരായ പൂജായ കയിരാമാനായ ദക്ഖിണദ്വാരേന നിക്ഖമിത്വാ ഥൂപാരാമസ്സ പച്ഛിമദിസാഭാഗേ പഭേജവത്ഥു നാമ കിര അത്ഥി തത്ഥ ഗന്ത്വാ പുന ഥൂപാരാമാഭിമുഖോ ഏവ പടിനിവത്തി. സോ ച പുരിമകാനം തിണ്ണം സമ്മാസമ്ബുദ്ധാനം ധമ്മകരകം കായബണ്ധനം ഉദകസാടീകം പതിട്ഠാപേത്വാ കതചേതിയട്ഠാനം ഹോതീ. തദേതം വിനട്ഠേസുപി ചേതിയേസു ദേവതാനുഭാവേന കണ്ടക സമാകിണ്ണസാഖാഹി നാനാഗച്ഛേഹി പരിവുതം തിട്ഠതി. മാ നം കോചി ഉച്ചിട്ഠാ സുവിമല കചവരേഹി സണ്ദുസേസീതി.

അഥ തസ്സ ഹത്ഥിനോ പുരതോ ഗന്ത്വാ രാജപുരിസാ സബ്ബ ഗച്ഛേ ഛിണ്ദിത്വാ ഭൂമിം സോധേത്വാ തം ഹത്ഥതലസദിസം അകംസു. ഹത്ഥിനാഗോ ഗന്ത്വാ തം ഠാനം പുരതോ കത്വാ തസ്സ പച്ഛിമദിസാഭാഗേ ബോധിരുക്ഖട്ഠനേ അട്ഠാസി. അഥസ്സ മത്ഥകതോ ധാതും ഓരോപേതും ആരഭിംസു നാഗോ ഓരോപേതും ന ദേതി. ഥേരം പുച്ഛി, കസ്മാ ഭന്തേ നാഗോ ധാതും ഓരോപേതും ന ദേതീതി

ആരുള്ഹം മഹാരാജ ഓരോപേതും ന വട്ടതിതി. തസ്മിഞ്ച കാലേ അഭയവാപിയാ ഉദകം ജിന്നം ഹോതി സമന്താ ഭൂമി ഫലിതാ സുഉദ്ധരാ മത്തികപിണ്ഡാ. തതോ മഹാജനോ സീഘസീഘം മത്തികം ആഹരിത്വാ ഹത്ഥകുമ്ഭപ്പമാണം വത്ഥുമകാസി. താവദേവ ഥൂപകരണത്ഥം ഇട്ഠികാ കാതും ആരഭിംസു. യാവ ഇട്ഠികാ പരിനിട്ഠന്തി താവ ഹത്ഥിനാഗോ കതിപാഹം ദിവാ ബോധിരുക്ഖട്ഠാനേ ഹത്ഥിസാലായം തിട്ഠതി. രത്തിയം ഥൂപപതിട്ഠാന ഭൂമിയം പരിയായതി.

അഥ വത്ഥും വിനാപേത്വാ രാജാ ഥേരം പുച്ഛി, കീദിസോ ഭന്തേ ഥൂപോ കാതബ്ബോതി. വീഹിരാസി സദിസോ മഹാരാജാതി, സാധു ഭന്തേതി രാജാ ജങ്ഘപ്പമാണം ഥൂപം ചിനാപേത്വാ ധാതുഓരോപനത്ഥായ മഹാസക്കാരം കാരേസി.

തതോ സകലനാഗരാ ച ജാനപദാ ച ധാതുമ്ഹ ദസ്സനത്ഥം സന്തിപതിംസു സന്നിപതിതേ ച തസ്മിം മഹാജനേ ദസബലസ്സ ധാതു ഹത്ഥികുമ്ഭതോ സത്തതാലപ്പമാനം വേഹാസമബ്ഭുഗ്ഗന്ത്വാ യമകപാടിഹാരിയം ദസ്സേസി. തേഹി തേഹി ധാതുപ്പദേസേഹി ഛബ്ബണ്ണരംസിയോ ഉദകധരാ ച അഗ്ഗിക്ഖണ്ധാ ച പവത്തന്തി. സാവത്ഥിയം ഗണ്ഡമ്ബമൂലേ ഭഗവതാ ദസ്സിത പാടിഹാരിയ സദിസം ഏവ പാടിഹാരിയം അഹോസി. തഞ്ച ഖോ നേവ ഥേരാനുഭാവേനന ദേവതാനുഭാവേന, അപി ച ഖോ ബുദ്ധാനംയേവ ആനുഭാവേന ഭഗവാ കിര ധരമാനോവ അധിട്ഠാസി - തമ്ബപണ്ണിദീപേ അനുരാധപുരസ്സ ദക്ഖിണദിസാഭാഗേ പുരിമകാനം തിണ്ണം ബുദ്ധാനം ചേതിയട്ഠാനേ മമ ദക്ഖിണക്ഖകധാതു പതിട്ഠാന ദിവസേ യമകപാടിഹാരിയം ഹോതൂതി.

> ഏവം അചിന്തിയാ ബുദ്ധാ-ബുദ്ധധമ്മാ അചിന്തിയാ,
> അചിന്തിയേസു പസന്നാനം-വിപാകോ ഹോതി അചിന്തിയോതി;

ധാതുസരീരതോ നിക്ഖന്ത ഉദകഫുസിതേഹി സകലേഹി തമ്ബപണ്ണിദീപതലേ ന കോചി അഫുട്ഠോകാസോ നാമ അഹോസി. ഏവമസ്സ തം ധാതു സരീരം ഉദകഫുസിതേഹി തമ്ബപണ്ണിത്ഥലസ്സ പരിദാഹം വൂപസമേത്വാ മഹാജനസ്സ പാടിഹാരിയം ദസ്സേത്വാ ഓതരിത്വാ രഞ്ഞോ മത്ഥകേ പതിട്ഠാസി രാജാ സഫലം മനുസ്സത്തപടിലാഭം മഞ്ഞമാനോ മഹന്തം സക്കാരം കത്വാ ധാതും പതിട്ഠാപേസി. സഹ ധാതുപതിട്ഠാനേന മഹാഭൂമിചാലോ അഹോസി നിട്ഠിതേ പന ഥൂപേ രാജാ ച രാജാ ഭാതികാ ച ദേവിയോ ച ദേ-നാഗ-യക്ഖാനം വിമ്ഭയകരം പച്ചേകം ഥൂപമകംസു.

> ഏവം ജിനോ ധാതുസരീരകേന
> ഗതോപി സന്തിം ജനതാഹിതഞ്ച,
> സുഖഞ്ച ധമ്മാ ബഹുധാ കരേയ്യ
> ഠിതോ ഹി നാഥോനുകരം കരേയ്യ;

സാധുജന മനോപസാദനത്ഥായ കതേ ഥൂപവംസേ ഥൂപാരാമ കഥാ,

ഫന. നിട്ഠിതായ പന ധാതുപൂജായ പതിട്ഠിതേ ധാതുവരേ മഹിണ്ദത്ഥേരോ മഹാമേഘവനുയ്യാനമേവ ഗന്ത്വാവാസം കപ്പേസി. തസ്മിം ഖോ പന സമയേ അനുലാദേവീ പബ്ബജിതുകാമാ ഹുത്വാ രഞ്ഞോ ആരോചേസി. രാജാ തസ്സാ വചനം സുത്വാ ഥേരം ഏതദവോച? ഭന്തേ അനുലാദേവീ പബ്ബജിതുകാമാ, പബ്ബാജേഥ നന്ത ന മഹാരാജ അമ്ഹാകം മാതുഗാമം പബ്ബാജേതും കപ്പതി. പാടലിപുത്തേ പന മയ്ഹം ഭഗിനി സങ്ഘമിത്താ ഥേരീ നാമ അത്ഥി, തം പക്കോസാപേഹി മഹാരാജ, ഇമസ്മിഞ്ച ദീപേ പുരിമകാനഞ്ച തിണ്ണം സമ്മാസമ്ബുദ്ധാനം ബോധി പതിട്ഠംസി അമ്ഹാകമ്പി ഭഗവതോ സരസ രംസിജാല വിസ്സജ്ജനകേന ബോധിനാ പതിട്ഠാതബ്ബം, തസ്മാ സാസനം പഹിണേയ്യസി യഥാ സങ്ഘമിത്താ ബോധിം ഗഹേത്വാ ആഗച്ഛേയ്യാതി.

രാജാ ഥേരസ്സ വചനം സമ്പടിച്ഛിത്വാ അമച്ചേഹി സദ്ധിം മന്തേന്തോ അരിട്ഠം നാമ അത്തനോ ഭാഗിനേയ്യം ആഹ സക്ഖിസ്സസി ത്വം താത പാടലീപുത്തം ഗന്ത്വാ മഹാബോധിനാ സദ്ധിം അയ്യം സങ്ഘമിത്തത്ഥേരിം ആനേതുന്തി സക്ഖിസ്സാമി ദേവ സചേ മേ പബ്ബജ്ജം അനുജാനിസ്സസീതി.

ഗച്ഛ താത ഥേരിം ആനേത്വാ പബ്ബജ്ജാഹീതി. സോ രഞ്ഞോ ച ഥേരിസ്സ ച സാസനം ഗഹേത്വാ ഥേരസ്സ അധിട്ഠാനവസേന ഏകദിവസേ ന ജമ്ബുകോലപട്ടനം ഗന്ത്വാ നാവം അഭിരൂഹിത്വ സമുദ്ദം അതിക്കമിത്വാ പാടലീപുത്തം ഗന്ത്വാ രഞ്ഞോ സാസനം ആചിക്ഖി-പുത്തോ തേ ദേവ മഹിണ്ദഥേരോ ഏവമാഹ. സഹായസ്സ കിര തേ ദേവാനമ്പിയതിസ്സസ്സ ഭാതുജായാ അനുലാദേവീ നാമ പബ്ബജിതുകാമാ, തം പബ്ബാജേതും അയ്യം സങ്ഘമിത്തഥേരിം പഹിണേയ്യാഥ, അയ്യായ ഏവ ച സദ്ധിം മഹാബോധിന്തി.

ഥേരസ്സ സാസനം ആരോചേത്വാ സങ്ഘമിത്തഥേരിം ഉപസങ്കമിത്വാ ഏവമാഹ. അയ്യേ തുമ്ഹാകം ഭാതാ മഹിണ്ദഥേരോ മം തുമ്ഹാകം സന്തികം പേസേസി ദേവാനമ്പിയതിസ്സ രഞ്ഞോ ഭാതുജായാ അനുലാദേവീ നാമ പഞ്ചഹി കഞ്ഞാസതേഹി പഞ്ചഹി ച അന്തേപുരിസാ സതേഹി സദ്ധിം പബ്ബജിതുകാമാതി, തം കിര ആഗന്ത്വാ പബ്ബാജേഥാതി.

സാ താവ ദേവ തുരിത തുരിതാ ഗന്ത്വാ രഞ്ഞാ തമത്ഥം ആരോചേത്വാ ഗച്ഛാമഹം മഹാരാജ തമ്ബപണ്ണിദീപന്തി ആഹ.

തേന ഹി അമ്മ മഹാബോധിം ഗഹേത്വാ ഗച്ഛാഹീതി വത്വാ പാടലീപുത്തതോ യാവ മഹാബോധി താവ മഗ്ഗം പടിജഗ്ഗാപേത്വാ സത്തയോജനായാമയ തിയോജന വിത്ഥതായ മഹതിയാ സേനായ പാടലിപുത്തതോ നിക്ഖമിത്വാ അരിയസങ്ഘം ആദായ മഹാബോധിസമീപം അഗമാസി.

സേനായ സമുസ്സിത ധജപതാകം നാനാരതന വിചിത്തം അനേകാലങ്കാര പതിമണ്ഡിതം നാനാവിധ കുസുമ സമാകിണ്ണം അനേക തുരിയ സംഘുട്ഠം മഹാബോധിം പരിക്ഖിപി തതോ രാജാ പുപ്ഫ-ഗണ്ധ-മാലാദീഹി പൂജേത്വാ തിക്ഖത്തും പദക്ഖിണം കത്വാ അട്ഠസു ഠാനേസു വണ്ദിത്വാ ഉട്ഠായ അഞ്ജലിമ്പഗ്ഗയ്ഹ ഠത്വാ സച്ചവചനകിരിയായ ബോധിം ഗണ്ഹിതുകാമോ രതനപീഠം ആരുയ്ഹ തുലികം ഗഹേത്വാ മനോസിലായ ലേഖം കത്വാ യദി മഹാബോധിനാ ലങ്കാദീപേ പതിട്ഠാതബ്ബം, യദി ചാഹം ബുദ്ധസാസനേ നിബ്ബേമതികോ ഭവേയ്യം, മഹാബോധി സയമേവ ഇമസ്മിം സുവണ്ണകടാഹേ പതിട്ഠഹതൂതി സച്ചകിരിയമകാസി സഹ സച്ചകിരിയായ ബോധിസാഖാ മനോസിലായ പരിച്ഛിന്നട്ഠാനേഹി ഛിണ്ദിത്വാ ഗണ്ധ കലല പൂരസ്സ സുവണ്ണകടാഹസ്സ ഉപരി അട്ഠാസി.

തതോ രാജാ മഹാബോധിം ബോധിമണ്ഡതോ മഹന്തേന സക്കാരേന പാടലീപുത്തം ആനേത്വാ സബ്ബപരിഹാരാനി ദത്വാ മഹാബോധിം ഗങ്ഗായ നാവം ആരോപേത്വാ സയമ്പി നഗരതോ നിക്ഖമിത്വാ വിഞ്ഝാടവിം സമതിക്കമ്മ അനുപുബ്ബേന സത്തദിവസേഹി താമലിത്തിം അനുപ്പത്തോ അന്തരമഗ്ഗേ ദേവ-നാഗ-മനുസ്സാ ഉളാരം മഹാബോധി പൂജമകംസു.

രാജാപി സമുദ്ദതീരേ സത്തദിവസാനി മഹാബോധിം ഠപേത്വാ മഹന്തം സക്കാരം കത്വാ ബോധിമ്പി സംങ്ഘമിത്തഥേരിമ്പി സപരിവാരം നാവം ആരോപേത്വാ ഗച്ഛതി വതരേ ദസബലസ്സ സരസ രംസിജാലാ മുഞ്ചമാനോ മഹാബോധി രുക്ഖോതി കണ്ദിത്വാ അഞ്ജലിമ്പഗ്ഗഹേത്വാ അസ്സൂനി പവത്തയമാനോ അട്ഠാസി സാപി ഖോ മഹാബോധി സമരൂള്ഹനാവാ

പസ്സതോ പസ്സതോ മഹാരാജസ്സ മഹാസമുദ്ദതലം പക്ഖണ്ദി മഹാസമുദ്ദേപി സമന്താ യോജനം വീചി വൂപസന്താ പഞ്ചവണ്ണാനി പദുമാനി പുപ്ഫിതാനി അന്തലിക്ഖേ ദിബ്ബതുരിയാനി വജ്ജിംസു ആകാസേ ജല ഥല സന്നിസ്സിതാഹി ദേവതാഹി പവത്തിതാ അതിവിയ ഉളാര പൂജാ അഹോസി. ഏവം മഹതിയാ പൂജായ സാ നാവാ ജമ്ബുകോലപട്ടനം പാവിസി.

ദേവാനമ്പിയതിസ്സ മഹാരാജാപി ഉത്തരദ്വാരതോ പട്ഠായ യാവ ജമ്ബുകോലപട്ടനാ മഗ്ഗം സോധാപേത്വാ അലങ്കാരാപേത്വാ നഗരതോ നിക്ഖമന ദിവസേ ഉത്തരദ്വാര സമീപേ സദ്ദസാലാവത്ഥുസ്മിം ഠിതോ തായ വിഭൂതിയാ മഹാസമുദ്ദേ ആഗച്ഛന്തംയേവ മഹാബോധിം ഥേരസ്സാനുഭാവേന ദിസ്വാ തുട്ഠമാനസോ നിക്ഖമിത്വാ സബ്ബം മഗ്ഗം പഞ്ചവണ്ണേഹി പുപ്ഫേഹി ഓകിരന്തോ അന്തരന്തരാ പുപ്ഫഅഗ്ഘിയാനി ഠപേന്തോ ഏകാഹേനേവ ജമ്ബുകോലപട്ടനം ഗന്ത്വാ സബ്ബതാലാവചര പരിവുതോ പുപ്ഫ ധൂപഗണ്ധാദീഹി പൂജയമാനോ ഗലപ്പമംനം ഉദകം ഓരുയ്ഹ ആഗതോ വത രേദസബലസ്സ സരസ രംസിജാലം വിസ്സജ്ജനകോ ബോധിരുക്ഖോതി പസന്നചിത്തോ മഹാബോധിം ഉക്ഖിപിത്വാ ഉത്തമങ്ഗേ സിരസ്മിം പതിട്ഠപേത്വാ മഹാബോധിം പരിവാരേത്വാ ആഗതേഹി സോളസഹി ജാതിസമ്പന്നകുലേഹി സദ്ധിം സമുദ്ദതോ പച്ചുത്തരിത്വാ സമുദ്ദതീരേ ബോധിം ഠപേത്വാ തീണി ദിവസാനി സകല തമ്ബപണ്ണി രജ്ജേന പൂജേസി.

അഥ ചതുത്ഥേ ദിവസേ മഹാബോധിം ആദായ ഉളാരം പൂജം കുരുമാനോ അനുപുബ്ബേന അനുരാധപുരം സമ്പത്തേ അനുരാധപുരേപി മഹാസക്കാരം കത്വാ ചാതുദ്ദസീ ദിവസേ വഡ്ഢമാനകച്ഛായായ മഹാബോധിം ഉത്തരദ്വാരേന പവേസേത്വാ നഗരമജ്ഝേന അതിഹരിത്വാ ദക്ഖിണദ്വാരേന നിക്ഖമിത്വാ ദക്ഖിണദ്വാരതോ പഞ്ചധനു സതികേ ഠാനേ യത്ഥ അമ്ഹാകം സമ്മാസമ്ബുദ്ധോ നിരോധ സമാപത്തിം സമാപജ്ജിത്വാ നിസീദി. പുരിമകാ ച തയോ സമ്മാസമ്ബുദ്ധാ സമാപത്തിം അപ്പേത്വാ നിസീദിംസു. യത്ഥ ച കകുസണ്ധസ്സ ഭഗവതോ സിരീസബോധി, കോനാഗമനസ്സ ഭഗവതോ ഉദുമ്ബരബോധി, കസ്സപസ്സ ഭഗവതോ നിഗ്രോധബോധി, പതിട്ഠാപേസി - തസ്മിം മഹാമേഘവനുയ്യാനസ്സ തിലകഭൂതേ കതഭൂമി പരികമ്മേ രാജവത്ഥുദ്വാരകോട്ഠകട്ഠാനേ മഹാബോധിം പതിട്ഠാപേസി.

ഏവം ലങ്കാഹിതത്ഥായ-സാസനസ്സച വുദ്ധിയാ,
മഹാമേഘവനേ രമ്മേ-മഹാബോധി പതിട്ഠിതോതി;

ബോധി ആഗമനകഥാ

ഏർ. അനുലാദേവീ പഞ്ചഹി കഞ്ഞാസതേഹി പഞ്ചഹി അന്തേപുരിസാ സതേഹീതി മാതുഗാമസഹസ്സേന സദ്ധിം സങ്ഘമിത്തത്ഥേരിയാ സന്തികേ പബ്ബജിത്വാ നചിരസ്സേവ സപരിവാരാ അരഹത്തേ പതിട്ഠാസി. അരിട്ഠോപി ഖോ രഞ്ഞോ ഭാഗിനേയ്യോ പഞ്ചഹി പുരിസ സതേഹി സദ്ധിം ഥേരസ്സ സന്തികേ പബ്ബജിത്വാ സപരിവാരോ നചിരസ്സേവ അരഹത്തേ പതിട്ഠാസി. അഥേകദിവസം രാജാ ബോധിം വന്ദിത്വാ ഥേരേന സദ്ധിം ഥൂപാരാമം ഗച്ഛതി. തസ്സ ലോഹപാസാദട്ഠാനം സമ്പത്തസ്സ പുരിസാ പുപ്ഫാനി ആഹരിംസു രാജാ ഥേരസ്സ പുപ്ഫാനി അദാസി. ഥേരോ പുപ്ഫേഹി ലോഹപാസാദട്ഠാനം പൂജേസി പുപ്ഫേസു ഭൂമിയാ പതിത മത്തേസു മഹാഭൂമിചാലോ അഹോസി?

രാജാ കസ്മാ ഭന്തേ ഭൂമി ചലിതാനി പുച്ഛി. ഇമസ്മിം മഹാരാജ ഓകാസേ അനാഗതേ സങ്ഘസ്സ ഉപോസഥാഗാരം ഭവിസ്സതി. തസ്സേതം പുബ്ബനിമിത്തന്തി ആഹ. പുന തസ്സ മഹാചേതിയട്ഠാനം സമ്പത്തസ്സ ചമ്പക പുപ്ഫാനി അഭിഹരിംസു. താനിപി രാജാ ഥേരസ്സ അദാസി. ഥേരോ മഹാചേതിയട്ഠാനം പുപ്ഫേഹി പൂജേത്വാ വന്ദി താവദേവ മഹാപഥവീ സംകമ്പി. രാജാ ഭന്തേ കസ്മാ പഥവീ കമ്പിത്ഥാതി പുച്ഛി. മഹാരാജ ഇമസ്മിം ഠാനേ അനാഗതേ ബുദ്ധസ്സ ഭഗവതോ അസദിസോ മഹാഥൂപോ ഭവിസ്സതി. തസ്സേതം പുബ്ബനിമിത്തന്തി ആഹ. അഹമേവ കരോമി ഭന്തേതി. അലം മഹാരാജ തുമ്ഹാകം അഞ്ഞം ബഹും കമ്മം അത്ഥി. തുമ്ഹാകം പന നത്താ ദുട്ഠഗാമണീ അഭയോ നാമ കാരേസ്സതീതി.

അഥ രാജാ സചേ ഭന്തേ മയ്ഹം നത്താ കരിസ്സതി. കതംയേവ മയാതി ദ്വാദസഹത്ഥം പാസാണത്ഥമ്ഹം ആഹരാപേത്വാ ദേവാനമ്പിയതിസ്സ രഞ്ഞോ നത്താ ദുട്ഠഗാമണി അഭയോ നാമ ഇമസ്മിം പദേസേ ഥൂപം കരോതീതി അക്ഖരാനി ലിഖാപേത്വാ പതിട്ഠാപേസീതി അഥ ദേവാനമ്പിയതിസ്സരാജാ ചേതിയപപ്പതേ നിഹിതാ സമ്മാസമ്ബുദ്ധ ഭുത്ത പത്ത പൂരേത്വാ ആഹടാ ധാതുയോഹത്ഥിക്ഖണ്ധേന ആഹരാപേത്വാ സകലതമ്ബപണ്ണിദീപേ യോജനേ യോജനേ ഥൂപം കാരേത്വാ ധാതുയോ പതിട്ഠാപേസി ഭഗവതോ പത്തം പന രാജ ഗേഹേയവ ഠപേത്വാ പൂജമകാസീതി.

> നിധാപേത്വാന സമ്ബുദ്ധ-ധാതുയോ പത്തമത്തകാ,
> കാരാപേസി മഹാരാജ-ഥൂപേ യോജന യോജനേതി;

യോജനഥൂപ കഥാ

അഥ രാജാ അഞ്ഞാനി ച ബഹൂനി പുഞ്ഞകമ്മാനി കത്വാ ചത്താലീസ വസ്സാനി രജ്ജം കാരേസി. തസ്സ അച്ചയേന തം കനിട്ഠോ ഉത്തിയ രാജാ ദസവസ്സാനി രജ്ജം കാരേസി. തസ്സ അച്ചയേന തം കനിട്ഠോ മഹാസീവോ ദസവസ്സാനേവ രജ്ജം കാരേസി തസ്സ അച്ചയേന തസ്സാപി കനിട്ഠോ സൂരതിസ്സോ ദസവസ്സാനേവ രജ്ജം കാരേസി തതോ അസ്സനാവിക പുത്താ ദ്വേ ദമിളാ സൂരതിസ്സം ഗഹേത്വാ ദ്വേവീസ വസ്സാനി ധമ്മേന രജ്ജം കാരേസും. തേ ഗഹേത്വാ മുടസീവസ്സ രഞ്ഞോ പുത്തോ അസേലോ നാമ ദസവസ്സാനി രജ്ജം കാരേസി അഥ ചോളരട്ഠതോ അഗന്ത്വാ എള്ളാരോ നാമ ദമിലോ അസേല ഭൂപതിം ഗഹേത്വാ ചതുചത്താലീസ വസ്സാനി രജ്ജം കാരേസി എള്ളാരം ഗഹേത്വാ ദുട്ഠഗാമണി അഭയോ രാജാ അഹോസി.

തദത്ഥദീപനത്ഥം അയമനുപുബ്ബകഥാ

൧൬. ദേവാനമ്പിയതിസ്സ രഞ്ഞോ കിര ദുതിയഭാതികോ ഉപരാജാ മഹാനാഗോ നാമ അഹോസി. അഥ രഞ്ഞോ ദേവീ അത്തനോ പുത്തസ്സ രജ്ജം ഇച്ഛന്തി തരച്ഛനാവാ വാപിം കരോന്തസ്സ ഉപരാജസ്സവിസേന അമ്ബം യോജേത്വാ അമ്ബമത്ഥകേ ഠപേത്വാ പേസേസി ദേവിയി പുത്തേ, ഉപരാജേന സദ്ധിം ഗതോ ഭാജനേ വിവടേ സയമേവ അമബം ഗഹേത്വാ ഖാദിത്വാ കാലമകാസി ഉപരാജാ തം കാരണം ഞത്വാ ദേവിയാ ഭീതോ തതോയേവ അത്തനോ ദേവിഞ്ച ബലവാഹനഞ്ച ഗഹേത്വാ രോഹണം അഗമാസി. തസ്സ അഗ്ഗമഹേസി അന്തരാമഗ്ഗേ യട്ഠാലവിഹാരേ നാമ പുത്തം വിജായി തസ്സ തിസ്സോതി ഭാതുനാമ'മകംസി.

സോ തതോ ഗന്ത്വാ മഹാഗാമേ വസന്തോ രോഹണേ രജ്ജം കാരേസി തസ്സ അച്ചയേന തസ്സ പുത്തോ യട്ഠാലതിസ്സോ മഹാഗാമേയേവ രജ്ജം കാരേസി. തസ്സ അച്ചയേന തസ്സാപി പുത്തോ ഗോഠാഭയോ നാമ തത്ഥേവ രജ്ജം കാരേസി. ഗോഠാഭയസ്സ പുത്തോ കാകവണ്ണതിസ്സോ നാമ തത്ഥേവ രജ്ജം കാരേസി. കാകവണ്ണതിസ്സ രഞ്ഞോ കിര കല്യാണിതിസ്സ രഞ്ഞോ ധീതാ വിഹാരമഹാദേവീ നാമ അഗ്ഗമഹേസി അഹോസി സാ രഞ്ഞോ പിയാ അഹോസി മനാപാ. രാജാ തായ സദ്ധിം സമഗ്ഗവാസം വസന്തോ പുഞ്ഞാനി കരോന്തോ വിഹാസി. അഥേകദിവസം ദേവീ രാജഗേഹേയേവ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ മഹാദാനം ദത്വാ സായണ്ഹസമയേ ഗണ്ധമാലാദീനി ഗാഹാപേത്വാ ധമ്മം സോതും വിഹാരംഗതാ, തത്ഥ നിപന്നം ബാള്ഹഗിലാനം ആസന്നമരണം സീലവന്തം സാമണേരം ദിസ്വാ ഗണ്ധമാലാദീഹി പൂജേത്വാ അത്തനോ സമ്പത്തിം വണ്ണേത്വാ മമ പുത്തഭാവം പത്ഥേഥ ഭന്തേതി യാചി.

സോ ന ഇച്ഛി, യാപി പുനപ്പുന യാചിയേവ. സാമണേരോപി ഏവം സന്തേ സാസനാനുഗ്ഗഹം കാതും സക്കാതിസമ്പടിച്ഛിത്വാ ഗതിനിമിത്തവസേന ഉപട്ഠിതമ്പി ദേവലോകം ഛഡ്ഡേത്വാ നികന്തിവസേന സുവണ്ണ സിവികായ ഗച്ഛന്തിയാ ദേവിയാ കുച്ഛിമ്ഹി പടിസണ്ധിം ഗണ്ഹി.

സാ ദസമാസച്ചയേന പുത്തം വിജായി. തസ്സ ഗാമണി അഭയോതി നാമം കരിംസു. അപരഭാഗേ അപരമ്പി തസ്സ തിസ്സോതി നാമം കരിംസു. ഗാമണി കുമാരോ കമേന വഡ്ഢേന്തോ സോളസ വസ്സികോ ഹുത്വാ ഹത്ഥസ്സ ഥരാ സിപ്പേസു കോവിദോ തേജോബല പരക്കമ സമ്പന്നോ അഹോസി. അഥ ഖോ കാകവണ്ണതിസ്സ രാജാ നണ്ധിമിത്തോ-സുരനിമ്മലോ-മഹാസേനോ-ഗോഠയിമ്ബരോ-ഥേരപുത്താഭ- യോ-ഭരണോ-വേളുസുമനോ-ഖഞ്ചദേവോ-ഫുസ്സദേവോ-ലഭിയ്യവസഭോതി ഇമേ ദസാമഹായോധേ പുത്തസ്സ സന്തികേ ഠപേത്വാ വാസേസി.

തേസം ഉപ്പത്തികഥാ മഹാവംസതോ ഗഹേതബ്ബാ രാജാ ദസമഹായോധാനം പുത്തസ്സ സക്കാരസമംസക്കാരം കാരേസി തിസ്സകുമാരം ജനപദ രക്ഖനത്ഥായ ദീഘവാപിയം ഠപേസി അഥേകദിവസം ഗാമിണീ കുമാരോ അത്തനോ ബലവാഹന സമ്പത്തിം ദിസ്വാ ദമിളേഹി സദ്ധിം യുജ്ഝിസ്സാമീതി രഞ്ഞോ കഥാപേസി. രാജാ പുത്തം അനുരക്ഖന്തോ അലം ഓരഗങ്ഗന്തി നിവാരേസി. സോ യാവ തതിയം കഥാപേസി രാജാ കുജ്ഝിത്വാ ഹേമസങ്ഖലികം കരോഥ

ബണ്ധിത്വാ രക്ഖിസ്സാമീതി. അഭയോ പിതു രഞ്ഞോ കുജ്ഝിത്വാ പലായിത്വാ മലയം അഗമാസി തതോ പട്ഠായ പിതരി ദുട്ഠത്താ ദുട്ഠഗാമണീതി പഞ്ഞാതോ രാജാ പുത്താനം കലഹട്ഠാനം ആഗമനത്ഥായ യോധേഹി സപഥം കാരേസി.

അഥ കാകവണ്ണതിസ്സ രാജാ ചതുസട്ഠിവിഹാരേ കാരേത്വാ ചതുസട്ഠി സംവച്ഛരാനേവ ഠത്വാ കാലമകാസി തിസ്സകുമാരോ പിതുകാലകതഭാവം സുത്വാ ദീഘവാപിതോ ആഗന്ത്വാ പിതു സരീരകിച്ചം കാരേത്വാ മാതരം - കണ്ഡുല ഹത്ഥിഞ്ച ഗഹേത്വാ ഭാതു ഭയാ ദീഘവാപിം അഗമാസി. അമച്ചാ സന്നിപതിത്വാ തം പവത്തിം വത്വാ ദുട്ഠഗാമണിതിസ്സ സന്തികം പേസേസും. സോ തം സാസനം സുത്വാ ഭുത്തസാലം ആഗമ്മ ഭാതു സന്തികം ദൂതേ പേസേത്വാ തതോ മഹാഗാമം ആഗന്ത്വാ അഭിസേകം പത്വാ മാതരം കണ്ഡുലഹത്ഥിഞ്ച പേസേതൂതി യാവ തതിയം ഭാതു സന്തികം ലേഖാ പേസേത്വാ അപേസന ഭാവം ഞത്വാ യുദ്ധായ നിക്ഖമി. കുമാരോപി യുദ്ധസജ്ജോഹുത്വാനിക്ഖമി. ചുളങ്ഗണിയ പിട്ഠിയം ദ്വിന്നം ഭാതൂനം മഹായുദ്ധം അഹോസി.

തേ കിര യോധാ സപഥസ്സ കതത്താ തേസം യുദ്ധേ സഹായാ ന ഭവിംസു. തദാ രഞ്ഞോ അനേകസഹസ്സ മനുസ്സാ മരിംസു. രാജാ പരജ്ജിത്വാ തിസ്സാമച്ചം ദീഘതുണികം വളവഞ്ച ഗഹേത്വാ പലായി. കുമാരോ പച്ഛതോ പച്ഛതോ അനുബണ്ധി. അന്തരേ ഭിക്ഖു പബ്ബതം മാപേസും. തം ദിസ്വാ കുമാരോ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ കമ്മന്തി ഞത്വാ നിവത്തി രാജാ പലായിത്വാ കപ്പണ്ദകര നദിയാ ജലമാലതിത്ഥം നാമ ഗന്ത്വം ഛാതോമ്ഹിതി ആഹ. അമച്ചോ സുവണ്ണസരകേ പക്ഖിത്തഭത്താ നിഹരിത്വാ അദാസി.

രാജാ കാലം സല്ലക്ഖേത്വാ സങ്ഘസ്സ ദത്വാ ഭുഞ്ജാമിതി സങ്ഘസ്സ-അമച്ചസ്സ-വളവായ-അത്തനോ ചാതി ചതുഭാഗം കത്വാ കാലാ ഘോസാപേസി തദാ പിയങ്ഗുദിപതോ കുടുമ്ബിയതിസ്സത്ഥേരോ നാമ ആഗന്ത്വാ പുരതോ അട്ഠാസി. രാജാ ഥേരം ദിസ്വാ പസന്നമാനസോ സങ്ഘസ്സ ഠപിതഭാഗം അത്തനോ ഭാഗഞ്ച ഥേരസ്സ പത്തേ പക്ഖിപിം അമച്ചോപി അത്തനോ ഭാഗം പക്ഖിപി വളവാപി ദാതുകാമാ അഹോസി. തസ്സാഭിപ്പായം ഞത്വാ അമച്ചോ തസ്സാപി ഭാഗം പത്തേ പക്ഖിപി.

ഇതി സോ രാജാ ഥേരസ്സ പരിപുണ്ണ ഭത്തപത്തം അദാസി. ഥേരോ പത്തം ഗഹേത്വാ ഗന്ത്വാ ഗോതമത്ഥേരസ്സ നാമ അദാസി. സോ പഞ്ചസത ഭിക്ഖു ഭോജേത്വാ പുന തതോ ലദ്ധേഹി ഭാഗേഹി പത്തപൂരേത്വാ ആകാസേ ഖിപി പത്തോ ഗന്ത്വാ രഞ്ഞോ പുരതോ അട്ഠാസി തിസ്സോ പത്തം ഗഹേത്വാ രാജാനം ഭോജേത്വാ തതോ സയം ഭുഞ്ജിത്വാ വളവം ഭോജേസി. തതോ രാജാ സന്നാഹം ചുമ്ബടകം കത്വാ പത്തം വിസ്സജ്ജേസി. തതോ ഗന്ത്വാ ഥേരസ്സ ഹത്ഥേ പതിട്ഠാസി, രാജാ പുന മഹാഗാമം ആഗന്ത്വാ സേനം സങ്കഡ്ഢിവോ സട്ഠിസഹസ്സബലാ ഗഹേത്വാ പുന ഭാതരാ സദ്ധിം യുജ്ഝി തദാ കുമാരസ്സ അനേക സഹസ്സം മനുസ്സാ പതിംസു.

കുമാരോ പലായിത്വാ വിഹാരം പവിസിത്വാ മഹാഥേരസ്സ ഗേഹം പാവിസി.

രാജാ പച്ഛതോ പച്ഛതോ അനുബണ്ധന്തോ വിഹാരം പവിട്ഠഭാവം ഞത്വാ നിവത്തി പച്ഛാ ഥേരാ തേ ഉഭോ ഭാതരോ അഞ്ഞമഞ്ഞം ഖമാപേസും. തദാ രാജാ സസ്സകമ്മാനി കാരേതും തിസ്സകുമാരം ദീഘവാപിമേവ പഹിണിത്വാ സയമ്പി ഭേരം ചരാപേത്വാ സസ്സകമ്മാനി കാരേസി. അഥ മഹാജനസ്സ സങ്ഗഹംകത്വാ കുന്തേ ധാതും നിധാപേത്വാ ബലവാഹന പരിവുതോ തിസ്സാരാമം ഗന്ത്വാ സങ്ഘം വണ്ദിത്വാ ഭന്തേ സാസനം ജോതേതും പാരഗങ്ഗം ഗമിസ്സാമി സക്കാരേതും അമ്ഹേഹി സഹഗാമിനോ ഭിക്ഖു ദേഥാതി ആഹ.

സങ്ഘോ പഞ്ചസതഭിക്ഖു അദാസി. രാജാ ഭിക്ഖുസങ്ഘം ഗഹേത്വാ കണ്ഡുലഹത്ഥിമാരുയ്ഹ യോധേഹി പരിവുതോ മഹതാ ബലകായേന യുദ്ധായ നിക്ഖമിത്വാ മഹിയങ്ഗണം ആഗനന്ത്വാ തത്ഥ ദമിളേഹി സദ്ധിം യുജ്ഝന്തോ മഹിയങ്ഗണേ കഞ്ചുക ഥൂപം കാരേസി. തസ്സ ഥൂപസ്സ വിഭാവനത്ഥം അയമാനുപുബ്ബകഥാ.

ഏന്ത്. ഭഗവാ കിര ബോധിതേ നവമേ മാസേ ഇമം ദീപമാഗന്ത്വാ ഗങ്ഗാതീരേ തിയോജനായതേ യോജനവിത്ഥതേ മഹാനാഗവനുയ്യാനേ യക്ഖസമാഗമം ആഗന്ത്വാ തേസം യക്ഖാനം ഉപരിഭാഗേ മഹിയങ്ഗണ ഥൂപസ്സ ഠാനേ വേഹാസയം ഠിതോ വുട്ഠി വാതണ്ധകാരാദീഹി യക്ഖേ സന്താസേത്വാ തേഹി അഭയം യാചിതോ തുമ്ഹാകം അഭയം ദസ്സാമി തുമ്ഹേ സമഗ്ഗാ മയ്ഹം നിസീദനട്ഠാനം ദേഥാതി ആഹ.

യക്ഖാ, മാരിസ തേ ഇമം സകലദീപം ദേമി. അഭയം നോ ദേഹീതി ആഹംസു. തതോ ഭഗവാ തേസം ഭയം അപനുദിത്വാ തേഹി ദിന്നഭഭൂമിയം ചമ്മഖണ്ഡം പത്ഥരിത്വാ തത്ഥ നിസിന്നോ തേജോകസിണം സമാപജ്ജിത്വാ ചമ്മഖണ്ഡം സമന്തതോ ജാലേത്വാ വഡ്ഢേസി. തേ ചമ്മഖണ്ഡേന അഭിഭൂനാ സമന്തതോ സാഗര പരിയന്തേ രാസിഭൂതാ അഹേസും ഭഗവാ ഇദ്ധിബലേന ഗിരിദീപം നാമ ഇധാനേത്വാ തത്ഥ യക്ഖേ പവേസേത്വാ ദീപം യഥാട്ഠാനേ ഠപേത്വാ ചമ്മഖണ്ഡം സങ്ഖിപി തദാ ദേവതാ സമാഗമോ അഹോസി. തസ്മിം സമാഗമേ ഭഗവാ ധമ്മം ദേസേസി-തദാ.

> ''നേകേസം പാണകോടീനം-ധമ്മാഭിസമയോ അഹൂ,
> സരണേസു ച സീലേസു-ഠിതാ ആസും അസങ്ഖിയാ;
>
> സോതാപത്തിഫലം പത്വാ-സേലേ സുമനകൂടകേ,
> മഹാസുമന ദേവിണ്ദോ-പൂജിയം യാചി പൂഛരിയം;
>
> സിരം പരാമസിത്വാന-നിലാമലസിരോരുഹേ,
> പാണിമത്തേ അദാ കേസേ തസ്സ പാണിഹിതോ ജിനോ;

സോ തം സുവണ്ണിചങ്ഗോടം-ചരേനാദായ സത്ഥുനോ, നിസിന്നട്ഠാന രചിതേ-നാനാരതനസഞ്ചയേ.

> ഉച്ചതോ സത്തരതനേ-ഠപേത്വാന സിരോരുഹേ,
> തം ഇണ്ദനീല ഥൂപേന-പിദഹേസി നമസ്സി ച'';

പരിനിബ്ബുതേ പന ഭഗവതി ധമ്മസേനാപതി സാരി പുത്തത്ഥേരസ്സ അന്തേവാസികോ സരഭൂ നാമേകോ ഥേരോ ചിതകതോ ഗീവട്ഠിധാതു ഗഹേത്വാ

ഭിക്ഖു സങ്ഘപരിവുതോ ആഗന്ത്വാ തസ്മിംയേവ ചേതിയേ പതിട്ഠാപേത്വാ മേഘവണ്ണപാസാണേഹി ഛാദേത്വാ ദ്വാദസ ഹത്ഥുബ്ബേധം ഥൂപം കാരേത്വാ പക്കാമി. അഥ ദേവാനമ്പിയതിസ്സ രഞ്ഞോ ഭാതാ ചൂളാഭയോ നാമ തം അബ്ഭുതം ചേതിയം ദിസ്വാ തിംസഹത്ഥുബ്ബേധം ചേതിയം കാരേസി. ഇദാനി ദുട്ഠഗാമണീപി അഭയരാജാ മഹിയങ്ഗണം ആഗന്ത്വാ തത്ഥ ദമിളേ മദ്ദന്തോ അസിതിഹത്ഥുബ്ബേധം കഞ്ചുകചേതിയം കാരേത്വാ പൂജമകാസി.

എവമച്ഛായികം കമ്മം-കരോന്താപി ഗുണാകരാ, കരോന്തി പുഞ്ഞം സപ്പഞ്ഞാ-സംസാരഭസ ഭീരുകാതി.

മഹിയങ്ഗന ഥൂപകഥാ

൭൭. തതോ രാജാ ദമിളേഹി സദ്ധിം യുജ്ഝിത്വാ ഛത്തദമിളം ഗണ്ഹിത്വാ തത്ര ബഹു ദമിളേ ഘാതേത്വാ അമ്ബതിത്ഥം ആഗന്ത്വാ അമ്ബദമിളം ചതൂഹി മാസേഹി ഗണ്ഹി. തതോ ഓരുയ്ഹ മഹബ്ബലേ സത്തദമിളേ എകാഹേനേവ ഗണ്ഹി തതോ അന്തരസോബ്ഭേ മഹാകോട്ഠ ദമിളം-ദോണഗാമേ ഗവര ദമിളം-ഹാലകോലേ മഹിസ്സരിയ ദമിളം-നാളിസോബ്ഭേ നാളിക ദമിളം-ദിഘാഭസഗല്ലമ്ഹി ദിഘാഭയ ദമിളം ഗണ്ഹി. തതോ കച്ഛതിത്ഥേ കിഞ്ചിസീസ ദമിളം ചതൂഹി മാസേഹി ഗണ്ഹി തതോ വേഠ നഗരേ താള ദമിളം, ഭാണകദമിളഞ്ച-വഹിട്ഠേ വഹിട്ഠ ദമിളം=ഗാമണിമ്ഹി ഗാമണി ദമിളം-കുമ്ബുഗാമമ്ഹി കുമ്ബു ദമിളം-നണ്ദിക ഗാമമ്ഹി നണ്ദിക ദമിളം-ഖാണുഗാമമ്ഹി ഖാണു ദമിളം-തമ്ബുന്നഗാമകേ മാതുല ഭാഗിനേയ്യേ ദ്വേ ദമിളേ ഗണ്ഹി തദാ-

> "അജാനിത്വാ സകം സേനം-ഘാതേന്തി സജനാ ഇതി,
> സുത്വാന സച്ചകിരിയം-അകരി തത്ഥ ഭുപതി;
>
> രജ്ജസുഖായ വായാമോ-നായം മമ കദാപി ച,
> സമ്ബുദ്ധസാസനസ്സേവ-ഠപനായ അയം മമ;
>
> തേന സച്ചേന മേ സേനാ-കായോപഗത ഭണ്ഡകം,
> ജാലവണ്ണംവ ഹോതൂതി-തം തഥേവ തദാ അഹു;"

എവം രാജാ ഗങ്ഗാതീരേ ദമിളേ ഘാതേസി. ഘാതിത സോ സബ്ബേ ആഗന്ത്വാ വിജിത നഗരേ പവിസിംസു. തദാ രാജാ വിജിത നഗരം ഗണ്ഹിതും വീമംസനത്ഥായ ആഗച്ഛന്തം നണ്ധിമിത്തം ദിസ്വാ കണ്ഡുലം മുഞ്ചേസി. കണ്ഡുലോപി തം ഗണ്ഹിതും ആഗഞ്ഛി തദാ നണ്ധിമിത്തോ ഹത്ഥേതഹി ഉഭോ ദന്തേ ബാള്ഹം ഗഹേത്വാ പീളേത്വാ ഉക്കുടികം നിസീദാപേസി. രാജാ ഉഭോ വിമംസേത്വാ വിജിതനഗരം ആഗതോ. തതോ ദക്ഖിണദ്വാരേ യോധാനം മഹാസങ്ഗാമോ അഹോസി പുരത്ഥിമദ്വാരേ വേളുസുമനോ അസ്സം ആരുയ്ഹ ബഹൂ ദമിളേ ഘാതേസി ദമിളാ അന്തോ പിവിസിത്വാ ദ്വാരം ഥകേസും. തതോ രാജാ യോധേ വിസ്സജ്ജേസി, കണ്ഡുലഹത്ഥി നണ്ധിമിത്തോ സുരനിമ്മലോ ച ദക്ഖിണദ്വാരേ കമ്മം കരിംസു മഹാസോണോ ഗോഠയിമ്ബരോ ഥേരപുത്താഭയോ ചാതി ഇമേ തയോ ഇതരേസു തീസു ദ്വാരേസു കമ്മം കരിംസു.

തഞ്ച നഗരം പരിഖാത്തയ പരിക്ഖിത്തം, ദള്ഹ പാകാര ഗോപുരം, അയോ ദ്വാരയുത്തം അഹോസി കണ്ഡുലോ ജാണൂഹി ഠത്വാ സിലാ സുധാ ഇട്ഠകാ ഭിണ്ദിത്വാ അയോദ്വാരം പാപുണി തദാ ദമിളാ ഗോപുരേ ഠത്വാ നാനാവുധാനി ഖിപിംസു പക്ക അയോഗുളേ ചേവപക്കട്ഠിത സിലേസഞ്ച ഹത്ഥിപിട്ഠിയം പക്ഖിപിംസു? തദാ കണ്ഡുലോ വേദനട്ടോ ഉദകട്ഠാനം ഗന്ത്വാ ഉദകേ ഓഗാഹി. തദാ ഗോഠയിമ്ബരോ ന ഇദം സുരാപാനം ഭവതി. അയോദ്വാര വിഘാടനം നാമ, ഗച്ഛ ദ്വാരം വിഘാടേഹീതി ആഹ. തം സുത്വാ ജാതാഭിമാതോ കുഞ്ചനാദം കത്വാ ഉദന ഉഗ്ഗമ്മ ഥലേ അട്ഠാസി അഥ ഹത്ഥിവേജ്ജോ സിലേസം ധോവിത്വാ ഓസധം അകാസി. തതോ രാജാ ഹത്ഥിം

ആരുയ്ഹ പാണിനാ കുമ്ഭേ പരാമസിത്വാ സകല ലങ്കാതലേ രജ്ജം തവ ദമ്മീതി തോസേത്വാ വരഭോജനം ഭോജേത്വാ വണം സാടകേന വേഠേത്വാ സുവമ്മീതം കത്വാ വമ്മപിട്ഠിയം മഹിസചമ്മം സത്തഗുണം കത്വാ ബണ്ധിത്വാ തസ്സുപരി തേലചമ്മം ബണ്ധിത്വാ തം വിസ്സജ്ജേസി സോ അസനി വിയഗജ്ജന്തോ ഗന്ത്വാ ദ്വാഠാഹി പദരം വിജ്ഝിത്വാ പാദേന ഉമ്മാരം ഹനി. ദ്വാരം ബാഹാഹി സദ്ധിം അയോദ്വാരം മഹാസദ്ദേന ഭൂമിയം പതി. ഗോപുരേ ദബ്ബസമ്ഭാരം പന ഹത്ഥിപിട്ഠിയം പതന്തം ദിസ്വാ നണ്ധിമിത്തോ ബാഹാഹി പഹരിത്വാ പവട്ടേസി തദാ കണ്ഡുലോ ദ്വാഠാപീളനവേരം ഛഡ്ഡേസി.

തതോ കണ്ഡുലോ അത്തനോ പിട്ഠിം ആരൂഹനത്ഥായ നണ്ധിമിത്തം ഓലോകേസി. സോ തയാ കതമഗ്ഗേന ന പവിസിസ്സാമീതി അട്ഠാരസ ഹത്ഥുബ്ബേധം പാകാരം ബാഹുനാ പഹരിത്വാ അട്ഠുസഹപ്പമാണം പാകാരപ്പദേസം പാതേത്വാ സുരനിമ്മലം ഓലോകേസി സോപി തേന കതമഗ്ഗം അനിച്ഛന്തോ പാകാരം ലങ്ഘിത്വാ നഗരബ്ഭന്തരേ പതി ഗോഠയിമ്ബരോപി - സോണോപി - ഥേരപുത്താഭയോപി ഏകേക ദ്വാരം ഭിണ്ദിത്വാ പവിസിംസു-തതോ.

> “ഹത്ഥി ഗഹേത്വാ രഥചക്കം-മിത്തോ സകട പഞ്ജരം,
> നാളികേരതരും ഗോഠോ-നിമ്മലോ ഖഗ്ഗമുത്തമം;
>
> താലരുക്ഖം മഹാസോണോ-ഥേരപുത്തോ മഹാഗദം,
> വിസും വിസും വീഥിഗതാ-ദമിളേ നത്ഥ ചുണ്ണയും”;

ഏവം വിജിതനഗരം ചതൂഹി മാസേഹി ഭിണ്ദിത്വാ ദമിളേ മാരേത്വാ തതോ ഗരിലോകം നാമ ഗന്ത്വാ ഗിരിയ ദമിളം അഗ്ഗഹേസി. തതോ മഹേല നഗരം ഗന്ത്വാ ചതൂഹി മാസേഹി മഹേല രാജാനം ഗണ്ഹിം തതോ രാജാ അനുരുധപുരം ഗച്ഛന്തോ പരിതോകാസപബ്ബതേ നാമ ഖണ്ധാവാരം നിവാസേത്വാ തത്ഥ തളാകം കാരേത്വാ ജേട്ഠമൂലമാസമ്ഹി ഉദകകീളം കീളി. ഏളാരോപി ദുട്ഠഗാമണിസ്സ ആഗതഭാവം സുത്വാ അമച്ചേഹി സദ്ധിം മന്തേത്വാ സ്വേ യുദ്ധം കരിസ്സാമാതി നിച്ഛയം അകാസി പുനദിവസേ സന്നദ്ധോ മഹാപബ്ബത ഹത്ഥിം ആരുയ്ഹ മഹാ ബലകായ പരിവുതോ നിക്ഖമി. ഗാമണീപി മാതരാ സദ്ധിം മന്തേത്വാ ദ്വത്തിംസ ബല കോട്ഠകേ കാരേത്വാ ഛത്തധരേ രാജരൂപകേ തത്ഥ തത്ഥ ഠപേസി. അബ്ഭന്തര കോട്ഠകേ സയം അട്ഠാസി.

തതോ സങ്ഗാമേ വത്തമാനേ ഏളാര രഞ്ഞോ ദീഘജന്തു നാമ മഹാ യോധോ ഖഗ്ഗഫലകം ഗഹേത്വാ ഭൂമിതോ അട്ഠാരസ ഹത്ഥം നഭമുഗ്ഗന്ത്വാ രാജരൂപം ഛിണ്ദിത്വാ പഠമം ബല കോട്ഠകം ഭിണ്ദി ഏവം സേസേപി ബലകോട്ഠകേ ഭിണ്ദിത്വാ മഹാഗമണിനാ ഠതം ബലകോട്ഠകം ആഗമി. തദാ സുരനിമ്മലോ രഞ്ഞോ പരിഗച്ഛന്തം ദിസ്വാ അത്തനോ നാമം സാവേത്വാ തം അക്കോസി തം സുത്വാ ദീഘജന്തു പഠമം ഇമം മാരേമീതി കുജ്ഝിത്വാ ആകസമബ്ഭുഗ്ഗന്ത്വാ അത്തനോപരി ഓതരന്തം ദിസ്വാ സരനിമ്മലോ അത്തനോ ഫലകം ഉപനാമേസി. ഇതരോപി ഫലകേന സദ്ധിം തം ഭിണ്ദിസ്സ മീതി ചിന്തേത്വാ ഫലകം പഹരി. ഇതരോ ഫലകം മുഞ്ചി, ദീഘജന്തു ഫലകം ഛിണ്ദന്തോ ഭൂമിയം പതി. സുരനിമ്മലോ തം സത്തിയാ പഹരി, ഫുസ്സദേവോ തം ഖണേ സങ്ഖം ധമി, അസനിസദ്ദോ വിയ അഹോസി ഉമ്മാദപ്പത്താ വിയ

മനുസ്സാ അഹേസും. തതോ ദമിള സേനാ ഭിജ്ജിത്ഥ, ഏളാരോ പലായിത്ഥ തദാപി ബഹു ദമിളേ ഘാതേസും.

"തത്ഥ വാപിജലം ആസി-ഹതാനം ലോഹിതാവിലം,
തസ്മാ കുലത്ഥവാപീതി-നാമതോ വിസ്സുതാ അഹൂ;

ചരാപേത്വാ തഹിം ഭേരിം-ദുട്ഠഗാമിണി ഭൂപതി,
ന ഹനിസ്സതു ഏളാരം-മം മുഞ്ചിയ പരോ ഇതി;

സന്നദ്ധോ സയമാരുയ്ഹ-സന്നദ്ധം കണ്ഡുലം കരിം,
ഏളാരം അനുബണ്ധന്തോ-ദക്ഖിണദ്വാര മാഗമി;

പുരേ ദക്ഖിണഭാഗമ്ഹി-ഉഭോ യുജ്ഝിംസു ഭൂമിപാ,
തോമരം ഖിപി ഏളാരോ-ഗാമണി തം അവഞ്ചയി;

വിജ്ഝാപേസി ച ദന്തേഹി-തം ഹത്ഥിം സകഹത്ഥിനാ,
തോമരം ഖിപി ഏളാരോ-സഹത്ഥി തത്ഥ സോ പതി;

തതോ വിജിത സങ്ഗാമോ-സയോഗ്ഗബലവാഹനോ,
ലങ്കാ ഏകാതപത്തം സോ-കത്വാന പാവിസി പുരം;"

അഥ രാജാ നഗരേ ഭേരിം ചരാപേത്വാ സമന്താ യോജനപ്പമാണേ മനുസ്സേ സന്നിപാതേത്വാ ഏളാര രഞ്ഞോ സരീരം മഹന്തം സക്കാരം കാരേത്വാ കൂടാഗാരേന നേത്വാ ഝാപേത്വാ തത്ഥ തേചിയം കാരേത്വാ പരിഹാരമദാസി. അജ്ജപി രാജാനോ തം പദേസമ്പത്വാ ഭേരിം ന വാദാപേന്തി. ഏവം ദുട്ഠഗാമണി അഭയ മഹാരാജാ ദ്വത്തിംസ ദമിള രാജാനോ മാരേത്വാ ലങ്കാദീപം ഏകച്ഛത്തമകാസി.

യദാ ദുട്ഠഗാമണി വിജിതം നഗരം ഗണ്ഹി തദാ ദീഘജന്തു യോധോ ഏളാരം ഉപസങ്കമിത്വാ അത്തനോ ഭാഗിനേയ്യസ്സ ഭല്ലുകസ്സ യോധ ഭാവം ആചിക്ഖിത്വാ ഇധാഗമനത്ഥായ തസ്സ സന്തികം പേസേസി. ഭല്ലുകോപി ഏളാരസ്സ ദഡ്ഢദിവസതോ സത്തമേ ദിവസേ സട്ഠിയാ പുരിസ സഹസ്സേഹി സദ്ധിം ഓതിണ്ണോ രഞ്ഞോ മതഭാവം സുത്വാപി ലജ്ജായ യുജ്ഝിസ്സാമീതി മഹാതിത്ഥതോ നിക്ഖമിത്വാ കോലമ്ബഹാലകേ നാമ ഗാമേ ഖണ്ധാവാരം നിവേസേസി. രാജാപി തസ്സാ'ഗമനം സുത്വാ സന്നദ്ധോ കണ്ഡുലം ആരുയ്ഹ യോധപരിവുതോ മഹതാ ബലകായേന അഭിനിക്ഖമി. ഫുസ്സദേവോപി പഞ്ചാവുധ സന്നദ്ധോ രഞ്ഞോ പച്ഛിമാസനേ നിസീദി. ഭല്ലുകോപി പഞ്ചാവുധ സന്നദ്ധോ ഹത്ഥിം ആരുയ്ഹ രാജാഭിമുഖോ അഗഞ്ഛി. തദാ കണ്ഡുലോ തസ്സ വേഗമണ്ദി ഭാവത്ഥം സനികം സനികം പച്ചോസകകി സേനാപി ഹത്ഥിനാ സദ്ധിം തഥേവ പച്ചോസകകി.

രാജാ ഫുസ്സദേവം ആഹ അയം ഹത്ഥി പുബ്ബേ അട്ഠവീസതിയാ യുദ്ധേസു അപച്ചോസകകിത്വാ ഇദാനി കസ്മാ പന പച്ചോസക്കതീതി. സോ ആഹാദേവ. അമ്ഹാകമേവ ജയോ അയം ഗജോ ജയഭൂമിം അവേക്ഖന്തോ പച്ചോസക്കതി ജയഭൂമിം പത്വാ ഠസ്സതീതി? നാഗോപി പച്ചോസകകിത്വ പുര ദേവസ്സ പസ്സേ മഹാവിഹാര സീമന്തേ അട്ഠാസി.

തതോ ഭല്ലുകോ രാജാഭിമുഖാ ആഗന്ത്വാ രാജാനം ഉപ്പണ്ഡേസി രാജാപി ഖഗ്ഗതലേന മുഖം പിധായ തം അക്കോസി രഞ്ഞോ മുഖേ വിജ്ഝിസ്സാമീതി സരം ഖിപി. സോ ഖഗ്ഗതല മാഗച്ഛഭൂമിയം പതി, ഭല്ലുകോ മുഖേ വിദ്ധോസ്മീതി സഞ്ഞായ ഉക്കുട്ഠി, അകാസി തദാ രഞ്ഞോ പച്ഛിമാസനേ നിസിന്നോ ഫുസ്സദേവോ രഞ്ഞോ കുണ്ഡലം ഘടേന്തോ തസ്സ മുഖേ കണ്ഡം പാതേസി രഞ്ഞോ പാദേ കത്വാ പതമാനസ്സ ജാണുമ്ഹി അപരേന കണ്ഡേന വിജ്ഝിത്വാ രഞ്ഞോ സീസം കത്വാ പാതേസി. രാജാ ലദ്ധജയോ നഗരം ആഗന്ത്വാ സരം ആഹരാപേത്വാ പുങ്ഖേന ഉജുകം ഠപാപേത്വാ തം പമാണം കഹാപണരാസിം കത്വാ ഫുസ്സദേവസ്സ അദാസി.

ഏവം ലങ്കാരജ്ജം ഏകച്ഛത്തം കത്വാ രാജാ യോധാനം യഥാനുരൂപം ഠാനന്തരം അദാസി. ഥേരപുത്താഭയോ പന ദീയമാനം ട്ഠാനന്തരം ന ഗണ്ഹി കസ്മാ ന ഗണ്ഹസിതി പുച്ഛിനോ യുദ്ധം അത്ഥി മഹാരാജാതി ആഹം. ഇദാനി ഏകരജ്ജേ കതേ കിം നാമ യുദ്ധന്തി പുച്ഛിതേ കിലേസ ചോരേഹി യുജ്ഝിസ്സ മീതി ആഹ. രാജാ പുനപ്പുനം നിവാരേസി സോപി പുനപ്പുന യാചിത്വാ രാജാനുഞ്ഞായ പബ്ബജിത്വാ വിപസ്സനായ കമ്മം കരോന്തോ അരഹത്തം പത്വാ പഞ്ച ഖീണാസവസത പരിവാരോ അഹോസി.

തതോ രാജാ അത്തനോ പാസാദതലേ സിരീസയനഗതോ മഹതിം സമ്പത്തിം ഓലോകേത്വാ അക്ഖോഭിണി സേനാഘാതം അനുസ്സരി. അനുസ്സരന്തസ്സ രഞ്ഞോ മഹന്തം ദേമനസ്സം ഉപ്പജ്ജി സഗ്ഗ മഗ്ഗന്തരായോ മേ ഭവേയ്യാതി.

തദാ പിയങ്ഗുദീപേ അരഹന്തോ രഞ്ഞോ പരിചിതക്കം ഞത്വാ തം അസ്സാസേതും അട്ഠ അരഹന്തേ പേസ്സേ. തേ ആഗന്ത്വാ ആഗതഭാവാ നിവേദേത്വാ പാസാദതലം അഭിരുഹിംസു രാജാ ഥേരേ വണ്ദിത്വാ ആസനേ നിസീദാപേത്വാ ആഗത കാരണം പുച്ഛി. ഥേരാപി ആഗത കാരണം വത്വാ രഞ്ഞോ തേന കമ്മുനാ സഗ്ഗ-മോക്ഖന്തരായഭാവം ബോധേത്വ പക്കമിംസു രാജാ തേസം വചനം സുത്വാ അസ്സാസം പടിലഭിത്വാ വണ്ദിത്വാ (തേ വിസ്സജ്ജേത്വാ) സിരിസയനഗതോ പുന ചിന്തേസി.

മാതിപിതരോ ഖോ പന മാ ചോ കദാചിപി വിനാ സങ്ഘേന ആഹാരം ഭുഞ്ജഥാതി അമ്ഹേഹി സപഥം കാരേസും ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ അദത്വാ ഭുത്തം അത്ഥി നു ഖോ നത്ഥിതി ചിന്തയന്തോ സതിസമ്മോസേന സങ്ഘസ്സ അദത്വാ പാതരാസകാലേ പരിഭുത്തം ഏകംയേവ മരിചവട്ടിം അദ്ദസ. ദിസ്വാ ച അയുത്തം മയാ കതം ദണ്ഡകമ്മം മേ കാതബ്ബന്തീ ചിന്തേസി അഥ രാജാ ഛത്തമങ്ഗല സത്താഹേ വീതിവത്തേ മഹതാ രാജാനുഭാവേന മഹന്തേന കീളാവിധാനേന ഉദകകീളം കീളിതും അഭിസിത്താനം രാജുനം ചാരിത്താനു പാലനത്ഥഞ്ച തിസ്സവാപിം അഗമാസി. രഞ്ഞോ സബ്ബം പരിച്ഛദം ഉപാഹനഛത്താനി ച മരിചവട്ടി വിഹാരട്ഠാനമ്ഹി ഠപയിംസു.

തത്രാപി ഥൂപട്ഠാനേ രാജപുരിസാ രഞ്ഞോ സധാതുകം കുന്തം ഉജുകം ഠപേസും. രാജാ ദിവസഭാഗം ഓരോധ പരിവുതോ കീളിത്വാ സായണ്ഹേ ജാതേ നഗരം ഗമിസ്സാമ കുന്തം വഡ്ഢേഥാതി ആഹ. രാജപുരിസാ കുന്തം ഗണ്ഹന്താ ചാലേതും നാസക്ഖിംസു രാജസേന, തം അച്ഛരിയം ദിസ്വാ സമാഗന്ത്വാ ഗണ്ധമാലാദീഹി പൂജേസി രാജാപി മഹന്തം അച്ഛരിയം ദിസ്വാ ഹട്ഠമാനസോ സമന്താ ആരക്ഖം സംവിദഹിത്വാ നഗരം പാവിസി.

തതോ രാജാ കുന്തം പരിക്ഖിപാപേത്വാ ചേതിയം തം പരിക്ഖിപാപേത്വാ വിഹാരഞ്ച കാരേസി. വിഹാരോ തീഹി സംവച്ഛരേഹി നിട്ഠാസിം രാജാ വിഹാരമഹത്ഥായ സങ്ഘം സന്നിപാതേസി ഭിക്ഖൂനം സതസഹസ്സാനി ഭിക്ഖുനീനം നവുതി സഹസ്സാനി സന്നിപതിംസു തസ്മിം സമാഗമേ രാജാ സങ്ഘം വണ്ദിത്വാ ഏവമാഹ ഭന്തേ വിസ്സരിത്വാ വിനാ സങ്ഘേന മരിചവട്ടികം പരിഭുഞ്ജിം തദത്ഥം ദണ്ഡകമ്മം മേ ഹോതൂതി-സചേതിയം മരിചവട്ടിയം വിഹാരം കാരേസിം പതിഗണ്ഹാതു ഭന്തേ സങ്ഘോ സചേതിയം വിഹാരന്തി ദക്ഖിണോദകം പാതേത്വാ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ വിഹാരം അദാസി.

വിഹാരസ്സ സമന്തതോ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ നിസീദനത്ഥായ മഹന്തം മണ്ഡപം കാരേസി മണ്ഡപ പാദാ അഭയവാപിയാ ജലേ പതിട്ഠിതാ അഹേസും. സേസോകാസേ കഥാചനത്ഥി. തത്ഥ ഭിക്ഖുസങ്ഘം നിസീദാപേത്വാ സത്താഹം മഹാദാനം ദത്വാ സബ്ബപരിക്ഖാരം അദാസി. തത്ഥ സങ്ഘത്ഥേരേന ലദ്ധ പരിക്ഖാരോ സതസഹസ്സഗ്ഘനകോ അഹോസി.

ഏവം-

"യുദ്ധേ ദാനേ ച സൂരേന-സൂരിനാ രതനത്തമേ,
പസന്നാമലചിത്തേന-സാസനുജ്ജോതനത്ഥിനാ;

രഞ്ഞാ കതഞ്ഞുനാ തേന-ഥൂപകാരാപനാദിതോ,
വിഹാരമഹനന്താനി - പൂജേതും രതനത്തയം;

പരിച്ചത്തധനാനേത്ഥ-അനഗ്ഘാനി വിമുഞ്ചിയ,
സേസാനി ഹോന്തി ഏകായ-ഊനാ വിസതികോടിയോ;"

ഏവം സപഞ്ഞോ ഭിദൂരേ അസാരേ,
ദേഹേ ധനേ സങ്ഗമതിക്കമിത്വാ
കത്വാന പുഞ്ഞം സുഖസാദനത്ഥം,
സാരം ഗഹേതും സതതം യതേയ്യാതി;

മരീചവട്ടി വിഹാരകഥാ

ഫവ്വ. തതോ രാജാ ചിന്തേസി മഹാമഹിണ്ദത്ഥേരോ കിര മമ അയ്യകസ്സ ദേവാനമ്പിയതിസ്സ രഞ്ഞോ ഏവമാഹ. നത്താ തേ മഹാരാജ ദുട്ഠഗാമണി അഭയോ വിസം ഹത്ഥസതികം സോവണ്ണമാലിം ഥൂപം കാരേസ്സതി. സങ്ഘസ്സ ച ഉപോസഥാഗാരഭൂതം നവഭൂമകം ലോഹപാസാദം കാരേസ്സതീതി ചിന്തേത്വാ ച പന ഓലോകേന്തോ രാജഗേഹേ കരണ്ഡകേ ഠപിതം സുവണ്ണപട്ടലേഖം ദിസ്വാ തം വാചേസി. അനാഗതേ ചത്താലീസം വസ്സസതം അതിക്കമ്മ കാകവണ്ണതിസ്സസ്സ പുത്തോ ദുട്ഠഗാമണി അഭയോ ഇദഞ്ചിദഞ്ച കാരേസ്സതീതി സുത്വാ ഹട്ഠോ ഉദഗ്ഗോ അപ്പോഠേസി-അയ്യേന കിര വതമ്ഹി ദിട്ഠോ മഹാ മഹിണ്ദേനാതി.

തതോ പാതോവ മഹാമേഘവനം ഗന്ത്വാ ഭിക്ഖുസങ്ഘം സന്നിപാതേത്വാ ഏതദവോച? ഭന്തേ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ ഉപോസഥാഗാരം കത്വാ ദേവവിമാന സദിസം പാസാദം കാരേസ്സാമി ദേവലോകം പേസേത്വാ പടേ വിമാനാകാരം ലിഖാപേത്വാ മേ ദേഥാതി? സങ്ഘോ അട്ഠ ഖീണാസവേ പേസേസി. തേ താവതിംസഭവനം ഗന്ത്വാ ദ്വാദസയോജനുബ്ബേധാ അട്ഠചത്താലീസ യോജന പരിക്ഖേപം കൂടാഗാരം സഹസ്സ പതിമണ്ഡിതം നവഭൂമകം സഹസ്സഗബ്ഭം ഖീരണ ദേവധീതായ പുഞ്ഞാനുഭാവനിബ്ബത്തം ആകാസട്ഠം രതനപാസാദം ഓലോകേത്വാ ഹിങ്ഗുലകേന പടേ തദാകാരം ലിഖിത്വാ ആനേത്വാ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ അദംസു സങ്ഘോ രഞ്ഞോ പാഹേസി.

തം ദിസ്വാ രാജാ തുട്ഠമാനസോ തദാ തം ലേഖതുല്യം ലോഹപാസാദം കാരേസി. കമ്മന്താരമ്ഭ കാലേ പന ചതുസു ദ്വാരേസു അട്ഠസതസഹസ്സാനി ഹിരഞ്ഞാനി ഠപാപേസി തദാ ചതുസു ദ്വാരേസു സഹസ്സ സഹസ്സം വത്ഥപുടാനി ചേവ ഗുള-തേല-സക്ഖര-മധുപുരാ അനേകസഹസ്സചാടിയോ ച ഠപാപേസി. പാസാദേ അമൂലകേന കമ്മം ന കാതബ്ബന്തി ഭേരിം ചാരപേത്വാ അമൂലകേന കതകമ്മം അഗ്ഘാപേത്വാ കാരകാനം മൂലം ദാപേസി. പാസാദോ ഏകേകേന പസ്സേന ഹത്ഥസത ഹത്ഥസതപ്പമാണോ അഹോസി തഥാ ഉബ്ബേധന, നവഭൂമായോ ചസ്സ അഹേസും ഏകേകിസ്സാ ഭൂമിയാ സതം സതം കൂടാഗാരാനി, താനി സബ്ബാനിപി രതനഖചിതാനി ചേവ സുവണ്ണ കിങ്കിണികാപന്തി പരിക്ഖിത്താനി ച അഹേസും തേസം കൂടാഗാരാനി നാനാരതന ഭൂസികാ പവാള വേദികാ ചേവ, താസം പദുമാനി ച നാനാരതന വിചിത്താനേവ അഹേസും. തഥാ സഹസ്സഗബ്ഭാ ച നാനാരതന ഖചിതാ സീയപഞ്ജര വിഭൂസിതാ ച. വേസ്സവനസ്സ നാരിവാഭനയാനം സുത്വാ തദാകാരം മജ്ഝേ രതന മണ്ഡപം കാരേസി.

സോ അനേകേഹി രതനത്ഥമ്ഭേഹി സീഹവ്യഗ്ഘാദി രൂപേഹി ദേവതാ രൂപേഹി ച പതിമണ്ഡിതോ സമന്തതോ ഓലമ്ബക മുത്താ ജാലേന ച പരിക്ഖിത്തോ അഹോസി പവാളവേദികാ ചസ്സ പുബ്ബേ വുത്തപ്പകാരാവ സത്തരതന വിചിത്തമണ്ഡപ മജ്ഝേ പന ഏളികമയ ഭൂമിയാ ദന്തമയ പല്ലങ്കോ അഹോസി അപസ്സേനമ്പി ദന്തമയമേവ, സോ സുവണ്ണസൂരിയമണ്ഡലേഹി രജത ചണ്ദ മണ്ഡലേഹി മുത്താമയ താരകാഹി ച വിചിത്തോ തത്ഥ തത്ഥ യഥാരഹം നാനാരതനമയ പദുമാനി ചേവ പസാദ ജനകാനി ച ജാതകാനി അന്തരന്തരാ സുവണ്ണലതായോ ച കാരേസി. തത്ഥ

മഹഗ്ഘം പച്ചത്ഥരണം അത്ഥരിത്വാ മനുഞ്ഞം ദന്ത വിജനിം ഠപേസി. പവാളമയ പാദുകാ കാരേസി. തഥാ പല്ലങ്കസ്സോപരി ഏളികഭൂമിയാ പതിട്ഠിതം രജതമയദണ്ഡം സേതച്ഛത്തം കാരേസി. തത്ഥ സത്തരതനമയാനി അട്ഠമങ്ഗലാനി അന്തരന്തരാ ച മണിമുത്താമയാ ചതുപ്പാദ പന്തിയോ ച കാരേസി. ഛത്തന്തേ ചസ്സ രതനമയ ഘണ്ടാപന്തിയോ ഓലമ്ബിംസു.

പാസാദോ ഛത്തം പല്ലങ്കോ മണ്ഡപോ ചാതി ചത്താരോ അനഗ്ഘാ അഹേസും മഹഗ്ഘാനി മഞ്ചപീഠാനി പഞ്ഞേത്വാ തത്ഥ മഹഗ്ഘാനി കമ്ബലാനി ഭുമ്മത്ഥരണാനി അത്ഥരാപേസി ആവമന കുമ്ഹി ഉളുങ്കോ ച സോവണ്ണമയായേവ അഹേസും. സേസ പരിഭോഗ ഭണ്ഡേസു വത്തബ്ബമേവ നത്ഥി ദ്വാരകോട്ഠകോപി മനോഹര പാകാരേന പരിക്ഖിത്തോ. തമ്ബലോഹിട്ഠികാഭി പന ഛാദിതത്താ പാസാദസ്സ ലോഹപാസാദോതി വോഹാരോ അഹോസി.

ഏവം താവതിംസഭവനേ ദേവസഭാ വിയ പാസാദം നിട്ഠാപേത്വാ സങ്ഘം സന്നിപാതേസി. മരിചവട്ടി വിഹാരമഗേ വിയ സങ്ഘോ സന്നിപതി. പഠമഭൂമിയം പുഥുജ്ജനായേവ അട്ഠംസു ദുതിയഭൂമിയാ തേപിടകാ, തതിയാദിസു തീസു ഭൂമിസു കമേന സോതാപന്ന - സകദാഗാമി - അനാഗാമിനോ, ഉപരി ചതുസു ഭൂമിസു ഖീണാസവായേവ അട്ഠംസു. ഏവം സങ്ഘം സന്നിപാതേത്വാ സങ്ഘസ്സ പാസാദം ദത്വാ മരിചവട്ടി വിഹാരമഹേ വിയ സത്താഹം മഹാദാനമദാസീതി.

> ''പാസാദഹേതു ചത്താനി-മഹാചാഗേന രാജിനാ,
> അനഗ്ഘാനി ഠപേത്വാന-അഹേസും തിംസകോടിയോ;''
>
> പഹായ ഗമനീയന്തം-ദത്വാന ധനസഞ്ചയം,
> അനുഗാമിധനം ദാനം-ഏവം കുബ്ബന്തി പണ്ഡിതാ;

൫൯. അഥേകദിവസം രാജാ സതസഹസ്സം വിസ്സജ്ജേത്വാ മഹാബോധി പൂജം കാരേത്വാ നഗരം പവിസന്തോ ഥൂപട്ഠാനേ പതിട്ഠിതം സിലാഥൂപം ദിസ്വാ മഹിണ്ദത്ഥേരേന വുത്തവചനം അനുസ്സരിത്വാ മഹാഥൂപം കാരേസ്സാമീതി കതസന്നിട്ഠാനോ നഗരം പവിസിത്വാ മഹംതലം ആരുയ്ഹ സുഭോജനം ഭുഞ്ജിത്വാ സിരിസയനഗതോ ഏവം ചിന്തേസി മയാ ദമിളേ മദ്ദമാനേന അയം ലോകോ അതിവിയ പീളിതോ, കേന നു ഖോ ഉപായേന ലോകസ്സ പിളനം അകത്വാ ധമ്മേന സമേന മഹാ ചേതിയസ്സ അനുച്ഛവികം ഇട്ഠകാ ഉപ്പാദേസ്സാമീതി തം ചിന്തിതം ഛത്തം അധിവത്ഥാ ദേവതാ ജാനിത്വാ രാജാ ഏവം ചിന്തേസീതി ഉഗ്ഘോസേസി.

പരമ്പരായ ദേവലോകേപി കോലാഹലമഹോസി തം ഞത്വാ സക്കോ ദേവരാജം വിസ്സകമ്മം ആമന്തേത്വാ'താത! വിസ്സ കമ്മ! ദുട്ഠഗാമണി അഭയ മഹാരാജാ മഹാ ചേതിയസ്സ ഇട്ഠകത്ഥായ ചിന്തേസി. ത്വം ഗന്ത്വാ ഉത്തരപസ്സേ നഗരതോ യോജനപ്പമാണേ ഠാനേ ഗമ്ഭിര നദിയാ തീരേ ഇട്ഠകാ മാപേത്വാ ഏഹി'തി പേസേസി.

തം ഞത്വാ വിസ്സകമ്മ ദേവപുത്തോ ആഗന്ത്വാ തത്ഥേവ മഹാചേതിയാനുച്ഛവികം ഇട്ഠകാ മാപേത്വാ ദേവപുരമേവ ഗതോ. പുന

ദിവസേ ഏകോ സുനഖലുദ്ദോ സുനഖേ ഗഹേത്വാ അരഞ്ഞം ഗന്ത്വാ തത്ഥ തത്ഥ വിചരന്തോ തം ഠാനം പത്വാ ഇട്ഠകാ അദിസ്വാ ച നിക്ഖമി. തസ്മിം ഖണേ ഏ്കാ ഭുമ്മാ ദേവതാ തസ്സ ഇട്ഠകാ ദസ്സേതും മഹന്തം ഗോധാവണ്ണം ഗഹേത്വാ ലുദ്ദസ്സ സുനഖാനഞ്ച അത്താനം ദസ്സേത്വാ തേഹി അനുബദ്ധോ ഇട്ഠകാഭിമുഖം അത്ത്വാ അന്തരധായി.

സുനഖലുദ്ദോ ഇട്ഠകാ ദിസ്വാ അമ്ഹാകം രാജാ ഥൂപം കാരേതുകാമോ, മഹന്തോ വത നോ പണ്ണാകാരോ ലദ്ധോതി ഹട്ഠമാനസോ പുന ദിവസേ പാതോച ആഗന്ത്വാ അത്തനാ ദിട്ഠം ഇട്ഠക പണ്ണാകാരം രഞ്ഞോ നിവേദേസി. രാജാ തം സാസനം സുത്വാ അത്തമനോ ഹുത്വാ തസ്സ മഹന്തം സക്കാരം കാരേത്വാ തംയേവ ഇട്ഠക ഗോപനം കാരേസി. തതോ രാജാ അഹമേവ ഇട്ഠകോലോകനത്ഥായ ഗച്ഛാമി - കുന്തം വഡ്ഢേഥാതി ആഹ.

തസ്മിംയേവ ഖണേ പുന അഞ്ഞം സാസനം ആഹരിംസു. നഗരതോ തിയോജനമത്ഥകേ ഠാനേ പുബ്ബുത്തരകണ്ണേ ആചാര വിട്ഠിഗാമേ തിയാമരത്തിം അഭിപ്പവട്ടേ ദേവേ സോളസ കരീസപ്പമാണേ പദേസേ സുവണ്ണബീജാനി ഉട്ഠഹിംസു. താനി പമാണതോ ഉക്കട്ഠാനി വിദത്ഥിപ്പമാണാനി. ഓമകാനി അട്ഠങ്ഗുലപ്പമാണാനി അഹേസും, അഥ വിഭാതായ രത്തിയാ ഗാമവാസിനോ സുവണ്ണബിജാനി ദിസ്വാ രാഛരാ'രഹം വത ഭണ്ഡം ഉപ്പന്നന്തി സമന്തതോ ആരക്ഖാ സംവിദഹിത്വാ സുവണ്ണബീജാനി പാതിയം പൂരേത്വാ ആഗന്ത്വാ രഞ്ഞോ ദസ്സേസും രാജാ തേസമ്പി യഥാരഹം സക്കാരം കാരേത്വാ തേയേവ സുവണ്ണ ഗോപകേ അകാസി.

അഥ തസ്മിംയേവ ഖണേ അഞ്ഞം സാസനം ആഹരിംസു. നഗരതോ പാചീനപസ്സേ സത്തയോജന മത്ഥകോ ഠാനേ പാരഗങ്ഗായ തമ്ബവിട്ഠി നാമ ജനപദേ തമ്ബലോഹം ഉപ്പജ്ജി. ഗാമികാ പാതിം പൂരേത്വാ തമ്ബലോഹം ഗഹേത്വാ ആഗന്ത്വാ രഞ്ഞോ ദസ്സേസും രാജാ യഥാനുരൂപം സക്കാരം തേസമ്പി കാരേത്വാ തേയേവ ഗോപകേ അകാസി.

തദനന്തരം അഞ്ഞം സാസനം ആഹരിംസു. പുരതോ ചതുയോജനമത്ഥകോ ഠാനേ പുബ്ബദക്ഖിണ കണ്ണേ സുമനവാപിഗാമേ ഉപ്പലകുരുവിണ്ദ മിസ്സകാ ബഹൂ മണയോ ഉപ്പജ്ജിംസു ഗാമികാ പാതിം പൂരേത്വാ ആഗന്ത്വാ മാനയോ രഞ്ഞോ ദസ്സേസും. രാജാ തേസമ്പി സക്കാരം കാരേത്വാ തേയേവ ഗോപകേ അകാസി.

തദനന്തരം അഞ്ഞമ്പി സാസനം ആഹരിംസു. നഗരതോ ദക്ഖിണ പസ്സേ അട്ഠയോജന മത്ഥകേ ഠാനേ അമ്ബട്ഠകോല ജനപദേ ഏകസ്മിം ലേണേ രജതം ഉപ്പജ്ജി തസ്മിം സമയേ നഗരവാസികോ ഏകോ വാണിജോ ബഹൂഹി സകടേഹി ഹളിദ്ദി സിങ്ഗിവേരാദീനമത്ഥായ മലയം ഗതോ, ലേണസ്സ അവിദൂരേ സകടാനി മുഞ്ചിത്വാ പതോദദാരും പരിയേസന്തോ തം പബ്ബതം അഭിരൂള്ഹോ ഏകം പണസയട്ഠിം അദ്ദസ.

തസ്സ മഹന്തം ചാടിപ്പമാണം ഏകമേവ പണസ ഫലം നരുണയട്ഠിം നാമേത്വാ ഹേട്ഠാ പാസാണപിട്ഠിയം അട്ഠാസി. സോ തം ഫലഭാരേന നമിതം ദിസ്വാ ഉപഗന്ത്വാ ഹത്ഥേന പരാമസിത്വാ പക്കഭാവം ഞത്വാ വണ്ടം ഛരിണ്ദി പണസയട്ഠി ഉഗ്ഗന്ത്വാ യടാട്ഠാനം അട്ഠാസി വാണിജോ അഗ്ഗം ദത്വാ

ഭുഞ്ജിസ്സാമീതി ചിന്തേത്വാ കാലം ഘോസേസി. തദാ ചത്താരോ ഖീണാസവ ആഗന്ത്വാ തസ്സ പുരതോ പാതുരഹേസും. വാണിജോ തേ ദിസ്വാ അത്തമനോ പാദേ വണ്ദിത്വാ നിസീദാപേത്വാ തസ്സ ഫലസ്സ വണ്ടാസമന്താ വാസിയാ തച്ഛേത്വാ അപസ്സയം ലുഞ്ചിത്വാ അപനാമേസി. സമന്തതോ യുസം ഓതരിത്വാ അപസ്സയാനിതം ആവാടം പൂരേസി വാണിജോ മനോസിലോദകവണ്ണ പണസയുസം പത്തേ പൂരേത്വാ അദാസി. തേ ഖീണാസവാ തസ്സ പസ്സന്തസ്സേവ ആകാസമബ്ഭുഗ്ഗന്ത്വാ പക്കമിംസു.

സോ പുന കാലംഘോസേസി അഞ്ഞേ ചത്തരോ ഖീണാസവാ ആഗമിംസു. തേസമ്പി ഹത്ഥതോ പത്തേ ഗഹേത്വാ സുവണ്ണവണ്ണേഹി പന സമിഞ്ജേഹി പൂരേത്വാ അദാസി തേസു തയോ ഥേരാ ആകാസേന പക്കമിംസു ഇതരോ ഇണ്ദഗുത്തഥേരോ നാമ ഖീണാസവോ തസ്സ തം രജതം ദസ്സേതുകാമോ ഉപരി പബ്ബതാ ഓതരിത്വാ തസ്സ ലേണസ്സ അവിദൂരേ നിസീദിത്വാ പണസ മിഞ്ജം പരിഭുഞ്ജതി ഉപാസകോ ഥേരസ്സ ഗതകാലേ അവസേസ മിഞ്ജം അത്തനാപി ഖാദിത്വാ സേസകം ഭണ്ഡികം കത്വാ ആദായ ഗച്ഛന്തോ ഥേരം ദിസ്വാ ഉദകഞ്ച പത്തധോവനസാഖഞ്ച അദാസി.

ഥേരോപി ലേണദ്വാരേന സകട സമീപഗാമി മഗ്ഗം മാപേത്വാ ഇമിനാ മഗ്ഗേന ഗച്ഛ ഉപാസകാതി ആഹ. സോ ഥേരം വണ്ദിത്വാ തേന മഗ്ഗേന ഗച്ഛന്തോ ലേണദ്വാരം പത്വാ സമന്താ ലേണം ഓലോകേന്തോ തം രജതരാസിം ദിസ്വാ രജതപിണ്ഡം ഗഹേത്വാ ചാസിയാ ഛിണ്ദിത്വാ രജതഭാവം ഞത്വാ മഹന്തം സജ്ഝപിണ്ഡം ഗഹേത്വാ സകട സന്തികം ഗന്ത്വാ തിണോദക സമ്പന്നേ ഠാനേ സകടാനി നിവേസേത്വാ ലഹും അനുരാധപുരം ഗന്ത്വാ രഞ്ഞ്ഞോ ദസ്സേത്വാ തമത്ഥം നിവേദേസി രാജാ തസ്സാപി യഥാരഹം സക്കാരം കാരേസി.

തദന്തരം അഞ്ഞമ്പി സാസനം ആഹരിംസു നഗരതോ പച്ഛിമ ദിസാഭാഗേ പഞ്ച യോജന മത്ഥകേ ഠാനേ ഉരുവേല പബ്ബത മഹാമലകമത്താ പചാള മിസ്സകാ സട്ഠി സകടപ്പമാണമുത്താ സമുദ്ദതോ ഥലമുഗ്ഗമിംസു കേവട്ടാ ദിസ്വാ രാജാരഹം വത ഭണ്ഡം ഉപ്പന്നന്തി രാസിം കത്വാ ആരക്ഖം ദത്വാ പാതിം പൂരേത്വാ ആഗന്ത്വാ രഞ്ഞോ ദസ്സേത്വാ തമത്ഥം നിവേദേസും. രാജാ തേസമ്പി യഥാരഹം സക്കാരം കാരേസി.

പുന അഞ്ഞം സാസനം ആഹരിംസു നഗരതോ പച്ഛിമുത്തര കണ്ണേ സത്തയോജന മത്ഥകേ ഠാനേ പേളിവാപി ഗാമസ്സ വാപിയാ ഓതിണ്ണ കണ്ദരേ പുലിന പുട്ഠേ നിസദപോതപ്പമാണ ദീഘതോ വിദത്ഥിചതുരങ്ഗുലാ ഉമ്മാപുപ്ഫവണ്ണാ ചത്താരോ മഹാമണി ഉപ്പജ്ജിംസു. അഥേകോ മത്തോ നാമ സുനഖലുദ്ദോ സുനഖേ ഗഹേത്വാ തത്ഥ വിചരന്തോ തം ഠാനം പത്വാ ദിസ്വാ രാജാരഹം വത ഭണ്ഡന്തി വാലികാഹി പടിച്ഛാദേത്വാ ആഗന്ത്വാ രഞ്ഞോ നിവേദേസി. രാജാ തസ്സാപി യഥാരഹം സക്കാരം കാരേസി. ഏവം രാജാ ഥൂപത്ഥായ ഉപ്പന്നാനി ഇട്ഠകാദീനി തദഹേവ അസ്സോസി ഇട്ഠക രജതാനം ഉപ്പന്നട്ഠാനം തേനേവ നാമം ലഭി.

ഥൂപസാധന ലാഭകഥാ

൨൦. അഥ രാജാ ഥൂപത്ഥായ ഉപ്പന്നാനി സുവണ്ണാദീനി ആഹരാപേത്വാ ഭണ്ഡാഗാരേസു രാസിം കാരേസി തതോ സബ്ബസമ്ഭാരേ സമത്തേ വിസാഖ പുണ്ണമുപോസഥദിവസേ പത്ത വിസാഖ നക്ഖത്തേ മഹാഥൂപകരണത്ഥായ ഭൂമിപരികമ്മം ആരഭി. രാജാ ഥുപട്ഠാനേ പതിട്ഠാപിതം സിലാഥൂപം ഹരാപേത്വാ ഥിരഭാവത്ഥായ സമന്തതോ ഹത്ഥിപാകാര പരിയന്തം ഗമ്ഭീരതോ സതരതനപ്പമാണം ഭൂമിം ഖനാപേത്വാ പംസും അപനേത്വാ യോധേഹി ഗുളപാസാണേ അത്ഥരാപേത്വാ കമ്മാരകൂടേഹി ആഹനാപേത്വാ ചുണ്ണവിചുണ്ണേ കാരേസി.

തതോ ചമ്മവിനദ്ധേഹി പാദേഹി മഹാ ഹത്ഥീഹി മദ്ദാപേത്വാ പാസാണകോട്ടിമസ്സുപരി നവനീത മത്തികം അത്ഥരാപേസി. ആകാസ ഗങ്ഗായഹി തിപതിതട്ഠാനേ ഉദകബിന്ദൂനി ഉഗ്ഗന്ത്വാ സമന്താ തിംസ യോജനപ്പമാണപദേസേ പതന്തി യത്ഥ സയഞ്ജാതസാലീ ഉപ്പജ്ജന്തി തം ഠാനം നിച്ചമേവ തിന്തത്താ നിന്തസീസകോളം നാമ ഛാതം. തത്ഥ മത്തികാ സുഖുമുത്താ നവനീത മത്തികാതി വുച്ചതി.

തം തതോ ഖീണസവാ സാമണേരാ ആഹരന്തി തായ സബ്ബത്ഥ മത്തികാകിച്ചന്തി ഞാതബ്ബം. മത്തികോപരി ഇട്ഠകാ അത്ഥരാപേസി. ഇട്ഠകോപരി ഖരസുകമ്മം, തസ്സോപരികുരുവിണ്ദപാസാണം, തസ്സോപരിഅയോജാലം, തസ്സോപരി ഖീണാസവ സാമണേരേഹി ഹിമവന്തതോ ആഹടം സുഗണ്ധമാരുമ്ബം, തസ്സോപരി ഖീരപാസാണം, തസ്സോപരി ഏളികപാസാണം, തസ്സോപരി സീലം അത്ഥരാപേസി. സബ്ബമത്തികാകിച്ചേ നവനീതമത്തികാ ഏവ അഹോസി.

സിലാസത്ഥാരോപരി രസോദക സന്തിന്തേന കപിത്ഥ നിയ്യാസേന അട്ഠങ്ഗുലബഹലതമ്ബലോഹപട്ടം, തസ്സോപരി തിലതേലയന്തിന്തായ മനോസിലായ സത്തങ്ഗുല ബഹലം രജതപട്ടം അത്ഥരാപേസി ഏവം രാജാ സബ്ബാകാരേന ഭൂമിപരികമ്മം കാരാപേത്വാ ആസാളഹി സുക്കപക്ഖസ്സ ചാതുദ്ദസ ദിവസേ ഭിക്ഖുസങ്ഘാ സന്നിപാതേത്വാ ഏവമാഹ. സ്വേ പുണ്ണമുപോസഥദിവസേ ഉത്തരാസാള്ഹ നക്ഖത്തേന മഹാചേതിയേ മങ്ഗലിട്ഠകം പതിട്ഠാപേസ്സാമി സ്വേ ഥൂപൂട്ഠാനേ സബ്ബോ സങ്ഘോ സന്തിപതതൂതി നഗരേ ഭേരിം ചരാപേസി മഹാജനോ ഉപോസഥികോ ഹുത്വാ ഗണ്ധമാലാദീനി ഗഹേത്വാ ഥൂപട്ഠാനേ സന്നിപതതൂതി.

തതോ വിസാഖസിരി ദേവനാമകേ ദ്വേ അമച്ചേ ആണാപേസി. തുമ്ഹേ ഗന്ത്വാ മഹാ ചേതിയട്ഠാനം അലങ്കരോഥാതി. തേ ഗന്ത്വാ സമന്തതോ രജതപട്ടവണ്ണവാലുകം ഓകിരാപേത്വാ ലാജപഞ്ചമകാനി പുപ്ഫാനി വികിരിത്വാ കദലിതോരണം ഉസ്സാപേത്വാ പുണ്ണഘടേ ഠപാപേത്വാ മണിവണ്ണേ വേളുമ്ഹി പഞ്ചപണ്ണധജം ബണ്ധാപേത്വാ ഗണ്ധസമ്പന്നാനി നാനാവിധ കുസുമാനിസണ്ഥരാപേത്വാ നാനാപ്പകാരേഹി തം ഠാനം അലങ്കരിംസു.

അഥ രാജാ സകലനഗരഞ്ച വിഹാരഗാമി മഗ്ഗഞ്ച അലങ്കാരാപേസി പഭാതായ രത്തിയാ നഗരേ ചതുസു ദ്വാരേസു മസ്സു കമ്മത്ഥായ നഹാപിതേ,

നഹാപനത്ഥായനഹാപനകേ, അലങ്കാരത്ഥായ കപ്പകേവ നാനാവിരാഗ വത്ഥ ഗണ്ധമാലാദീനി ച സൂപവ്യഞ്ജന സമ്പന്നാനി മധുരഭത്താനി ച ഠപാപേത്വാ സബ്ബേ നഗരാ ച ജാനപദാ ച യഥാരുചിം മസ്സുകമ്മം കാരേത്വാ നഹാത്വാ ഭുഞ്ജിത്വാ വത്ഥാഭരണാദീഹി അലങ്കരിത്വാ മഹാചേതിയട്ഠാനം ആഗച്ഛന്തൂതി ആയുത്തകേഹി ആരോചാപേസി.

സയമ്പി സബ്ബാഭരണ വിഭൂസിതോ ചത്താലീസ പുരിസ സഹസ്സേഹി സദ്ധിം ഉപോസകോ ഹുത്വാ അനേകേഹി സുമണ്ഡിത പസാധിതേഹി അമച്ചേഹി ഗഹിതാരക്ഖോ അലങ്കതാഹി ദേവകഞ്ഞ പമാഹി നാടകിത്ഥിഹി പരിവുതോ അമരഗണ പരിവുതോ ദേവരാജാ വിയ അത്തനോ സിരിസമ്പത്തിഹാ മഹാജനം തോസയന്തോ അനേകേഹി തുരിയ സങ്ഘുട്ഠേഹി വത്തമാനേഹി അപരണ്ഹേ മഹാഥൂപട്ഠാനം ഉപഗഞ്ജി. മഹാ ചേതിയട്ഠാന മങ്ഗലത്ഥായ പുടബദ്ധാനി വത്ഥാനി അട്ഠുത്തര സഹസ്സം ഠപാപേസി. ചതുസു പസ്സേസു വത്ഥരാസിം കാരേസി തേല-മധു-സക്കര-ഫാണിതാദീനി ച ഠപാപേസി.

അഥ നാനാദേസതോ ബഹൂ ഭിക്ഖൂ ആഗമിംസു രാജഗഹാ സമന്താ ഇണ്ദിഗുത്തത്ഥേരോ നാമ അസീതി ഭിക്ഖുസഹസ്സാനി ഗഹേത്വാ ആകാസേനാഗഞ്ഛി തഥാ ബാരാണസിയം ഇസിപതനേ മഹാ വിഹാരതോ ധമ്മസേനത്ഥേരോ നാമ ദ്വാദസ ഭിക്ഖുസഹസ്സാനി. സാവത്ഥിയം ജേതവന വിഹാരതോ പിയദസ്സി നാമ ഥേരോ സട്ഠി ഭിക്ഖു സഹസ്സാനി വേസാലിയം മഹാ വനതോ ബുദ്ധരക്ഖിതത്ഥേരോ അട്ഠാരസ ഭിക്ഖു സഹസ്സാനി, കോസമ്ബിയം ഘോസിതാരാമതോ മഹാധമ്മരക്ഖിതത്ഥേരോ തിംസ ഭിക്ഖുസഹസ്സാനി. ഉജ്ജേനിയം ദക്ഖിണഗിരി മഹാ വിഹാരതോ ധമ്മരക്ഖിതത്ഥേരോ ചത്താലീസ ഭിക്ഖുസഹസ്സാനി-പാടലിപുത്തേ അസോകാരാമതോ മിത്തിണ്ണത്ഥേരോ ഭിക്ഖൂനം സതസഹസ്സാനി സട്ഠിഞ്ച സഹസ്സാനി ഗണ്ധാര രട്ഠതോ അത്തിന്ന ഥേരോ നാമ ഭിക്ഖൂനം ദ്വേ സതസഹസ്സാനി അസീതിഞ്ച സഹസ്സാനി. മഹാപല്ലവ ഭോഗതോ മഹാദേവത്ഥേരോ ഭിക്ഖൂനം ചത്താരി സതസഹസ്സാനി സട്ഠിഞ്ച സഹസ്സാനി യോനകരട്ഠേ അലസണ്ദാ നഗരതോ യോനക ധമ്മരക്ഖിതത്ഥേരോ തിംസ ഭിക്ഖു സഹസ്സാനി. വിഞ്ഝാടവിവത്തനിയ സേനാസനതോ ഉത്തരത്ഥേരോ അസീതി ഭിക്ഖുസഹസ്സാനി. മഹാബോധിമണ്ഡ വിഹാരതോ ചിത്തഗുത്തത്ഥേരോ തിംസ ഭിക്ഖുസഹസ്സാനി വനവാസിഭോഗതോ ചണ്ദഗുത്തത്ഥേരോ അസീതി ഭിക്ഖുസഹസ്സാനി. കേലാസ മഹാവിഹാരതോ സുരിഭഗുത്തത്ഥേരോ ഛന്നവുതി സഹസ്സാനി ഗഹേത്വാ ആകാസേനാഗഞ്ഛി.

"ഭിക്ഖൂനം ദീപവാസീനം-ആഗതാനഞ്ച സബ്ബസോ,
ഗണനായ പരിച്ഛേദോ-പോരാണേഹി ന ഭാസിതോ;

സമാഗതാനം ഭിക്ഖൂനം-സബ്ബേസം തം സമാഗമേ,
വുത്താ ഖീണാസവായേവ-തേ ഛന്നവുതി കോടിയോ;"

അഥ സങ്ഘോ പരിക്ഖിത്ത പവാളവേദികാ വിയ മജ്ഝേ രഞ്ഞോ ഓകാസേ ഠപേത്വാ അഞ്ഞമഞ്ഞം അഘട്ടേത്വാ അട്ഠാസി. പാചിനപസ്സേ ബുദ്ധരക്ഖിതനാമകോ ഖീണാസാവത്ഥേരോ അത്തനാസദിസനാമകേ പഞ്ചസതഖീണാസവേ ഗഹേത്വാ അട്ഠാസി. തഥാ ദക്ഖിണപസ്സേ പച്ഛിമപസ്സേ ഉത്തരപസ്സേ ച ധമ്മരക്ഖിത - സങ്ഘരക്ഖിത - ആനണ്ദ നാമകാ

ഖീണാസവഥേരാ അത്തനാ സദിസനാമകേ പഞ്ചപഞ്ചസത ഖീണാസവേ ഗഹേത്വാ അട്ഠംസു പിയദസ്സി നാമ ഖീണാസവഥേരോ മഹാഭിക്ഖുസങ്ഘം ഗഹേത്വാ പുബ്ബുത്തര കണ്ണേ അട്ഠാസി.

രാജാ കിര സങ്ഘമജ്ഝം പവിസന്തോയേവ സചേ മയാ കയിരമാനം ചേതിയകമ്മം അനന്തരായേന നിട്ഠം ഗച്ഛതി പാചിന-ദക്ഖിണ-പച്ഛിമ-ഉത്തരപസ്സേസു ബുദ്ധരക്ഖിത-ചമ്മരക്ഖിത-സങ്ഘരക്ഖിത-ആനണ്ദ നാമകാ ഥേരാ അത്തനാസദിസനാമകേ പഞ്ചപഞ്ചസതഭിക്ഖു ഗഹേത്വാ തിട്ഠന്തു പിയദസ്സി നാമ ഥേരോ പുബ്ബുത്തരകണ്ണേ ഭിക്ഖുസങ്ഘം ഗഹേത്വാ തിട്ഠതൂതി ചിന്തേസി. ഥേരാപി രഞ്ഞോ അധിപ്പായം ഞത്വാ തഥാ ഠിതാതി വദന്തി സിദ്ധത്ഥേരോ പന മങ്ഗലോ-സുമനോ-പദുമോ-സീവലി-ചണ്ദഗുത്തോ-സൂരിയഗുത്തോ-ഇണ്ദഗു- ത്തോ-സാഗരോ-ചിത്തസേനോ -ജയസേനോ-അചലോതി ഇമേഹി ഏകാദസഹി ഥേരേഹി പരിവുതോ പുണ്ണഘടേ പൂരതോ കത്വാ പുരത്ഥാഭിമുഖോ അട്ഠാസി.

അഥ രാജാ തഥാ ഠിതം ഭിക്ഖുസങ്ഘം ദിസ്വാ പസന്നചിത്തോ ഗണ്ധമാലാദീഹി പൂജേത്വാ പദക്ഖിണം കത്വാ ചതൂസു ഠാനേസു വന്ദിത്വാ പുണ്ണസടട്ഠാനം പവിസിത്വാ സുയണ്ണഖീലേ പടിമുക്കംരജതമയം പരിബ്ഭമന ദണ്ഡം വിജ്ജമാനമാതാപിതൂനം ഉഭതോ സുജാതേന സുമണ്ഡിത പസാധിതേന അഭിമങ്ഗല സമ്മതേന അമച്ചപുത്തേന ഗാഹാപേത്വാ മഹന്തം ചേതിയാവട്ടം കാരേതും ആരഭി. തഥാ കാരേന്തം പന സിദ്ധത്ഥഥേരോ നിവാരേസി. ഏവം കിരസ്സ അഹോസി - യദി മഹാരാജാ മഹന്തം ചേതിയം കരോതി, അനിട്ഠിതേയേവ മരിസ്സതി അനാഗതേ ദുപ്പരിഹരിയഞ്ച ഭവിസ്സതീതി. തസ്മിം ഖണേ ഭിക്ഖുസങ്ഘോ മഹാ രാജ ഥേരോ പാണ്ഡിതോ, ഥേരസ്സ വചനം കാതും വട്ടതീതി ആഹ.

രാജാ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ അധിപ്പായം ഞത്വാ ഥേരോ കരോതീതി മഞ്ഞമാനോ കീദിസം ഭന്തേ പമാണം കരോമീതി ആഹ. ഥേരോ മമ ഗതഗതട്ഠാനതോ ചേതിയാവട്ടം കരോഹീതി വത്വാ ഉപദിസന്തോ ആവിജ്ഝിത്വാ അഗമാസി. രാജാ ഥേരസ്സ വുത്തനയേന ചേതിയാവട്ടം കാരേത്വാ ഥേരം ഉപസങ്കമിത്വാ നാമം പുച്ഛിത്വാ ഗണ്ധമാലാദീഹി പൂജേത്വാ വമ്ബത്വാ പരിവാരേത്വാ ഠിതേ സേസ ഏകാദസ ഥേരേ ച ഉപസങ്കമിത്വാ പൂജേത്വാ വണ്ദിത്വാ തേസം നാമാനി ച പുച്ഛിത്വാ പരിബ്ഭമന ദണ്ഡഗാഹകസ്സ അമച്ച പുത്തസ്സ താമ പുച്ഛി.

അഹം ദേവ സുപ്പതിട്ഠിത ബ്രഹ്മാ നാമാതി വുത്തേ തവ പിതാ കിം നാമോതി പുച്ഛിത്വാന നണ്ദിസേനോ നാമാതി വുത്തേ മാതുനാമം പുച്ഛി. സുമനാദേവീ നാമാതി വുത്തേ സബ്ബേസം നാമാനി അഭിമങ്ഗലസമ്മതാനി, മയാ കയരമാനം ചേതിയകമ്മം അവസ്സം നിട്ഠാനം ഗച്ഛതിതി ഹട്ഠോ അഹോസി, തതോ രാജാ മജ്ഝേ അട്ഠ സുവണ്ണഘടേ രജതഘടേ ച ഠപാപേത്വാ തേ പരിവാരേത്വാ അട്ഠുത്തരസയസ്സ പുണ്ണഘടേ ഠപാപേസി.

അഥ അട്ഠ സുവണ്ണിട്ഠകാ ഠപാപേസി. താസു ഏകേകം പരിവാരേത്വാ അട്ഠുത്തരസത അട്ഠുത്തരസത രജതിട്ഠകായോ. അട്ഠുത്തരസത അട്ഠുത്തരസത വത്ഥാനി ച ഠപാപേസി. അഥ സുപ്പതിട്ഠിത ബ്രഹ്മനാമേന അമച്ചപുത്തേന ഏകം സുവണ്ണിട്ഠകം ഗാഹാപേത്വാ തേന സദിസ നാമേഹി ച

ജീവമാനക മാതാപിതൂഹി സത്തഹി അമച്ചപുത്തേഹി സേസ സത്തിട്ഠകായോ ഗാഹാപേസി.

തസ്മിം ഖണേ മിത്തത്ഥേരോ നാമ പുരത്ഥിമ ദിസാഭാഗേ പരിബ്ഭമിത ലേഖായ ഭൂമിയം ഗണ്ധപിണ്ഡം ഠപേസി. ജയസേനത്ഥേരോ നാമ ഉദകം ആസിഞ്ചിത്വാ സന്തിന്തേത്വാ സമം അകാസി. സുപ്പതിട്ഠിതബ്രഹ്മാ ഭദ്ദ നക്ഖത്തേന ഏവം നാനാവിധ മങ്ഗലാനിസങ്ഖടട്ഠാനേ പഠമം മങ്ഗലികട്ഠകം പതിട്ഠാപേസി. സുമനത്ഥേരോനാമ ജാതിസുമനപുപ്ഫേഹി തം പൂജേസി. തസ്മിം ഖണേ ഉദകപരിയന്തം കത്വാ മഹാപഥവി കമ്പോ അഹോസി. ഏതേനേവ നയേന സേസ സത്തിട്ഠകായോപി പതിട്ഠാപേസും.

തതോ രാജാ രജതിട്ഠകായോപി പതിട്ഠാപേത്വാ ഗണ്ധമാലാദീഹി പൂജേത്വാ മങ്ഗലവിധാനം നിട്ഠാപേത്വാ സുവണ്ണപേലായപുപ്ഫാനി ഗാഹാപേത്വാ പാചീനപസ്സേ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ പുരതോ ഠിതം മഹാ ബുദ്ധരക്ഖിതത്ഥേരം ഉപസങ്കമിത്വാ ഗണ്ധമാലാദീഹി പൂജേത്വാ വണ്ദിത്വാ ഥേരസ്സ പരിവാരേത്വാ ഠിത ഭിക്ഖൂനഞ്ച നാമാനി പുച്ഛിത്വാ തതോ ദക്ഖിണപസ്സേ ഠിതം മഹാധമ്മരക്ഖിതത്ഥേരം പച്ഛിമപസ്സേ ഠിതം മഹാസങ്ഘരക്ഖിതത്ഥേരം ഉത്തരപസ്സേ ഠിതം ആനണ്ദത്ഥേരഞ്ച ഉപസങ്കമിത്വാ ഗണ്ധമാലാദീഹി പൂജേത്വാ പഞ്ചപതിട്ഠിതേന വണ്ദിത്വാ തഥേവ നാമാനി പുച്ഛിത്വാ പുബ്ബുത്തര കണ്ണം ഗന്ത്വാ തത്ഥ ഠിതം പിയദസ്സി മഹാഥേരം വണ്ദിത്വാ പൂജേത്വാ നാമാനി പുച്ഛിത്വാ സന്തികേ അട്ഠാസി.

ഥേരോ മങ്ഗലം വഡ്ഢേന്തോ രഞ്ഞോ ധമ്മം ദേസേസി. മങ്ഗലപരിയോസാനേ സമ്പത്ത ഗിഹിപരിസാസു ചത്താലീസ സഹസ്സാനി അരഹന്തോ പതിട്ഠഹിംസു. ചത്താലീസ സഹസ്സാനി സോതാപത്തിഫലോ സഹസ്സം സകദാഗാമിഫലേ, സഹസ്സം അനാഗാമിഫലേ, ഭിക്ഖൂനം പന അട്ഠാരസസഹസ്സാനി അരഹത്തം പാപുണിംസു. ഭിക്ഖുനീനം ചതുദ്ദസ സഹസ്സാനീതി.

ഥൂപാരമ്ഹ കഥാ

൮൧. തതോ രാജാ ഭിക്ഖുസങ്ഘം വണ്ദിത്വാ യാച മഹാചേതിയം നിട്ഠാതിനാവ മേ ഭിക്ഖുസങ്ഘോ ഭിക്ഖം ഗണ്ഹാതൂതി ആഹ. ഭിക്ഖൂ നാധിവാസേസു, അനുപുബ്ബേന യാചന്തോ ഉപല്ലഭിക്ഖൂനം സത്താഹം അധിവാസനം ലഭിത്വാ ഥൂപട്ഠാനസ്സ സമന്തതോ അട്ഠാരസസു ഠാനേസു മണ്ഡപേ കാരയിത്വാ ഭിക്ഖുസങ്ഘം നിസീദാപേത്വാ സത്താഹം മഹാദാനം ദത്വാ സബ്ബേസംയേവ തേല-മധു-പാണിതാദി ഭേസജ്ജം ദത്വാ ഭിക്ഖുസങ്ഘം വിസ്സജ്ജേസി തതോ നഗരേ ഭേരിംചാരാപേത്വാ സബ്ബേ ഇട്ഠക വഡ്ഢകി സന്തിപാതേസി. തേ പഞ്ചസതമത്താ അഹേസും.

തേസു ഏകോ അഹം രഞ്ഞോ ചിത്തം ആരാധേത്വാ മഹാചേതിയം കാതും സക്കോമീതി രാജാനം പസ്സി രാജാ കഥം കരോസീതി പുച്ഛി. അഹം ദേവ പേസികാനം സതം ഗഹേത്വാ ഏകാഹം ഏകം പംസുസകടം ഖേപേത്വാ കമ്മം കരോമീതി ആഹ. രാജാ ഏവം സതി പംസുരാസികം ഭവിസ്സതി. തിണരുക്ഖാദീനി ഉപ്പജ്ജിസ്സന്തി അദ്ധാനം നപ്പവത്തതീതി തം പടിബാഹി.

അഞ്ഞോ അഹം പുരിസസതം ഗഹേത്വാ ഏകാഹം ഏകം പംസുഗുമ്ബം ഖേപേത്വാ കമ്മം കരോമീതി ആഹ.

അഞ്ഞോ പംസൂനം പഞ്ചമ്മണാനി ഖേപേത്വാ കമ്മം കരോമീതി ആഹ.

അഞ്ഞോ ദ്വേ അമ്മണാനി ഖേപേത്വാ കമ്മം കരോമീതി ആഹ. തേപി രാജാ പടിബാഹിയേവ.

അഥ അഞ്ഞോ പണ്ഡിതോ ഇട്ഠക വഡ്ഢകീ അഹം ദേവ ഉദുക്ഖലേ കോട്ടേത്വാ സുപ്പേഹി വട്ടേത്വാ നിസദേപിംസിത്വാ പംസൂനം ഏകമ്മണം ഏകാഹേനേവ ഖേപേത്വാ പേസികാനം സതം ഗഹേത്വാ കമ്മം കരോമീതി ആഹ.

രാജാ ഏവം സതി മഹാചേതിയേ തിണാദീനി ന ഭവിസ്സന്തി ചിരട്ഠിതികഞ്ച ഭവിസ്സതീതി സമ്പടിച്ഛിത്വാ പുന പുച്ഛി-കിം സണ്ഠാനം പന കരിസ്സസീതി.

തസ്മിം ഖണേ വിസ്സകമ്മ ദേവപുത്തോ വഡ്ഢകിസ്സ സരീരേ അധിമുച്ചി. വഡ്ഢകീ സുവണ്ണപാതിം പൂരേത്വാ ഉദകമാഹരാപേത്വാ പാണിനാ ഉദകം ഗഹേത്വാ ഉദകപിട്ഠിയം ആഹനി. ഏളികഘട സദിസം മഹന്തം ഉദകബുബ്ബുലം ഉട്ഠാസി. ദേവ ഈദിസം കരോമീതി ആഹ.

രാജാ സാധൂതി സമ്പടിച്ഛിത്വാ തസ്സ സഹസ്സഗ്ഘനകം സാടക യുഗലം, സഹസ്സഗ്ഘനകംയേവ പുണ്ണകം നാമ സുവണ്ണാലങ്കാരം സഹസ്സഗ്ഘനകാ പാദുകാ, ദ്വാദസ കഹാപന സഹസ്സാനി ച ദത്വാ അനുരൂപട്ഠാനേ ഗേഹഞ്ച ഖേത്തഞ്ച ദാപേസി.

തതോ രാജാരത്തിഭാഗേ ചിന്തേസി കഥം നാമ മനുസ്സേ അപീലേത്വാ ഇട്ഠകാ ആഹരാപേയ്യന്തി ദേവതാ രഞ്ഞോ ചിത്തം ഞത്വാ ചേതിയസ്സ

ചതുസു ദ്വാരേസു എകേകദിവസപ്പഹോണകം കത്വാ തസ്സായേവ രത്തിയാ ഇട്ഠകാരാസിം അകംസു വിഹാതായ രത്തിയാ മനുസ്സാ ദിസ്വാ രഞ്ഞോ ആരോചേസും. രാജാ തുസ്സിത്വാ വഡ്ഢകിം കമ്മേ പട്ഠപേസി. ദേവതാ ഏതേനേവ നയേന യാവ മഹാചേതിയസ്സ നിട്ഠാനം താവ ഏകേകസ്സ ദിവസസ്സ പഹോണകം കത്വാ ഇട്ഠകാ ആഹരിംസു. സകലദിവസഭാഗേ കമ്മം കതട്ഠാനേ മത്തികാ ഇട്ഠക ചുണ്ണം വാപി ന പഞ്ഞായതി. രത്തിയം ദേവതാ അന്തരധാപേന്തി.

അഥ രാജാ മഹാചേതിയേകമ്മകാരായചതുപരിസായഹത്ഥ കമ്മമൂലത്ഥംചതുസു ദ്വാരേസു ഏകേകസ്മിം ദ്വാരേ സോളസ കഹാപന സഹസ്സാനി വത്ഥാലങ്കാര-ഗണ്ധ-മാല-തേല-മധു-പാണിത-പഞ്ചകടുക ഭേസജ്ജാനി നാനാവിധ സൂപവ്യഞ്ജന സംയുത്തം ഭത്തം യാഗുഖജ്ജകാദീനി അട്ഠവിധ കപ്പിയയ പാനകാനി പഞ്ചവിധ മുഖവാസ സഹിത താമ്ബൂലാനി ച ഠപാപേത്വാ മഹാചേതിയേ കമ്മം കരോന്താഗഹട്ഠാ വാ പബ്ബജിതാ വാ യഥാജ്ഝാസയം ഗണ്ഹന്തു മുലം അഗഹേത്വാ കമ്മം കരോന്താനം കാതും ന ദേഥാതി ആണാപേസി.

അഥേകോ ഥേരോ ചേതിയകമ്മേ സഹായ ഭാവം ഇച്ഛന്തോ കമ്മകരണട്ഠാനേ മത്തികാ സദിസം കത്വാ അത്താനം അഭിസങ്ഖടം മത്തികാ പിണ്ഡം ഏകേന ഹത്ഥേന ഗഹേത്വാ അഞ്ഞേന മാലാ ഗഹേത്വാ മഹാചേതിയങ്ഗണം ആരുയ്ഹ രാജകമ്മികേ വഞ്ചേത്വാ വഡ്ഢകിസ്സ അദാസി. സോ ഗണ്ഹന്തോവ പകതിമത്തി കാ നാ ഭവതീതി ഞത്വാ ഥേരസ്സ മുഖം ഓലോകേസി തസ്സാകാരം ഞത്വാ തത്ഥ കോലാഹല മഹോസി അനുക്കമേന രാജാ സുത്വാ ആഗന്ത്വാ വഡ്ഢകിം പുച്ഛി-തുയ്ഹം കിര ഭണേ ഏകോ ഭിക്ഖു അമൂലക മത്തികാപിണ്ഡം അദാസീതി.

സോ ഏവമാഹ-യേഭുയ്യേന അയ്യാ ഏകേന ഹത്ഥേന പുപ്ഫം ഏകേന മത്തികാപിണ്ഡേ ഗഹേത്വാ ആഹരിത്വാ ദേന്തി തേനാഹം അജാനിത്വാ കമ്മേ ഉപനേസിം "അയം പന ആഗന്തുകോ, അയം നേവാസികോതി ഏത്തകം ജാനാമീതി."തേന ഹി തം ഥേരം ഇമസ്സ ദസ്സേഹീതി ഏകം മഹല്ലക ബലത്ഥം വഡ്ഢകിസ്സ സന്തികേ ഠപേസി വഡ്ഢകീ പുന ആഗതകാലേ തം ഥേരം ബലത്ഥസ്സ ദസ്സേസി സോ തം സഞ്ജാനിത്വാ രഞ്ഞോ ആരോചേസി.

രാജാ തസ്സ സഞ്ഞം അദാസി. തോ ത്വം തയോ ജാതിസുമന മകുലകുമ്ഭേ മഹാബോധി അങ്ഗണേ രാസിം കത്വാ ഗണ്ധഞ്ച ഠപേത്വാ മഹാബോധി അങ്ഗണം ഗത കാലേ ആഗന്തുകസ്സ ഥേരസ്സ പൂജനത്ഥായ രഞ്ഞോ ദാപിതം ഗണ്ധമാലാന്തി വത്വാ ദേഹീതി. ബലത്ഥോ രഞ്ഞോ വുത്തനയേനേവ തസ്സ ബോധി അങ്ഗണം ഗത കാലേ തം ഗണ്ധമാലം അദാസി.

സോപി സോമനസ്സപ്പത്തോ ഹുത്വാ സേലസണ്ഠരം ധോവിത്വാ ഗണ്ധേന പരിഭണ്ഡം കത്വാ സിലാസണ്ഠരം കത്വാ പുപ്ഫം പൂജേത്വാ ചതുസു ഠാനേസു വണ്ദിത്വാ പാചീനദ്വാരേ അഞ്ജലിം പഗ്ഗയ്ഹ പീതിം ഉപ്പാദേത്വാ പുപ്ഫ പൂജം ഓലോകേന്തോ അട്ഠാസി.

ബലത്ഥോ തസ്മിം കാലേ തം ഥേരം ഉപസങ്കമിത്വാ വണ്ദിത്വാ ഏവമാഹ. ഭന്തേ തുമ്ഹാകം ചേതിയകമ്മേ സഹായഭാവത്ഥായ ദിന്നസ്സ അമൂലക

മത്തികാപിണ്ഡസ്സ മൂലം ദിന്നഭാവം രാജാ ജാനാപേതി അത്തനോ വണ്ദനേന വണ്ദാപേതീതി. തം സുത്വാ ഥേരോ അനത്തമനോ അഹോസി. ബലത്ഥോ തിട്ഠന്തു ഭന്തേ തയോ സുമന മകുല കുമ്ഭാതത്തകാനേവ സുവണ്ണപുപ്ഫാനിപി ഏ്വതം മത്തികപിണ്ഡം നാഗ്ഘന്തി. ചിത്തം പസാദേഥ ഭന്തേതി പക്കാമി.

തദാ കോട്ഠിവാലജനപദേ പിയങ്ഗല്ല വിഹാരവാസീ ഏകോ ഥേരോ ഇട്ഠകവഡ്ഢകിസ്സ ഞാതകോ അഹോസി. സോ ആഗന്ത്വാ വഡ്ഢകിനാ സദ്ധിം മന്തേത്വാ ദീഘ ബഹല കിരിയതോ ഇട്ഠകപ്പമാണം ജാനിത്വാ ഗന്ത്വാ സഹത്ഥേനേവ സക്കച്ചം മത്തികം മദ്ദിത്വാ ഇട്ഠകം കത്വാ പചിത്വാ പത്തത്ഥവികായ പക്ഖിപിത്വാ പച്ചാഗന്ത്വാ ഏകേന ഹത്ഥേന രഞ്ഞോ ഇട്ഠകം ഏകേന പുപ്ഫം ഗഹേത്വാ അത്തനോ ഇട്ഠകാസ സദ്ധിം രഞ്ഞോ ഇട്ഠകം അദാസി. വഡ്ഢകീ ഗഹേത്വാ കമ്മേ ഉപനേസി.

ഥേരോ സഞ്ജാത പീതി സോമനസ്സോ മഹാചേതിയേ കമ്മം കരോന്തോ ഇട്ഠ കസാലപരിവേണേ വസതി തസ്സ തം കമ്മം പാകടം അഹോസി. രാജാ വഡ്ഢകിം പുച്ഛി-ഭണേ ഏകേന കിര അയ്യേന അമൂലിക ഇട്ഠകാ ദിന്നാതി. സച്ചം ദേവ, ഏകേന അയ്യേന ദിന്ന ഇട്ഠകാ അമ്ഹാകം ഇട്ഠകായ സദിസാതി കമ്മേ ഉപനേസിന്തി ആഹ. പുന തം ഇട്ഠകം സഞ്ജാനാസീതി രഞ്ഞാ വുത്തേ ഞാതകാനുഗ്ഗഹേന ന ജാനാമീതി ആഹ.

രാജാ യദി ഏ്വവം തം ഇമസ്സ ദന്നേഹീതി ബലത്ഥം ഠപേസി സോ തം പുബ്ബേ വിയ ബലത്ഥസ്സ ദസ്സേസി. ബലത്ഥോ പരിവേണം ഗന്ത്വാ സന്തികേ നിസീദിത്വാ പടിസണ്ഥാരം കത്വാ ഭന്തേ തുമ്ഹേ ആഗന്തുകാ നേവാസികാതി പുച്ഛി. ആഗന്തുകോമ്ഹീ ഉപാസകാതി. കതര രട്ഠവാസികോ ഭന്തേതി കോട്ഠിവാലജനപദേ പിയങ്ഗല്ല വിഹാരവാസിമ്ഹി ഉപാസകാതി ഇധേവ വസഥ ഗച്ഛഥാതി. ഇധ ന വസാമ അസുകദിവസേ ഗച്ഛാമാതി ആഹ. ബലത്ഥോപി അഹമ്പി തുമ്ഹേഹി സദ്ധിം ആഗമിസ്സാമി. മയ്ഹമ്പി ഗാമോ ഏ്വതസ്മിംയേവ ജനപദേ അസുക ഗാമോ നാമാതി ആഹ. ഥേരോ സാധൂതി സമ്പടിച്ഛി. ബലത്ഥോ തം പവത്തിം രഞ്ഞോ നിവേദേസി.

രാജാ ബലത്ഥസ്സ സഹസ്സഗ്ഘനകം വത്ഥയുഗലം മഹഗ്ഘം രത്തകമ്ബലം ഉപാഹനയുഗം സുഗണ്ധതേലനാളിം അഞ്ഞ്ച ബഹും സമണപരിക്ഖാരം ഥേരസ്സ ദേഹീതി ദാപേസി സോപി പരിക്ഖാരം ഗഹേത്വാ പരിവേണം ഗന്ത്വാ ഥേരേന സദ്ധിം രത്തിം വസിത്വാ പാതോ സദ്ധിംയേവ നിക്ഖമിത്വാ അനുപുബ്ബേന ഗന്ത്വാ പിയങ്ഗല്ല വിഹാരസ്സ ദിസ്സമാനേ ഠാനേ സീതച്ഛായായ ഥേരം നിസീദാപേത്വാ പാദേ ധോവിത്വാ ഗണ്ധതേലേന മക്ഖേത്വാ ഗുളോദകം പായേത്വാ ഉപാഹനം പടിമുഞ്ചിത്വാ ഇദം മേ പരിക്ഖാരം കുലൂപഗഥേരസ്സത്ഥായ ഗഹിതം, ഇദാനി തുമ്ഹാകം ദമ്മി, ഇദം പന സാടകയുഗം മമ പുത്തസ്സ മങ്ഗലത്ഥായ ഗഹിതം, തുമ്ഹേ ചീവരം കത്വാ പാരുപഥാതി വത്വാ ഥേരസ്സ പാദമൂലേ ഠപേസി.

ഥേരോ സാടകയുഗം പത്തത്ഥവികായ പക്ഖിപിത്വാ സേസപരിക്ഖാരം ഭണ്ഡികം കത്വാ ഉപാഹനം ആരുയ്ഹം കത്തയട്ഠിം ഗഹേത്വാ മഗ്ഗം പട്പജ്ജി. ബലത്ഥോ തേന സദ്ധിം ഥോകം ഗന്ത്വാ “തിട്ഠഥ ഭന്തേ, മയ്ഹം

അയം മഗ്ഗോ“തി വത്വാ പുബ്ബേ വുത്തനയേനേവ രഞ്ഞോ സാസനം ഥേരസ്സ ആരോചേസി

ഥേരോ തം സുത്വാ മഹന്തേന പരക്കമേന കതകമ്മം അകതം വിയ ജാതന്തി ദോമനസ്സപ്പത്തോ ഹുത്വാ അസ്സുധാരം പവത്തേത്വാ'ഉപാസക തവ പരിക്ഖാരം ത്വമേവ ഗണ്ഹാഹീ“തി ഠിതകോവ സബ്ബാപരിക്ഖാരം ഛഡ്ഡേസി ബലത്ഥോ കിം നാമ ഭന്തേ വദഥ ഏസ രാജാ തുയ്ഹം ഭവഗ്ഗപ്പമാണം കത്വാ പച്ചയം ദേന്തോപി തവ ഇട്ഠകാനുരൂപം കാതും ന സക്കോതി. കേവലം പന മഹാചേതിയേ കമ്മം അഞ്ഞേസം അപത്തകം കത്വാ കരോമീതി അധിപ്പായേന ഏവം കാരേതി തുമ്ഹേ പന ഭന്തേ അത്തനാ ലദ്ധപരിക്ഖാരം ഗഹേത്വാ ചിത്തം പസാദേഥാതി വത്വാ ഥേരം സഞ്ഞാപേത്വാ പക്കാമി. ഇമസ്മിം പന ചേതിയേ ഭതിയാ കമ്മം കത്വാ ചിത്തം പസാദേത്വാ സഗ്ഗേ നിബ്ബത്ത സത്താനം പമാണം നത്ഥി.

താവതിംസ ഭവനേ കിര നിബ്ബത്ത ദേവധീതരോ അത്തനോ സമ്പത്തിം ഓലോകേത്വാ കേന നു കോ കമ്മേന ഇമം സമ്പത്തിം ലഭിമ്ഹാതി ആവജ്ജമാനാ മഹാചേതിയേ ഭതിയാ കമ്മം കത്വാ ലദ്ധഭാവം ഞത്വാ ഭതിയാ കതകമ്മസ്സാപി ഫലം ഈദിസം, അത്തനോ സന്തകേന കമ്മഫലം സദ്ദഹിത്വാ കതകമ്മസ്സ ഫലം കീദിസം ഭവിസ്സതീതി ചിന്തേത്വാ ദിബ്ബഗണ്ധമാലം ആദായ രത്തിഭാഗേ ആഗന്ത്വാ പൂജേത്വാ ചേതിയം വണ്ദന്തി.

തസ്മിം ഖണേ ഭാതിവങ്കവാസീ മഹാസീവത്ഥേരോ നാമ ചേതിയം വണ്ദനത്ഥായ ഗതോ, താ വണ്ദന്തിയോ ദിസ്വാ മഹാസത്തപണ്ണിരുക്ഖസമീപേ ഠിതോ താസം യഥാരുചിം വണ്ദിത്വാ ഗമനകാലേ പുച്ഛി? തുമ്ഹാകം സരീരാലോകേന സകലതമ്ബപണ്ണിദീപോ ഏകാലോകോ, കിം കമ്മം കരിത്ഥാതി ഭന്തേ അമ്ഹാകം സന്തകേ കതകമ്മം നാമ നത്ഥി ഇമസ്മിം ചേതിയേ മനം പസാദേത്വാ ഭതിയാ കമ്മം കരിമ്ഹാതി ആഹംസു ഏവം ബുദ്ധസാസനേ പസന്നചിത്തേന ഭതിയാ കതകമ്മമ്പി മഹപ്ഫലം ഹോതി. തസ്മാ-

“ചിത്തപ്പസാദമത്തേന-സുഗതേ ഗതി ഉത്തമാ,
ലബ്ഭതീതി വിദിത്വാന-ഥൂപപൂജം കരേ ബുദ്ധോ”തി;

ഏവം രാജാ ചേതിയകമ്മം കാരാപേന്തോ പുപ്ഫധാനത്തയം നിട്ഠാപേസി. തം ഖീണാസവ ഥിരഭാവത്ഥായ ഭൂമിസമം കത്വാ ഓസീദാപേസും, ഏവം നവവാരേ ചിതം ചിതം ഓസീദാപേസും. രാജാ കാരണം അജാനന്തോ അനത്തമനോ ഹുത്വാ ഭിക്ഖുസങ്ഘം സന്നിപാതേസി. അസീതി ഭിക്ഖുസഹസ്സാനി സന്നിപതിംസു രാജാ ഭിക്ഖുസങ്ഘം ഗണ്ധമാലാദീഹി പൂജേത്വാ വണ്ദിത്വാ പുച്ഛി'ഭന്തേ മഹാചേതിയേ പുപ്ഫധാനത്തയം നവവാരേ ന ജാനാമീ'തി ഭിക്ഖുസങ്ഘോ ആഹ മഹാരാജ തുയ്ഹം കമ്മസ്സ വാ ജീവിതസ്സ വാ അന്തരായോ നത്ഥി. അനാഗതേ ഥിരഭാവത്ഥായ ഇദ്ധിമന്തേഹി ഓസീദാപിതം, ഇതോ പട്ഠായ ന ഓസീദാപേസ്സന്തി. ത്വം അഞ്ഞഥത്തം അകത്വാ മഹാഥൂപം സമാപേഹീതി. തം സുത്വാ ഹട്ഠോ രാജാ ഥൂപകമ്മം കാരേസി.

ദസപുപ്ഫധാനാനി ദസഹി ഇട്ഠകാകോടീഹി നിട്ഠനം ഗമിംസു പുന പുപ്ഫധാനത്തയേ നിട്ഠിതേ ഭിക്ഖുസങ്ഘോ ഉത്തര-സുമന നാമകേ ദ്വേ ഖീണാസവ സാമണേരേ ആണാപേസി. തുമ്ഹേ സമചതുരസ്സം അട്ഠരതന ബഹലം ഏകേക പസ്സതോ അസീതി അസിതി ഹത്ഥപ്പമാണം ഛമേദക വണ്ണപാസാണേ ആഹരഥാതി. തേ സാധൂതി സമ്പടിച്ഛിത്വാ ഉത്തരകുരും ഗന്ത്വാ ചുത്തപ്പകാരപ്പമാണേ ഭണ്ഡിപുപ്ഫനിഹേഛ മേദവണ്ണപാസാണേ ആഹരിത്വാ ഏകം പാസാണം ധാതുഗബ്ഭസ്സ ഭൂമിയം അത്ഥരിത്വാ ചത്താരോ പാസാണേ ചതുസു പസ്സേസു സംവിധായ അപരം ധാതുഗബ്ഭം പിദഹനത്ഥായ പാചീന ദിസാഭാഗേ വാലുക പാകാര സമീപേ അദിസ്സമാനം കത്വാ ഠപേസും.

൨൨. തതോ രാജാ ധാതുഗബ്ഭസ്സ മജ്ഝേ സബ്ബരതനമയം സബ്ബാകാരസമ്പന്നം മനോഹരം ബോധിരുക്ഖം കാരേസി സോ ഹി ഇണ്ദനീലമണിഭൂമിയം പതിട്ഠിതോ, തസ്സമൂലാനി പചാളമയാനി, ഖണ്ധോ സിരിവച്ഛാദീഹി അട്ഠമങ്ഗലികേഹി പുപ്ഫപന്തി ലതാപന്തി ചതുപ്പദ ഹംസപന്തിഹി ച വിചിത്തോ അട്ഠാരസ ഹത്ഥുബ്ബേധോ രജതമയോ അഹോസി.

പഞ്ചമഹാസാഖാപി അട്ഠാരസഹത്ഥാച, പത്താപി മണിമയാനി, പണ്ഡുപത്താനി, ഹേമമയാനി, ഫലാ പവാളമയാനി. തഥാ അങ്കുരോപരി ചേലവിതാനം ബണ്ധാപേസി. തസ്സ അന്തേ സമന്നതോ മുത്തമയ കിങ്കിണികജാലം ഓലമ്ബതി. സ്വണ്ണഘണ്ടാപന്തി ച സുവണ്ണദാമാനി ച തഹിം തഹിം ഓലമ്ബന്തി വിതാനസ്സ ചതുസു കണ്ണേസു നവസതസഹസ്സഗ്ഘനകോ ഏകേകോ മുത്താകലാപോ ഓലമ്ബതി. തത്ഥ യഥാനുരൂപം നാനാരതന കതാനേവ ചണ്ദ-സൂരിയ-താരകാരൂപാനി പദുമാനി ച അപ്പിതാനി അഹേസും. മഹഗ്ഘാനി അനേകവണ്ണാനി അട്ഠുത്തര സഹസ്സാനി വത്ഥാനി ഓലമ്ബിംസു.

തതോ ബോധിരുക്ഖസ്സ സമന്തതോ സത്ത രതനമയ വേദികാ കാരേത്വാ മഹാമലക മുത്താ അത്ഥരാപേസി മുത്താ വേദികാനം അന്തരേ ഗണ്ധോദക പുണ്ണ സത്തരതനമയ പുണ്ണഘട പന്തിയോ ഠപാപേസി. താസു സുവണ്ണഘടേ പവാളമയാനി പുപ്ഫാനി അഹേസും. പവാളഘടേ സുവണ്ണമയാനി പുപ്ഫാനി. മണിഘടേ രജതമയാനി പുപ്ഫാനി രജതഘടേ മണിമയാനിപുപ്ഫാതി. സത്തരതനഘടേ സത്തരതനമയാനി പുപ്ഫാനി അഹേസും.

ബോധിരുക്ഖസ്സ പാചീന ദിസാഭാഗേ രതനമയേ കോടിഅഗ്ഘനകേ പല്ലങ്കേ ഘനകോട്ടിമ സുവണ്ണമയം ബുദ്ധപടിമം നിസീദാപേസി. തസ്സാ പടിമായ വീസതി നഖാ അക്ഖിനം സേതട്ഠാനാനി ച ഫളകമയാനി. ഹത്ഥതല പാദതല ദന്താവരണാനി അക്ഖീനം രത്തട്ഠാതാനി ച പവാളമയാനി കേസ ഭമുകാനി അക്ഖിനം കാളകട്ഠാനാനി ച ഇണ്ദനീല മണിമയാനി ഉണ്ണാലോമം പനം രജതമയം അഹോസി. തതോ സഹമ്പതി മഹാ ബ്രഹ്മാനം രജതച്ഛത്തം ധാരേത്വാ ഠിനം കാരേസി. തതാ ദ്വീസു ദേവലോകേസു ദേവതാഹി സദ്ധിം വിജയുത്തരസങ്ഖം ഗഹേത്വാ അഭിസേകം ദദമാനം സക്കം ദേവരാജാനം പഞ്ചസിഖ ദേവപുത്തം ബേളുവ പണ്ഡു വീണമാദായ ഗണ്ധബ്ബം കുരുമാനം. മഹാകാള നാഗരാജാനം നാഗകഞ്ഞാപരിവുതം നാനാവിധേനഥുതിഘോസേന തഥാഗതം വണ്ണേന്തം കാരേസി.

വസവത്തിമാരമ്പന ബാഹുസഹസ്സം മാപേത്വാ തിസൂല മുഗ്ഗരാദി നാനാവുധാനി ഗഹേത്വാ സഹസ്സകുമ്ഭം ഗിരിമേഖല ഹത്ഥിക്ഖണ്ധ മാരുയ്ഹ മാരബലം പരിവാരേത്വാ ബോധിമണ്ഡം ആഗന്ത്വാ അനേക ഭിംസനകം കുരുമാനം കാരേസി. സേസാസു ദിസാസു പാചീന ദിസാഭാഗേ പല്ലങ്കസദിസേ കോടി കോടി അഗ്ഘനകേ തയോ പല്ലങ്കേ അത്ഥരാപേത്വാ ദന്തമയം ദണ്ഡം പവാളവീജനിം ഠപാപേസി. ബോധിക്ഖണ്ധം ഉസ്സീസകേ കത്വാ നാനാരതനം മണ്ഡിതം കോടിഅഗ്ഘനകം രജത സയനം അത്ഥരാപേസി.

ദസബലസ്സ അഭിസമ്ബോധിമ്പത്വാ അനിമിസേന ചക്ഖുനാ ബോധിപല്ലങ്കം ഓലോകിതട്ഠാനം സത്താഹമേവ രതനചങ്കമേ ചങ്കമിതട്ഠാനം
ഓലോകിതട്ഠാനം സത്താഹമേവ രതനചങ്കമേ ചങ്കമിതട്ഠാനം രതനഘരം പവിസിത്വാ ധമ്മസമ്മസിതട്ഠാനം മുചലിണ്ദമൂലം ഗന്ത്വാ നിസിന്നസ്സ മുചലിണ്ദേന നാഗേന സത്തക്ഖത്തും ഭോഗേഹി പരിക്ഖിപിത്വാ ഉപരി ഫണം കത്വാ ഠിതട്ഠാനം, തതോ അജപാല നിഗ്രോധ മൂലം ഗന്ത്വാ നിസിന്നട്ഠാനം, തതോ രാജായതനം ഭോജനേ ഉപനീതേ ചതുമഹാരാജേഹി ഉപനീത പത്തപടിഗ്ഗഹണം കാരേസി.

തതോ ബ്രഹ്മായാചനം ധമ്മചക്കപ്പവത്തനം സസപബ്ബജ്ജം, ഭദ്ദവഗ്ഗിയ പബ്ബജ്ജം, തേഭാതിക ജടില ദമനം, ലട്ഠിവനുയ്യാനേ ബിമ്ബിസാരോപഗമണം, രാജഗഹപ്പവേസനം, വേളുവന പടിഗ്ഗഹണം അസീതി മഹാസാവകേ ച കാരേസി തതോ കപിലവത്ഥുഗമനം രതനചങ്കമേ ഠതട്ഠാനം, രാഹുലപബ്ബജ്ജം, നണ്ദ്രപബ്ബജ്ജം ജേതവനപടിഗ്ഗഹണം, ഗണ്ഡമ്ബമൂലേ യമക പാടിഹാരികം ദേവലോകേ.

"നിസിന്നേ"തി കത്ഥചി.

അഭിധമ്മ ദേസനാ ദേവോരോഹണ പാടീഹീരം ഥേരപഞ്ഹ സമാഗമഞ്ച കാരേസി.

തഥാ മഹാസമയസുത്ത-രാഹുലോവാദ സുത്ത-മങ്ഗസുത്തപാരായന സുത്ത സമാഗമം ധനപാല-ആളവക-അങ്ഗുലിമാല-അപലാല ദമനം ആയുസങ്ഖാര വോസ്സജ്ജനം സൂകരമദ്ദവ പരിഗ്ഗഹണം സിങ്ഗിവണ്ണ വത്ഥയുഗ പടിഗ്ഗഹണം പസന്നോദകപാനം പരിനിബ്ബാനം ദേവമനുസ്സ പരിദേവനം മഹാകസ്സപത്ഥേരസ്സഭഗവതോപാദവണ്ദനം സരീര ഝഹനം അഗ്ഗിനിബ്ബാനം ആളാഹനസക്കാരം ദേണേന ബ്രാഹ്മണേന കതധാതു വിഭാഗഞ്ച കാരേസി.

തഥാ അദ്ധച്ഛട്ഠാനി ജാതകസതാനി കാരേസി. വേസ്സന്തരജാതകം പന കാരേന്തോ സഞ്ജയ മഹാരാജം ഫുസതീദേവിം മദ്ദിദേവിം ജാലിയ കുമാരം കണ്ഹാജിനഞ്ച കാരേസി. തതോ പണ്ഡവ ഹത്ഥിദാനം സത്ത സതക മഹാദാനം നഗര വിലോകനം സിണ്ധവദാനം ദേവതാഹി രോഹിതഥ വണ്ണേന രഥസ്സ വഹനം രഥദാനം സയമേവോണത ദുമതോ ഫലം ഗഹേത്വാ ദാരകാനം മധുമംസ ദിന്ന നേസാദസ്സ സുവണ്ണ സൂചിദാനം വങ്കപബ്ബതകുച്ഛിമ്ഹി പബ്ബജ്ജാവേസേന വസിതട്ഠാനം പൂജകസ്സ ദാരകദാനം സക്കബ്രാഹ്മണസ്സ ഭരിയംദാനം പൂജകസ്സ ദേവതാനുഭാവേക ദാരകേ ഗഹേത്വാ ഗന്ത്വാ സഞ്ജയ നരിണ്ദസ്സ പുരതോ ഗതട്ഠാനം തതോ വങ്കപബ്ബതകുച്ഛിയം ഛന്നം ഖത്തിയാനം സമാഗമം വേസ്സന്തരസ്സ മദ്ദിയാ ച അഭിസേകം പത്തട്ഠാനം നകരമ്പവിട്ഠേ

സത്തരതനവസ്സം വസ്സിതട്ഠാനം തതോ ചവിത്വാ തുസിതപുരേ നിബ്ബത്തട്ഠാനഞ്ച സബ്ബം വിത്ഥാരേന കാരേസി.

തതോ ദസ സഹസ്സ ചക്കവാളദേവതാഹി ബുദ്ധ ഭാവായ ആയാചിതട്ഠാനം അപുനരാവത്തനം മാതുകുച്ഛിഓക്കമനം മഹാമായാദേവിം സുദ്ധോദന മഹാരാജം ലുമ്ബിനീവനേ ജാതട്ഠാനം അന്തലിക്ഖതോ ദ്വിന്നം ഉദകധാരാനം പതനം ഉത്തരാഭിമുഖം സത്തപദവീതിഹാര ഗമനം കാളദേവളസ്സ ജടാമത്ഥകേ മഹാപുരിസസ്സ പാദപതിട്ഠാന അനതിവത്തമാനായ ജമ്ബുച്ഛായായ ധാതീനം പമാദം ദിസ്വാ സിരിസയനേ പല്ലങ്കേ നിസീദിത്വാ ഝാനസമാപന്നട്ഠാനഞ്ച കാരേസി.

തതോ രാഹുല മാതരം രാഹുല ഭദ്ദകഞ്ച കാരേസി തതോ ഏകൂന തിംസവസ്സകാലേ ഉയ്യാനേ കീളതത്ഥായ ഗമന സമയേ ജിണ്ണ വ്യാധിത മത സങ്ഖ്യാതേ തയോ ദേവദൂതേ ദിസ്വാ നിവത്തനട്ഠാനം ചതുത്ഥവാരേ പബ്ബജിതരൂപം ദിസ്വാ സാധുപബ്ബജ്ജാതി ചിത്തം ഉപ്പാദേത്വാ ഉയ്യാനം ഗന്ത്വാ ഉയ്യാനസിരിം അനുഭവിത്വാ സായണ്ഹ സമയേ നഹാത്വാ മങ്ഗല സിലാപട്ടേ നിസിന്നമത്ത വിസ്സകട്ഠാനാ അലങ്കരണട്ഠാണം തതോ മജ്ഝിമരത്തിയം നാടകാനം വിപ്പകാരം ദിസ്വാ കണ്ഥക ഹയ വരമാരുയ്ഹ) മഹാഭിനിക്ഖമണം നിക്ഖമിതട്ഠാനം ദസ സഹസ്സ) ചക്കവാള ദേവതാഹി കത പൂജാവിധിം കണ്ഥകനിവത്തന ചേതിയട്ഠാനം അനോമാ നദീതീരേ പബ്ബജ്ജം രാജഗഹപ്പവേസനം പണ്ഡവ പബ്ബതച്ഛ യായ രഞ്ഞോ ബിമ്ബിസാരമ്മ രജ്ജകരണത്ഥായ ആയാചനം സുജാതായ ദിന്ന ഖീരപായാസ പടിഗ്ഗഹണം നേരഞ്ജരായ നദിയാ തീരേ പായാസ പരിഭോഗം നദിയാ പാതിവിസ്സട്ഠം പാടിഹാരിയം സാലവനേ ദിവാവിഹാര ഗതട്ഠാനം സോത്ഥിയേന ദിന്ന കുസതിണപടിഗ്ഗഹണം ബോധിമണ്ഡം ആരുയ്ഹ നിസിന്നട്ഠാനഞ്ച സബ്ബം വിത്ഥാരേന കാരേസി.

തതോ മഹിണ്ദത്ഥേര പമുഖേ സത്ത സഹ ആഗതേ ച കാരാപേസി. ചതുസു ദിസാസു ഖഗ്ഗഹത്ഥേ ചത്താരോ മഹാരാജാനോ കാരേസി തതോ ദ്വത്തിംസ ദേവപുത്തേ തതോ സുവണ്ണ ദണ്ഡ ദീപകധാരാ ദ്വത്തിംസ ദേവകുമാരിയോ തതോ അട്ഠവീസതി യക്ഖസേനാപതിനോ തതോ അഞ്ജലിം പഗ്ഗയ്ഹ ഠിത ദേവതായോ തതോ രതനമയ പുപ്പകലാപേ ഗഹേത്വാ ഠിത ദേവതായോ തതോ സുവണ്ണഘടേ ഗഹേത്വാ ഠിതി ദേവതായോ തതോ നച്ചനക ദേവതായോ തതോ തുരിയവാദക ദേവതായോ തതോ പച്ചേക സതസഹസ്സഗ്ഘനകേ ദസഹത്ഥപ്പമാണേ ആദാസേ ഗഹേത്വാ ഠിത ദേവതായോ തതോ തഥേവ സതസഹസ്സഗ്ഘനക പുപ്ഫ സാഖായോ ഗഹേത്വാ ഠിതദേവതായോ തതോ ചണ്ദമണ്ഡലേ ഗഹേത്വാ ഠിതദേവതായോ സൂരിയമണ്ഡലേ ഗഹേത്വാ ഠിതദേവതായോ തതോ പദുമാനി ഗഹേത്വാ ഠിത ദേവതായോ തതോ ഛത്താനി ഗഹേത്വാ ഠിതദേവതായോ തതോ വിചിത്തവേസധരേ മല്ലദേവപുത്തേ തതോ ദുസ്സപോഠന ദേവതായോ തതോ രതനഗ്ഘികേ ഗഹേത്വാ ഠിതദേവതായോ തതോ ധമ്മചക്കാകി ഗഹേത്വാ ഠിതദേവതായോ തതോ ഖഗ്ഗധരാ ദേവതായോ തതോ പഞ്ചഹത്ഥപ്പമാണ ഗണ്ധിതേലപൂരിതാ ദുകൂലവട്ടിയം പജ്ജലിത ദീപകഞ്ചനന പാതിയോ സീസേഹി ധാരേത്വാ ഠിതദേവതായോ ച കാരാപേസി.

തതോ ചതുസുകണ്ണേസുഫളികമയഅഗ്ഘിയ മത്ഥകേ ചത്താരോമഹാമണ ഠപാപേസി ചതുസു കണ്ണേസു സുവണ്ണ-മണി-മുത്ത-വജിരാനം ചത്താരോ രാസിയോ കാരേസി തതോ മേഘവണ്ണ പാസാണഭിത്തിയം വിജ്ജുല്ലതാ കാരേസി തതോ രതന ലതായോ തതോ ചാളവിജതിയോ തതോ നിലുപ്പലേ ഗഹേത്വാ ഠിത നാഗമണവികായോ കാരേസി.

രാജാ എക്കതികാനി രൂപകാനി ഘനകോട്ടിമ സുവണ്ണേഹേവ കാരേസി. അവസേസമ്പി പൂജാവിധിം സത്തരതനേഹേവ കാരേസീതി. എത്ഥ ച വുത്തപ്പകാരമ്പന പൂജനീയഭണ്ഡം അനന്തമപരിമാണം ഹോതി തഥാ ഹി അമ്ബപാസാനവാസീ ചിത്തഗുത്തത്ഥേരോനാമ ഹേട്ഠാ ലോഹപാസാദേ സന്നിപതിതാനം ദ്വാദസന്നം ഭിക്ഖുസഹസ്സാനം ധമ്മം കഥേന്തോ രഥവിനീതസുത്തം ആരഭിത്വാ മഹാ ധാതുനിധാനം വണ്ണേന്തോ എകച്ചേ ന സദ്ദഹിസ്സന്തീതി മഞ്ഞമാനോ ഓസക്കിത്വാ കഥേസി. തസ്മിം ഖണേ കോടപബ്ബതവാസീ മഹാതിസ്സത്ഥേരോ നാമ ഖീണാസവോ അവിദൂരേ നിസീദിത്വാ ധമ്മം സുണന്തോ ആവുസോ ധമ്മകഥിക തവ കഥാതോ പരിഹീനമ്പി അത്ഥി. അപച്ഛോ സകകിത്വാ വിത്ഥാരേന കഥേഹീതി ആഹ. അഥ ഇമസ്മിംയേവ ദീപേ ഭാതിയ മഹാരാജാ നാമ സദ്ധോ പസന്നോ അഹോസി സോ സായം പാതം മഹചേതിയം വണ്ദിത്വാവ ഭുഞ്ജതി. എകദിവസം വിനിച്ഛയേ നിസീദിത്വ ദുബ്ബിനിച്ഛിതം അട്ടം വിനിച്ഛിനന്തോ അതിസായം വുട്ഠിതോ ധൂപവണ്ദനം വിസ്സരിത്വാ ഭോജനേ ഉപനീതേ ഹത്ഥം ഓതാരേത്വാ മനുസ്സേ പുച്ഛിഅജ്ജ മയാ അയ്യകോ വണ്ദിതോ ന വണ്ദിതോതി. പോരാണക രാജാനോ ഹി സത്ഥാരം അയ്യകോതി വദന്തി. മനുസ്സാ ന വണ്ദിതോ ദേവാതി ആഹംസു.

തസ്മിം ഖണേ രാജാ ഹത്ഥേന ഗഹിത ഭത്തപിണ്ഡം പാതിയം പാതേത്വാ ഉട്ഠായ ദക്ഖിണദ്വാരം വിവരാപേത്വാ ആഗന്ത്വാ പാചീന ദ്വാരേന മഹാചേതിയങ്ഗണം ആരുയ്ഹ വണ്ദന്തോ അന്തോ ധാതുഗബ്ഭേ ഖീണാസവാനം ധമ്മം ഓസാരണസദ്ദം സുത്വാ ദക്ഖിണദ്വാരേതി മഞ്ഞമാനോ തത്ഥ ഗന്ത്വാ അദിസ്വാ എതേനേവ നയേന ഇതരാനിപി ദ്വാരാനി ഗന്ത്വാ തത്ഥാപി അദിസ്വാ അയ്യാ ധമ്മം ഓസാരേന്തോ വിചരന്തീതി മഞ്ഞമാനോ ഓലോകനത്ഥായ ചതുസു ദ്വാരേസു മനുസ്സേ ഠപേത്വാ സയം പുന വിചരിത്വാ അപസ്സന്തോ മനുസ്സേ പുച്ഛിത്വാ ബഹിദ്ധാ നത്ഥി ഭാവം ഞത്വാ അന്തോ ധാതുഗബ്ഭേ ഭവിസ്സതീതി സന്നിട്ഠാനം കത്വാ പാചീനദ്വാരേ ആസന്നതരേ മഹാ ചേതിയാഭിമുഖോ ഹത്ഥപാദേ പസാരേത്വാ ജീവിതും പരിച്ചജിത്വാ ദള്ഹസമാദാനം കത്വാ നിപജ്ജി. സചേ മാ അയ്യാ ധാതുഗബ്ഭം ന ഓലോകാപേന്തി-സത്താഹം നിരാഹാരോ ഹുത്വാ സുസ്സമാനോ ഭൂസമുട്ഠി വിയ വിപ്പകിരിയമാനോപി ന ഉട്ഠഹിസ്സാമീതി. തസ്സ ഗുണാനുഭാവേന സക്കസ്സ ഭവനം ഉണ്ഹാകാരം ദസ്സേസി.

സക്കോ ആവജ്ജന്തോ തം കാരണം ഞത്വാ അഗന്ത്വാ ധമ്മം ഓസാരേന്താനം ഥേരാനം എവമാഹ. അയം ഭന്തേ രാജാ ധമ്മികോ ബുദ്ധസാസനേ പസന്നോ ഇമസ്മിം ഠാനേ സജ്ഝായന സദ്ദം സുത്വാ ധാതുഗബ്ഭം അപസ്സിത്വാ ന ഉട്ഠഹിസ്സാമീതി ദള്ഹസമാദാനം കത്വാ നിപന്നോ സചേ ധാതുഗബ്ഭം ന പസ്സതി തത്ഥേവ മരിസ്സതി. തം പവേസേത്വാ ധാതു ഗബ്ഭം ഓലോകാപേഥാതി. ഥേരാപി തസ്സ അനുകമ്പായ ധാതുഗബ്ഭം ദസ്സേതും എകം ഥേരം ആണാപേസും രാജാനം ആനേത്വാ ധാതുഗബ്ഭാ ഓലോകാപേത്വാ പേസേഹീതി. സോ രഞ്ഞോ

ഹത്ഥേ ഗഹേത്വാ ധാതുഗബ്ഭം പവേസേത്വാ യഥാരുചിം വണ്ദാപേത്വാ സബ്ബം സല്ലക്ഖിതകാലേ പേസേസി രാജാ നഗരം ഗന്ത്വാ അപരേന സമയേന ധാതുഗബ്ഭേ അത്തനാ ദിട്ഠരൂപകേസു ഏകദേസാനി സുവണ്ണഖചിതാനി കാരേത്വാ രാജങ്ഗണേ മഹന്തം മണ്ഡപം കാരേത്വാ തസ്മിം മണ്ഡപേ താനി രൂപകാനി സംവിദഹാപേത്വാ നഗരേ സന്നിപാതേത്വാ ധാതുഗബ്ഭേ മയാ ദിട്ഠാനി സുവണ്ണരൂപകാനി ഈദിസാനി ആഹ. തേസം രൂപകാനം നിയാമേന കതത്താ നിയാമക രൂപകാനി നാമ ജാതാനി.

രാജാ സംവച്ഛരേ സംവച്ഛരേ താനി രൂപകാനി നീഹരാപേത്വാ നാഗരാനം ദസ്സേസി പഠമം ദസ്സിതകാലേ നാഗരാ പസീദിത്വാ ഏകേക കുലതോ ഏകേകം ദാരകം നീഹരിത്വാ പബ്ബാജേസും. പുന രാജാ അയ്യാ ഏതം പകാരം അജാനനകാ ബഹൂ തേസമ്പി ആരോചേസ്സാമീതി വിഹാരം ഗന്ത്വാ ഹേട്ഠാ ലോഹപാസാദേ ഭിക്ഖുസങ്ഘം സന്നിപാതേത്വാ സയം ധമ്മാസനഗതോ തിയാമ രത്തിം ധാതുഗബ്ഭേ അധികാരം കഥേത്വാ പരിയോസാപേതുമസക്കോന്തോസേവ ഉട്ഠാസി. തത്ഥേകോ ഭിക്ഖു രാജാനം പുച്ഛി-മഹാരാജ ത്വം പാതരാസഭത്തം ഭുത്വാ ആഗതോസി. തിയാമ രത്തിം വണ്ണേന്തോ ധാതുഗബ്ഭേ പൂജാവിധിമ്പി പരിയോസാപേതും നാസക്ഖി അഞ്ഞമ്പി ബഹും അത്ഥീതി.

രാജാ കിം കഥേത ഭന്തേ, തുമ്ഹാകം മയാ കഥിതം ദസഭാഗേസു ഏകഭാഗമ്പി നപ്പഹോതി. അഹമ്പന മയാ സല്ലക്ഖിത മത്തമേവ കഥേസിം. അനന്തം ഭന്തേ ധാതുഗബ്ഭേ പൂജാവിധാനന്തി ആഹ ഏവം അനന്തം പൂജനീയഭണ്ഡം സമചതുരസ്സേ ഏകേക പസ്സതോ അസീതി അസീതി ഹത്ഥപ്പമാണേ ധാതുഗബ്ഭേ നിരന്തരം കത്വാ പുരേതുമ്പി ന സുകരം, പഗേവ യഥാരഹം സംവിധാതു തിട്ഠതു താവ ധാതുഗബ്ഭോ യാവ മഹാചേതിയേ വാലുക പാകാര പരിച്ഛേദാ നിരന്തരം പുരേതുമ്പി ന സക്കാ. തസ്മാ തം സബ്ബം പൂജനീയഭണ്ഡം തത്ഥ കഥം ഗണ്ഹീതി യദേത്ഥ വത്തബ്ബം പോരാണേഹി വുത്തമേവ.

നിഗ്രോ ധപിട്ഠി തേപിടക മഹാസീവത്ഥേരോ കിര രാജഗേഹേ നിസിദിത്വാ രഞ്ഞോ ദസബല സീഹനാദസുതതം കഥേന്തോ ധാതുനിധാനം വണ്ണേത്വാ സുത്തന്തം വിനിവട്ടേസി. രാജാ ഥേരസ്സ ഏവമാഹ-അയം ഭന്തേ ധാതുഗബ്ഭാ സമചതുരസ്സോ, ഏകേകപസ്സതോ അസീതി അസീതി ഹത്ഥപ്പമാണേ ഏത്തകാനി പൂജനീയ ഭണ്ഡാനി ഏത്ഥ ട്ഠിതാനീതി കോ സദ്ദഹേസ്സതിതി. ഥേരോ ആഹ. ഇണ്ദസാലഗുഹാകിത്തകപ്പമാണാതി തയാ സുതപുബ്ബാതി. രാജാ ഖുദ്ദക മഞ്ചകപ്പമാണാ ഭന്തേതി ആഹ. തതോ ഥേരോ ആഹ, മഹാരാജ അമ്ഹാകം സത്ഥാരാ സക്കസസ സക്ക പഞ്ഹസുത്തന്തം കഥനദിവസേ ഗുഹായ കിത്തകാ പരിസാ ഓസടാതി സുതപുബ്ബാതി. രാജാ ദ്വീസു ഭന്തേ ദേവലോകേസു ദേവതാതി ആഹ. ഏവം സന്തേ തമ്പി അസദ്ദഹേയ്യം നു മഹാരാജാതി ഥേരേന വുത്തേ രാജാ തം പന ദേവാനം ദേവിദ്ധിയാ അഹോസി ദേവിദ്ധി നാമ അചിന്തേയ്യാ ഭന്തേതി ആഹ.

തതോ ഥേരോ മഹാരാജ തം ഏകായയേവ ദേവിദ്ധിയാ അഹോസി. ഇദം പന രഞ്ഞോ രാജിദ്ധിയാ ദേവാനം ദേവിദ്ധിയാ അരിയാനം അരിയിദ്ധിയാതി ഇമാഹി തീഹി ഇദ്ധീഹി ജാതന്തി അവോച. രാജാ ഥേരസ്സ വചനം സാധൂതി സമ്പടിച്ഛിത്വാ ഥേരം സേതച്ഛത്തേന പൂജേത്വാ മത്ഥകേ ഛത്തം ധാരേന്തോ മഹാ വിഹാരം ആനേത്വാ പുന മഹാചേതിയസ്സ സത്താഹം ഛത്തം ദത്വാ

ജാതി സുമനപുപ്ഫ പൂജം അകാസീതി. ഏതസ്സത്ഥസ്സ സാധനത്ഥമേവ അഞ്ഞാനിപി ബഹൂനി വത്ഥൂനി ദസ്സിതാനി താനി കിന്തേഹീതി അമ്ഹേ ഉപേക്ഖിതാനി ഏത്ഥ ച രാജാ മഹേസക്ഖോ മഹാനുഭാവോ പൂരിതപാരമി കതാഭിനീഹാരോതി തസ്സവസേന രാജിദ്ധിവേദിതബ്ബാ സക്കേന ആണത്തേന വിസ്സകമ്മുനാ ദേവപുത്തേന ആദിതോ പട്ഠായ ആവിസിത്വാ കതത്താ തസ്സ വസേന ദേവിദ്ധി വേദിതബ്ബാ, കമ്മാധിട്ഠായക ഇണ്ദഗുത്തത്ഥേരോ ഖുദ്ദാനുഖുദ്ദകം കമ്മം അനുവിധായന്തോ കാരേസി ന കേവലംഥേരോയേവ, സബ്ബേപി അരിയാ അത്തനാ അത്തനാ കത്തബ്ബ കിച്ചേസു ഉസ്സുക്കമാപന്നായേവ അഹേസുന്തി ഇമാഹി തീഹി ഇദ്ധീഹി കതന്തി വേദിതബ്ബം.

വുത്തഞ്ഹേതം മഹാവംസോ.

ഇണ്ദഗുത്ത മഹാഥേരോ-ഛളഭിഞ്ഞോ മഹാമതി,
കമ്മാധിട്ഠായകോ ഏത്ഥ-സബ്ബം സംവിദഹി ഇമം;
സബ്ബം രാജിദ്ധിയാ ഏതം ദേവതാനഞ്ച ഇദ്ധിയാ;
ഇദ്ധിയാ അരിയാനഞ്ച-അസമ്ബാധാ പതിട്ഠിത''ന്തി;

ധാതുഗബ്ഭ രൂപവണ്ണനാകഥാ

൨൩. ഏവം രാജാ ധാതുഗബ്ഭേ കത്തബ്ബ കമ്മം നിട്ഠാപേത്വാ ചാതുദ്ദസി ദിവസേ വിഹാരം ഗന്ത്വാ ഭിക്ഖുസങ്ഘം സന്നിപാതേസി, സന്നിപത്തി ഭിക്ഖൂ തിംസ സഹസ്സാനി അഹേസും രാജാ ഭിക്ഖുസങ്ഘം വണ്ദിത്വാ ഏവമാഹ. ധാതുഗബ്ഭേ മയാ കത്തബ്ബകമ്മം നിട്ഠാപിതം, സ്വേ ആസാളഭിമുപോസഥ ദിവസേ ഉത്തരസാള്ഹ നക്ഖത്തേന ധാതുനിധാനം ഭവിസ്സതി ധാതുയോ ജനാഥ ഭന്തേതി ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ ഭാരം കത്വാ നഗരമേവാഗഞ്ജി.

അഥ ഭിക്ഖുസങ്ഘോ ധാതു ആഹരണകം ഭിക്ഖും ഗവേസന്തോ പൂജാ പരിവേണ വാസികം സോളസ വസ്സുദ്ദേസികം ഛളഭിഞ്ഞം സോണുത്തരം നാമ സാമണേരം ദിസ്വാ തം പക്കോസാപേത്വാ ആവുസോ സോണുത്തര രാജാ ധാതുഗബ്ഭം നിട്ഠാപേത്വാ ധാതു ആഭരണം ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ ഭാരമകാസി. തസ്മാ തയാ ധാതുയോ ആഹരിതബ്ബാതി ആഹരാമി ഭന്തേ ധാതുയോ കുതോ ലച്ഛാമീതി പുച്ഛി തസ്സ ഭിക്ഖുസങ്ഘോ ഏവമാഹ. ആവുസോ സോണുത്തര തതാഗതോ മരണമഞ്ചേ നിപന്നോ സക്കം ദേവരാജാനം ആമന്തേത്വാ മയ്ഹം അട്ഠദോണപ്പമാണേസു സാരീരിക ധാതുസു ഏകം ദോണം കോളിയരാജൂഹി സക്കതം, അനാഗതേ തമ്ബപണ്ണി ദീപേ മഹാചേതിയേ പതിട്ഠഹിസ്സതീതി ആഹ.

അഥ ഭഗവതി പരിനിബ്ബുതേ ദോണ ബ്രാഹ്മണോ ധാതുയോ അട്ഠ കോട്ഠാസേ കത്വാ അട്ഠന്നം നഗരവാസീനം അദാസി തേ അത്തനോ അത്തനോ നഗരേ ചേതിയം കാരേത്വാ പരിഹരിംസു തേസു രാമഗാമേ കോളിയേഹി കതചേതിയേ മഹോഘേന ഭിന്നേ ധാതുകരണ്ഡകോ സമുദ്ദം പവിസിത്വാ രതനവാലുകാ പിട്ഠേ ഛബ്ബണ്ണരംസി സമാകിണ്ണോ അട്ഠാസി.

നാഗാ ദിസ്വാ മഞ്ജേരിക നാഗ ഭവനം ഗന്ത്വാ മഹാകാള നാഗ രഞ്ഞോ ആരോചേസും സോ ദസകോടി നാഗ സഹസ്സ പരിവുതോ ആഗന്ത്വാ ഗണ്ധമാലാദീഹി പൂജേത്വാ സുവണ്ണ-പവാള-മിണി-രജതധജേ ഉസ്സാപേത്വാ പഞ്ചങ്ഗിക തുരിയ പഗ്ഗഹീത നാനാവിധ നാഗ നാടകാനം മജ്ഝഹതോ ധാകുകരണ്ഡം മണിചങ്ഗോടകേ ഠപേത്വാ സീസേനാദായ മഹാസക്കാര സമ്മാനം കരോന്തോ നാഗഭവനം നേത്വാ ഛന്നവുതി കോടിധനേ പൂജേത്വാ സബ്ബരതനേഹി ചേതിയഞ്ച ചേതിയഘരഞ്ച മാപേത്വാ ധാതുയോ പരിഹരതി. മഹാകസ്സപത്ഥേരോ അജാതസത്തുനോ ധാതുനിധാനം കരോന്തോ രാമഗാമേ ധാതുയോ ഠപേത്വാ സേസ ധാതുയോ ആഹരിത്വാ അദാസി രാജാ രാമഗാമേ ധാതുയോ കസ്മാ നാഹടാതി പുച്ഛി.

ഥേരോ മഹാരാജ താസം അന്തരായോ നത്ഥി അനാഗതേ തമ്ബപണ്ണിദീപേ മഹാചേതിയേ പതിട്ഠഹിസ്സന്തീതി ആഹ. അസോകോ ധമ്മരാജാപി ധാതുനിധാനം ഉഗ്ഘാടേത്വാ ഓലോകേന്തോ അട്ഠമം ധാതുദോണം അദിസ്വാ അപരം ധാതും ദോണം കത്ഥ ഭന്തേതി പുച്ഛി മഹാരാജ തം കോളിയേഹി ഗങ്ഗാതീരേ കത ചേതിയേ പതിട്ഠിതം, മഹോഘേന ചേതിയേ ഭിന്നേ മഹാസമുദ്ദം പാവിസി.

തം നാഗാ ദിസ്വാ അത്തനോ നാഗഭവനം നേത്വാ പരിഹരന്തീതി ഖീണാസവാ ആഹംസു രാജാ നാഗഭവനം നാമ മമ ആണാപവത്തനട്ഠാനം, തമ്പി ആഹരാമി ഭന്തേതി ആഹ. മഹാരാജ താ ധാതുയോ അനാഗതേ തമ്ബപണ്ണിദീപേ മഹാചേതിയേ പതിട്ഠഹിസ്സന്തിതി നിവാരേസും. തസ്മാ ത്വം മഞ്ചേരിക നാഗ ഭവനം ഗന്ത്വാ തം പവത്തിം നാഗ രഞ്ഞോ നിവേദേത്വാ ധാതുയോ ആഹര, സ്വേ ധാതു നിധാനം ഭവിസ്സതീതി. സോണുത്തരോ സാധൂതി സമ്പടിച്ഛിത്വാ അത്തനോ പരിവേണം അഗമാസി.

രാജാപി നഗരം അന്ത്വാ നഗരേ ഭേരിം ചരാപേസി- സ്വേ ധാതുനിധാനം ഭവിസ്സതി നാഗരാ അത്തനോ അത്തനോ വിഭവാനുരൂപേന അലങ്കരിത്വാ ഗണ്ധമാലാദീനി ഗഹേത്വാ മഹാചേതിയങ്ഗണം ഓതരന്തുതി. സക്കോപി വിസ്സകമ്മം ആണാപേസി-സ്വേ മഹാചേതിയേ ധാതുനിധാനം ഭവിസ്സതി. സകല തമ്പപണ്ണിദീപം അലങ്കരോഹീതി. സോ പുനദിവസേ ഏകൂനയോജനസതികം തമ്ബപണ്ണിദീപം കസീണമണ്ഡലം വിയ സമം കത്വാ രജതപട്ടസദിസം വാലുകാകിണ്ണംപഞ്ചവണ്ണപുപ്ഫസമാകൂലം കത്വാ സമന്തതോ പുണ്ണഘടപന്തിയോ ഠപാപേത്വാ സാണീഹി പരിക്ഖിപിത്വാ ഉപരി ചേലവിതാനം ബണ്ധിത്വാ പഥവിതലേ ഥലപദുമാനി ആകാസേ ഓലമ്ബക പദുമാനി ദസ്സേത്വാ അലങ്കത ദേവസഭം വിയ സജ്ജേസി. മഹാസമുദ്ദഞ്ച സന്നിസിന്നം പഞ്ചവിധ പദുമസഞ്ഛന്നം അകാസി.

ധാതു ആനുഭാവേന സകല ചക്കവാളം ഗബ്ഭോക്കമനാഭിസമ്ബോധികാലാദിസു വിയ സജ്ജിതം അഹോസി നാഗരാപ നഗര വീഥിയോ സമ്മജ്ജിത്വാ മുത്താഫല സദിസം വാലുകം ഓകിരിത്വാ ലാജപഞ്ചമക പുപ്ഫാനി സമോകിരിത്വാ നാനാവിരാഗ ധജപടാകായോ ഉസ്സാപേത്വാ സുവണ്ണഘട കദലിതോരണ മാലഗഘികാദീഹി അലങ്കരിത്വാ നഗരം സജ്ജേസു. രാജാ നഗരസ്സ ചതുസു ദ്വാരേസു അനാഥാനം മനുസ്സാനം പരിഭോത്ഥായ നാനാപ്പകാര ഖാദനീയ ഭോജനീയ ഗണ്ധമാല വത്ഥാഭരണ പഞ്ചവിധി മുധവാസ സഹിത താമ്ബുലാനി ച ഠപാപേസി.

അഥ രാജാ സബ്ബാഭരണ വിഭൂസിതോ കുമുദ പന്നവണ്ണ ചതുസിണ്ധവയുത്ത രഥവരമാരുയ്ഹ അലങ്കതം കണ്ഡുലം ഹത്ഥിം പുരതോ കത്വാ സുവണ്ണചങ്ഗോടകം സീസേ കത്വാ സേതച്ഛത്തസ്സ ഹേട്ഠാ അട്ഠാസി. തസ്മിം ഖണേ സക്കം ദേവരാജാനം ദേവച്ഛരാ വിയ നാനാഭരണവിഭൂസിതാ ദേവകഞ്ഞുപമാ അനേക സഹസ്സ നാടകിത്ഥിയോ ചേവ ദസമഹായോധാ ച ചതുരങ്ഗിനീ സേനാ ച രാജാനം പരിവാരേസും.

തഥാ അട്ഠുത്തര സഹസ്സ ഇത്ഥിയോ ച പുണ്ണഘടേ ഗരഹത്വാ പരിവാരേസും. അട്ഠുത്തര സഹസ്സ അട്ഠുത്തര സരസ്സപ്പമാണേയേവ പുരിസാ ചേവ ഇത്ഥിയോ ച പുപ്ഫസമുഗ്ഗാനി ദണ്ഡദീപികാ നാനാവണ്ണ ധജേ ച ഗഹേത്വാ പരിവാരേസും. ഏവം രാജാ മഹന്തേന രാജാനുഭാവേന നണ്ദനവനം നിക്ഖന്ത ദേവരാജാ വിയ നിക്ഖമി. തദാ നാനാവിധ തുരിയ ഘോസേഹി ചേവ ഹത്ഥസ്സ രഥ സദ്ദേഹി ച മഹാപഥവിഭിജ്ജനാകാരപ്പത്താ വിയ അഹോസി.

തസ്മിം ഖണേ സോണുത്തരോ അത്തനോ പരിവേണേയേവ നിസിന്നോ തുരിയ ഘോസേന രഞ്ഞോ നിക്ഖന്തഭാവം ഞത്വാ അഭിഞ്ഞാപാദകം

ചതുത്ഥജ്ഝാനം സമാപജ്ജിത്വാ അധിട്ഠായാ പഥവിയം നിമുജ്ജിത്വാ മഞ്ജേരിക നാഗഭവനേ മഹാകാളാനാഗരഞ്ഞോ പുരതോ പാതുരഹോസി. നാഗരാജാ സോണുത്തരം ദിസ്വാ ഉട്ഠായാസനാ അഭിവാദേത്വാ ഗന്ധോദകേന പാദേ ധോവിത്വാ വണ്ണ ഗന്ധ സമ്പന്ന കുസുമേഹി പൂജേത്വാ ഏകാമന്തം നിസീദിത്വാ കുതോ ആഗതത്ഥ ഭന്തേതി പുച്ഛി തമ്ബപണ്ണി ദീപതോ ആഗതമ്ഹാഹി വുത്തേ കിമത്ഥായാതി പുച്ഛി.

മഹാരാജ തമ്ബപണ്ണിദീപേ ദുട്ഠഗാമണി അഭയ മഹാരാജാ മഹാ ചേതിയം കാരേന്തോ ധാതുയോ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ ഭാരമകാസി. മഹാവിഹാരേ തിംസമത്താനി ഭിക്ഖുസഹസ്സാനി സന്നിപതിത്വാ മഹാഥൂപത്ഥായ ഠപിതധാതുയോ മഹാകാള നാഗ രഞ്ഞോ സന്തികേ ഠിതാ, തസ്സ തം പവത്തിം കഥേത്വാ ധാതുയോ ആഹരാതി മം പേസേസും, തസ്മാ ഇധാഗതോമ്ഹീതി ആഹ.

തം സുത്വാ നാഗരാജാ പബ്ബതേന വിയ അജ്ഝോത്ഥടോ മഹന്തേന മദാമനസ്സേന അഭിഭൂതോ ഏവം ചിന്തേസി മയം പന ഇമാ ധാതുയോ പൂജേത്വാ അപായതോ മുഞ്ചിത്വാ സഗ്ഗേ നിബ്ബത്തിസ്സമാതി അമഞ്ഞിമ്ഹ. അയം പന ഭിക്ഖു മഹിദ്ധികോ മഹാനുഭാവോ, സചേ ഇമാ ധാതുയോ ഇമസ്മിം ഠാനേ ഠിതോ ഭവേയ്യും, അമ്ഹേ അഭിഭവിത്വാപി ഗണ്ഹിതും സക്കുണേയ്യ. ധാതുയോ അപനേതും വട്ടതീതി ചിന്തേത്വാ പരിസം ഓലോകേന്തോ പരിസ പരിയന്തേ ഠിതം വാസുലദത്തം നാമ അത്തനോ ഭാഗിനേയ്യം ദിസ്വാ തസ്സ സഞ്ഞമദാസി സോ മാതുലസ്സ അധിപ്പായം ഞത്വാ ചേതിയഘരം ഗന്ത്വാ ധാതുകരണ്ഡകം ആദായ ഗിലിത്വാ സിനേരുപബ്ബത പാദമൂലം ഗന്ത്വാ-

> യോജനസതാമാവട്ടം ദീഘം തിസത യോജനം,
> ഫണാനേകസഹസ്സാനി-മാപിസിത്വാ മഹിദ്ധികോ,
> സിനേരു പാദമൂലമ്ഹി-ധുമായന്തോ ച പജ്ജലം,
> ആഭുജിത്വാന സോ ഭോഗേ-നിപജ്ജി വാലുകാതലേ;
>
> "അനേകാനി സഹസ്സാനി-അത്തനാ സദിസേ അഹി,
> മാപയിത്വാ സയാപേസി-സമന്താ പരിവാരിതേ,
> ബഹൂ ദേവാ ച നാഗാ ച-ഓസരിംസു തഹിം തദാ,
> യുദ്ധം ഉഭിന്നം നാഗാനം-സസ്സിസ്സാമ മയം ഇതി;"

തതോ നാഗരാജാ ഭാഗിനേയ്യേന ധാതുയോ അപനീതഭാവം ഞത്വാ ഏവമാഹ- മമ സന്തികേ ധാതുയോ നത്ഥി, തുമ്ഹേ ഇധ പപഞ്ച അകത്വാ സീഘം ഗന്ത്വാ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ തം പവത്തിം ആരോചേഥ ഭിക്ഖുസങ്ഘോ അഞ്ഞതോ ധാതും പരിയേസിസ്സതീതി സാമണേരോ ആദിതേ പട്ഠായ ധാതു ആഗമനം വത്വാ ധാതുയോ തവ സന്തികേയേവ, പപഞ്ചം അകത്വാ ദേഹീതി ചോദേസി.

തതോ നാഗരാജാ സാമണേരേന മൂലമ്ഹി ഗഹിതഭാവം ഞത്വാ യേന കേനചി പരിയായേന ധാതുയോ അദത്വാവ പേസിതും വട്ടതീതി ചിന്തേത്വാ സാമണേരം ധാതുഘരം നേത്വാ ചേതിയഞ്ച ചേതിയഘരഞ്ച ദസ്സേസി. തം പന ചേതിയഞ്ച ചേതിയഘരഞ്ച സബ്ബരതനമയമേവ അഹോസി.

വുത്തഞ്ഹേതം മഹാവംസേ

> "അനേകധാ അനേകേഹി രതനേഹി സുസങ്ഖതം,
> ചേതിയം ചേതിയഘരം-പസ്സ ഭിക്ഖു സുനിമ്മിത"ന്തി;

ദസ്സേത്വാ ച പന ചേതിയഘരതോ ഓരുയ്ഹ അദ്ധചണ്ദകപാസാണേ പവാളപദുമമ്ഹി ഠത്വാ ഇമസ്സ ചേതിയസ്സ ചേതിയഘരസ്സ ച അഗ്ഘം കരോഹി ഭന്തേതി ആഹ സാമണേരോ ന സക്കോമ മഹാരാജ അഗ്ഘം കാതും, സകലേപി തമ്ഭപണ്ണിദീപേ രതനാനി ഇമം അദ്ധചണ്ദക പാസാണം നാഗ്ഘതീതി ആഹ.

നാഗരാജാ ഏവം സന്തേ മഹാസക്കാരട്ഠാനതോ അപ്പസക്കാരട്ഠാനം ധാതൂനം നയനം അയുത്തം നനു ഭിക്ഖൂതി ആഹ. സാമണേരോ ഏവമാഹമഹാരാജ ബുദ്ധാ നാമ ധമ്മഗരുകാ, ന ആമിസ ഗരുകം, തുമ്ഹേസു ചക്കവാളപ്പമാണം രതനഘരം മാപേത്വാ സബ്ബരതനസ്സ പൂരേത്വാ ധാതുയോ പരിഹരന്തേസുപി ഏകനാഗോപി ധമ്മാഭിസമയം കാതും സമത്ഥോ നാമ നത്ഥി യസ്മാ-

"സച്ചാഭിസമയോ നാഗ-തുമ്ഹാകമ്പി ന വിജ്ജതി. സച്ചാഭിസമയട്ഠാനം-നേതും യുത്തഞ്ഹി ധാതുയോ. സംസാരദുക്ഖമോക്ഖായ-ഉപ്പജ്ജന്ത തഥാഗതാ, ബുദ്ധസ്സ വേത്ഥാദീപ്പായോ-തേന നേസ്സാമി ധാതുയോ. ധാതുനിധാനം അജ്ജേവ-സോ ഹി രാജാ കരിസ്സതി.

തസ്മാ പപഞ്ചമകരിത്വാ-ലഹും മേ ദേഹി ധാതുയേ"തി-ആഹ. ഏവം വുത്തേ നാഗരാജാ അപ്പടിഹാനോ യുത്വാ അത്തനോ ഭാഗിനേയ്യേന ധാതുയോ ഗോപിതോതി മഞ്ഞമാനോ ഏവമാഹ. തുമ്ഹേ ഭന്തേ ചേതിയേ ധാതൂനം അത്ഥിഭാവം വാ നത്ഥിഭാവം വാ അജാനന്താ ദേഹി ദേഹീതി വദഥ. അഹം നത്ഥീതി വദാമി. സചേ പസ്സഥ ഗഹേത്വാ ഗച്ഛഥാതി. ഗണ്ഹാമി മഹാരാജാതി, ഗണ്ഹ ഭിക്ഖൂതി. ഗണ്ഹാമി മഹാരാജാതി, ഗണ്ഹ ഭിക്ഖൂതി തിക്ഖത്തും പടിഞ്ഞം ഗഹേത്വാ.

> "സുഖുമം കരം മാപയിത്വാ-ഥിക്ഖൂ തത്ര ഠിതോച സോ,
> ഭാഗിനേയ്യസ്സ വദനേ-ഹത്ഥമ്പക്ഖിപ്പ താവദേ,
> ധാതുകരണ്ഡമദായ-തിട്ഠ നാഗാതി ഭാസിഹ,
> നിമുജ്ജിത്വാ പഥവിയം-പരിവേണമ്ഹി ഉട്ഠഹി;"

തദാ സാമണേരസ്സ നാഗേന സദ്ധിം യുദ്ധം പസ്സിസ്സാമാതി സമാഗതാ ദേവ-നാഗ പരിസാപ ഭിക്ഖുനാഗസ്സ വിജയം ദിസ്വാ ഹട്ഠാ പമോദിതോ ധാതുയോ പൂജയന്താവ തേനേവ സഹ ആഗമും, നാഗരാജാ സാമണേരസ്സ ഗത കാലേ ഭിക്ഖും വഞ്ചേത്വാ പേസിതോമ്ഹീതി ഹട്ഠതുട്ഠോ ധാതുയോ ഗഹേത്വാ ആഗമത്ഥായ ഭാഗിനേയ്യസ്സ സാസനം പേസേസി.

> "ഭാഗിനേയ്യോ'ഥ കുച്ഛിമ്ഹി-അപസ്സിത്വാ കരണ്ഡകം,
> പരിദേവമാനോ ആഗന്ത്വാ-മാതുലസ്സ നിവേദയി;
> തദാ സോ നാഗരാജാപി-വഞ്ചിതമ്ഹ മയം ഇതി,
> പരിദേവി നാഗാ സബ്ബേപി-പരിദേവിംസു പീണ്ഡിതാ;"

തതോ നാഗഭവനേ സബ്ബേ നാഗാ സമാഗന്ത്വാ കേസേ മുഞ്ചിത്വാ ഉഭോഹി ഹത്ഥേഹി ഹദയേ ഗഹേത്വാ നീലുപ്പല സദിസേഹി നേത്തേഹി വിലീന സോകമിവ അസ്സുധാരം പവത്തയമാനാ-

"പരിദേവമാനാ ആഗന്ത്വാ-നാഗാ സങ്ഘസ്സ സന്തികേ,
ബഹുധാ പരിദേവിംസ-ധാതാഹരണ ദുക്ഖിതാ"തി;

പരിദേവിത്വാ ച ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ ഏവമാഹംസു- ഭന്തേ കസ്സചി പീളം അകത്വാ അമ്ഹാകം പുഞ്ഞാനുഭാവേന ലഭിത്വാ ചീരപരിഹട ധാതുയോ കസ്മാ അനവസേസം കത്വാ അഹരാപേഥ അമ്ഹാകം സഗ്ഗമോക്ഖന്തരായം കരോഥാതി.

'തേസം സങ്ഘോ'നുകമ്പായ-ഥോകം ധാതുമദാപയി,
തേ തേന തുട്ഠാ ഗന്ത്വാന-പൂജാഭണ്ഡാനി ആഹരും;

തതോ സക്കോ ദേവാനമിണ്ദോ വിസ്സകമ്മം ആമന്തേത്വാ സാമണേരസ്സ ഉട്ഠിതട്ഠാനേ സത്തരതനമയം മണ്ഡപം മാപേഹീതി ആഹ. സോ തസ്മിയേവ ഖണേ മണ്ഡപം മാപേസി അഥ സക്കോ ദ്വീസു ദേവലോകേസു ദേവപരിസായ പരിവുതോ സുവണ്ണചങ്ഗോടകേന സദ്ധിം രതന പല്ലങ്കമാദായ ആഗന്ത്വാ തസ്മിം മണ്ഡപേ പതിട്ഠാപേത്വാ സാമണേരസ്സ ഹത്ഥതോ ധാതുകരണ്ഡകം ഗഹേത്വാ തസ്മിം പല്ലങ്കേ പതിട്ഠാപേസി. തദാ-

'ബ്രഹ്മാ ഛത്തമധാരേസി-സന്തുസിതോ വാലവിജനിം,
മണിതാലവണ്ടം സുയാമോ-സക്കോ സങ്ഖന്തു സോദകം;

ചത്താരോ തു മഹാരാജ-അട്ഠംസു ഖഗ്ഗപാണിനോ,
സമുഗ്ഗഹത്ഥാ ദ്വത്തിംസാ-ദേവപുത്താ മഹിദ്ധികാ;

പാരിച്ഛത്തക പുപ്ഫേഹി പൂജയന്താ തഹിം ഠിതാ,
കുമാരിയോപി ദ്വത്തിംസാ-ദണ്ഡിദീപധരാ ഠിതാ;

പലാപേത്വാ ദുട്ഠയക്ഖേ-യക്ഖസേനാപതി പന
അട്ഠവീസതി അട്ഠംസു-ആരക്ഖം കുരുമാനകാ;

വീണം വാദയമാനോവ-അട്ഠാ പഞ്ചസിഖോ തഹിം,
രങ്ഗഭൂമിം മാപയിത്വാ-തിമ്ബരൂ തുരിയഘോസവാ;

അനേകാ ദേവപുത്താ ച-സാധുഗീതപ്പയോജകാ,
മഹാകാലോ നാഗരാജാ-ഥൂയമാനോ അനേകധാ;

ദിബ്ബതുരിയാനി വജ്ജന്തി-ദിബ്ബസങ്ഗിതി വത്തതി,
ദിബ്ബഗണ്ധാ ച വസ്സാനി-വസ്സാപേന്തി ച ദേവതാ;

തദാ ഇണ്ദഗുത്തത്ഥേരോ മാരസ്സ പടിബാഹനത്ഥായ ചക്കവാളപരിയന്തം കത്വാ ആകാസേ ലോഹഛത്തം മാപേസി. പഞ്ചനികായിക ഥേരാ ധാതുയോ പരിവാരേത്വാ പഞ്ചസു ഠാനേസു നിസീദിത്വാ ഗണസജ്ഝായമകംസു. തസ്മിം കാലേ രാജാ തം ഠനം ആഗന്ത്വാ സിസതോ സുവണ്ണ ചങ്ഗോടകം ഓതാരേത്വാ

ധാതു ചങ്ഗോടകം അത്തനോ ചങ്ഗോടകേ ഠപേത്വാ പല്ലങ്കേ പതിട്ഠാപേത്വാ ഗണ്ധമാലാദീഹി പൂജേത്വാ പഞ്ചപതിട്ഠിതേന വണ്ദിത്വാ സിരസി അഞ്ജലിം പഗ്ഗയ്ഹ അക്ഖീനി ഉമ്മീലേത്വാ ഓലോകേന്തോ അട്ഠാസി. തസ്മിം ഖണേ ധാതുമത്ഥകേ സേതച്ഛത്തം ദിസ്സതി ഛത്തഗാഹക ബ്രഹ്മാ ന ദിസ്സതി. തഥാ താലവണ്ട വിജനി ആദയോ ദിസ്സന്തി ഗാഹകാ ന ദിസ്സന്തി ദിബ്ബതുരിയഘോസ സങ്ഗിതിയോ സുയ്യന്തി ഗണ്ധബ്ബ ദേവതാ ന ദിസ്സന്തി. രാജാ ഏതം അച്ഛരിയം ദിസ്വാ ഇണ്ദഗുത്തത്ഥേരം ഏവമാഹ-ദേവതാ ദിബ്ബഛത്തേന പൂജേസും അഹം മാനുസ കച്ഛത്തേന പൂജേമി ഭന്തേതി. ഥേരോ യുത്തം മഹാരാജാതി ആഹ. രാജാ അത്തനോ സുവണ്ണപിണ്ഡികേ സേതച്ഛത്തേന പൂജേത്വാ സുവണ്ണഭിംകാരം ഗഹേത്വാ അഭിസേകോദകം ദത്വാ തം ദിവസം സകലതമ്ബപണ്ണി ദീപേ രജ്ജം അദാസി.

തതോ സബ്ബതുരിയാനി പഗ്ഗണ്ഹിംസു, ഗണ്ധമാലാദീഹി പൂജേത്വ മഹന്തം സക്കാരമകംസു പുന രാജാ ഥേരം പുച്ഛി - അമ്ഹാകം സത്ഥാ ദിബ്ബമാനുസകാനി ദ്വേ ഛത്താനി ധാരേസി ഭന്തേ. ന ദ്വേ ഛത്താനി തീണി ഛത്താനി മഹാരാജാതി. അഞ്ഞം ഛത്തം നപസ്സാമി ഭന്തേതി. സീലപതിട്ഠം സമാധിദണ്ഡകം ഇണ്ദ്രിയസലാകം ബലമാലം മഗ്ഗഫലപത്ത സഞ്ഛന്നം വിമുത്തിവരസേതച്ഛത്തം ഉസ്സാപേത്വാ ഞാണാഭിസേകമ്പത്തോ ധമ്മരതന ചക്കം പവത്തേത്വാ ദസസഹസ്സ ചക്കവാളേസു ബുദ്ധരജ്ജം ഹത്ഥഗതം കത്വാ രജ്ജം കാരേസീതി രാജാ തീണിച്ഛത്ത ധാരകസ്സ സത്ഥുനോ തിക്ഖത്തും രജ്ജം ദമ്മീതി തിക്ഖത്തും ധാതുയോ രജ്ജേന പൂജേസി.

തതോ രാജാ ദേവമനുസ്സേസു ദിബ്ബഗണ്ധമാലാദീഹി പൂജേന്തേസു അനേകേസു തുരിയഘോസ സങ്ഗിതേസു വത്തമാനേസു ധാതുകരണ്ഡകം സീസേനാദായ രതനമണ്ഡപതോ നിക്ഖമിത്വാ ഭിക്ഖുസങ്ഘ പരിവുതോ മഹാചേതിയം പദക്ഖിണം കത്വാ പാചീനദ്വാരേനാരുയ്ഹ ധാതുഗബ്ഭം ഓതരി. തതോ മഹാചേതിയം പരിവാരേത്വാ ഛന്നവുതി കോടിപ്പമാണ അരഹന്തോ അട്ഠംസു.

രാജാ സീസതോ ധാതുകരണ്ഡകം ഓതാരേത്വാ മഹാരഹേ സയനപിട്ഠേ ഠപേസ്സാമീതി ചിന്തേസി തസ്മിം ഖണേ ധാതുകരണ്ഡകോ രഞ്ഞോ സീസതോ സത്ത താലപ്പമാണേ ഠാനേ ഗന്ത്വാ സയമേവ വിചരി ധാതുയോ ആകാസമുഗ്ഗന്ത്വാ ദ്വത്തിംസ മഹാ പുരിസലക്ഖണ അസിതി അനുബ്യഞ്ജനാ ബ്യാമപ്പഭാ പതിമണ്ഡിതം കേതുമാലോപ സോഭിതം നില-പീത-ലോഹിതാദി ഭേദ വിചിത്ര രംസിജാലാ സമുജ്ജലം ബുദ്ധവേസം ഗഹേത്വാ ഗണ്ഡമ്ബമൂലേ യമക പാടിഹാരിയം സദിസ യമക പാടിഹാരിയം അകംസു. തം ധാതുപാടിഹാരിയം ദിസ്വാ പസീദിത്വാ അരഹത്തമ്പത്താ ദേവമനുസ്സാ ദ്വാദസകോടിയോ അഹേസും. സേസഫലത്തയം പത്താ ഗണനപഥമതീതാ അഹേസും. ഏവം ധാതുയോ അനേകധാ പാടിഹാരിയം ദസ്സേത്വാ ബുദ്ധവേസം വിസ്സജ്ജേത്വാ കരണ്ഡകം പവിസിത്വാ തേന സദ്ധിം ഓതരിത്വാ രഞ്ഞോ സീസേ പതിട്ഠഹിംസു.

രാജാ അമതേന വിയ അഭിസിത്തോ സഫലം മനുസ്സത്ത പടിലാഭം മഞ്ഞമാനോ ഉഭോഹി ഹത്ഥേഹി ധാതുകരണ്ഡകം ഗഹേത്വാ നാടക പരിവുതോ അലങ്കത സയന സമീപം ഗന്ത്വാ ധാതുചങ്ഗോടകം രതനപല്ലങ്കേ

ഠപേത്വാ ഗണ്ധവാസിതോദകേന ഹത്ഥേ ധോവിത്വാ വതുജാതിയ ഗണ്ധേന ഉബ്ബട്ടേത്വാ രതനകരണ്ഡകം വിചരിത്വാ ധാതുയോ ഗഹേത്വാ ഏവം ചിന്തേസി.

"അനാകുലാ കേഹിചിപി യദി ഹേസ്സസ്തി ധാതുയോ,
ജനസ്സ സരണം ഹുത്വാ യദി ഠസ്സന്തി ധാതുയോ;

സത്ഥുനിപന്നാ കാരേന പരിനിബ്ബാന മഞ്ചകേ,
നിപജ്ജന്തു സുപഞ്ഞത്തേ-സയനമ്ഹി മഹാരഹേ"തി;

ഏവം ചിന്തേത്വാ പന വരസയനപിട്ഠേ ധാതുയോ ഠപേസി തസ്മിം ഖണേ ധാതുയോ രഞ്ഞാ ചിന്തിത നിയാമേനേവ മഹാരഹേ സയനേ ബുദ്ധവേസേന സയിംസു.

"ആസാളഹി സുക്കപക്ഖസ്സ പന്നരസ ഉപോസഥേ,
ഉത്തരാസാള്ഹ നക്ഖത്തേ ഏവം ധാതു പതിട്ഠിതാ;

സഹ ധാതു പതിട്ഠാനാ അകമ്പിത്ഥ മഹാമഹീ, പാടിഹീരാനി നേകാനി പവത്തിംസു അനേകധാ."

തദഹി ഉദകപരിയന്തം കത്വാ അയം മഹാപഥവീ സങ്കമ്പി സമ്പകമ്പി സമ്പവേധി, മഹാസമുദ്ദോ സങ്ഖുഭി, ആകാസേ വിജ്ജുല്ലതാ നിച്ഛരിംസു. ഖണികവസ്സം വസ്സി, ഛ ദേവലോകാ ഏകകോലാഹല മഹോസി രാജാ ഏതം അച്ഛരിയം ദിസ്വാ പസന്നോ അത്തനോ കഞ്ചന മാലിക സേതച്ഛത്തേന ധാതുയോ പൂജേത്വാ തമ്ബപണ്ണിദിപേ രജ്ജം സത്താഹം ദത്വാ തിംസ സതസഹസ്സഗ്ഘനകം അലങ്കാര ഭണ്ഡം ഓമുഞ്ചിത്വാ പൂജേസി. തഥാ സബ്ബാപി നാടകിത്ഥിയോ അമച്ചാ സേസ മഹാജനോ ദേവാ ച സബ്ബാഭരണാനി പൂജേസും തസ്മാ-

തിട്ഠന്തം സുഗതം തിലോകമഹിതം യോ പൂജയേ സാദരം,
യോ വാ സാസപ ബീജമത്തമ്പി തം ധാതും നരോ പൂജയേ;

തേസം പുഞ്ഞഫലം സമാനമീതി തം ചിത്തപ്പസാദേ സമേ,
ഞത്വാ തം പരിനിബ്ബുതേപി സുഗതേ ധാതും ബുധോ പൂജയേ'തി;

തതോ രാജാ ചീവരവത്ഥാനി ചേവ ഗുള-സപ്പി ആദി ഭേസജ്ജാനി ച സങ്ഘസ്സ ദത്വാ സബ്ബരത്തിം ഗണസജ്ഝായം കാരേസി പുന ദിവസേ നഗരേ ഭേരിം ചരാപേസി മഹാജനോ ഇമം സത്താഹം ഗണ്ധമാലാദീനി ആദിയ ഗന്ത്വാ ധാതുയോ വണ്ദതൂതി ഇണ്ദഗുത്തത്ഥേരോപി സകല തമ്ബപണ്ണി ദീപേ മനുസ്സാ ധാതുയോ വണ്ദിതുകാമാ, തം ഖണംയേവ ആഗന്ത്വാ വണ്ദിത്വാ യഥാട്ഠാനം ഗച്ഛന്തൂതി അധിട്ഠാസി.

തേ തഥേവ ധാതുയോ വണ്ദിത്വാ ഗമിംസു രാജാ സത്താഹം സങ്ഘസ്സ മഹാദാനം പവത്തേത്വാ സത്താഹസ്സ അച്ചയേന ധാതുഗബ്ഭേ മയാ കത്തബ്ബകിച്ചം നിട്ഠാപിതം, ധാതുഗബ്ഭം പിദഹഥ ഭന്തേതി സങ്ഘസ്സ ആരോചേസി. സങ്ഘോ ഉത്തരസുമന സാമണേരേ ആമന്തേത്വാ തുമ്ഹേഹി പുബ്ബേ ആഹട മേദവണ്ണ പാസാണേന ധാതു ഗബ്ഭം പിദഹഥാതി ആഹ. തേ സാധൂതി സമ്പടിച്ഛിത്വാ ധാതുഗബ്ഭം പിദഹിംസു.

തതോ ഖീണാസവാ ധാതുഗബ്ഭേ ഗണ്ധാ മാ സുസ്സന്തു മാലാ മാ മിലായന്തു. ദീപാ മാ നിബ്ബായന്തു രതനാനി മാ വിവണ്ണാനി ഹോന്തു പൂജനീയഭണ്ഡാനി മാ നസ്സന്തു. മേദവണ്ണ പാസാണാ സണ്ധിയന്തു, പച്ചത്ഥികാനം ഓകാസോ മാ ഹോതൂതി അധിട്ഠഹിംസു.

ഏവം രാജാ ധാതു നിധാപേത്വാ പുന നഗരേ ഭേരിം ചരാപേസി മഹാ ചേതിയേ ധാതും നിധാപേത്വാ ധാതും ആഹരിത്വാ നിധാനം കരോന്തൂതി. മഹാജനോ അത്തനോ അത്തനോ ബലാനുരൂപേന സുവണ്ണ രജതാദി കരണ്ഡേ കാരാപേത്വാ തത്ഥ ധാതുയോ പതിട്ഠാപേത്വാ ധാതുനിധാനസ്സുപരി മേദവണ്ണ പാസാണ പിട്ഠിയം നിദഹിംസു. സബ്ബേഹി സന്നിഹിത ധാതുയോ സഹസ്സമത്താ അഹേസുന്തി.

ഇതി സാധുജന മനോപസാദനത്ഥായ കതേ ഥൂപവംസേ ധാതുനിധാന കഥാ നിട്ഠിതാ.

൨൪. തതോ രാജാ തം സബ്ബം പിദഹേത്വാ ചേതിയം കരോന്തോ ഉദരേന സദ്ധിം ചതുരസ്സ കോട്ഠകം നിട്ഠാപേസി അഥ ഛത്തകമ്മേ സുധാകമ്മേ ച അനിട്ഠിതേയേവ മാരണന്തിക രോഗേന ഗിലാനോ ഹുത്വാ ദീഘവാപിതോ കനിട്ഠഭാതരം പക്കോസാപേത്വാ ചേതിയേ അനിട്ഠിതം ഛത്തകമ്മം സുധാകമ്മഞ്ച സീഘം നിട്ഠാപേത്വാ മം തോസേഹി താതാതി ആഹ. സോ രഞ്ഞോ ദുബ്ബലഭാവം ഞത്വാ അന്തരേ അനിട്ഠിതകമ്മം കാതും ന സക്കാതി സുദ്ധവത്ഥേഹി കഞ്ചുകം കാരേത്വാ ചേതിയേ പടിമുഞ്ചാപേത്വാ ചിത്തകാരേഹി കഞ്ചുക മത്ഥകേ വേദികാ ച പുണ്ണഘട പഞ്ചങ്ഗുലി പന്തിയോ ച കാരാപേസി.

നളകാരേഹി വേളുമയ ഛത്തം കാരേത്വാ ഖരപത്തമയേ ചണ്ദസൂരിയമണ്ഡലേ മുദ്ധനി വേദികാ കാരേത്വാ ലാഖാകുകുട്ഠകേഹി തം വിചിത്തം കത്വാ ഥൂപകമ്മം നിട്ഠിതന്തി രഞ്ഞോ അരോചേസി രാജാ തേന ഹി മം മഹാചേതിയം ദസ്സേഹീതി വത്വാ സിവികായ നിപജ്ജിത്വാ ചേതിയാ പദക്ഖിണം കത്വാ ദക്ഖിണദ്വാരേ ഭൂമിസയനം പഞ്ഞാപേത്വാ തത്ഥ നിപന്നോ ദക്ഖിണേന പസ്സേന സയിത്വാ മഹാഥൂപം വാമപസ്സേന സയിത്വാ ലോഹപാസാദം ഓലോകേന്തോ പസന്ന ചിത്തോ അഹോസി. തദാ രഞ്ഞോ സാസനസ്സ ബഹൂപകാരഭാവം സല്ലക്ഖേത്വാ ഗിലാന പുച്ഛനത്ഥായ തതോ തതോ ആഗതാ ഭിക്ഖു ഛന്നവുതി കോടിയോ രാജാനം പരിവാരേത്വാ അട്ഠംസു. തതോ സങ്ഘോ വഗ്ഗ വഗ്ഗാ ഹുത്വാ ഗണസജ്ഝായം അകാസി.

രാജാ തസ്മിം സമാഗമേ ഥേരപുത്താഭയത്ഥേരം അദിസ്വാ ഏവം ചിന്തേസി. സോ മയി ദമിളേഹി സദ്ധിം അട്ഠവീസതി മഹായുദ്ധേ കയിരമാസേ അപച്ചോസകകിത്വാ ഇദാനി മരണയുദ്ധേ വത്തമാണേ മയ്ഹം പരാജയം ദിസ്വാ മഞ്ഞേ നാഗച്ഛതീതി. തദാ ഥേരോ കരിണ്ദ നദീ സീസേ പജ്ജലിത പബ്ബതേ വസന്തോ രഞ്ഞോ പരിവിതക്കം ഞത്വാ പഞ്ചസത ഖീണാസവ പരിവുസേതാ ആകാസേനാഗന്ത്വാ രഞ്ഞോ പുരതോ പാതുരഹോസി.

രാജാ ഥേരം ദിസ്വാ അത്തനോ പുരതോ നിസീദാപേത്വാ ഏവമാഹ ഭന്തേ തുമ്ഹേഹി സദ്ധിം ദസമഹാ യോധേ ഗഹേത്വാ ദമിളേഹി സദ്ധി യുജ്ഝിം.

ഇദാനി ഏകകോവ മച്ചുനാ സദ്ധിം യുജ്ഝിതും ആരഭിം. മച്ചു സത്തുമ്പന പരാജേതും ന സക്കോമീതി. തതോ-

ഥേരപുത്താഭയത്ഥേരോ മാ ഭായി മനുജാധിപ,
കിലേസ സത്തും അജിനിത്വാ അജേയ്യോ മച്ചുസത്തുകോ;

ഇതി വത്വാ ഏവം അനുസാസി. മഹാരാജ സബ്ബോയേവ ലോക സന്നിവാസേ ജാതിയാ അനുഗതോ, ജരായ അനുസടോ, വ്യാധിനാ അഭിഭൂതോ, മരണേന അബ്ഭാഹതോ. തേതാഹ-

"യഥാപി സേലാ വിപുലാ-നഹം ആഹച്ച പബ്ബതാ,
സമന്താ അനുപരിയേയ്യും-നിപ്പോഥേന്താ ചതുദ്ദിസം;

ഏവം ജരാ ച മച്ചു ച-അധിവത്തന്തി പാണിനോ,
ഖത്തിയോ ബ്രാഹ്മണേ വേസ്സേ സുദ്ദേ ചണ്ഡാല പുക്കുസേ,
ന കിഞ്ചി പരിവജ്ജേതി-സബ്ബമേവാഭിമദ്ദതി;

ന തത്ഥ ഹത്ഥിനം ഭൂമി-ന രഥാനം ന പത്തിയാ,
ന ചാപി മന്തയുദ്ധേന-സക്കാ ജേതും ധനേന വാ"തി;

തസ്മാ ഇദം മരണം നാമ മഹായസാനം മഹാസമ്മതാദീനം മഹാ പുഞ്ഞാനം ജോതിയാദീനം മഹാഥാമാനം ബലദേവാദീനം ഇദ്ധിമന്താനം മഹാമോഗ്ഗല്ലാനാദീനം പഞ്ഞാവന്താനം സാരിപുത്താദീനം സയമ്ഭൂഞാണേന അധിഗത സച്ചാനം, പച്ചേകബുദ്ധാനം സബ്ബഗുണസമന്നാഗതാനം സമ്മാസമ്ബുദ്ധാനമ്പി ഉപരി നിരാസങ്കമേവ പതതി കിമങ്ഗപനഞ്ഞേസു സത്തേസു.

തസ്മാ-

മഹായസാ രാജവരാ ഗതാ തേ സബ്ബേ മഹാസമ്മത ആദയോപി,
അനിച്ചഭാവം ബലദേവ ആദി മഹാബലാ ചേവ തഥാ ഗമിംസു;

യേ പുഞ്ഞവന്താനി ഗതാ പസിദ്ധിം മഹദ്ധനം ജോതിയമേണ്ഡകാദീ,
ഉപാവിസിം വച്ചുമുഖം സഭോഗാ സബ്ബേപി തേ രാഹുമുഖം സസീവ;

യോ ഇദ്ധിമന്തേസു തഥാഗതസ്സ പുത്തേസുസേട്ഠോ ഇതി വിസ്സുതോപി,
ഥേരോ മഹാരാജസഹേവ ഇദ്ധിബലേന സോ മച്ചുമുഖം പവിട്ഠോ;

സബ്ബേസു സത്തേസു ജിനം ഠപേത്വാ നേവത്ഥി പഞ്ഞായ സമോപി യേന,
സോ ധമ്മസേനാപതി സാവകോപി ഗതോ മഹാരാജ അനിച്ചതം'ച;

സയമ്ഭൂഞാണസ്സ ബലേന സന്തിം ഗതാ മഹാരാജ സയമ്ഭൂനോപി,
സബ്ബേപി തേ ഞാണബലൂപ പന്നാ അനിച്ചതം നേവ അതിക്കമിംസു;

തിലോകനാഥോ പുരിസുത്തമോ സോ അനിച്ചഭാവം സമതിക്കമിത്വാ,

നാസക്ഖി ഗന്തും സുഗതോപി രാജ അഞ്ഞേസു സത്തേസു കഥാവ നത്ഥി;

തസ്മാ മഹാരാജ ഭവേസു സത്താ സബ്ബേപി നാസും മരണാ വിമുത്താ,
സബ്ബമ്പി സങ്ഖാരഗതം അനിച്ചം ദുക്ഖം അനത്താതി വിചിന്തയസ്സു;

"ദുതിയേ അത്തഭാവേപി ധമ്മച്ഛണ്ദോ മഹാ ഹി തേ,
ഉപട്ഠിതേ ദേവലോകേ ഹിത്വാ ദിബ്ബസുഖം തുവം;

ഇധാഗമ്മ ബഹും പുഞ്ഞം അകാസി ച അനേകധാ,
കരണമ്പേക രജ്ജസ്സ സാസനജ്ജോതനായ തേ;

മഹാ രാജ കതം പുഞ്ഞം യാവജ്ജ ദിവസാ തയാ,
സബ്ബം അനുസ്സരേഥേവ സുഖം സജ്ജു ഭവിസ്സതി;

തം സുത്വാ തുട്ഠമാനസോ രാജാ ഭന്തേ തുമ്ഹേ മച്ചുയുദ്ധേപി അപസ്സയാതി വത്വാ ലദ്ധസ്സാസോ പുഞ്ഞപോത്ഥകം വാചേതും ആണാപേസി ലേഖകോ പുഞ്ഞപോത്ഥകം ഏവം വാചേസി.

"ഏകൂനസതവിഹാരാ മഹാരാജേന കാരിതാ,
ഏകൂനസതകോടീഹി വിഹാരോ മരിചട്ടി ച;

ഉത്തമോ ലോഹപാസാദോ തിംസകോടീഹി കാരിതോ,
മഹാഥൂപേ അനഗ്ഘാനി കാരിതാ ചതുവീസതി;

മഹാഥൂപമ്ഹി സേസാനി കരിതാനി സുബുദ്ധിനാ,
കോടിസഹസ്സം അഗ്ഘന്തി മഹാരാജ തയാ പുന;

കോളമ്ബ നാമ മലേയ അക്ഖക്ഖായിക ഛാതകേ,
കുണ്ഡലാനി മഹഗ്ഘാനി ദുവേ ദത്വാന ഗണ്ഹിയ;

ഖീണാസവാനം പഞ്ചന്നം മഹാഥേരാനമുത്തമോ,
ദിന്നോ പസന്നചിത്തേന കങ്ഗു അമ്ബില പിണ്ഡകോ;

ചൂളങ്ഗണിയ യുദ്ധമ്ഹി പരജ്ഝിത്വാ പലായതാ,
കാലം ഘോസാപയിത്വാന ആഗതസ്സ വിഹായസാ;

ഖീണാസവസ്സ യതിനോ അത്താനമനപേക്ഖിയ,
ദിന്നം സരക ഭത്തന്തി പുഞ്ഞപോത്ഥം അവാചയി;

൨൭. തം സുത്വാ രാജാ തുസ്സിത്വാ ഠപേഹി ഠപേഹി ഭണേതി വത്വാ ഏവമാഹ. മരിചവട്ടി വിഹാരമഹസത്താഹേ ഥൂപാരമ്ഹസത്താഹേ ച ചാതുദ്ദിസ ഉഭതോ സങ്ഘസ്സ മഹാരഹം മഹാദാനം പവത്തേസിം. ചതുവീസതി മഹാവിസാഖപൂജാ കാരേസിം തമ്ബപണ്ണിദീപേ മഹാഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ തിക്ഖത്തും ചീവരമദാസിം സത്ത സത്ത ദിനാനി ലങ്കാ രജ്ജം സാസനസ്സ പഞ്ചക്ഖത്തും അദാസിം സപ്പി സന്നിത്ത സുപരിസുദ്ധ വട്ടിയാ ദ്വാദസഠാനേസു, സത്തം ദീപസഹസ്സം ജാലേസിം അട്ഠാരസ്സു ഠാനേസു

ഗിലാനാനം വേജ്ജേഹി ഭേസജ്ജഞ്ച ഭത്തഞ്ച നിച്ചം ദാപേസി. ചതുചത്താലീസ ഠാനേസു തേലുല്ലോപകഞ്ച അദാസിം. തത്തകേസുയേവ ഠാനേസു ഘതപക്കജാലപൂവേ ഭത്തേന സദ്ധിം നിച്ചം ദാപേസിം.

മാസേ മാസേ അട്ഠസു ഉപോസഥദിവസേസു ലങ്കാദീപേ സബ്ബവിഹാരേസു ദീപതേലം ദാപേസിം. ആമിസ ദാനതോ ധമ്മദാനം മഹന്തന്തി സുത്വാ ഹേട്ഠം ലോഹപാസാദേ ധമ്മാസനേ നിസീദിത്വാ മങ്ഗല സുത്തം ഓസാരേതും ആരഭിത്വാപി സങ്ഘ ഗാരവേന ഓസാരേതും നാസക്ഖിം. തതോ പട്ഠായ ധമ്മദേസകേ സക്കരിത്വാ സബ്ബവിഹാരേസു ധമ്മകഥം കഥാപേസിം ഏകേകസ്സ ധമ്മകഥികസ്സ നാള നാളിപ്പമാണാനി സപ്പിഫാണിത സക്ഖരാനി ചതുരങ്ഗുല മുട്ഠിപ്പമാണം യട്ഠിമധുകം സാടകദ്വയഞ്ച മാസസ്സ അട്ഠസു ഉപോസഥ ദിസേസു ദാപേസിം. ഏതം സബ്ബമ്പി ഇസ്സരിയേ ഠത്വാ ദിന്നത്താ മമ ചിത്തം സ ആരാധേതി. ജീവിതം പന അനപേക്ഖിത്വാ ദുഗ്ഗതേന മയാ ദിന്നദാനദ്വയമേവ ആരാധേതീതി.

തം സുത്വാ അഭയത്ഥേരോ മഹാരാജ പസാദനീയട്ഠാനേയേവ പസാദം അകാസി തം പന പിണ്ഡപാതദ്വയം പരിസ്സ പീളം അകത്വാ ലദ്ധ ധമ്മിക പച്ചയത്താ അത്താനം അനവലോകേത്വാ അസജ്ജമാനേന ദിന്നത്താ പടിഗ്ഗാഹകാനം യാവദത്ഥം കത്വാ ദിന്നത്താ പീതിപാമോജ്ജംജനയിത്വാ ബലവ സദ്ധായ ദിന്നത്താ ദേയ്യധമ്മസ്സ നിരവസേസം പരിഭോഗം ഗതത്താതി ഇമേഹി പഞ്ചഹി കാരണേഹി മഹന്തത്തി വത്വാ മഹാരാജ കങ്ഗു അമ്ബിലി പിണ്ഡഗാഹകത്ഥേരേസു മലിയമഹാദേവത്ഥേരോ സമന്തകൂടേ പഞ്ചന്നം ഭിക്ഖുസതാനം ദത്വാ പരിഭുഞ്ജി പഥവി ചാലനക ധമ്മഗുത്തത്ഥേരോ കല്യാണീയ വിഹാരേ പഞ്ചന്നം ഭിക്ഖുസതാനം ദത്വാ പരിഭുഞ്ജി.

തലങ്ഗരവാസീ ധമ്മഗുത്തത്ഥേരോപി പിയങ്ഗുദീപേ ദ്വാദസന്നം ഭിക്ഖുസഹസ്സാനം ദത്വാ പരിഭുഞ്ജി. മങ്ഗണവാസീ ചുളതിസ്സത്ഥേരോ കേലാസകൂടേ വിഹാരേ സട്ഠിസഹസ്സാനം ഭിക്ഖൂനം ദത്വാ പരിഭുഞ്ജി മഹാഭഗ്ഗത്ഥേരോപി ഉക്കാനഗര വിഹാരേ സത്തസതാനം ഭിക്ഖൂനം ദത്വാ പരിഭുഞ്ജി സരക ഭത്തഗാഹകത്ഥേരോ പന പിയങ്ഗുദീപേ ദ്വാദസന്നം ഭിക്ഖുസഹസ്സാനം ദത്വാ പരിഭോഗമകാസീതി വത്വാ രഞ്ഞോ ചിത്തം ഹാസേസി.

രാജാ ചിത്തം പസാദേത്വാ ഏവമാഹ-അഹമ്ഭന്തേ ചതുവീസതി വസ്സാനി രജ്ജം കാരേന്തോ ഭിക്ഖുസങ്ഘസ്സ പഹൂപകാരോ അഹോസിം. കായോപി മേ സങ്ഘസ്സ ഉപകാരകോ ഹോതു സങ്ഘദാസസ്സ മേ സരീരം മഹാചേതിയസ്സ ദസ്സനട്ഠാനേ സങ്ഘസ്സ കമ്മമാലകേ ഝാപേഥാതി. തതോ കനിട്ഠം ആമന്തേത്വാ'താത! തിസ്സ! മഹാഥൂപേ അനിട്ഠിതം കമ്മം സാധുകം നിട്ഠാപേസി. സായം പാതോ ച മഹാഥൂപേ പുപ്ഫപൂജം കാരേത്വാ തിക്ഖത്തും ഉപഹാരം കാരേഹി. മയാ ഠപിതം ദാനവട്ടം സബ്ബം അപരിഹാപേത്വാ സങ്ഘസ്സ കത്തബ്ബകിച്ചേസു സദാ അപ്പമത്തോ ഹോഹീ'തി അനുസായിത്വാ തുണ്ഹി അഹോസി.

തസ്മിം ഖണേ ഭിക്ഖു ഗണസജ്ഝായം ആരഭിംസു ദേവതാ പന ഛദേവ ലോകതോ ഛ രഥേ ഗഹേത്വാ ആദായ പടിപാടിയാ ഠപേത്വാ മഹാരാജ അമ്ഹാകം ദേവലോകോ രമണീയോ, അമ്ഹാകം ദേവലോകോ രമണീയോതി

വത്വാ അത്തനോ അത്തനോ ദേവലോകം ആഗമനത്ഥായ യാചിംസു രാജാ തേസം വചനം സുത്വാ യാവാഹം ധമ്മം സുണാമി- താവ അധിവാസേഥാതി തേ ഹത്ഥസഞ്ഞായ നിവാരേസി സങ്ഘോ ഗണസജ്ഝായം നിവാരേസീതി മഞ്ഞിത്വാ സജ്ഝായം ഠപാപേസി.

രാജാ കസ്മാ ഭന്തേ ഗണസജ്ഝായം ഠപേഥാതി ആഹ. മഹാരാജ തയാ ഹത്ഥസഞ്ഞായ നിവാരിതത്താതി. ഭന്തേ തുമ്ഹാകം സഞ്ഞം നാദാസിം. ദേവതാ ഛദേവലോകതോ ഛ രഥേ ആനേത്വാ അത്തനോ അത്തനോ ദേവലോകം ഗന്തും യാചന്തി തസ്മാ തേസം യാവാഹം ധമ്മം സുണാമി താവ ആഗമേഥാതി സഞ്ഞം അദാസിന്തി തം സുത്വാ കേചി അയം രാജാ മരണഭയഭിതോ വിപ്പലപതി, മരണതോ അഭായനക സത്തോ നാമ നത്ഥീതി മഞ്ഞിംസു.

തതോ അഭയത്ഥേരോ ആഹ കഥം മഹാരാജ സദ്ദഹിതും സക്കാ ഛ ദേവലോകതോ ഛ രഥാ ആനീതാതി തം സുത്വാ രാജാ ആകാസേ പുപ്ഫദാമാനി ഖിപാപേസി. താനി ഗന്ത്വാ വിസും രഥധുരേ ഓലമ്ബിംസു മഹാജനോ ആകാസേ ഓലമ്ബന്താനി പുപ്ഫദാമാനി ദിസ്വാ നിക്കങ്ഖോ അഹോസി.

തതോ രാജാ ഥേരം പുച്ഛി-കതമോ പന ഭന്തേ ദേവലോകോ രമണീയോതി. തുസിതഭവനം പന മഹാരാജ രമണീയം, ബുദ്ധഭാവായ സമയം ഓലോകേന്തോ മേത്തേയ്യോ ബോധിസത്തോപി തസ്മിംയേവ വസതീതി ആഹ.

തം സുത്വാ രാജാ തസ്മിം ആലയം കത്വാ മഹാഥൂപം ഓലോകേന്തോ നിപന്നോവ ചവിത്വാ സുത്തപ്പബുദ്ധോ വിയ തുസിത ഭവനതോ ആഹട. രഥേ നിബ്ബത്തിത്വാ അത്തനോ കതപുഞ്ഞസ്സ ഥലം മഹാജനസ്സ പാകടം കാതും രഥേയേവ ഠത്വാ ദിബ്ബാഭരണ വിഭൂസിതോ മഹാജനസ്സ പസ്സന്തസ്സേവ തിക്ഖത്തും മഹാഥൂപം പദക്ഖിണം കത്വാ ഭിക്ഖുസങ്ഘഞ്ച വണ്ദിത്വാ തുസിതഭവനം അഗമാസി.

> ഏവം അസാരേ നിചയേ ധനാനം അനിച്ചസങ്ഘം സത്തം സപഞ്ഞാ,
> കത്വന ചാഗം രതനത്തയമഹി ആദായ സാരം സുഗതിം വജന്തി;

രഞ്ഞോ നാടകത്ഥിയോ മതഭാവം ഞത്വാ യത്ഥ ഠിതാ മകുളം മോചയിംസു തത്ഥം ഠാനേ കതസാലാ മകുളമുത്തസാലാനാമജാതാ. രഞ്ഞോ സരീരസ്മിം ചിതകം ആരോപിതേ യത്ഥ മഹാജനോ ഹത്ഥേ പഗ്ഗഹേത്വാ വിരചി. തത്ഥ കതസാലാ വിരചിത്ഥസാലാ നാമ ജാതാ. രഞ്ഞോ സരീരം യത്ഥ ഝാപേസും - സോ സീമാമാലകോ രാജമാലകോ നാമ ജാതോ. അഥ രഞ്ഞോ കനിട്ഠഭാതാ സദ്ധാതിസ്സമഹാരാജാ നാമ ഹുത്വാ ചേതിയേ അനിട്ഠതം ജത്തകമ്മം സുധാകമ്മഞ്ച നിട്ഠാപേത്വാ ഥൂപമകാസീതി

ഇതി സാധുജന മനോപസാദനത്ഥായ കതേ ഥൂപവംസേ മഹാചേതിയേ കതാ നിട്ഠിതാ.

വ്ന്ന. ഏതരഹി ദുട്ഠഗാമണി അഭയ മഹാരാജസ്സ പിതാ കാകവണ്ണതിസ്സ രാജാ മേത്തേയ്യസ്സ ഭഗവതോ പിതാ ഭവിസ്സതി. വിഹാരമഹാദേവീ മാതാ

ഭവിസ്സതി. ദുട്ഠഗാമിണി അഭയോ അഗ്ഗസാവകോ ഭവിസ്സതി. കനിട്ഠോ ദുതിയ സാവകോ ഭവിസസതി. രഞ്ഞോ പിതുച്ഛാ അനുളാദേവീ അഗ്ഗമഹേസീ ഭവിസ്സതി. രഞ്ഞോ പുത്തോ സാലി രാജകുമാരോ പുത്തോ ഭവിസ്സതി. ഭണ്ഡാഗാരിക സങ്ഘാമച്ചോ അഗ്ഗുപട്ഠാകോ ഭവിസ്സതി തസ്സാമച്ചസ്സ ധീതാ അഗ്ഗുപട്ഠായികാ ഭവിസ്സതീതി ഏവം സബ്ബേപി കതാധികാരാ ഹേതു സമ്പന്നാ തസ്സ ഭഗവതോ ധമ്മം സുത്വാ ദുക്ഖസ്സന്തം കരിത്വാ അനുപാദിസേസായ നിബ്ബാനധാതുയാ പരിനിബ്ബായിസ്സന്തീതി.

ഏത്താവതാ ച

മഹിണ്ദസേന നാമമ്ഹി വസന്തോ പരിവേണകേ,
പത്തചീവരപാദോ? യോ പിടകത്തയ പാരഗോ;

സദ്ധാസിലഗുണുപേതോ സബ്ബസത്തഹിതേ രതോ,
തേന സാധു സമജ്ഝിട്ഠോ യമഹം കാതുമാരഭിം;

സോദാനി നിട്ഠം സമ്പത്തോ ഥൂപവംസോ അനാകുലോ,
പരിപുണ്ണോ സങ്ഖഥാ സാധു പണ്ഡിതേഹി പസംസിതോ;

യം പത്തം കുസലം കമ്മം കരോന്തേന ഇമം മയം,
തേന ഏതേന പുഞ്ഞേന സത്താ ഗച്ഛന്തു നിബ്ബുതിം;

അനന്തരായേന യഥാ ച സിദ്ധിം
മൂപാഗതോ ഥൂപവരസ്സ വംസോ,
തഥേവ സദ്ധമ്മസിതാ ജനാനം
മനോ രഥാ സീഘമുപേന്തു സിദ്ധിം;

പരിസമ്ഭിദാമഗ്ഗസ്സ യേന ലീലത്ഥ ദീപനി
ടീകാ വിരചിതാ സാധു സദ്ധമ്മോദയ കാമിനാ;

തഥാ പകരണേ സച്ചസങ്ഖേപേ അത്ഥദീപനാ,
ധീമതാ സുകതാ യേന സുട്ഠു സീഹള ഭാസതോ

വിസുദ്ധിമഗ്ഗ സങ്ഖേപേ യേന അത്ഥപ്പകാസനാ,
യോഗീ നമുപകാരായ കതാ സീഹളഭാസതോ;

പരക്കമ നരിണ്ദസ്സ സബ്ബഭൂപാന കേതുനോ,
ധമ്മാഗാരേ നിയുത്തോ യോ പിടകത്തയ പാരഗോ;

സാസനം സുട്ഠിതം യസ്സ അന്തേവാസിക ഭിക്ഖുസു,
തേന വാചിസ്സരത്ഥേര പാദേന ലിഖിതോ അയന്തി;

ഥൂപവംസോ നിട്ഠിതോ.